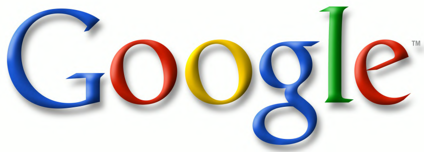
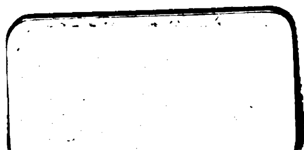

NIX
Østergaard

DET GAMLE LAND

DET GAMLE LAND

EN NUTIDSROMAN

AF

HOMO SUM

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1903

„Min kære Søn!

Jeg forestiller mig, at mens du er undervejs over Havet, vil du faa en ledig Stund, hvor du kan læse de Linjer, som jeg i Aften skriver til dig, og som jeg vil give dig med, naar vi i Morgen tager Afsked med hinanden — jeg haaber ikke for bestandig, men dog rimeligvis for lang Tid.

Der sker jo nu, hvad vi ofte har talt om, at du en Gang skulde rejse hjem til det gamle Land og med egne Øjne betragte de Forhold, som vi i en Aarrække kun har set paa lang Afstand. Jeg tror, du er nogenlunde vel udrustet til Rejsen. De tre Aar i Oxford og London har aabenbart været dig til Gavn, de har tilført din Uddannelse det Plus af gammel Kultur, som man vanskeligt tilegner sig herovre, og paa samme Tid har vi i Fællesskab været omhyggelige for at bevare vort naturlige

Udspring, vort Modersmaal, vore Følelser for alt, hvad der vedrører det gamle Land. Du kommer ikke hjem som en fremmed.

Hvad der vil møde dig, hvorledes du vil finde dig til Rette, hvilke Indtryk du vil faa af Forhold og Mennesker, du kommer i Berøring med, og hvorledes de muligvis vil gribe ind i dit Liv — det kan vi ikke vide paa Forhaand. Jeg haaber kun det bedste. Du ved, at jeg aldrig har tillagt faderlige Formaninger nogen stor Virkning. Jeg bilder mig ind, at en naturlig og fornuftig Samtale, om hvad der rører sig i og om os — en Samtale som mellem et Par gode Venner — udretter langt mere. Og et godt Raad kan vi jo allesammen trænge til, hvad enten vi er gamle eller unge. Er der noget, jeg vil lægge dig paa Sinde nu, da du skal staa paa egne Ben, saa er det dette: vær først og fremmest og under alle Forhold *dig selv,* og gaa aldrig paa Akkòrd, om du saa fristes nok saa meget.

Hvem ved, om vi ses mere. Med mine fem og halvtredsindstyve Aar er jeg vel ingen Olding; men hvem har Brev paa, hvor længe han skal leve! Du kender i Hovedtrækkene mit Liv, jeg har intet skjult for dig eller dine Søskende, men nu, da vi skilles for lang Tid, kunde jeg ønske at minde dig om et og andet,

som jeg tror, du kan have godt af at tænke paa ved given Lejlighed.

Du ved, hvordan det gik til, at jeg forlod det gamle Land for at bryde mig en Vej herovre. Jeg havde ikke begaaet noget „kriminelt“, saaledes som der jævnlig spørges om her, naar en Landsmand indtræffer. Jeg kunde meget godt være bleven hjemme og søgt at bygge op igen, hvad der var revet ned, men Nedrivningen var saa grundig, mit gamle Renommé saa totalt kuldkastet, at jeg hverken havde Kræfter eller Mod til at begynde om igen i de tilvante Omgivelser. Min Sagførervirksomhed var ødelagt, mit Mandat i Thinget vilde jeg blive nødt til at opgive, takket være de kraftige Bestræbelser af Modpartiet, der ikke forsømte at benytte en saa kærkommen Anledning til at fælde en politisk Modstander. Og foruden alt dette havde jeg et gammelt anset Navn at slæbe paa, en Slags Stilling, som skulde opretholdes, selv efter at jeg stod paa bar Bund. Derhjemme kunde jeg ikke saaledes som her, hvor ingen kendte mig, tage fat helt om igen og med de bare Næver. Jeg trøstede mig altsaa med, at jeg ikke havde revet nogen med mig i mit Fald; der var ingen Enker og forældreløse, hvis Midler jeg havde bortsvindlet, et Par Banker og nogle Pengemænd, der havde været

ligesaa slette Spekulanter som jeg, var de eneste, der havde lidt Tab, og det gik mig oprigtig talt ikke synderligt til Hjerte. Saa rejste jeg og overlod mit Rygte i Hænderne paa mine politiske og private Fjender, og den Dag i Dag ved jeg ikke, hvorledes de har handlet med det.

Men jeg vil nu ogsaa sige dig, hvad der var den dybest liggende Aarsag til mit Fald og Nederlag: det var den Halvhed i min Natur og i min Karakter, som har standset og spærret for mig hele mit Liv og i alle Forhold. Jeg ved — og jeg siger det uden falsk Beskedenhed — jeg har ikke manglet Evner, ikke heller Energi og Foretagsomhed i et givet Øjeblik, men jeg har altid havt svært ved at gøre et Skridt fuldt ud, handle stærkt og hensynsløst, jeg har villet bøje af, tage Hensyn og gaa paa Akkord — det fordømmeligste, et Menneske kan gøre. Ti Gange hellere brutal hensynsløs, hvis man vil noget godt og rigtigt, end svag og vigende af Frygt for alle mulige indbildte Skræmmebilleder. I mit offentlige Liv gjorde denne Svaghed mig til en landflygtig Mand og berøvede jer, mine Børn, den Formue, som jeg var paa Veje til at skaffe jer. Og i mine inderste og næreste Forhold har den maaske gjort endnu mere Fortræd.

Thi ogsaa dette maa jeg berøre for dig i Afskedsøjeblikket, da det i alt Fald vil vare længe, før vi atter taler fortroligt med hinanden . . ."

Han sad helt agterude i Skibet, hvor han kunde følge den store Dampers Kølvandslinie, naar han nu og da saa op fra Brevet. Medens han læste, var det ligesom han hørte sin Fa'rs Stemme, det brede, noget docerende Foredrag, men med en vis mild, resigneret Understrøm. Han saa ogsaa tydelig Faderen for sig, høj, fintbygget, et lidt nervøst Træk om Munden, Hænderne lange og smalle, et sent Skud af en gammel, god Slægt, der var synlig afblomstret. —

Han vilde til at læse videre.

„Mr. Fasting!"

Der kom en ung, nydelig Dame trippende paa bittesmaa, højhælede Støvler hen over de vaade Skibsplanker paa Halvdækket. Hun balancerede yderst behændigt og holdt i den ene Side af sin Kjole, saaledes som kun Amerikanerinder og Pariserinder kan gøre det.

„Mr. Fasting!"

„Javel, Miss Green!"

Han saa' op fra Brevet, ked over at blive

forstyrret; han troede dog at kunne være i Fred herude i den yderste Ende af det store Skib. Men Høfligheden bød ham at lægge Baand paa sin Ærgrelse, og han spurgte i en tilsyneladende oprømt Tone:

„Er der noget, hvormed jeg kan være til Tjeneste?“

„Jeg er saa frygtelig bange for Isbjerge, Mr. Fasting.“

„Det er jeg ogsaa, Miss Green. Tror De, vi møder noget?“

„Ja, Kaptajnen siger her er fuldt op af dem. Og saa saadan en Taage lige siden igaar. Hvad skal vi gøre, hvis vi møder et Isbjerg, Mr. Fasting?“

Hun talte i en lidt paatagen, barnlig Tone, men var højst indtagende som hun stod der og trippede paa det vaade Dæk.

„Vi skal se at komme af Vejen for det.“

„Men hvis vi nu ikke kan?“

„Saa vil jeg først og fremmest se at redde Dem og mig selv.“

„Vilde De virkelig prøve paa at redde mig, Mr. Fasting?

„Ja, det vilde jeg ganske vist.“

Hun smilede til ham.

„De har nogle vidunderlig dejlige Tænder, Miss Green. Og saa det store, guldblonde

Haar — det kan da ikke altsammen være Deres eget?“

„Skam Dem, Mr. Fasting! De maa gerne rykke i det — *please* — saa kan De da se, det er mit eget!“

Hun saa' paa ham med sine blanke graa Øjne, stirrende lige ind i hans. Og han var lige ved at glemme sin Ærgrelse over at være bleven forstyrret. Men i det samme lød der en tør, haard Stemme i Nærheden, og en ældre Dame i skotsktærnet Rejsedragt og med Plaid over Skulderen dukkede frem mellem Baadene paa Halvdækket og stod pludselig foran dem.

„Alice! Pappa venter dig til Andagt!“ — Og derpaa med et Blik hen til den unge Mand, som endnu sad med Brevet i Haanden. — „Aa, om Forladelse, jeg saa' Dem ikke, Mr. Fasting!“

Miss Green skar en lille, snurrig Grimace hen til den unge Mand og fulgte derpaa efter sin Moder, der allerede havde tiltraadt Tilbagetoget efter vel udført Expedition. Mrs. Green var nemlig altid ude paa Efterforskninger efter sine tre Døtre, rundt omkring paa det store Skib; hun fandt dem altid i *tête-â-tête* med en eller anden af Skibets mandlige første Klasses Passagerer, og hun skulde altid føre

dem tilbage til „Pappa, der ventede dem til Andagt“ paa de besynderligste Tider af Døgnet.

Da Miss og Mrs. Green var forsvundne, trak den unge Mand paa Skuldrene og fordybede sig atter i Læsningen af sit Brev. Det var i Grunden det bekvemmeste at blive fri for denne evindelige Flirtation; den havde ingen synderlig Tiltrækning for ham; han kjendte hele Registret uden ad fra Begyndelsen til Enden og betragtede det nærmest som en Form af Godtvejrs-Søsyge, der var epidemisk paa de store Verdenshavsdampere. Saa kunde han da faa Ro til at læse igen; det var jo knapt muligt at gemme sig bort noget Sted.

Og han læste videre:

„. . . Thi ogsaa dette maa jeg berøre for dig . . . For de fleste Mænd hænder det, at en Kvinde kommer til at gribe ind i deres Liv, og det kan ske saa stærkt og afgørende, at Livsløbets Retning fra samme Øjeblik bliver afhængigt deraf. Som oftest ved Valget af Ægtefælle, i Almindelighed betragtet det sundeste og naturligste Grundlag for Forbindelsen mellem de to Køn — i hvert Fald paa vort nuværende Udviklingstrin, og hvor store Brøst det moderne Ægteskab end kan være befængt med. Jeg tror, at der er noget af en tvingende Naturlov i dette, at man lovmæssig gifter sig.

Dersom begge Parter kun egennyttigt tænkte paa, hvad de maa opgive af personlig Frihed og paatage sig af Ansvar og Bekymringer og Forpligtelser, saa skulde man synes, at de fleste vilde lade sig skræmme bort derfra. Hvilken uhyre Risiko er det ikke, at to Mennesker, som oprindelig intet har tilfælles, forener sig i et Forhold af den størst tænkelige Intimitet, der kræver den fineste Forstaaelse af den Persons Væsen og Egenskaber, man fra nu af skal leve sammen med. Og hvis en saadan Forstaaelse mangler, fører det uundgaaeligt til Lidelse eller ligefrem Ødelæggelse for den ene eller den anden af Parterne. Og et saa betydningsfuldt Livsforhold bygger man enten paa, hvad der kaldes Forelskelse — det vil sige en erotisk Betagethed, der varer lidt kortere eller længere Tid — eller man grunder sit Ægteskab paa Fornufthensyn, visse materielle Fordele, man vil opnaa, og det kunde maaske endda være det formaalstjenligste, hvis det ikke var baade uæstetisk og umoralsk. Men enten det ene eller det andet Motiv foreligger, saa stiftes de ni af ti moderne Ægteskaber med en Letsindighed, der grænser til Forbrydelse, og hvis ikke Gud Hymen var Daarernes Formynder og Beskytter, vilde der være endnu langt flere fortvivlede Ægteskaber,

end der allerede findes i de moderne Samfund. Nu hjælper man sig med at gaa paa Akkord, slaa sig til Taals og resignere, eller slider i Tidernes Løb Kanterne lidt af hinanden — hvad dog ofte kun sker under en frygtelig Gnidningsmodstand. Men lykkelige — hvor mange bliver det? Nogle har tilstrækkelig Energi til at sprænge Baandene i Tide, hvis de strammer altfor ubarmhjærtigt, og naar alt kommer til alt, er det maaske dem, der handler mest retskaffent.

Der er jo nemlig ogsaa Børnene, som der skulde tages lidt Hensyn til. Men jeg har aldrig kendt noget forelsket Par, som alvorligt — med den fulde Ansvarsfølelse — tænkte paa de Børn, som de kunde komme til at sætte i Verden. Erotik er en Følelse saa flagrende og letsindig som en Sommerfugl; den søger kun Tilfredsstillelse, og just naar den brænder hedest, giver den Konsekvenserne en god Dag. Jeg mener, at det er Affektation, naar man anser det for usømmeligt at tale om Parringsvalg mellem Mennesker, ligesom man taler om Stutteriernes Racedyr. Menneskene gaar trøstig hen og gifter sig Tuberkulose, arvelig Sindssygdom og andre Ulykker til, og de regnes dog for Skabningens Ypperste, hvis Parringsvalg derfor maa være langt vigtigere

end Dyrenes. Ganske vist — jeg havde i endel Aar en Jagthund — du husker vor prægtige „Ajax“ — som besad ædlere og værdifuldere Egenskaber end en Mand, som jeg har kendt, der gik med trekantet Hat. Men saadan i Almindelighed er vi jo — eller bilder os ind at være — det fuldkomneste, Naturen har fuldbragt. Og vi forelsker og gifter os — det vil med andre Ord sige, vi træffer vort Parringsvalg — med en Letsindighed, der burde gøre os hjemfaldne til Tugthuset eller i hvert Fald til at anbringes paa en Korrektionsanstalt, hvor vi kunde lære den rette Ansvarsfølelse i et af de allervigtigste Livsforhold.

Og nu maa du undskylde denne omstændelige Indledning, thi omsider er jeg ved det Punkt, hvor jeg ønskede at komme hen.

Din Moder og jeg giftede os paa en saadan Letsindighed, en forbigaaende Forelskelse, en Tilfældighed, hvad du vil kalde det. Nu, som moden og erfaren Mand, forstaar jeg, at det var en Forbrydelse, og naar vort Ægteskab alligevel har bragt langt mere godt end ondt, saa anser jeg det for en Naadegave af den blinde Lykke, ikke min egen Fortjeneste. Det skyldes nemlig én lykkelig Omstændighed: blindt som din Moder og jeg valgte hinanden, blev det to uensartede Individualiteter, ud-

sprungne af vidt forskellig Race, en gammel Slægt med megen Kultur, og en stærk, levedygtig af fremmed Blod, der forenedes og fornyedes.

Men vil dette forhaabentlig komme mine Børn til gode, saa har til Gengæld alt det uensartede været en Kilde til megen Lidelse for din Moder og mig. Jeg har øvet stor Uret ved at vælge en Kvinde til Hustru, som jeg manglede alle Forudsætninger for at gøre lykkelig. Din Moder har ikke kunnet forstaa mig, saa lidt som jeg hende. Vi er gaaet hver sine Veje — om end ikke i flagrant Troskabsbrud — saa dog i alt, hvad der skulde være det dybeste og inderligste i et Samliv — og jeg bebrejder mig ofte dette og ængstes ved Tanken om, at ogsaa I maaske har lidt derved. Jeg har overhovedet paa alle Punkter været en svag og vankelmodig Mand. Det er mit inderligste Ønske, at du maa blive anderledes.

Jeg tror, du har Betingelserne derfor. Der er solidt Tømmer i dig. Du nedstammer ikke som jeg udelukkende fra en afblomstret Slægt; men i rette Tid blev der tilført Slægten nyt, fremmed Blod, og hvad Modgang og Ujævnheder det end har beredt mig selv, vil det være for intet at regne, dersom du og dine Søskende har vundet derved. Du er den, jeg

tror mest paa. Saaledes som mit eget Liv har formet sig med Nederlag og nødtvungen Resignation, betragter jeg dig som min *raison d'être*. Jeg kunde have ladet den gamle Slægt dø ud med mig; der var ikke meget, som duede, tilbage af den. Men da jeg er kommen til at forplante den videre, bliver det vigtige og afgørende, om det er lykkedes den at skyde et nyt Skud, stærkt og sundt, med nye Muligheder for Livet. — Du ligger mig mere paa Sinde end alt andet. Derfor maa jeg, trods alt hvad vi har talt sammen, endnu skrive disse fattige Ord til dig.

Nu, min kære Søn, staar du ved dine egentlige Vandreaar, hvor du skal hjem til det gamle Land, som du ikke har set, siden du rejste med mig derfra som en tiaars Dreng. Og nu er du fem og tyve. Jeg kunde bruge den forslidte Talemaade: Verden staar dig aaben. Du ser ikke ilde ud, du er paa Forhaand vant til at færdes mellem Mennesker af forskellige Samfundslag; du lader dig ikke let imponere eller sætte til Vægs. Du kender endog ret godt dit eget Værd, maaske med en lille Tilsætning af Selvbevidsthed, som kan være god, naar den ikke overdrives og bliver til taabeligt Overmod. Men fremfor alt: du har Ungdom og dermed Ungdommens Haab og Ungdommens Ret. Be-

nytter du alt dette, da frygter jeg ikke for, hvad der kan møde dig.

Omgivelser, offentlige Forhold og Personligheder har forandret sig ikke saa lidt fra den Gang, jeg kæmpede min Ungdomskamp igennem derhjemme. Det var i den forrige Konges Tid, Landet var større, Folket ikke. Der har ubestridelig været Fremgang, selv om der er meget endnu, man kunde ønske anderledes. I min Ungdom regeredes der af Følelsespolitikere, udmærket brave Mænd, der holdt Ideens Fane højt, saa højt endogsaa, at de skilte os af med et godt Stykke af Landet og spildte endel Blod, som der kunde have været bedre Brug for. Men det skete altsammen i den bedste Mening. Nu regeres Landet, saa vidt jeg kan skønne, fornemmelig af Forstands- og Nyttepolitikere; men nogle af dem ser ret snævert, og der er megen Bedrøvelighed over det hele Skuespil. Da jeg rejste bort, stod Kampen allerede haardt. Jeg følte ingen Sorg ved at nedlægge mit Mandat; jeg kunde dog ikke gøre stort Gavn. Jeg tilhørte ved Familie- og Venskabsforbindelser det ene Parti, og fik efterhaanden mine Sympatier mere og mere ført over til det andet. Det var en farlig Halvhed, som virkede hæmmende paa mig; jeg har aldrig syntes om at være Renegat, og jeg fulgte

derfor dem, som ansaa mig for en naturlig Forbundsfælle, men uden Tillid eller Begejstring. Derfor var jeg i Grunden glad, da det var forbi.

Ogsaa paa andre Omraader vil du opdage adskillig Forandring. Der er i Literatur og Kunst, i sociale Forhold endel Nutidsfænomener, som det maa være interessant at studere paa nært Hold. Herovre fra, i den lange Afstand, har vi jo begge to havt vanskeligt ved at danne os en selvstændig Mening, og man skal være varsom med at dømme, hvad man ikke kender. Iagttag nu med dine egne Øjne og se, hvad du faar ud deraf. Det vil næppe komme til at mangle dig paa Lejlighed dertil. Vi har jo endnu nogle Paarørende og enkelte Venner, som vil tage godt imod dig. Hos din Onkel Fritz vil du sikkert finde et andet Hjem. Han hører til den Art gammeldags Konservative, som man maa holde af, hvor uenig man end kan være med dem. I vil sikkert faa nogle hidsige Disputer, men I vil aldrig blive Uvenner, hvor ivrigt du end forfægter dine Frihedsideer. Han er et Mønster paa denne Mellemting mellem en fint afsleben Hofmand og en brav, hjærtevarm Sømand, som jeg tror, vi er ene om at eje derhjemme. Min Søster var lykkelig ved at være hans Hustru; desværre

døde hun altfor tidligt. Han har aldrig glemt hende og tænkte aldrig paa at gifte sig igen; du ved, vi har korresponderet ret flittig, og han vil være glad ved at se dig; du ligner min kære afdøde Søster, og du vil minde ham om hende.

Vor gode Fætter Gerhard, der i mange Aar var Familiens *enfant terrible,* maa du ikke lade være at besøge. Herregud, Vingerne blev tidsnok stækkede paa ham. Jeg har kun sjælden hørt fra ham i de senere Aar, men jeg ved, at han danser ikke paa Roser. Han var i vor Ungdom en Original, en lystig Fyr og et udmærket begavet Menneske. Han slog sig paa Malerkunsten og havde vistnok oprindelig et betydeligt Talent, men Gud ved, hvordan det nu gaar ham.

Der er mange af de fordums Venner og de gamle Steder, som jeg ser for mig, mens jeg sidder og skriver disse Linier. Snart staar du midt iblandt dem. Hils dem alle fra mig. Jeg kommer vel aldrig hjem mere, men mit Hjerte er hos dem. Jeg er glad ved at sende dig; jeg tænker mig dig som min Stedfortræder, stærkere, klogere, støbt i fastere Form end din Fader, saa du faar Held til at udrette noget af det, hvori jeg famlede og svigtede. Lev vel, min kære Dreng. Lampen er brændt ud, og

jeg maa holde op med at skrive. God Rejse. Glück auf!

Din Ven og Fader
Joachim Fasting."

Poul Fasting lagde langsomt og omhyggeligt Brevet sammen. Det lignede hans Fader at skrive et saadant Brev i det sidste Øjeblik, før de skulde skilles; han kendte ham i hvert Ord, sporede hans Angst for, at han ikke skulde have faaet sagt alt, hvad der laa ham paa Hjerte, eller ikke sagt det tilstrækkelig tydeligt. Disse Skrupler i store og smaa Ting kendte han saa godt. De kunde virke irriterende paa hans egen sunde og frejdigere Natur, men han vidste, at der var et varmt og blødt Hjerte bag ved. Han følte, hvor meget han holdt af sin Fader, og han havde sandelig heller ikke Grund til andet. Der var blevet sørget omhyggelig for ham og hans Søskende ovre i det fremmede Land. Hans Fader havde sat alt ind paa Sønnernes Opdragelse, krævet lidet eller intet for sig selv, været parat til enhver Opofrelse. I mange Aar havde han slidt sig op i et møjsommeligt Kommunalembede og dog faaet Tid til at gøre Foredragsrejser og skrive Dagbladsartikler i en halv Snes af Landets Aviser for at skaffe de Penge tilveje, som

Børnenes Opdragelse kostede. Hans Fader havde ikke paa alle Punkter været en svag Mand, der var en utrættelig Arbejdsuro over ham, en Angst for ikke at faa arbejdet nok, og i det mindste ét Maal havde han ikke svigtet: han vilde have, at hans Børn skulde gaa nogenlunde vel udrustede ud i Livet, med solide Kundskaber, som Erstatning for den Formue, han ikke længer kunde nære Haab om at efterlade dem.

Det kom nu an paa, om han, Poul Fasting, som sad herude i den yderste Kant af den store Damper, medens den skar sin brede Kølvandsstribe gennem Vandet — om han vilde svare til de Forventninger, hans Fader gjorde sig om ham. Blandt de udueligste var han vel ikke, heller ikke helt energiløs. Men han kendte godt sine egne Svagheder. Han var et stort Stykke af en Sybarit. Han elskede Skønhed og Nydelse, og han holdt i Grunden hverken af Kamp eller Arbejde. Den Glæde, som han nok forstod, at der kunde være ved selve Kampen og Arbejdet, fristede ham ikke stort. Skulde han vælge en Livsvej, som var helt i Overensstemmelse med hans Natur, maatte det snarest være Nydelsens og Betragtningens. Han interesserede sig for Politik og Statsvidenskab, og han havde gjort en fin Examen i Ox-

ford, men han vilde egentlig nødig beklæde noget Embede og endnu mindre være aktiv Politiker. Det var herligt at studere de gamle og nye Staters Historie, at leve sig ind i alle deres Krinkelkroge, men anvende de vundne Erfaringer og Kundskaber i Praxis — uha, det vilde blive et Sisyphosarbejde ligesom alle de andres. Med disse Anskuelser passede han altsaa bedst til at være en rig Mand, med Rigdommens Uafhængighed, følgende Lyst og Tilbøjelighed, rejse, studere, lære Mennesker og fremmede Forhold at kende, tagende undervejs hvad Nydelse og Erobring, der maatte tilbyde sig for en ung, nydelsessyg og erobringslysten Mand. Men han havde ingen Formue, der tillod ham udelukkende at følge sine Tilbøjeligheder. Og kunde han gøre sig allermindste Haab om at erhverve sig den indenfor et saa rimeligt Tidsrum, at han endnu kunde have fuldt Udbytte deraf. Ja, han kunde jo f. Ex. gifte sig Penge til. Dermed gik lidt af Uafhængigheden i Løbet, men han var vis paa, at han vilde blive den stærkeste, og han vilde selvfølgelig heller ikke gifte sig alene for Pengenes Skyld. Hun maatte se godt ud, være intelligent, maatte kunne dele hans Interesser, maatte forstaa at fængsle baade hans Hjerte og hans Sanser. — —

Da han var naaet saa langt i sine Betragtninger, kom han til at le af sig selv. Var det passende Drømmerier for en Mand paa henved fem og tyve Aar, som dog ikke var helt ubekendt med den reelle Verden. Og kunde dette Skyggebillede af en Fremtidsplan egentlig staa Maal med, hvad hans Fader ventede af ham. Aa nej, han kom vistnok til at tage anderledes fat. Maaske begynde med at tage en Examen ved det hjemlige Universitet for at faa fast Bund under Fødderne. Saa give sig af med lidt Manuduktion, lidt Publicistvirksomhed, kæmpe og slide sig frem, være glad ved at faa Tilhold hos Onkel Kommandøren, der var formuende og førte Hus trods sin Enkemandsstand, og saa maaske tilsidst blive puffet ind i et eller andet, i et Embede, eller hvad der kunde falde af, gifte sig paa en passende Basis af halvvejs Inklination og halvvejs Spekulation, sætte Børn i Verden og leve som honnet Embedsmand og Fader, ligesom alle de hundrede andre. Men kunde det kaldes at slippe for at gaa paa Akkord, at vise sig som støbt i den faste Form. Tvi for et Fremtidsperspektiv! Det var næsten endnu værre end den købte Frihed og Uafhængighed ved Hjælp af et Pengegiftermaal. — Men hvorfor vilde han da egentlig hjem? For at opfylde sin Faders Ønske?

Kunde han vente at høste noget Udbytte af denne Rejse. Vilde den i nogen væsentlig Grad berige hans Kundskaber og Erfaring. Kunde han ikke ligesaa godt være bleven derovre. Om faa Aar vilde han som udmærket Oxfordstuderende og ved nu og da at udgive et nogenlunde præsentabelt Arbejde kunne gøre Regning paa et Professorat. Saa kunde han gifte sig med en eller anden ganske indtagende Miss Green eller Miss Butterfly, hvis Fader havde nogle Tusinde tilovers til den unge Husholdning, og han kunde maaske endda vente at faa sin egen Villa ved et af de fashionable Badesteder. Men alligevel — hvilket kummerligt Maal! Var det alt, hvad man havde at leve for — hvilken Ynkelighed maatte Livet saa ikke være.

Der var en helt anden Vej at gaa. Bryde med al Magelighed og give Afkald paa Nydelser og Komfort. Blive Retfærdighedens og de undertryktes Talsmand. Hensynsløst sige Sandheden til alle Sider, vise Menneskene den Foragt, som Flertallet af dem fortjener. Være som et flammende Sværd, der holdtes for Øjnene af de kolde og lunkne og ligegyldige eller de bevidste Undertrykkere, der øver Vold og Uret. Var det noget i den Retning, hans Fader ventede sig af ham? Men saa havde han

ikke ringeste Udsigt til Embede eller rigt Giftermaal. Og havde han Evnerne til en saadan Mission — Sybarit som han var.

Han smilede igen af sine Ideer, rejste sig op fra Bænken og strakte Armene i Vejret. Taagen var pludselig lettet. Det store Vand laa blaat og gyngende med svage Krusninger over de lange, brede Bølger, der i Magsvejr bære Skibe over de store Verdenshave. Hvilken vidunderlig dejlig, saltmættet Luft, pustende Styrke ned i Lungerne ved hvert Aandedrag, man tog af den. Aa, det var godt at rejse — godt at komme ud og prøve sine Kræfter, lige meget, hvor det bar hen. Fem og tyve Aar, og han kunde trække Vejret, saa den stærke, salte Havluft føltes gennem alle Fibre i hans Legeme. Saa skulde da Pokker være Pessimist. —

Det ringede til five-o'clock The, der paa Grund af det gode Vejr indtoges under Solsejlet paa Ovendækket, serveret af Skibets Stewarder, hvis pyntelige Uniformer og belevne Væsen gav dem Udseende som unge Marineløjtnanter. Mr. og Mrs. Green med deres tre Døtre var i Færd med den anden Kop The, hvortil Mrs. Green fortærede forbavsende Kvantiteter af de smaa lækre Kakes, som Verdenshavsdamperens Bageri — foruden meget andet — var berømt

for. Mr. Astor Green, en ualmindelig høj og stærkbygget Mand, endnu mere knastør af Udseende end sin Hustru, sad og stirrede ned i sin Thekop med en dybsindig og sørgmodig Mine, der ligesaa gerne kunde skyldes hans Længsel efter en Drik Whisky som andre og dybere Aarsager; thi det hed sig i Almindelighed blandt Passagererne i første Kahyt, at Mr. Green, der vel at mærke ikke delte Kahyt med Mrs. Green, hver Aften af Chief-Stewarden fik udleveret en halv Flaske Whisky eller Brandy, skiftevis det ene eller det andet, som han sagde, at han brugte for sin Gigt.

De unge Damer — det vil sige Miss Helen og Miss Flory — konverseredes af to af det udvalgte Selskabs anerkendte Løver: en Skotte, Mr. Mac Keany, der var for hjemgaaende til sit Højland, og en engelskfødt Amerikaner, en ung vordende Gejstlig, Mr. Jenkinson, der var paa Ferierejse for at besøge sine Slægtninge i Wales. Miss Alice derimod var mærkeligt nok ubeskæftiget i Øjeblikket, det vil sige, hun sad med en Bog paa Skødet og konverserede sin Mama. Det plejede hun at gøre i Mellemrummene mellem sine Felttog, naar hun havde besluttet en af sine store Attaquer paa en eller anden af sine mandlige Medpassagerer i første Kahyt, thi hun var altfor velopdragen til at

kunne falde paa at nedlade sig til at kokettere med en *second cabins* Passager, hvor godt han end saa ud. Ogsaa Miss Alice havde nemlig Principer.

Efter at Skibet havde været fire Dage i rum Sø, havde Miss Alice Green totalt ruineret omtrent den hele Armé; der laa slagne og blødende Hjerter rundt omkring hende, Mr. Mac Keany, Mr. Jenkinson og alle de øvrige Mandfolk af forskellig Nationalitet. Men der havde ingen Spænding været ved det. Sejren havde været saa let, at Miss Alice var bleven ked af Legen endnu hurtigere, end hun plejede, og den eneste, hun endnu holdt ud med, var den unge fremmede, som hun nylig havde talt med, medens han sad alene yderst ude i Skibet og læste sit Brev.

Han interesserede hende mere end de andre. Han var overlegen, lidt spodsk, ikke saa lige at gaa til. Hun var ikke ganske sikker paa, om han ikke havde opdaget, at hun var en udlært Kokette — hvilket hun meget godt selv vidste, at hun var — og at hendes Naivetet, forenet med ikke ringe Kvikhed og gennemført med den fuldkomneste Kunst, var et Skalkeskjul, under hvilket hun drev sin Sport, at lege med Ilden lige til den yderste Grænse af Risiko og derpaa trække sig tilbage med en

Fornemhed, der ikke kunde overtræffes af nogen af hendes Landsmandinder, selv ikke dem, der havde Udsigt til en Gang at sætte et greveligt eller hertugeligt Vaaben paa deres Vogn.

Miss Alice var meget smuk og tilmed ret intelligent. Havde hun ikke havt denne abnormt udviklede Passion for Flirtation, vilde hun endogsaa have været en god og kær lille Pige. Hendes Fader havde været Præst og trukket sig tilbage fra denne Stilling — hvormed han maaske havde forenet en mere praktisk Virksomhed — med en betydelig Formue, hvilket ikke er noget sjældent Tilfælde i Miss Greens Fædreland. Da de unge Damer imidlertid var blevne kede af de øvrige Arter Sport, som de havde været fortrolige med fra deres tidligste Barndom, kastede de sig over Koketteriet, og Miss Alice blev her ligesom i alle andre Henseender det mest fremragende Medlem af sin Familie.

Hun havde et fuldt færdigt System, der sjælden plejede at slaa fejl, men altid førte til Overgivelse paa Naade og Unaade; dog bør det siges til hendes Roes, at hun kun anvendte det i Nødsfald; det kunde nemlig vise sig risikabelt. Nu havde hun besluttet at gaa angrebsvis til Værks overfor denne fremmede, der

vovede at modstaa hendes sædvanlige smaa uskyldige Tilnærmelser. Han skulde overgive sig, og det skulde ske endnu i Aften. Hun trængte til lidt Spænding — *Incitation.*

Mrs. Green havde trods sine strænge Anskuelser ikke noget imod, at hendes Døtre koketterede lidt, naar hun selv var tilstede; men hun var — som omhyggelig Moder — en bestemt Modstander af, at det skete borte fra hendes aarvaagne og paapasselige Øjne. Derfor var det ikke altid nogen let Sag for Miss Alice at føre sit svære Skyts i Ilden, men som den kloge unge Dame, hun var, vidste hun dog som oftest at hjælpe sig.

Da Poul nærmede sig det thedrikkende Selskab under Solsejlet, saa Miss Alice op og besvarede venligt, men med den fineste kvindelige Værdighed hans Hilsen. Og da hun lagde Mærke til, at han tog en Kop The hos Stewarden, gjorde hun paa samme tækkelige og værdige Maade Plads for ham ved sin Side, hvilket Mrs. Green altsammen iagttog med en rolig, ja, næsten bifaldende Mine.

Poul og Miss Green talte om det forskellige Øjemed med deres Rejse. Miss Alice var med sine Forældre og Søstre paa en Fornøjelsestur, der først skulde strække sig gennem Tyskland, derfra gaa til Paris og saa til Italien; de vilde

blive borte i halvandet Aar, og det var Miss Alices første Europarejse. Hun glædede sig til alt, hvad hun vilde faa at se, men glædede sig paa en velopdragen og behersket Maade og haabede, at hun især vilde faa Lejlighed til at berige sine Sprogkundskaber. Hun havde stor Lyst til at besøge de skandinaviske Lande, der stod for hende i et fjernt, romantisk Skær; hun havde hørt tale om Midnatssolens Land; men dér fik hun vel næppe sine Forældre til at rejse hen. Hun bad Poul fortælle om sit eget Land; om der ogsaa dér var en Tid af Aaret, hvor Solen ikke gik ned. Poul fortalte, og Miss Alice var meget videbegærlig; men hun koketterede næsten slet ikke denne Eftermiddag; saa' kun en Gang imellem op paa ham, medens han talte.

Mrs. Green var færdig med sin The og de smaa lækre Kakes, og hun havde mest Lyst til at blunde lidt i den lune Sommereftermiddag paa Søen, hvor den stærke Luft gjorde træt og døsig. Men en omhyggelig Moder har ikke mange rolige og uforstyrrede Øjeblikke. Miss Helen og Miss Flory var pludselig forsvundne, den ene med Højlænderen, den anden med Amerikaneren, og Mrs. Green maatte overvinde sin Døsighed for at opfylde sine moderlige Pligter. Alice sad nogenlunde vel forvaret

hos den unge Mr. Fasting; der var ingen overhængende Fare paa Færde i Øjeblikket.

Saa rejste Mrs. Green sin høje og tørre Skikkelse langsomt op fra Stolen, idet hun bemærkede, at hun vilde tage sig en Motion før Middagen, og ikke saa snart var Mrs. Green borte, før ogsaa Mr. Astor Green rejste sig med en uforstaaelig Grynten, der kunde betyde, at ogsaa han vilde søge lidt Motion; men i Virkeligheden betød hans Bortfjernelse, at han paa en eller anden underfundig Maade vilde se at liste sig til *a drink,* uden at andre end Chief-Stewarden, hans fortrolige, fik det at vide. Og nu var Miss Alice udenfor sine Forældres aarvaagne og bevogtende Øjne.

Hun flyttede sig en lille Kende nærmere hen til Poul — ganske lidt og næsten umærkeligt — og saa skiftede hun pludselig Emne for Samtalen.

„Mr. Fasting,“ sagde hun med sin lyse, lidt sprøde Stemme, „synes De ikke godt om, at vi unge Piger, ogsaa de af os, som ikke behøver det, gærne vil have en selvstændig Virksomhed, et Felt at arbejde paa, hvor vi kan gøre Gavn?“

„Jo, Miss Green, det synes jeg udmærket om, og det er jo ikke længer noget særegent

for Deres Landsmandinder, men en fælles Bestræbelse for unge Kvinder over hele Verden.“

„Mr. Fasting,“ vedblev den unge Dame i samme fortrolige Tone, „jeg har en Forudfølelse af, at jeg vil blive meget ulykkelig i Kærlighed“ — hun sagde det engelske Ord *love* med en egen dyb Betoning. — „Jeg ved, at jeg vil blive ulykkelig. Og dersom jeg saa ikke havde noget, der kunde udfylde mit Liv, hvad skulde der saa blive af mig?“

Nu saa’ hun paa ham med et Par store, troskyldige Barneøjne, og hendes Stemme havde en Klang af den dybeste Alvor.

„Det er ganske umuligt, Miss Green, at De skulde blive ulykkelig i Kærlighed. De er skabt til at elske og blive elsket.“

„Aa fy, Mr. Fasting! De tror, at jeg er en taabelig og letsindig Skabning, fordi jeg stundom fjaser og flirter en lille Smule. Ja, det ved jeg meget godt, at jeg gør. Men det er netop kun, naar jeg føler mig ulykkelig, og de mørke Tanker kommer over mig. Saa slaar jeg pludselig helt om og bærer mig ad som en rigtig Backfisch. Er det ikke saaledes, man kalder de pur unge Piger hjemme i Deres Land?“

„Nej, Frøken. Backfisch er et tysk Ord, men Betegnelsen er bleven ret almindelig.“

„Ja, det er mig lige meget. De ved godt,

hvad jeg mener. Men jeg vil ikke have, De skal tro, at jeg altid er saadan. Jeg kan godt være alvorlig og fornuftig. Jeg er i Grunden en meget fornuftig ung Pige og praktisk ligesom de fleste af mine Landsmandinder."

„Jeg tvivler slet ikke om det, Miss Green."

„Sig mig, Mr. Fasting, har De ikke studeret i Oxford?"

„Jo, Frøken."

„Og det var Statsøkonomi og saadan noget, De studerede?"

„Ja, Statsvidenskab og især Historie."

„Naa, det var det" — Miss Alice saa' meget dybsindig ud. „Tror De, Mr. Fasting, at en ung Pige ogsaa kunde lære saadan noget?"

„Hvorfor ikke, naar hun havde Anlæg for det og tilstrækkelig Udholdenhed — men det sidste er for Resten en Egenskab, som Kvinderne besidder i langt højere Grad end vi Mandfolk."

„Saa tror jeg, at jeg vil studere Statsvidenskab."

„Men du gode Gud, Miss Green, hvad Glæde kunde De have af det?"

„Jeg vil være uafhængig af min Familie, og jeg vil opnaa en Lærerpost ved et af vore Universiteter, men i et Fag, som det ikke er almindeligt, at Kvinder beskæftiger sig med."

Miss Alice gav sig til at udvikle en uhyre alvorlig og praktisk Fremtidsplan for sin Tilhører, der hørte smilende paa hende. Men med det samme hengav han sig til nogle Fantasier, der fremkaldtes af den melodiske Klang i hendes Stemme og den fortrolige Situation; thi hun havde rykket sig endnu en ganske lille Smule nærmere hen til ham. — Hvad om han for Alvor gjorde Kur til denne unge Borgerinde af det frie, fremmede Land. Hun saa' brillant ud, og dum var hun slet ikke. Rigtignok dygtig koket og lidt „lavet til“, ogsaa som hun nu sad der og talte saa uhyre klogt og fornuftigt, uden vistnok at mene en Smule af det altsammen. Men det var dog kun smaa Unoder, som nok kunde rettes med Tiden. Hvad var der i Vejen for at gifte sig med hende, det vil sige under Forudsætning af, at Papa Green var den rige Mand, som han gik for at være. Han maatte kunne efterlade Miss Alice — ligesom sine øvrige Døtre — mindst et Par hundrede Tusind, og saa snart som muligt drikke sig ihjel. Han, Poul Fasting, vilde ikke tage Miss Alice alene for hendes smukke Øjnes Skyld. — Var nu denne Tankegang egentlig saa brutal? Kunde det ikke være et Kompromis ligesom saa mange andre Slags Forbindelser, der sluttes her i Livet. De

fleste Mennesker handler jo af grim Egennytte, men de lyver sig fra det og giver det smukke Navne. Om han giftede sig en Formue til, kunde han saa ikke helt anderledes bevare sin personlige Uafhængighed, være sig selv, gaa lige løs mod de Maal, han satte sig. Hvorfor vilde det være en uværdig eller uskøn Handlemaade at bære sig saaledes ad. Han vilde bestræbe sig for at være den ridderligste, hensynsfuldeste Ægtemand; kunde han da ikke byde denne unge Pige Gengæld for den Uafhængighed, hun skænkede ham ved Hjælp af sin Formue.

Miss Green saa' ham nu lige ind i Øjnene.

„Men De hører jo slet ikke efter, hvad jeg siger, Mr. Fasting?"

„Vist gør jeg; jeg er lutter Øre."

„Og tror De, jeg kan føre det igennem?"

„Det kan De rimeligvis godt, Miss Green. Men jeg kan ikke forstaa, at De vil være en lærd Dame og Universitetsprofessor. De skulde da meget hellere snart gifte Dem."

„Men De hører jo, hvad jeg har fortalt Dem, Mr. Fasting."

„Det tror jeg ikke paa. Og det er jo noget, De ikke mener den mindste Smule med."

Miss Green trak paa Skuldrene, og der kom

et næsten strengt Udtryk i hendes nydelige Ansigt.

„De maa ikke tage det saaledes, Mr. Fasting. Saa fortryder jeg den Fortrolighed, jeg har vist Dem, og som jeg ikke vilde have vist nogen anden efter et saa kort Bekendtskab. Jeg troede, at jeg kunde have Tillid til Dem.“

Nu var hendes Stemme igen blød og barnlig, og de sidste Ord sagde hun i en sagtere og ligesom lidt tøvende Tone.

Han tænkte ved sig selv, at det var snurrigt nok med en saadan Tillid og Fortrolighed til et vildtfremmed Menneske. Men denne lille Borgerinde af det frie Land gjorde ham alligevel varm om Hjertet, og han sagde:

„De kan godt have Tillid til mig, Miss Alice.“ Og med det samme bøjede han sig ned og kyssede hendes Haand.

Hun lod ham beholde Haanden, og hun talte nu blødt og dæmpet:

„Mr. Fasting — naar Pappa og Mamma har trukket sig tilbage i Aften, kommer jeg op paa Dækket. Jeg vil tale rigtig alvorligt med Dem — jeg vil betragte Dem som en Ven, jeg havde kendt længe. Klokken ti lister jeg mig herop — saa kan vi have det ganske uforstyrret.“

Hun trykkede hans Haand ganske svagt, men denne Gang uden at se paa ham. Saa

rejste hun sig op med et Sæt, let og spændstig, og idet hun gik, vinkede hun til ham, skælmsk og smilende, som om det var ganske andre Ting end Historie og Statsvidenskab, der beskæftigede hendes Tanker.

— Skibet var stort, og Mrs. Green havde endnu ikke fundet sine to Døtre. Derimod stødte hun paa Mr. Green, ligesom han kom ned ad en Trappe, der førte til Chief-Stewardens Enemærker. Mrs. Green saa' paa sin Ægtefælle med et kort, prøvende Blik, hvilket han besvarede, om end ikke som en Helt, saa dog som en Mand, der endnu har en forholdsvis god Samvittighed.

„Ønsker du at tale med mig, min Ven?" spurgte Mr. Astor Green med en Stemme, der syntes at ligge i et dybt, roligt Leje, hvor intet kunde bringe den ud af Ligevægt.

„Jeg søger efter Flory og Helen!" svarede Mrs. Green med et næppe hørligt Suk.

„*Well,*" sagde Mr. Green.

„Jeg søger evig og altid efter dem, enten efter den ene eller den anden; det er ret fatiguerende."

„*Yes,*" sagde Mr. Green.

De stod i den lange Gang, som førte til anden Kahyt og til endel af Funktionærernes Lukafer, deriblandt Chief-Stewardens. Mrs.

Green saa' sig omkring, og da hun havde forvisset sig om, at der ingen var i Nærheden, lagde hun sin lange, tørre Haand — iført en staalgraa Handske — paa sin Mands Arm og sagde i en dæmpet, men indtrængende Tone:

„William — jeg tror, at dette i Længden vil overstige mine Kræfter."

Men denne Gang indskrænkede Mr. Green sig til at stirre melankolsk ned i de blankt spulede Dæksplanker.

„Har du givet nogen Agt paa den unge Mand, som har sin Plads lige overfor os, naar vi er til Bords?"

Mr. Green rystede paa Hovedet.

„Jeg lægger Mærke til ham, og jeg har mine Grunde dertil," vedblev Mrs. Green. „Det er paa Tiden, at Alice træffer sit Valg. Jeg begynder at blive træt; jeg har ikke længer Kræfter til at passe paa dem alle tre. Men naar Alice skal giftes, maa hun have en Mand, der kan passe paa hende, det vil sige, som hun har Respekt for. Jeg er en Hader af disse evindelige Skilsmisser, de er umoralske og ødelæggende for vort Folk. Jeg synes godt om den unge Mand; der er noget determineret ved ham, og jeg bryder mig ikke om, at han ingen Penge har. Hvad siger du, William?"

„*Yes.*"

„Jeg mener, at vi bør lade Alice raade sig selv i dette Tilfælde og lægge hendes Skæbne i Guds Haand . . .“

Mrs. Green ytrede disse Ord i en tør og forretningsmæssig Tone, men samtidig hævede hun sit Blik, som om hun tilkaldte højere Magters Hjælp for at finde Lettelse i sine moderlige Byrder og Bekymringer.

Ogsaa denne Gang indskrænkede Mr. Green sig til at svare *Yes,* og da hans Hustru stille og værdig fortsatte sin Vandring for at opsøge Miss Helen og Miss Flory, benyttede han Øjeblikket til at smutte ind til Chief-Stewarden.

— — —

Noget underligt og gaadefuldt, noget, der ligesom fanger En med hemmelighedsfulde Kræfter, aabenbarer sig, naar man en stille, maanelys Nat befinder sig ombord i en af de moderne „Oceanflyvere“, der trods sin Størrelse og al den Luxus, hvormed den kan være udrustet, svinder ind til et lillebitte fattigt Fnug, kastet ud i Verdenshavet. Der er Mystik over Maanens Lys og Stjernernes Blinken over aabent Hav — der er ingen Grænser at øjne, vidt ud, til alle Sider, op og ned: det dybe, uudgrundelige.

Og i dette grænseløse glider Oceandamperen frem. En lillebitte Verden for sig midt i det

uendelige. Alt Liv er koncentreret til disse Skibsplanker. Der er ingen Søfugl at øjne, i det højeste en springende Delfin og den blinkende Morild i Damperens Kølvandslinje. Og ingen Lyd udenfor den samme lille Verden. Maskinens dumpe, taktfaste Stempelslag og maaske Latter og Sang af nogle Menneskestemmer eller en Lirekasses Toner fra Mellemdækket, eller Klirren af Glas og „Lieder ohne Worte", som spilles paa Klaveret i første Kahyts Salon.

Disse Lilleputlyde gør Stilheden og Uendeligheden endnu større, næsten som noget, man fornemmer rent legemligt. Det kan føles enten som en Befrielse, hvorunder man aander ud med alle Sanser og Evner spændte til det yderste, eller som et knugende Tryk, der lægger sig tungt paa Brystet. Det kommer an paa den forskellige Art af Modtagelighed.

Efter flere Dages Taage og diset Luft var Vejret pludselig blevet saa pragtfuldt. Mærkeligt, at ikke flere Passagerer var oppe paa Dækket. Der skinnede Lys ud fra Rygesalonen og fra den store Salon midtskibs; der sad rygende og whiskydrikkende Herrer det førstnævnte Sted. Og det var rigtigt nok — der blev spillet „Lieder ohne Worte" inde i første Kahyts Salon af Fräulein v. Gether, en tysk

Guvernante, der var for Hjemgaaende til sine gamle Forældre i Magdeburg, efter at hun havde tilbragt syv lange Aar med at opdrage et Par smaa velhavende Verdensborgerinder i det fremmede Land, og forhaabentlig nu kunde rejse hjem med en køn lille Spareskilling.

Agterude paa Promenadedækket stod en Bænk, og paa den sad Miss Alice og Poul. De var ganske alene. Hun havde svøbt sig ind i en Slags Burnus af mørktfarvet Stof og havde en lille Rejsehue paa Hovedet. Der mærkedes næsten ingen Bevægelse i Skibet, ingen anden end den, Maskinen frembragte, medens Dampéren skød sin travle Fart gennem Vandet. Miss Alice havde lænet sig tilbage mod Bænkens Rygstød og strakte sine smaa Fødder lige ud, men paa en yderst decent Maade; Kjolen og den mørktfarvede Burnus sluttede fast om hendes ranke Skikkelse. Det kølige, dæmpede Halvlys gjorde hendes Ansigt blegere end sædvanlig og gav de blanke, graa Øjne forøget Dybde og Glans, saa at de blev helt mørke.

Hun havde taget sine Handsker af og lagt dem ved Siden af sig paa Bænken; Hænderne stemmede hun mod Sædet, saa at hun kom til at sidde endnu rankere; den hele Skikkelse fik derved noget kækt og frigjort, men det var langt fra alt, hvad der kunde kaldes udfor-

drende eller ukvindeligt. Hun vendte kun Hovedet halvt om mod sin Sidemand, medens hun talte.

„Det er en almindelig Tro, at vi unge Piger i det store, frie Land er ganske anderledes uafhængige end vore Søstre i den gamle Verden. Men det gælder kun for de jævne Klassers Vedkommende — ja, og saa for dem af os, der allerede som ganske unge har valgt en selvstændig Virksomhed. Men saa længe vi lever under Tag med vore Forældre, er vi sandelig ligesaa ufri og afhængige som nogen ung Pige i Frankrig, Tyskland eller England. Det er ganske rigtigt, som De siger, Mr. Fasting, at det stemmer med Skik og Brug, at vi kan spadsere og gaa i Teatret med en eller anden af vore jævnaldrende Venner, uden at man derfor strax gør os til et Par Forlovede, og vi kan ogsaa rejse ud ganske alene, og være sikre paa, at ingen fornærmer os. Men hvad hjælper det os altsammen? Hvor det virkelig gælder noget, der har vi ingen Vilje og ingen Mening."

„Det undrer mig at høre Dem sige det — jeg, som dog har levet endel Aar blandt Deres Landsmænd, har en helt anden Opfattelse."

„Det er, fordi De har levet som en Frem-

med mellem os og set med en Fremmeds Øjne. De kender os ikke.“

Miss Alice pressede Hænderne endnu fastere mod Sædet og trak Vejret saa dybt, at man kunde se Brystets bløde Bue bevæge sig bag Burnussen.

„De ved ikke, hvordan der passes paa os unge Piger af det gode Selskab. Aldrig kan vi være os selv. Der er ti tusinde Hensyn, som vi skal iagttage, hvis vi vil regnes for *comme il faut.* Og naar vi endelig staar overfor det store og afgørende Livsmoment, at vi skal vælge en Ægtefælle, saa melder der sig andre ti tusinde Hensyn, som er endnu vigtigere end de foregaaende, og som vi ikke paa nogen Maade kan slippe uden om. Vælge frit — alene følge vor Tilbøjelighed, bliver der kun Tale om for meget faa af os. Og selv om det hænder, saa er det hverken noget stort eller fristende Udvalg, der tilbyder sig indenfor vor egen, ret snævert afstukne Kreds. Vore unge Mænd lever kun for to Ting: for *business* og Sport, Sport og *business.* De forelsker sig første Gang, ligesom vi selv, i en meget ung Alder; og naar vi — de unge Piger og de unge Mænd — har oplevet et passende Antal af saadanne smaa Barneforelskelser, er Følelserne allerede afstumpede. Hvad der bliver

tilovers for os, er enten det fuldkomne Spekulationsgiftermaal eller til Nød et Giftermaal, baseret paa en ligesaa flygtig Inklination som dem, man har havt en halv Snes Stykker af fra femten til sytten Aars Alderen. Deraf kommer de mange Skilsmisser og nye Ægteskaber, hvoraf det ene gerne bliver lige saa miserabelt som det andet. Forstaar De nu, Mr. Fasting, hvorfor jeg mener, at en ung Kvinde, der har Evnen til varm og fuld Hengivelse, maa blive ulykkelig, hvis hun nogensinde for Alvor forelsker sig, og at hun derfor gør meget bedre i at studere Statsøkonomi eller, hvis det ikke kan lykkes hende, slaa sig til Taals med at blive Lærerinde ved en af vore Elementarskoler."

Det var morsomt at lægge Mærke til de skiftende Betoninger og Overgange, hvormed den unge Dame holdt sit lille Foredrag. Miss Alice begyndte langsomt og docerende, talte sig derefter varm og med voxende Livlighed, og tilsidst var det, ligesom der sporedes en med Møje neddæmpet Følelse bag de spøgende Ord.

Poul saa' hen paa hende, og hendes prægtige graa Øjne med de store Pupiller, der glødede i Mørket, mødte hans. Han tog sagte og ganske uvilkaarligt hendes Haand — en

ualmindelig lille, blød og fin Kvindehaand — og beholdt den i sin.

„De vilde jo have, jeg skulde give Dem et Raad, Miss Alice?“

„Ja, Mr. Fasting, jeg har Tillid til Dem, skønt jeg kun har kendt Dem saa kort.“ — Hun blev ved at se paa ham.

„Saa raader jeg Dem til ikke at studere Statsøkonomi, til ikke at gifte Dem paa en af de smaa Inklinationer, men vente til den store Gud Eros kommer til Dem med sin Bebudelse og da give Dem trygt i hans Vold. Der kan vist ikke tænkes nogen mere berusende Menneskelykke end en stor, mægtig Elskovsfølelse, der behersker Ens hele Væsen, alle Tanker og Drifter . . .“

„Kender De det?“ spurgte hun saa sagte, at det lød som en Hvisken.

„Nej — De hørte nok, jeg sagde: der kan vist ikke . . . Jeg ved det ikke af egen Erfaring.“

Der var sket det besynderlige med Miss Alice, at hun, som plejede at bevare et fuldkomment Herredømme over sig selv og sine Stemninger, for en Gangs Skyld følte sig behersket af den Situation, som hun havde tænkt at lægge til rette ganske efter sit eget lunefulde Hoved. Omgivelserne, det bløde

Halvlys, der skinnede over Luft og Vand, Ensomheden og Stilheden rundt omkring dem og saa Manden, der sad ved hendes Side — det gjorde hende alt tilsammen usikker. Han var ikke ganske som de andre, hun havde experimenteret med. Han svarede hende ikke med de samme Ord, som hun havde hørt hundrede Gange før, og hans Øjne — det var de mærkeligste Øjne, hun havde truffet paa. De kunde se paa hende saa klogt og ligesom tværs igennem hende, saa at de strax opdagede, hvad hun tænkte, og smilede deraf, og paa samme Tid var der noget andet i hans Blik — hun vidste ikke, hvad hun skulde kalde det — noget som en kærtegnende Ømhed, der fik hendes Puls til at banke. Og saa saa' han oven i Købet godt ud. Han var ualmindelig høj og smukt bygget, en ung Herkules, men smidig og elegant. Og Munden — den kunde hun ikke blive træt af at se paa — den var maaske lidt for fyldig, men formet som en Amorbue.

„Miss Alice —“

Hun tog hurtig sine Øjne til sig og følte, at hun blev rød helt op til Tindingerne.

„Nu maa jeg gentage en Bemærkning, som De nylig gjorde overfor mig. De hører jo slet ikke efter, hvad jeg siger.“

„Gør jeg ikke, Mr. Fasting! Nej, det kan nok være — det var noget, jeg kom til at tænke paa. Jeg beder Dem undskylde."

„Det er dejligt, at vi sidder alene heroppe, Miss Alice. De dumme Mennesker, som bliver inde i den kvalme Salon. Se Dem rigtig omkring — vidt ud, til alle Sider — se, hvor stort det er . . . Jeg synes, man faar Lyst til at leve i en Verden, der kan opvise et saa pragtfuldt Syn. Føler De ikke, at der kan være nogen Lykke ved at være Menneske med alle de tusinde Tanker og Indtryk, der kan fare gennem en Menneskehjerne."

„Jeg tror, De burde være Digter, Mr. Fasting!"

„Aa nej, det har jeg ikke Anlæg for . . . Men jeg kan nok tages fangen af en Stemning som f. Ex. at sidde ved Siden af Dem midt i al denne vidunderlige Dejlighed."

De tav lidt begge to. Han havde for at finde Hvile for sin Arm lagt den op paa Bænkens Rygstød, og hverken hun eller han vidste, hvordan det var gaaet til, men nu hvilede hendes Nakke paa hans Arm, medens hendes Ansigt vendte lige op mod det skinnende Maanelys. Hun havde lukket sine Øjne, men hun vidste, at han uafbrudt holdt sit Blik fæstet

paa hende, og hun kunde instinktmæssig føle dets stigende Varme.

„Miss Alice — dersom jeg turde tro, at De ikke vilde blive vred, kunde jeg have Lyst til at bede Dem om et Bevis paa, at det er sandt, at De betragter mig som en god Ven . . .“

Hun nikkede bare ganske svagt og bevægede Læberne, som om hun vilde svare med et Ja paa hans Bøn, endnu før hun havde hørt den.

„Vil De give mig et Kys, Alice — et eneste — De ser saa henrivende sød ud — jeg vil betragte det som en Lykkepenge, De giver mig med paa Rejsen.“

Han mumlede Ordene mere, end han sagde dem højt, og idet han bøjede sit Ansigt ganske langsomt ned mod hendes, forekom det ham, at der kom noget uvirkeligt over den Situation, hvori de befandt sig, eller som om baade han og den unge Pige fulgte en Indskydelse, der havde noget søvngængeragtigt ved sig.

Men hvad foregik der hos Miss Alice i dette kritiske Øjeblik? Hun sad endnu ubevægelig tilbagelænet, med Hovedet hvilende paa hans Arm; hun holdt endnu Øjnene lukkede og følte hans Ansigt komme nærmere og nærmere.

Et Sekund, et eneste kort Sekund, følte hun en uimodstaaelig Drift til at slynge sine Arme om ham og knuge dette Ansigt med de kloge Øjne ind til sig, for at de ikke skulde se saa overlegent forskende paa hende. Men denne Galskab varede heller ikke længer end et Sekund. Saa var hun atter sig selv, Miss Alice Astor Green, der havde overvundet og besejret mange, men aldrig selv ladet sig overvinde.

Hun rejste sig op, hurtig, men uden Heftighed, og foran ham stod der pludselig en ung, determineret Dame med et iskoldt Blik i sine smukke graa Øjne.

„Om Forladelse, Mr. Fasting — jeg troede, De var en Gentleman!“

Han blev i det første Øjeblik en Smule forfjamsket, vidste ikke rigtig, om han skulde tage denne pludselige Overgang fra let erotisk Leg til streng, fornærmet Dyd paa en spøgefuld eller en højtidelig Maade. Men Miss Alice Greens Mine indbød ikke til nogen Art af Spøgefuldhed. Saaledes som hun saa' paa ham, udtrykte hendes Blik paa én Gang krænket Værdighed, Vrede og Ringeagt.

Det bragte hans Blod i Kog. Han bukkede lidt for dybt til, at det kunde være naturligt, og sagde i en fuldkommen rolig Tone:

„Miss Green — jeg beder Dem om Tilgivelse, hvis jeg har været saa ulykkelig at fornærme Dem. Det var ikke min Hensigt. Aftenen, Stemningen, Omgivelserne maa bære Skylden for min Overilelse. De var ikke bleven ringere, hvis De havde givet mig, hvad jeg var saa dristig at bede om. Men jeg tilstaar, at det har bedrøvet mig at opdage, at det nok kan more Dem at forvirre nogle svage Mandfolkehjerner, men at De er for kold til selv at lade Dem rive med — om det endogsaa kun er af en flygtig Stemning. Til det sidste hører der dog i alt Fald lidt Hjerte og Fantasi . . .“

Han gentog sit Buk og vilde bortfjerne sig. Denne Gang flammede hendes prægtige graa Øjne ligefrem af Raseri. Hvad gik der af denne fremmede Mand, som vovede at behandle hende saaledes. Han lod sig ikke en Gang imponere af hendes Vrede, og det var ikke langt fra, at han prøvede paa at irettesætte hende. Miss Alice havde ingensinde før oplevet noget lignende.

Og dermed var endda ikke Aftenens Oplevelser til Ende. Som Synet i „Hamlet“ eller Stengæsten i „Don Juan“ stod der pludselig i faa Skridts Afstand fra dem en høj, mørk,

ubevægelig Skikkelse, og denne Skikkelse ytrede med en dyb, knastør Stemme.

„Jeg tænker, at Mr. Fasting ønsker at tale med Mr. Green.“

Det var et dumt Æventyr. Siden den Aften var han bleven ugleset ikke blot af Familien Astor Green, men af samtlige Passagerer i første Kahyt. Mr. Jenkinson og Mr. Mac Keany, der betragtede sig som de unge Frøkener Greens naturlige Beskyttere, havde ikke været langt fra at true ham paa Livet, den ene med Revolveren, den anden med en Lektion i Boxning. Det var ikke godt at vide, hvilken Historie Mrs. Green havde givet til bedste, men at hun havde stemplet ham som en umoralsk og ryggesløs Person, kunde der ikke være Tvivl om. Han var ligefrem bleven boycottet siden den lille Affære med Miss Alice. Der var — under et intetsigende Paaskud — blevet anvist ham en ny Plads ved Bordet langt borte fra Familien Astor Green, og Chief-Stewarden betragtede ham med en overlegen og medlidende Mine, som om han paa én Gang

harmedes og sørgede over Ungdommens Umoralitet nu om Stunder.

Poul Fasting tog alt dette med stor Koldblodighed; men han var dog ganske tilfreds, da man fik det første Fyrtaarn i Sigte, og Damperen anløb den engelske Havn, hvor han vilde gaa fra Borde. Han var enig med sig selv om, at han ikke havde det mindste at bebrejde sig. Miss Green havde koketteret stærkt med ham lige fra det første Øjeblik, de mødtes om Bord; han var for sit Vedkommende slet ikke gaaet angrebsvis til Værks, havde tværtimod snarere holdt igen, fordi hans Tanker var optagne af saa meget andet. Det var kun i et eneste Minut, han havde ladet sig rive med, og selv da var han sig bevidst, at han hverken havde handlet paatrængende eller uridderligt. Miss Alice vilde have staaet i et smukkere Lys, hvis hun havde taget Situationen lidt anderledes. Men naar han saa tænkte paa Mrs. Greens uventede, aandeagtige Tilsynekomst, kunde han ikke bare sig for at le. Han havde svaret, at han ikke vilde forstyrre Mr. Green saa sent, og at han heller ikke havde noget særligt paa Hjerte, hvorom han ønskede at henvende sig til denne Hædersmand. Derpaa havde Mrs. Green set paa ham med et Par Øjne, hvis Udtryk ikke spaaede

noget godt, og hun havde taget Miss Alices Arm med den sædvanlige Bemærkning, at „Pappa ventede dem til Andagt.“

Siden hen havde han ikke vexlet et eneste Ord mere hverken med Miss Alice eller med noget andet Medlem af Familien, og Boycotningen var begyndt. Han var ikke rigtig paa det rene med, hvad den hele Scene skulde betyde. Miss Alice var i og for sig ikke saa vanskelig at blive klog paa. Hun var en lille, udlært Kokette, overordentlig indtagende, det kunde ikke nægtes, men hun maatte dog være ret ubetydelig, naar det kunde more hende at drive denne planløse Flirt. Mrs. Greens Optræden forekom ham mere gaadefuld. Skulde hun virkelig have betragtet ham, den ubekendte og uformuende unge Mand, som et passende Parti for en af hendes Døtre? Hendes pludselige Tilsynekomst og Henvisningen til Mr. Green lignede jo en Slags Overrumpling og havde oven i Købet havt et Anstrøg af ufrivillig Komik. Han havde naturligvis ikke ladet sig overrumple, og i det hele taget slet ikke søgt noget Æventyr med Miss Green; derfor havde han i dette Øjeblik en god Samvittighed.

Men der fremstillede sig ogsaa et andet Spørgsmaal. Var Guldfuglen fløjet forbi ham?

Havde han kun behøvet at gribe til for at fange denne lille indtagende, kokette Skabning og dermed Adkomsten til en passende Del af Papa Greens Formue. Men fy for Pokker, om han havde gjort det! Det var dog baade hun og han for god til. Han var ingen Æventyrer, ingen „bel-ami“, der greb den første Lejlighed, der tilbød sig, til et Pengegiftermaal. Han kunde ikke opnaa noget ved en Uafhængighed, der var købt paa de Vilkaar; det vilde jo være den ynkeligste Gaaen paa Akkord, og bag efter vilde det ikke blive let „at være sig selv“ og gaa frem i Verden med rank Ryg. Og endelig — naar han opsummerede den hele Historie, var den saa ikke ganske betydningsløs. Maaske havde Mrs. Green aldrig tænkt paa at udkaare ham til sin Svigersøn, men blot villet give ham en lille Lektion, og maaske var den kolossale Formue, man tillagde Mr. Astor Green, lutter Sagn og Digt, og det reduceredes altsammen til, at et koket Pigebarn havde faaet ham til at forløbe sig.

Men det var alligevel et dumt Æventyr, og han følte et vist Ubehag ved at tænke derpaa.

Han besøgte nogle Venner i Oxford og London — Bekendte fra Studietiden for to Aar siden — og den lille Oplevelse paa Ocean-

damperen var saa godt som gaaet helt i Glemmebogen, da han et Par Uger efter kom til den engelske Havneby, hvor han vilde gaa ombord i en Damper, der skulde føre ham direkte hjem.

Det var Midsommertid. I Juni. Men Sommeren var kommet sent og i al sin bedaarende Vælde. Den Dag, da Damperen lagde til ved den hjemlige Kystby, laa der bagende Sol over Land og Sø, over den brede Forstrand, over Klitterne med deres grønne Dække af den strittende Marehalm og Byens røde Teglstenstage. Det var femten Aar siden, han havde været hjemme, og han var den Gang kun en tiaars Dreng. Men i samme Nu, han satte sin Fod paa Jorden, følte han, at dette var hans eget Land, saa kendt og hjemligt, som om han aldrig havde været borte fra det. Derovre laa den lille Ø med „sin hvide Strandbred“, med de smaa straatækte Huse, den morsomme gamle Færgegaard og — desværre — et Par store, moderne Hoteller, der egentlig ikke passede til Landskabet. Han saa' en Baad blive roet ind i det mægtige Havnebassin, som med Rette var Byens Stolthed; der sad et Par Koner i den ovre fra Øen med deres mærkelige, stive, sorte Hovedtøjer, som de bar baade Sommer og Vinter. Akkurat saa-

ledes havde han set dem for femten Aar siden, men den Gang var Havnen først nylig bleven aabnet, og Hotellerne endnu ikke byggede ovre paa den lille Ø med den hvide Strand.

Han fik pludselig en Ide: han vilde ikke rejse direkte til Hovedstaden. Der var nogle Steder, han først vilde besøge, og han gav Besked til, at hans Kufferter ikke skulde bringes til Banegaarden, men op til et af Byens Hoteller — det, der laa lige ud til Klitterne, adskilt fra Havnen ved en ganske smal Strimmel Land.

Det var i Grunden en mærkelig By, han var kommen til; den mindede ham om Nybygderne i det Land, han kom fra. En By, der syntes at være voxet op i ligesaa mange Dage, som andre Byer bruger Aar til deres Udvidelse. Havnen saa mægtig og omfangsrig, at den kunde passe til en Storstad, og umiddelbart op dertil græssede der Faar paa lyngdækket Jord, som strakte sine Forgreninger midt ind i Byen. Lange Gader, planlagte, men kun halvt bebyggede, faldefærdige Rønner med mosgroet Halmtag Side om Side med hastig opførte Murstenshuse, med kalkpudsede Façader og Butiker med store Spejlglasruder, bag hvilke der saas en mere velment end smagfuld Opstilling af Modeartikler. Og saa længst

inde „Banegaarden“, der ikke havde kunnet følge med de øvrige rivende Fremskridt og endnu havde Karakteren af en fordringsløs Landstation.

Men skønt Byen var noget for sig selv, noget udenfor det almindelige, følte han sig dog hjemlig til Mode. Der holdt en gul Diligence henne ved Gæstgivergaarden, en Kusk i rød Frakke læssede nogle Pakker af Vognen, og her kom to Piger gaaende, som talte i et ejendommeligt bredt udtværet Tungemaal, ligesom baaret af lutter aabne Vokaler, men med en egen solid og trohjertet Klang — et Tungemaal, som ikke var til at tage fejl af.

Jovist var han hjemme igen.

Da han den næste Morgen stod ved det aabne Vindue i Gæsteværelset, lykønskede han sig selv til det Indfald, han havde faaet: at give sig god Tid, inden han rejste videre. Foreløbig havde han intet at forsømme dermed.

Med det først afgaaende Tog gik han først øst- og saa nordpaa, og han havde ikke naaet sit Maal før efter samfulde ti Timers Rejse. Han var ikke vant til en saa langsom Jernbanefart, og under andre Omstændigheder vilde denne Tur i en ophedet Jernbanekupé, med Ophold ved hver eneste lille Landstation, have sat hans Taalmodighed paa en haard Prøve.

Men alt, hvad han saa', havde Nyhedens eller rettere Genkendelsens Interesse for ham. Han kom over store Strækninger opdyrket Jord, hvor han vidste, at der for nogle Aar siden havde været nøgen Hede; han saa' nylig anlagte Planteskoler og Plantager, der allerede prangede med kraftige unge Grantræer, og saa vexlede det atter med et Stykke Hede, hvorfra Lærkerne svang sig op og Hjejlen peb akkurat ligesom i de gamle romantiske Dage.

Ved Mellemstationen, hvorfra Banelinjerne strækker sig nord-, syd- og vestpaa, maatte han skifte Tog, og det morede ham at gaa ind i Banegaardens Restaurationssal, hvor der var et Mylr af Rejsende. Det var første Gang efter Hjemkomsten, han saa' saa mange af sine Landsmænd samlede paa ét Sted: unge kønne Damer, Studenter, værdige Fædre og Mødre, alle Samfundsklasser, alle Aldere. Og de drak Bouillon eller Kaffe og Øl. Nogle spiste „Wienerbrød“ af en Form og Størrelse, som han ikke havde set i mange Aar. Og hvad var det? Jo, min Sandten — det var Smørrebrød, denne specifik nationale Ret, som han næsten havde glemt. Han maatte selv prøve et Par Stykker. Det smagte ikke saa galt. Og Øllet — ja, det var nu alligevel ikke saa godt som det engelske, han var vant til. Han

følte en rent barnagtig Lyst til at prøve det altsammen. Men paa samme Tid var der en anden Følelse, der opfyldte ham — noget, der lignede en varm Gensynets Glæde. Han syntes, at han kendte alle disse Mennesker, at de var hans gode Venner alle til Hobe. Han følte sig fristet til at give sig i Snak med en ung Pige, som sad ved et Hjørnevindue i Salen og drak Kaffe sammen med en ældre Dame, der kunde se ud til at være hendes Moder. Han fik en ustyrlig Lyst til at høre Klangen af hendes Stemme, men nu rejste den ældre Dame sig og gik hen til Buffetten. Hvad skulde han saa gøre? Uden videre tale til hende. Han lo af sit eget Indfald. Det var nok ikke værd at prøve flere Æventyr. Den lille intricate Scene ombord i Oceandamperen dukkede pludselig op for hans Erindring. Men nu ringedes der Afgangssignal ude fra Perronen. Det var det Tog, han skulde med nordpaa. —

Han standsede hen ad Aften ved en By højt oppe i Landet, en By, der havde baade Garnison og Latinskole og saa en gammel berømt Domkirke. Nogle Barndomsminder knyttede sig til dette Sted, derfor havde han opsøgt det. Hans Fader havde Slægtninge herovre, og nogle af sine Skoleferier havde han tilbragt her

sammen med sin Moder og sine Søskende. De havde ogsaa boet en Sommer en Mils Vej Syd for Byen, i en gammeldags, romantisk beliggende Mølle, hvis Ejer holdt et Slags Pensionat for ganske enkelte Familier, der var specielt anbefalede til hans og hans Kones Omsorg.

Møllen laa nedenfor en brat Skraaning i Landevejen, saaledes at naar man styrede sine Skridt hen imod den, saa' man først Skorstenen, derpaa Taget, indtil endelig hele Bygningen, Vandhjulene og Mølledammen dukkede frem. Med det samme saa' man ud over en Sø, der begrænsedes af høje, lyngklædte Bakker, og bag ved dem laa Heden. Den Sommer, han havde tilbragt her, var den sidste før Opbrudet og Rejsen. Det var maaske derfor, han huskede den saa tydeligt — hver lille Oplevelse, de Mennesker, han havde truffet, og alle Omgivelser. Han plejede jævnlig at spadsere op til Byen, og undertiden fik han Lov til at blive der hele Dagen. Saa var han Gæst hos sin Onkel Herredsfogden, der boede i et pynteligt Hus tæt ved Domkirken. Ved Siden af laa et mindre og tarveligere Hus med to Beboelseslejligheder; i den ene af dem boede en af Adjunkterne ved Latinskolen. Birch hed han. Det var en ung Mand, der tidlig

maatte være kommet i Embede; men han var allerede gift og havde to smaa Døtre. Med sit blonde Haar og skægløse Ansigt saa' han ud som en af Disciplene i øverste Klasse, og Poul plejede at undre sig over, hvordan det var muligt, at saadan en ungdommelig Lærer kunde holde Styr paa Drengene. Det var aldrig gaaet godt i den Skole, som han frekventerede ovre i Hovedstaden. Men for Resten var han og Adjunkt Birch blevne Perlevenner. Adjunktens Speciale var Botanik, og undertiden fulgte Poul med ham paa hans Excursioner, ikke fordi Botanik var et Fag, som han skøttede videre om; men han kunde godt lide at være sammen med den venlige Mand, der var utrættelig i at besvare hans Spørgsmaal om alle mulige Ting, der kan interessere en tiaars Skoledreng. Naar Turene gjaldt Byens nærmeste Omegn, tog Adjunkten sine to Smaapiger med, men saa blev der rigtignok let og leget mere, end der blev botaniseret. Adjunkten lod til at more sig ligesaa kostelig ved en Tagfat som Smaapigerne, men han taalte ikke saa godt at løbe og blev hurtig træt. Poul mindedes, at der havde været nogle særlig festlige Udflugter med Adjunktens Familie. De var komne ned til Møllen, Hr. og Fru Birch og begge Smaapigerne, og de havde havt en lille,

sirlig dækket Kurv med. Turen skulde saa gaa helt ud til Bakkerne, og nu kom de for at spørge, om Poul maatte faa Lov til at følge med.

Fru Birch var ligesaa blid og blond som sin Mand, og hun saa' ligesaa ungdommelig ud. Men hun kunde holde bedre ud i en Tagfat, og naar Adjunkt Birch havde sin Kone med, slap han for at løbe eller løb kun et Par Skridt paa Skrømt for at fange Smaapigerne. Helst sad han ganske stille oppe paa en af Bakkeskrænterne, hvorfra han kunde se langt ud over Heden, og skyggede med Haanden for Øjnene; hans Syn var ikke stærkt. Bagefter spiste de til Aften af den sirlig dækkede Kurv, og Hjemturen var næsten det bedste af det altsammen. Poul plejede at gaa ved Siden af den ældste af Smaapigerne; hun hed Dagny og var otte Aar. De var blevne Kærestefolk i Løbet af Sommerferien. Det vil sige, hun havde givet ham en lille Ring af Hestehaar, og han mente, at det maatte betyde det samme, som at hun vilde være hans Kæreste, men han havde ikke turdet spørge hende om det. Det var jo ogsaa tidsnok, naar han blev Student; men hende skulde det være og ingen anden; det svor han en Dag henne ved den gamle Offersten, som han mente at have fundet

inde i Skoven, og som i høj Grad beskæftigede hans Fantasi. —

Mon hans Venner ovre i det store fremmede Land vilde kunne forstaa, at et voxent Menneske kunde falde i Staver over saadanne ubetydelige og banale Erindringer. Eller vilde det ikke forekomme dem som en latterlig Sentimentalitet, at han, Poul Fasting, hvem de dog ansaa for en ganske *„smart fellow“,* nu stod her midt paa Landevejen imellem den gamle By og Heden, uden at have givet sig Tid til at skifte Tøj eller spise til Aften. Han var gaaet direkte fra Jernbanestationen ned ad den brede Hovedvej, som han vidste førte til Søen og Møllen og de lyngklædte Bakker — alt det, han huskede saa tydeligt, som om han havde set det igaar og ikke sidste Gang for over femten Aar siden.

Det var meget muligt, at man vilde kalde det Sentimentalitet. Men han fortrød ikke den Afstikker, han havde gjort herop. Han havde følt Trang til at se noget af sit gamle Land, før han kom i nærmere Berøring med sine Landsmænd, og det var naturligt, at han foretrak at besøge de Steder, som han særlig klart mindedes fra sin Barndom.

Sentimentalitet — aa ja. Skulde man egent-

lig være saa bange for det, Folk i Almindelighed kaldte saaledes. Derovre, hvor han kom fra, var der ikke meget af den Slags. Business og Smartness var to ganske anderledes gode, gangbare Begreber. Og han vilde ogsaa nok faa Brug for dem herhjemme. Men behøvede han at skamme sig over, at han blev varm om Hjertet, medens han stod her ganske ensom og betragtede det mørkladne, tungsindige Landskab. Bag ved sig saa' han Domkirkens Taarne rage op over den fredelige By, som laa der saa jævn og fordringsløs, skønt den i gamle Tider havde kaldet Landets Konger og bedste Mænd til Thinge. Det var dog kun et gammelt Land, der havde Raad til at have et lille Stykke Historie knyttet til saa godt som hver eneste Købstad indenfor Rigets Grænser. Og naar han saa vendte sig om, laa det mørke, bakkede Landskab foran ham: Heder og Bakke og mod Øst de dunkle Omrids af et Skovbryn, men overalt de samme store, brede Linjer. Der var intet indsmigrende ved dette Syn, ingen kælen Skønhed, ikke heller stor Afvexling. Men der var noget urgammelt, kraftigt, noget stort, fast, urokkeligt. Og saa' man rigtig til, var der ogsaa Poesi. Det storladne og kraftige forenedes med noget

blødt og vigende — disse fjerne Bakkelinjer fortonede sig i èn dyb, mørkeblaa Farve, og i Aftenskumringens Skær tog Hedestrækningen sig ud som et brunt, dunblødt Tæppe.

Han havde sat sig til Ro paa den lille Jordhøj, der var dannet omkring en Milepæl ved Vejkanten, og han lagde ikke Mærke til, at Solen var gaaet ned bag de brune Bakker. Nu var han altsaa hjemme og dog uden Hjem. Hans Fader havde Ret: han kom ikke som en Fremmed, saa vist som han følte sig i Slægt med sit gamle Land, ligesom en Søn, der efter Aars Fraværelse vender tilbage til Hjemmet og kender hver Stue og hver Krog igen, selv om der i Mellemtiden er foregaaet nogle Forandringer i den huslige Indretning.

Men der var ingen til at tage imod ham. Han kunde drive om, saa længe han vilde, gøre endnu flere Afstikkere og Omveje, uden at nogen vilde savne ham. Der var nogle fjerne Slægtninge, den gamle Kommandør, og nogle af Faderens fordums Venner, som han skulde opsøge; men det var ikke godt at vide i Forvejen, hvorledes han vilde synes om dem og de om ham. Maalet, der vinkede ham, var ligesaa ubestemt. Han var ikke klar over, hvor eller hvordan han vilde tage fat. Først

og fremmest maatte han lære Mennesker og Forhold at kende paa nært Hold. Han havde en Fornemmelse af, at han ikke vilde blive fortrolig med dem saa let og hurtig som med den hjemlige Jord, han nu atter betraadte. Og de vilde maaske næppe fylde ham med den samme velgørende, varme Følelse. Det var vist kun en flygtig Stemning, naar han i sin første hede Begejstring havde fundet, at de travle Rejsende, han saa ved Banegaarden dernede, var hans gode Venner alle til Hobe. Det maatte snart vise sig, hvor mange Venner han fandt, især hvis han redelig vilde udføre sin Beslutning: være sig selv og aldrig bøje af fra de aabne, lige Spor.

Men han kunde jo vælge en anden Vej. Blive herovre i dette bakkede Land med de brede Linjer og vide Udsigter. Her kunde han maaske ogsaa finde en Plet Jord at rydde. Og kunde han blot faa Held til at gøre en Smule Nytte, saa blev Livet jo ikke helt meningsløst. Naa — *qui vivra verra!*

Han sprang op fra den lille Jordhøj, han havde siddet paa. Det var ikke værd at standse ved den allerførste Milepæl, han kom til. Overfarten var til Ende, men Vandringen skulde først til at begynde. Han fik se, hvilke

andre Milepæle han vilde komme forbi undervejs.

Og i den varme, lyse Nat spadserede han langsomt tilbage til Byen med den gamle, navnkundige Domkirke.

„Jamen, kære, bedste unge Ven — De tillader, jeg kalder Dem saaledes — De følger naturligvis med mig ud til Villaen. Deres romantiske Ideer kan De iværksætte en anden Dag. Jeg beder Dem — ingen Omstændigheder. Deres udmærkede Fa'er var en af mine bedste og kæreste Venner; vi var Studenter sammen, og jeg finder en stor Glæde i, at Tilfældet bringer mig sammen med min gamle Vens Søn. For naar alt kommer til alt, havde Deres Fa'er maaske slet ikke givet Dem nogen Introduktion til mig. Ja — tilstaa det kun!"

Den firskaarne, meget korpulente og yderst soignerede ældre Herre strømmede over af Velvilje. Poul vidste knapt, hvordan han skulde tage derimod. Og tilmed — trods al Elskværdigheden følte han sig dog ikke videre tiltrukken af Manden og skøttede ikke stort om det hastig sluttede Bekendtskab.

Det var gaaet saaledes til: Strax efter sin Ankomst til Hovedstaden var han gaaet ombord i en Kystdamper, efter at have ladet sit Tøj bringe til det første det bedste Hotel. Han holdt af at handle efter pludselige Indskydelser, og der var endnu et Sted, han vilde besøge, inden han gjorde de pligtskyldige Visiter. Det laa kun en Mils Vej op ad Kysten, og han syntes, det indbefattede alt, hvad det gamle Land ejede af lys og smilende Skønhed: Skovsletter, dækkede af fløjlsblødt Græs og indrammede af kuplede Bøgekroner, en Rudel Vildt, der kom spankulerende frem i Lysningen, standsede, løftede Hovederne og lyttede, i Udkanten af Skovsletten et lille hvidt Slot som det nydeligste Stykke Legetøj hensat i en Ramme af vaarfrisk Løv, og derfra Udsigt til et Vand i den dybeste kornblaa Farve, spættet med Fiskerbaades hvide Sejl. Saaledes stod Billedet for hans Erindring.

Men nu var han bleven attraperet undervejs. Damperen var stærkt overfyldt paa sin Eftermiddagstur op ad Kysten med de mange Landliggerkolonier, og han havde havt vanskeligt ved at finde en ledig Kahyt, hvor han kunde gøre lidt Toilette; thi han var kørt lige fra Banegaarden til Kystdamperen. Endelig havde han fundet, hvad han søgte, men som han

allerbedst stod og børstede Støvet af sig, blev Døren aabnet, og der hørtes en utaalmodig, lidt brøsig Stemme:

„Om Forladelse — men denne Kahyt er forbeholdt mig — De ser, min Overfrakke og min Dokumentmappe ligger der!"

Poul vendte sig om. Den meget korpulente og meget soignerede ældre Herre stod i den aabne Kahytsdør og saà paa dette Tidspunkt ikke slet saa velvillig ud.

„Jeg beder undskylde — men det forekommer mig, at der her paa Væggen hænger et Opslag om, at Passagererne ikke kan sikre sig nogen Plads ved at belægge den med deres Rejsetøj . . ."

„Meget muligt; men det er en Aftale, at denne Kahyt staar til min Disposition. Mit Navn er Etatsraad Thymann."

Poul bukkede let.

„Mit Navn er Poul Fasting. Jeg vil ikke bestride Deres Rettigheder, skønt de forekommer mig noget tvivlsomme — og jeg er for Resten strax færdig."

Saaledes var de komne i Samtale med hinanden, og hvad der begyndte med et lille Sammenstød, endte med den største Kordialitet fra Etatsraadens Side. Efter nogle almindelige dagligdags Spørgsmaal opdagede han, at Poul

var Søn af en af hans Ungdomsvenner, og derpaa fulgte Indbydelsen til at følge med hjem til Villaen.

„Ja, vi var Studenter sammen, Deres Fa'er og jeg," sagde Etatsraaden. „Det var min lykkeligste Tid. Er der noget, jeg takker min kære afdøde Fa'er for, saa er det det, at han bestemt holdt paa, at jeg skulde være Student. Jeg har følt det mange Gange — den klassiske Dannelse har sin Betydning, hvad man saa end siger derom nu til Dags".

„Men tror Etatsraaden nu egentlig, at en Artiumsstudent har nogen videre klassisk Dannelse?"

„Om jeg tror det, kære Ven! Jeg forsikrer Dem, jeg husker endnu hele Stykker af Ovids Forvandlinger . . ."

Poul smilede.

„Men det er dog kun yderst fattige Smuler af den klassiske Lærdom, man tilegner sig, hvis man ikke gaar videre end til de Pensa, der indterpes til Artium. Og paa den „almene" Dannelse, som er erhvervet ved en Studenterexamen, lægger jeg ikke overdreven Vægt."

„Da kan jeg dog forsikre Dem, at jeg nødig vilde undvære mit akademiske Borgerbrev. Naar jeg besøger Foreningen — og jeg er stadig Medlem — er det, ligesom jeg faar et Pust

fra de højere Ideers, fra Musernes Verden. Desværre er det ikke ofte, min Tid tillader mig at komme der. Jeg forstaar imidlertid, kære Hr. Fasting, at De, som er blevet opdraget i et ungt Land med lutter unge Institutioner, at De har indsuget mange nye Ideer og Meninger. Jeg for mit Vedkommende hører baade som Menneske og som Forretningsmand til den gamle Skole. Jeg holder paa det bestaaende!"

„Saa er Etatsraaden vel ogsaa god Højremand — skønt jeg har set af de hjemlige Aviser i det sidste Aars Tid, at selv Folk med konservative Anskuelser begynder at blive stemte for et Venstreministerium."

„Et Venstreministerium? Gud fri og bevare os! De vil da ikke have, at Venstre skal administrere og bortgive Embederne — og Dekorationerne!" — Etatsraaden kastede et lille skævt Sideblik paa Rosetten, der var fæstet i Silkeopslaget paa hans ulastelige Redingote. Derpaa slog han over i en lettere Tone:

„Men lad os for Guds Skyld ikke tale Politik den første Gang, vi er sammen, kære Hr. Fasting. Jeg ved nok, det ligger til Deres Familie at være en Smule — blakket, om jeg tør sige det rent ud. Om det saa er Deres fortræffelige Onkel, Kommandøren, skal han

ikke en Gang være helt paalidelig — ja, man oplever de mærkeligste Ting i disse Tider. Dog — *sat sapienti,* som vi Akademikere siger. Dem haaber jeg ikke at skulle faa Sorg af, min kære unge Ven — og nu skal vi i Land. Derhenne ser De mit Tusculum, mit kære „Strandlyst“, hvor jeg beder Dem tage til Takke med en ganske tarvelig Middagsmad, uden alle Forberedelser . . .“

Det var ikke muligt at gøre flere Indvendinger. Etatsraaden strømmede over ikke blot af Velvilje, men ogsaa af Ord. Der stak endnu et Stykke af en Student i ham, sagde han; han var ikke bange for at følge sine Indfald, og han gav det ceremonielle en god Dag, naar det passede ham — Gudbevares, til en vis Grad naturligvis. Det var ogsaa en af hans Særheder, at han lod sig lede af det første Indtryk og strax var parat til at føle enten Sympati eller Antipati for et Menneske, som han traf første Gang. Han vilde sige lige strax, at han syntes udmærket om sin gamle Vens Søn, som Tilfældet her havde bragt ham i Berøring med. Og han elskede Ungdom. Sønnernes Venner morede ham ikke altid — Gudbevares, det var unge Mænd af de bedste Familier, men de var noget blaserede, og saa koncentrerede alle deres Interesser sig om

Sport. Det kunde jo være meget godt; han undervurderede ikke Sportens Betydning, men han kunde dog nok lide, at Ungdommen ogsaa levede paa et højere, mere ideelt Livssyn.

Saa gik de i Land ved den første Station, de kom til. Junieftermiddagens Sol laa bagende over Strandbredden og de hvide Villaer. Damer i lyse Dragter var nede ved Dampskibsbroen for at tage mod de hjemvendende Fædre og Sønner. I hver eneste Villa stod Middagsbordet dækket og ventede.

Da Poul sammen med Etatsraaden havde passeret den lange Dampskibsbro og satte Foden i Land, lod han sit Blik strejfe hen ad Kystvejen, der var saa befærdet som en stor Byes Hovedgade. Det lod ogsaa til, at alle Mennesker kendte hinanden herude; thi der var en idelig Nikken og Smilen, og Ord og Hilsener vexledes i Forbigaaende. Men derhenne kom et Par, som ingen hilste paa, og som ikke syntes at høre til de faste Landliggere; de saà ogsaa anderledes ud end de andre. Poul lagde uvilkaarlig Mærke til dem. Det var en ældre Mand, der holdt en ung Pige under Armen. Han gik paafaldende langsomt og støttede sig til en Stok. Den unge Pige syntes at føre eller lede ham frem. Hun var over Middelhøjde, en fast, fyldig Figur, og af

en egen rank Ynde. Haaret var lyst og svært, sat op i en sammenrullet Fletning. Der var noget paa én Gang ædelt og gratiøst over hendes Holdning. Og nu, da hun vendte Hovedet om mod sin Ledsager, saà han hendes Profil — den havde de samme rene Linjer som hele hendes Skikkelse. Hun lignede en ædelbaaren Jomfru fra det gamle Hellas. Det var maaske en lidt søgt Sammenligning, men det var umuligt at finde nogen, der passede bedre.

„Var det nogen, De kendte?“ spurgte Etatsraaden.

Poul kunde nok havt Lyst til at forhøre sig, om den unge Pige og hendes Ledsager var kendte Folk herude paa Stedet. Men han havde en sikker Formodning om, at det ikke kunde nytte at spørge om det, og tillige følte han en vis Ulyst til at henlede andres Opmærksomhed paa det ubekendte Par. Men han vilde huske denne ranke Jomfruskikkelse, der bar sit blonde Hoved saa smukt.

„Ja, nu er vi hjemme,“ sagde Etatsraaden. „Og nu skal De introduceres og præsenteres.“

Det var en pragtfuld Villa, i solid, gammeldags Stil — ingen moderne Pindevilla med alle Slags Snurrepiberier. Den laa halvt skjult et Stykke Vej inde i en gammel, parklignende Have. Interieuret svarede til det Ydre. Det

var solid Velstand, maaske endogsaa lidt for fremtrædende; men der var gode Malerier, mange Blomster, og alle Farver i Bohave og Tapeter stemte godt sammen. Det maatte være en sikker og smagfuld Haand, der havde hjulpet til med at indrette denne Sommerbolig.

„Ja, lille Mo'er," sagde Etatsraaden med sin meget buldrende og meget joviale Stemme — „her bringer jeg en Gæst, som hverken du eller jeg nogensinde har set før. Vil du saa indrømme, at din gamle Etatsraad endnu kan have gode Indfald! Maa jeg præsentere dig Hr. Poul Fasting — hvad skal jeg titulere Dem — er De bleven Doktor eller Kandidat ovre ved disse fremmede Universiteter? — naa, slet og ret Poul Fasting — det er ogsaa godt nok — foreløbig . . : Søn af min gamle Ven og Studenterkammerat, Joachim Fasting, og antruffen og attraperet i Eftermiddag ombord paa Kystdamperen, hvor den unge Herre uden videre havde okkuperet min Kahyt, af hvad Aarsag jeg først overfusede ham med Grovheder og bag efter inviterede ham til Middag!"

Der var ingen, der som Etatsraad og Fabrikejer L. V. Thymann, Ridder af flere Ordener, kunde aflevere en saadan Svada uden en eneste Gang at standse for at trække Vejret.

Men Fruen havde for længe siden vænnet sig dertil. Hun smilede med et venligt, stilfærdigt Smil, rakte Poul Haanden og bød ham Velkommen. Hun var en tækkelig, ældre Dame med kønne brune Øjne, der saà gode og ærlige ud, og der var megen husmoderlig Hygge udbredt over hendes Person. Hun lod til at være ligesaa faamælt og tilbageholdende, som Etatsraaden var støjende og fremfusende, men desuagtet stemmede de vist godt overens; man mærkede intet til den skjulte Bitterhed eller Kulde, som det er let at opdage hos et Par Ægtefolk allerede den første Gang, man er sammen med dem.

Etatsraaden gik op paa sit Værelse for at gøre en Smule Toilette, inden de gik til Bords. Poul blev siddende hos Fruen i Havestuen. Samtalen faldt lidt tungt. Han mente at burde gøre Undskyldning for sin hovedkulds Entré; men han maatte give Etatsraaden Skylden; han havde virkelig stridt imod og bedt om at maatte opsætte Besøget til en anden Lejlighed.

Fru Thymann saà paa ham med sine ærlige Øjne.

„De er hjærtelig velkommen, Hr. Fasting, og det skal glæde mig, om De snart vil føle Dem hjemlig til Mode hos os. Jeg kender Deres Onkel Kommandøren — det vil sige

gennem Kommandørens Søster, Frøken Munthe, hvem jeg flere Gange har siddet i Komité sammen med. Det er nu for Resten ikke min Sag med alle disse Damekomitéer," sagde den lille Frue og rystede stilfærdig paa Hovedet. „Men min Mand mener, at vor Stilling fører det med sig, og altid kan man jo ikke undslaa sig. Frøken Munthe nærer vistnok en lignende Anskuelse som jeg; men hun siger, at hun gaar kun med for at ærgre de andre og sætte Fart i dem, eller, som hun selv kalder det, hun er den oppositionelle Bevægkraft. Men et prægtigt Menneske er hun, det er vist og sandt . . ."

Døren i Baggrunden af Værelset blev aabnet, og en ny Person traadte ind. Det var Husets Datter. Fruen præsenterede. Poul rejste sig og bukkede.

Den unge Dame gjorde ikke strax noget betydeligt Indtryk. Hun var endnu mere stilfærdig i sit Væsen end Moderen, talte meget lidt. Men naar man betragtede hende nøjere, maatte man indrømme, at hun i Grunden saà godt ud og ingenlunde var nogen hverdagsagtig Ungpigetype. Hun var lille og spinkel, Figuren ikke helt fri for at være lidt kantet. Det var hendes Hoved, som tog sig bedst ud. Hun havde et svært, kastaniebrunt Haar, strøget

glat ned ved Tindingerne, Øjnene var dybe, blaa, Brynene laa som to lige, mørke Streger over dem, men Blikket virkede køligt ligesom Ansigtets regelmæssige Træk. Hun bar — trods den varme Aarstid — en mørk Kjole med en bred, hvid broderet Krave, helt nonneagtig i Snittet og i sin næsten udfordrende Simpelhed.

Etatsraaden kom tilbage efter at have vasket Hænder og vixet sin joviale, kun let graasprængte Knebelsbart.

„Naa, der har vi Søster Cecilie — og Mo'er og vor unge Ven lader til at komme nok saa godt ud af det sammen. Hvor er Drengene?"

„De kommer ikke hjem til Middag," sagde Fruen.

„Godt, saa kan vi vel gaa til Bords og se, hvad Mo'er har til os. Jeg er saa sulten som en Ulv. Fem Timers Kontortid i denne frygtelige Hede inde i den kvalme By! Saa har man da fortjent sin Middagsmad."

En Tjener vartede op ved Bordet. Etatsraaden havde suspenderet den daglige Bordvin og ladet hente et Par Flasker Château Lafitte. Ved Kyllingerne løftede han sit Glas over mod Poul og sagde:

„Kære, unge Ven — maa jeg byde Dem, min gamle Vens Søn, velkommen — hjærtelig velkommen hos os. Jeg tror paa det improvi-

serede, det tilfældige. Det er et godt Omen, som min gamle Ven Oberstløjtnanten vilde sige, at Tilfældet har ført os sammen, og at De ikke har behøvet at medbringe nogen formel Introduktion. Jeg sagde i Dag til Dem ombord paa Skibet, at jeg syntes Pokkers godt om Deres Ansigt; der er Karakter i det, og en køn Fyr er De oven i Købet — Gu' er De saa! Tilmed statsvidenskabelig Kandidat, Historiker, en ung Mand med alle Muligheder for Fremtiden. Der vil blive god Brug for Dem herhjemme, naar De først faar sat Dem ind i Forholdene. Kan jeg være Dem til nogen Nytte, kære Hr. Fasting, saa husker De paa, at jeg er Deres Fa'ers gamle Ven. Og derfor endnu en Gang velkommen herude hos os!"

Det formede sig til en lille Tale. Etatsraaden forsømte aldrig Lejligheden til at holde en saadan; som oftest indskød han Citater af kendte Lyrikere; det var en ren Undtagelse, at han ikke havde gjort det her. Imidlertid sad Frøken Agnes, hvem Etatsraaden spøgefuldt plejede at kalde Søster Cecilie, og saà ned i sin Tallerken, medens hendes Fader talte. Hun lod ikke til at ynde hans Veltalenhed. Det forekom Poul, at hun en Gang saà over paa ham, som om hun vilde efterforske, hvad Indtryk det

thymanske Familieliv gjorde paa ham, men hun tog strax Øjnene til sig igen.

Han vilde have været i Forlegenhed, dersom han skulde have gjort nøje Rede for sin Opfattelse af den velvillige og veltalende Vært. Etatsraaden var maaske en overmaade brav Mand; der var jo da foreløbig ikke Grund til at tro andet; men al denne støjende Jovialitet og Hjærtelighed virkede lidt udvendigt, ikke fuldt paalideligt. Der var noget over Mandens Væsen, som mindede om de tomme Tønder, der buldre mest.

Kaffen blev serveret i Havestuen, en stor, lys Stue med Udsigt ud til Vandet, lyse, festlige Omgivelser, hvor man saà hen. Etatsraad Thymann syntes at være en af de lykkelige Naturer, der altid er beredte til Nydelse. Han nød Kaffen, Cognac'en og Udsigten i det øjensynligste Velvære, skønt det jo var daglig Kost for ham. Fruen syntes for sit Vedkommende at føle et stille, roligt Velbefindende, som hun glædede sig ved uden at manifestere det paa nogen støjende Maade. Og hvad endelig Frøken Agnes — eller „Søster Cecilie“ — angik, saa dannede hun for saa vidt en Modsætning til sine Forældre, som hun saà kold og ligegyldig ud og i ingen Henseende lod til at dele deres Tilfredshed ved Tilværelsen. Det

var endogsaa et Par Gange, som om der kom noget fremmed og fjendtligt i hendes Blik. Poul lagde Mærke til det og undrede sig derover.

Husets Herre var saa godt som ene om at føre Ordet, og det blev en ganske velgørende Afbrydelse, da Tjeneren kom ind og meldte, at der var en Herre, som ønskede at hilse paa Etatsraaden. Tjeneren medbragte hans Kort. Etatsraaden saà paa Visitkortet og trak paa Skuldrene. Grosserer Clausen — naa. Ja, værsgod at bede Grossereren træde ind. Poul vilde benytte Lejligheden til at bryde op, men det kunde der ikke være Tale om. Han skulde selvfølgelig blive og se Haven og drikke The derude i det gode Vejr. Naar han tog ind med Ni-Toget, var det da tidsnok.

Grosserer Clausen traadte ind. Det var en ulastelig klædt Herre, næsten endnu mere soigneret end Etatsraaden; ogsaa han bar Overskæg, ligesaa sirlig vixet, men han havde ikke Etatsraad Thymanns brede Sikkerhed over sin Person. Der var en paafaldende Nervøsitet at spore hos ham, noget forceret i hans Spøg, og det hændte en Gang, at han svarede hen i Vejret paa et Spørgsmaal, der rettedes til ham.

Tilsidst foer han ret umotiveret op fra Stolen, og med en lille kort Latter, der øjensynlig

skulde tjene til at skjule hans Forlegenhed, vendte han sig til Husets Herre.

„Ja, bedste Etatsraad — det var ikke Meningen, at jeg vilde slaa mig til Borgeleje i Deres Families Skød. Jeg kom egentlig for at tale to Ord med Dem — he, rigtignok udenfor Kontortiden og herude i Deres Fristed, men for gammelt Venskabs Skyld — ikke sandt!“

„Pokker heller — De vil da ikke tale med mig om Forretninger paa denne Tid af Dagen, gode Ven! Det er jeg slet ikke oplagt til. Men Gudbevares — er det noget, der haster, saa er jeg til Tjeneste.“

Etatsraaden rejste sig langsomt. Grosserer Clausen bukkede dybt for Damerne og lidt mere nonchalant for Poul. Han bad tusinde Gange undskylde. Det var jo en stor Skam at komme saadan og forstyrre Etatsraaden, men det var en Sag, som ikke godt kunde opsættes, og da han laa i Sommer med sin Familie henne paa Badehotellet, saa var det saa nemt at benytte Lejligheden.

De to Herrer fulgtes ind i Etatsraadens Arbejdsværelse, og Fruen, der skulde give nogle Ordrer til Husjomfruen, bad Agnes vise Hr. Fasting omkring i Haven.

Den unge Dame kunde naturligvis ikke andet end følge denne Opfordring, men det var Synd

at sige, at hun gjorde det med nogen iøjnefaldende Glæde. Familiens nye Gæst lod til at interessere hende lige saa lidt som alle andre Ting i denne syndige Verden, og Poul fandt, at det i Grunden ikke var noget galt Indfald at kalde denne stille og nonneagtige unge Pige „Søster Cecilie“.

De fulgtes ad gennem Haven, hvor Gangenes, Grønsværets og Blomsterrabatternes Udseende vidnede om den omhyggeligste Pleje; men det unge Pars Konversation gik det kun smaat med. Hun viste ham nogle unge Træer, Ahorn og Bøg, som hun selv havde plantet, og nogle sjældne Blomster, som hun selv passede, og medens hun gjorde rede for deres Afstamning og Fysiologi, fik hendes Kinder mere Farve, og hendes Stemme blev livligere, men alle andre Emner, som Poul førte Samtalen ind paa, blev expederede med en mærkværdig Hurtighed, fordi han omtrent var den eneste Talende.

„Sig mig, Frøken, er Interessen for disse Blomster og Planter tilstrækkelig til at udfylde Deres Tid?“ spurgte han lidt pludselig.

Hun saà op paa ham, prøvende og forskende, som det var hendes Maade at se paa.

„Hvorledes mener De? Jeg har naturligvis det samme Arbejde som de fleste andre unge

Piger i min Stilling. Jeg spiller lidt, lærer Sprog, tager til Byen hver Dag for at passe mit Kursus. Der var for Resten en Tid, hvor jeg tænkte at tage Studenterexamen . . .“

„Men saa opgav De det?“

„Ja.“

Poul besluttede, at denne Gang vilde han ikke give fortabt, men se at faa hende til at snakke løs, hvor reserveret hun end var. Efter en lille Pavse begyndte han igen:

„Tror De nu ikke, Frøken, at der kunde findes en Gerning, som kunde tage Deres Interesser stærkere fangen end denne Smule Kursuslæsning og Klaverspil, og hvad de øvrige Smaasysler hedder, som unge Damer faar Tiden til at gaa med.“

„Hvilken Gerning tænker De paa?“

„Jeg mener f. Ex., at Deres Fa'er jo er en rig Mand, og De ser ud til at have en god Forstand. Med de to Ting: Penge og Forstand, kan man gøre en hel Del Gavn her i Verden. Der er en Mængde ulykkelige Mennesker, og det maatte være rart at kunne hjælpe i det mindste nogle af dem.“

„Jeg synes, at det at hjælpe sine Medmennesker, det er noget, man gør efter bedste Evne, men man taler ikke om det.“

Det var et ret affærdigende Svar. Det kunde

betyde saa meget som: Du ved jo slet ikke, om jeg gør noget godt, og du kan bare passe dine egne Sager! Dèr kom han i alt Fald ikke længere; saa var det bedst at vende tilbage til Blomsterne.

„Hvorfra har De faaet saa megen Interesse for Blomster og Planter? Kan det alene tilskrives den ualmindelig store og smukke Have, som hører til Landstedet her?“

„Nej — jeg har en Veninde, der er en ualmindelig dygtig Botaniker. Hun kunde vist godt tage Magisterkonferens i Botanik, hvad Dag det skulde være. Hun har meddelt mig noget af sin Interesse for alt, hvad der vedrører Plantelivet, og det er virkelig blevet min Hovedpassion — i alt Fald for Øjeblikket...“

Det lod omsider til, at det skulde lykkes ham at faa lidt af Isskorpen tøet op, og han kedede sig ikke saa meget i hendes Selskab som fra Begyndelsen af. Han vilde til at spørge om den botanisk kyndige Veninde og lovede sig allerede at faa lidt Fart i Samtalen, da alle hans Bestræbelser blev overflødiggjorte, idet Etatsraaden kom dem i Møde oppe fra en af Hovedgangene.

Etatsraad Thymann saà noget mindre jovial og tilfreds ud, end han havde gjort ved Middagsbordet og Kaffen. Der var næsten noget,

der kunde ligne en Sky, over hans høje, glatte Pande.

„Er du der, lille Søster Cecil — og De, kære Ven! . . . Naa, det var en rar Extradessert ovenpaa Middagen . . . Ved De, hvem den Herre var?“

Nej, det var ikke godt for Poul at vide. Etatsraaden ventede heller ikke paa Svaret, men fortsatte med en vis Bevægethed, ligesom med en sørgmodig Klang i sin fyldige Stemme:

„Der er virkelig Øjeblikke, hvor man kunde føle sig træt af at deltage i det offentlige Liv og være en offentlig Personlighed. Man ser saa megen Svindel og Humbug. Jeg begaar ikke nogen Indiskretion ved at berøre det; thi det er en temmelig bekendt Sag, hvordan det staar til med den Mand, som nylig søgte mig her i mit Hjem. Han havde oprindelig en udmærket Forretning, men han har ikke passet den. Han har levet som Grandseigneur, taget ivrig Del i den konservative Bevægelse, uden just at være aktiv Politiker; han har saa at sige holdt aabent Hus, givet udsøgte Middage, hvor mange af selve Spidserne samledes. Naa, De forstaar, i og for sig har han været en god og paalidelig Meningsfælle, og ingen af os vil være den første, som skubber til Vognen. Han staar stadig for en nominel Indtægt af 60,000

— det er han nødt til for Kreditens Skyld — men faktisk har han i de sidste Aar ikke havt over 12,000; det vil med andre Ord sige, han ejer ikke Salt til et Æg. Og dog skal Skinnet holdes vedlige. Nu bor han derhenne paa Badehotellet med Familie og Tyende; det er en daglig Udgift paa 50 Kr.; det har han slet ikke Raad til længere; Forretningen er i stadig Tilbagegang, og han rider paa Vexler fra Maaned til Maaned — grumme sørgeligt i Sandhed!“

Etatsraaden pauserede et Øjeblik for at tørre sin Pande med Lommetørklædet, og vedblev saa:

„Og ved De, hvad han vilde mig?“

Heller ikke derpaa kunde der følge noget Svar fra hans Tilhørere.

„Han kom for at bede mig forstrække ham med et Laan paa 5000 Kr. i en tilfældig, øjeblikkelig Forlegenhed. Pengene skulde han bruge imorgen tidlig.“

Denne Gang tog, mærkværdigt nok, „Søster Cecilie“ Del i Samtalen. Hun spurgte ganske stilfærdig:

„Laante du ham Pengene, Fa'er?“

Der kom et pludseligt, iskoldt Glimt i Etatsraadens joviale Ansigt.

„Nej, mit kære Barn — politiske Sympatier

er et og Forretninger noget andet. Jeg kaster ikke mine Penge ud af Vinduet eller i en gabende Afgrund. Jeg har været Gæst i den Mands Hus, som han i mit, jeg har uden Misundelse set ham blive hædret baade med Ridderkors og Fortjenstmedaille som Belønning for hans uomtvistelige Loyalitet; men naar en saadan Mand ødelægger sin borgerlige Stilling ved at leve over Evne, saa skader han det Parti, han tilhører, og som han hidtil har ydet gode Tjenester, og jeg kan hverken støtte ham moralsk eller pekuniært."

Dermed mente Etatsraad Thymann at have udtalt en Anskuelse, der maatte være hævet over al Meningsforskel; hans Pande glattedes atter, og hans Person genvandt hele sin sædvanlige Jovialitet.

Lidt efter blev der drukket The i det store Kastaniëlysthus. Sønnerne var endnu ikke komne tilbage fra Byen. Etatsraaden var i udmærket Lune; den skønne Sommeraften begejstrede ham til at citere sine Yndlingsdigtere, og der kom Madeira og Is ind efter Theen. Fruen nippede til sit Glas, klinkede med Poul og bad ham komme snart igen. Men „Søster Cecilie" var ligesaa ordknap og utilgængelig, som hun havde været ved Middagsbordet.

Poul naaede akkurat at komme ind med Ni-Toget.

Det var egentlig en smuk og statelig By. Sandt nok — naar man havde passeret den brede, stærkt befærdede Passage, laa der en Række smalle, gammeldags Huse, som stod endnu fra Voldenes og „Filosofgangen“s Tid og stak underligt af mod Kvarterets moderne Udvidelse; men drejede man saa til højre ned ad den nye Boulevard, kom man atter ind i nye, storstadagtige Omgivelser, med brede Gader, Nybygninger og et Par nyopførte Musæer. Man mærkede, at det var en gammel By, som havde sprængt sine fordums Grænser.

Drosken drejede om ad en Sidegade, rullede over en Bro og fulgte Kanalen, først forbi Hovedstadens berømteste Musæum — det, hvis Navn var kendt over hele Verden — med en afbleget Billedrække udenpaa de gulbrune Mure — dernæst forbi den mægtige Slotsruin, der stod uforandret med sin gabende Tomhed, ganske som han havde set den i sine Drengeaar, og nu — lige foran ham — laa en af

Byens skønneste Bygninger, Børsen, i sin lyse, hollandske Renaissancestil og med det morsomme, slanke „Lindormetaarn“.

Den lyse Sommeraften kastede en egen mild Skønhed over alt dette. Selv Slotsruinen tog sig mindre trist ud i det bløde, svagt rødmende Skær, der skinnede gennem de mange, dybe Vinduesnischer og paa det grønne Vand i Kanalen. Husene ovre paa den anden Side saa allesammen saa pyntelige og renvaskede ud. Stor Færdsel var der ikke i denne Del af Byen. Sporvognene rullede forbi; men der var kun faa Fodgængere. Det føltes velgørende at være sluppen bort fra Menneskestimlen ved Jærnbanestationerne og ude i Passagen. Han kunde godt tænke sig at tilbringe sin Sommer herinde i Byen — hellere i alt Fald end at opholde sig i disse Myretuer af Landliggerkolonier, hvor Folk løb hinanden paa Ærmet, og hvor der var en Støj og Støv og Uro, som kun havde fjærn Forbindelse med Begrebet landlig Fred. Men saa vilde han bo hernede ved Børsen, i et af de gammeldags Huse, hvor han kunde sidde om Aftenen og ryge sin Pibe ved det aabne Vindue og se paa de morsomme „Pæreskuder“ og „Finlapperne“, der laa fortøjede ved Kanalens Bolværk, og høre paa Skibsdrengen, der sad og spillede vemo-

dige Melodier paa sin Harmonika. Eller han vilde spadsere over til den mærkelige, gammeldags Bydel, som han kun dunkelt erindrede fra sin Barndom, hvor der endnu var Gaardinterieurer med Svalegange og blomstrende Lindetræer, og hvor der ogsaa var nogle frygtelig snævre Gader med fattige Huse, og uden omkring dem de sidste Rester af Hovedstadens gamle Volde. — — —

„Værsgo', Herre!" sagde Droskekusken, der var sprunget ned og havde lukket Vogndøren op. De holdt udenfor Hotellet, uden at han havde lagt Mærke dertil.

Kommandør Munthe boede i en af de nye Gader ude ad Østkanten. Han boede komfortabelt og rummeligt, skønt han var Enkemand og levede alene med sin Søster, Frøken Ida Munthe, der styrede hans Hus. Hans Børn, en Søn og en Datter, var begge gifte og hjemfarne, Sønnen Søofficer ligesom han selv, Datteren gift med en Landmand og opholdende sig ovre paa Gaarden saa godt som hele Aaret.

Kommandøren var endnu en smuk Mand trods sine tredsindstyve Aar, lille, men udmærket bygget, et karakteristisk Hoved med kønne, intelligente Øjne, og med en Sirlighed over sin Person, som en fransk Marquis kunde have vedkendt sig, uden at der dog var det mindste paatagne eller søgte i hans Optræden. Kommandøren kunde endogsaa være ret djærv i sin Mund og sige ret dristige Ting, men han

gjorde det paa en uimodstaaelig indtagende Maade.

Han havde lagt begge sine Hænder paa Skuldrene af Poul og betragtede ham med et langt, undersøgende Blik.

„Du tager altsaa ud og besøger saadan en Snob, en suspect Person, et Menneske, som du aldrig har set før og slet ikke kender — og det gør du uden at betænke dig — før du kommer til din gamle Onkel!"

„Jamen, kære Kommandør — tillad mig at forklare Dem . . ."

„Vent lidt — Ved du, min kære Poul, som kommer lige fra det store, frie Land, ved du, at der er noget, der hedder at iagttage de formelle Hensyn? Det er slet ikke nogen ubetydelig Ting. Maaske kender I ikke noget dertil dér, hvor du kommer fra, men her vil vi Pinedød endnu holde paa dem. Havde Oppositionen her til Lands i visse Epocher af sin Historie været en Smule klogere i saa Henseende, saa havde maaske et og andet set anderledes ud nu . . . Naa, dermed vil jeg just ikke sige, at du lige strax bliver Minister, min kære Poul, selv om du er en Formens Mand; men jeg kan alligevel godt lide, at man er det. Og for nu strax at afgøre et formelt

Spørgsmaal mellem os, saa siger du ikke Kommandør, men du og Onkel til mig . . .“

„Tak, Onkel —“

„Sæt dig saa herhen og lad mig se paa dig!“ — Han trak ham hen til den brede Vinduesskarnap. — „Ja, det er rigtigt nok, du ligner min afdøde Hustru. Du har noget af Øjnene og Munden. Men du maa ikke bilde dig ind, at du er saa køn, som hun var. Hendes Billede hænger derinde; du skal siden faa det at se. — Fortæl mig nu, hvad du har tænkt paa at slaa dig til?“

Poul udviklede kort og godt, hvordan han havde tænkt at indrette sig for den nærmeste Tid. Han vilde gærne have lidt Publicistvirksomhed, tænkte ogsaa at kunne give nogen Sprogundervisning, og saa vilde det maaske være til Gavn for ham, om han fik Adgang til at aflægge en eller anden Prøve her ved det hjemlige Universitet. Derom vilde han gærne høre Onklens Mening.

„Det kommer an paa, hvad Vej du har i Sinde at gaa,“ sagde Kommandøren. „Vil du ind i et Embede, saa skulde du jo gærne have en Examen herhjemme. Vil du være Publicist eller Politiker — hvad jeg synes, din Fa'er en Gang har antydet noget om — saa er det jo mindre nødvendigt. Hvad er forøvrigt dine

politiske og „sociale“ Anskuelser? Du er jo Kosmopolit, og saa er du vel ogsaa Frihedsmand om en Hals?“

„Jeg mener ikke, at Verden staar stille, kære Onkel. Jeg tror paa Fremskridtet, og der er jo endel Overtro og Fordomme, som det kunde være helt godt at faa ryddet af Vejen.“

„Derom er jeg ganske enig med dig. Tror du ogsaa paa Flertallets Ret?“

„Til en vis Grad — ja. Der er dog nogen Sandsynlighed for, at de mange kan se mere og bedre end de faa. Og de mange maa i hvert Fald selv have Ret til at bestemme, under hvilke Kaar de vil leve.“

„Aa ja. Men ved du, hvilken Regeringsform jeg vilde anse for den mest ideelle?“

„Det vil interessere mig at høre. Det bliver naturligvis noget i Retning af Absolutismen?“

„Omtrent ja. Jeg vilde vælge et Timandsraad med diktatorisk Myndighed — de ti bedste Mænd i Landet — det vilde spare En for meget Vrøvl.“

„Men havde de ikke saadan noget i det gamle Venezia. Og der var dog baade Blykamrene og Sukkenes Bro!“

„Passiar! Det var ikke Regeringsformens, men Tidens Skyld. Man tog det ikke saa nøje den Gang med Menneskeliv og Menneske-

skæbner. Du vil dog ikke nægte, at den venetianske Republik naaede en høj Grad af Magt og Blomstring."

„Men den var grusom og tyrannisk. Du er altsaa ikke nogen absolut Tilhænger af det bestaaende, kære Onkel?"

„Nej. Men da der ikke er Udsigt til, at jeg kan faa min ideelle Regeringsform indført, saa vedbliver jeg at være konservativ, holder paa de smaa og sikre Fremskridt og afskyer Flertalsvældet. Kender du for Resten noget til vore hjemlige politiske Tilstande?"

„Vi har flittig fulgt med Aviserne; Fa'er har jo ogsaa korresponderet endel; men af Selvsyn kender jeg intet."

„Nu, du vil efterhaanden faa din Erfaring beriget. Det er min Overbevisning, at de er i Færd med at ødelægge al god Konservatisme her i Landet. Regeringspartiet rekruteres ikke længer af dem, der duer noget. Det maa dø Straadød af Affældighed og Alderdom. Det er snart ikke muligt at grave et Ministeræmne op af Jorden. Jeg er ikke bange for, om man gjorde Skolelærere og Bønder til Ministre — lad os se, hvad de Folk formaar, naar de kommer til Roret. Men jeg kan ikke lide, at de paa den anden Side skraber Gryden lige til Bunden. Vi tror jo ikke længer paa, at den

Gud giver et Embede, giver han ogsaa Forstand. Fordi man giver en ordinær Margarinegrosserer en trekantet Hat paa Hovedet og nogle Blikskilter paa Brystet, bliver han ikke lige paa én Gang en dygtig Statsmand. Nej, lad os bare prøve de andre . . . Du siger, at der er endel Overtro og Fordomme, vi skal have ryddet af Vejen. Deri har jeg givet dig Ret. Men der er ogsaa noget, vi skal bevare — adskillige Traditioner og Begreber, som Menneskene ikke kan undvære, undtagen at de forsimples. Men under den Zweitritt, vi nu opfører, gaar Traditionerne ad Helvede til, mens der spankulerer en halv Snes galonnerede Herrer omkring og tror, at det er dem, der frelser Samfundet. Og en gammel Kavaler som jeg kan ikke gøre andet end folde Hænderne i Skødet og se til . . .“

Kommandøren gik frem og tilbage paa Gulvet med smaa, hurtige Skridt. Endelig standsede han foran Poul.

„Hvad siger du f. Ex. om Fæstningen? Gennemført af en energisk, fanatisk troende Mand, der har handlet i den allerbedste Mening. Det gør vi allesammen herhjemme, men lige snavs bliver det. Jeg kan ikke lide de Befæstningsanlæg, og jeg tror ikke paa dem. Jeg kommer til at tænke paa en anden Fæst-

ning, vi en Gang havde — dernede sydpaa — og som vi heller ikke havde Mandskab til at besætte, derfor maatte vi forlade den i det afgørende Øjeblik. Nej, ser du, hvis vi havde faaet nogle nye Pandserskibe og Torpedoer, dem vilde vi ganske anderledes tro paa, og det er vel mest det, det kommer an paa. Men jeg gider ikke snakke derom. Du faar nok efterhaanden Stunder til at studere din politiske Katekismus . . . Hvad mener du saa for Resten — skal vi se at finde noget, der passer for dig? Publicistvirksomhed kan jeg ikke skaffe dig; jeg har ingen Forbindelser i Pressen. Men der er en Stilling ledig som Lærer i Engelsk ved Officersskolen; jeg har tænkt paa dig, og jeg kan vistnok skaffe dig den Bestilling uden at gøre mig skyldig i Nepotisme. Vil du have den?"

Det vilde Poul gærne. Han havde allerede undervist endel, og det var et Arbejde, som interesserede ham.

„Og du flytter naturligvis herhjem og bor foreløbig hos mig," sagde Kommandøren. „Jeg tænker nok, vi skal komme ud af det med hinanden. Min gamle Søster skal du ikke være bange for; hun er bids og hvas, men hun gør ingen Mennesker Fortræd. Synes hun om dig, vil hun være en Mo'er for dig,

hvis ikke, siger hun dig det rent ud af Posen. Og dermed er den Sag i Orden."

Poul takkede. Han kunde ikke have ønsket en bedre og hjærteligere Modtagelse. Den gamle Kommandør havde vundet hans Hjærte helt og ubetinget.

„Saa er der kun én Ting endnu: Du maa ikke glemme at besøge min Fætter, Gerhard Munthe, som var en intim Ungdomsven af din Fa'er. Han vil tage sig det nær, hvis du tøver med Visiten. Du vil faa en underlig Menage at se og et ret besynderligt Menneske; men det kan godt være, du vil synes om ham. Gaa derhjem en af de første Dage."

Poul lovede det.

Saa talte han og Onklen om alle mulige Ting: Politik, Samfundsspørgsmaal, Literatur — saaledes som alt havde udviklet sig i de sidste ti—femten Aar. Kommandøren var gammeldags og stokkonservativ i de fleste af sine Anskuelser; men der var ungdommelig Varme over hans Ytringer, og skønt Poul var uenig med ham paa saa godt som alle Omraader, fandt han dog stort Behag i Samtalen.

Medens de endnu sad i ivrig Disput, traadte en gammel Dame uanmeldt ind i Stuen. Det kunde altsaa ikke være andre end Kommandørens Søster, Frøken Ida Munthe.

Hun hørte til den Slags Folk, som man ikke gaar forbi uden at lægge Mærke til dem. Hun var rank som et Lys, næsten et Hoved højere end Broderen, og af et vist martialsk Udseende, saa at man egentlig ikke vilde have fundet det upassende, om hun havde iført sig Kommandørens Uniform og var gaaet paa Togt med Kadetterne. Hun var klædt med den yderste Pertentlighed, men efter en Mode, som maatte synes at ligge en tredive Aar tilbage i Tiden, hvis det overhovedet var nogen Tids Mode. Thi hun bar en simpel mørk, ulden Kjole, et stort sort Silkesjal og en bredskygget Straahat, hvilket altsammen kun oplivedes af en bred, broderet Halskrave og ligesaa snehvide Mansketter samt et Par lysegraa Traadhandsker.

Med en Stemme, der heller ikke var uden martialsk Kommandoklang, sagde Frk. Munthe, idet hun traadte ind:

„Naa — er det den hjemkomne Guldgraver?“

„Ja, det er vor kosmopolitiske Nevø,“ sagde Kommandøren. „Han er kommen hjem for at se os efter i Sømmene med sine friske Øjne eller gennem de Briller, han har faaet pudsede i et Par af de store Verdensbyer. Nu kommer det an paa, hvad han synes om os.“

„Og vi om ham,“ mente Frøken Munthe, idet hun rakte Poul Haanden. „De skal da vel bo her? Plads har vi nok af, og De skal ikke komme til at klage over Forplejningen. Min Broder er en skrækkelig Gourmand; det er snart den eneste Interesse, han har, og man mærker deraf, at han begynder at blive gammel. Jeg kan ikke forstaa, at Folk sætter saa megen Pris paa Mad. En god Øllebrød og nogle Sild er det sundeste og bedste, et Menneske kan spise . . .“

„Men der er jo ingen, der kan sammensætte en saa udmærket Menu som du, gode Ida!“

„Jeg gør min Pligt, og naar du har Lyst til at forspise dig og faa Podagra, saa maa det blive din Sag. Men saa meget vil jeg sige Dem“ — vendte hun sig til Poul — „De faar ikke Deres egen Portnøgle!“

„Hvad faar han ikke!“ sagde Kommandøren og lo himmelhøjt.

„De skal ikke hver Aften gaa ud med Portnøglen i Lommen. Saa ender det med, at De faar Deres Gang paa disse Variétéer og Natkaféer, som er alle unge Menneskers Ruin og Ødelæggelse. Deres Mo'er lever jo endnu, ikke sandt? Saa maa jeg staa hende til Regnskab

for Dem. Og det skal jeg ogsaa nok gøre, saa jeg kan være det bekendt.“

„Men ved du, lille Ida, at Poul snart er fem og tyve Aar og allerede har set sig godt om i Verden!“

„Det er mig ganske ligegyldigt. Jeg vil alligevel vaage over hans Moralitet, og hvis han begynder paa nogen Art af Vidtløftigheder, saa faar han med mig at bestille.“

Kommandøren lo igen af fuld Hals, og Poul maatte le med.

„Le I bare,“ sagde Frøken Munthe. „I er som alle Mandfolk født umoralske. Der er fra Fødslen af en daarlig Natur i jer, og det er der for Resten ogsaa i os Fruentimmer, men det er sædvanligvis paa en anden Maade.“

Saaledes var Introduktionen hos Kommandøren og hans Søster. Poul lod samme Dag sit Tøj hente fra Hotellet og flyttede ud til Onklen. Et hyggeligt og ret stort Værelse stod beredt til ham; fra sit Vindue havde han Udsigt til et prægtigt, skyggefuldt Anlæg. Kommandøren fortalte, at der havde Stadsgraven og Glacierne strakt sig i fordums Tid. Mange af de gamle Linde- og Kastanietræer stod der endnu; men Glaciernes Vildnis var blevet for-

vandlet til lysegrønne Græsplæner omkring sirlig ordnede Blomsterrabatter, og i Resterne af den gamle Stadsgrav svømmede hvide Svaner.

Da Poul havde faaet sine Bøger stillede op i Reolen og — som han plejede at have dem — foran sig paa Skrivebordet, følte han et eget trygt og hyggeligt Velbefindende. Saa var det dog gaaet til, som hans Fader havde sagt, at han her vilde finde et andet Hjem. Det var et Par fortræffelige Mennesker, den gamle Kommandør og hans Søster. Ganske originale hver paa sin Vis. Og det faldt ham ind, at derovre, hvor han kom fra, var Menneskene langt mere ens, ligesom støbte i samme Form. Der hørte aabenbart en gammel Kultur og nedarvede Traditioner til at skabe fremtrædende Særegenheder hos det enkelte Individ. En Gang, naar alle Mennesker blev „moderne“, og den gamle Kultur maatte vige Pladsen for en ny, vilde der rimeligvis ogsaa opstaa en forandret Mennesketype, med ensartet, skablonmæssigt Præg, allesammen farende afsted paa Automobiler, allesammen optagne af deres „*Business*“, Bankforretninger eller tekniske Opfindelser. Originaliteten vilde forsvinde, Slægtsmærkerne udviskes, ligesom Skovene vilde blive huggede om og Kornmarkerne for-

vandles til store Køkkenhaver for en ny Slægt af Vegetarianere.

Der var ikke noget indbydende ved dette Fremtidsperspektiv med alle de Muligheder, som det indeholdt for Systematisering, Rubricering og Simplificering. Hvor hyggeligt var ikke saadan et gammelt Hjem som det, hvori han her befandt sig, og saa de to gammeldags, brillante Mennesker. De vilde passe daarligt til den nye Tid, og det var godt, at de ikke kom til at opleve den. Og dog — kunde det ikke tænkes, at det gamle og det nye forenedes, gik umærkeligt over i hinanden, saa at Skønheden, Poesien, eller hvad man nu vilde kalde det, ikke helt kom til at ligge under, men fik Lov til at raade ved Siden af al den haardhændede „praktiske“ Virkelighed, saa at Tilværelsen ikke blev altfor graa.

Som det f. Ex. var gaaet til med Glaciets Forvandling dernede. Han havde hørt fortælle om Volden, „Kirsebærgangen“ og Stadsgraven, der havde slynget sig om den gamle By. Det havde været et Stykke Romantik i hans Bedsteforældres Tid. Nu havde det veget Pladsen for brede Boulevarder og moderne Kvarterer. Det var jo gode, praktiske Fremskridt. Men Skønhedshensynet var dog ikke ganske ladt ude af Betragtning. De gamle prægtige Træer

var blevne bevarede dernede i det nye Anlæg, og fra Vinduet, hvor han stod, kunde han høre en Solsorts Fløjten. Det var altsaa blot lidt Varsomhed og Forstaaelse, der skulde til, saa kunde man gærne rive det gamle ned og bygge det nye op, uden at slaa Poesien ihjel.

Han stod længe og saá ud over de blomstrende Kastanietræer; han trængte til at samle Indtrykkene fra de første Dage, han havde tilbragt i det gamle Land. Saa satte han sig hen ved Skrivebordet for at sende Brev til dem, som var blevne tilbage derovre.

Besøget hos Maleren Gerhard Munthe var alligevel bleven opsat nogle Dage. Poul havde været ude for at hilse paa Officersskolens Chef i Anledning af den omtalte Stilling som Lærer i Engelsk. Der havde ogsaa været et Par andre Visiter at gøre; der skulde skrives Ansøgning, købes nogle Bøger, videnskabelige og skønliterære, som han havde foresat sig at stifte Bekendtskab med, kort sagt, han havde været i Virksomhed fra Morgen til Aften.

Naar han blot mødte præcis ved Middagsbordet, lagde Kommandøren ellers intet Baand

paa hans Frihed. Frokost kunde han spise hjemme eller ude, som det bedst passede ham, og kom han hjem til The, glædede det aabenbart den gamle Herre, der sjælden gik ud om Aftenen, men nok holdt af at faa sig en lille hyggelig Passiar.

Da Poul en Formiddag kom ind til Frokost, forinden Kommandøren havde vist sig, traadte Frøken Munthe ham i Møde med en lille sirlig broderet Nøglepose, som hun overrakte ham med et stift Knix.

„Kære Guldgraver“ — sagde Frøkenen — „her overrækker jeg Dem Symbolet paa min ubegrænsede Tillid. Værsgod, det er Portnøglen. Det var naturligvis Spøg, at De ingen Portnøgle skulde have. Hvem kan passe paa et ungt Mandfolk, hvis han vil rende grassat . . .“

„Tusind Tak, kære Frøken,“ svarede Poul, „men jeg har allerede ladet Portneren besørge en Nøgle til mig.“

„Hvad siger De, Menneske, har De paa egen Haand bestilt Dem en Portnøgle!“

„Kære Tante — jeg kunde jo ikke vide, om det var Deres Alvor, at jeg skulde fortælle Dem det hver Gang, jeg vilde blive ude om Aftenen; jeg kender ikke saa nøje Skik og Brug herhjemme. Men paa den anden Side

kunde jeg da heller ikke være bekendt at ringe Portneren op, naar jeg kom sent hjem. Følgelig havde jeg ikke andet at gøre end at skaffe mig en Nøgle.“

„Poul,“ sagde den gamle Frøken, „jeg er bange for, at De ikke er et saa moralsk ungt Menneske, som jeg i det første Øjeblik antog Dem for. Det gør mig ondt, og jeg har et stort Ansvar overfor Deres Mo’er, thi skønt jeg selv er en gammel Jomfru, som desværre ingen Børn har, saa ved jeg dog meget godt, at en Mo’er altid tror om sin voxne Søn, at han bliver ved at være det samme uskyldige Nor, som hun en Gang lagde ved sit Bryst. Men det er naturligvis noget Vrøvl. Jeg kan bare ikke lide, at unge Mennesker snavser sig til. Vi bor jo her i et af de fine Kvarterer, hvor man ikke ser saadan noget, men jeg kommer jævnlig ud ad Vesterkanten, hvor jeg besøger en gammel Sykone, som vi har havt i mange Aar, og naar jeg ser det Leben derude med saadan en Mængde forvorpne unge Kvindemennesker, der driver op ad Alléen og svanser og kissemisser, saa siger jeg, Gud være lovet og takket, at jeg ingen Sønner har, for ellers vilde jeg da aldrig have et roligt Øjeblik. Derfor er det, man hører om alle disse Skuffebedrøvere og Vexelfalsknere og unge Selvmordere.

Og det vil jeg sige Dem, Poul, at hvis De nogensinde benytter Deres Portnøgle til at kaste Dem ud i Sodoma og Gomorrha, saa maatte De hellere være bleven derovre og blevet ved at være Guldgraver!“

Poul lo og forsikrede, at han nok skulde vogte sin Moralitet; han tænkte hverken paa at blive Skuffebedrøver eller Selvmorder.

„Vrøvl!“ sagde den gamle Frøken paa sin determinerede Maade. „Det var ikke saaledes ment. Men jeg vilde kun advare Dem om, at denne Deres gamle Fødestad egentlig er en styg By, og at De skal passe godt paa Dem selv. Det vilde Deres Mo’er sige til Dem, hvis hun var her nu, og derfor siger jeg det i hendes Sted ... Og vil De saa fortælle mig, naar De endelig har besluttet Dem til at gøre Visit hos Fætter Gerhard?“

„Det har jeg tænkt at gøre endnu i Dag, lige efter Frokost.“

„Naa det var da godt, at det endelig kunde blive til noget.“

Et Stykke Vej ude i den østre Forstad, hvor Fællederne strakte sig som aabent Skillemærke

mellem to tæt befolkede Kvarterer, laa et lille, gammelt Hus, omgiven af en temmelig stor Have. Det laa der som en Fortidslevning, bevaret midt under Sløjfningen af dets Omgivelser og Opførelsen af lange Rækker af kaserneagtige Nybygninger; men det var kun et Tidsspørgsmaal, naar det skulde dele Skæbne med det allerede sløjfede. Kun foreløbig var det fredlyst.

Huset var af Bindingsværk med rødt Tegltag og laa nær ud til Vejen. Det havde et ret forfaldent Udseende; Gangdøren, hvortil to Stentrin førte op, hældede til den ene Side, og Vinduessprosserne sad skæve; men der var vild Vin op ad Muren, og ved den ene Side stod et Æbletræ, der strakte sine Grene tæt op ad den snavsede Gavlvæg.

Her boede Maleren Gerhard Munthe.

Da Poul havde ringet paa den gamle, rustne Dørklokke, blev der lukket op af en ung, køn Pige, der ligesaa godt kunde antages for at være Datter i Huset som „indvendig Jomfru“ eller Stuepige. Hun var iført et stort, blaatærnet Forklæde, der ganske skjulte hendes øvrige Dragt; men hendes Udseende og Holdning røbede snarere en ung Dame end en almindelig Tjenestepige. Poul lagde Mærke til, at hun var meget køn, høj, rank, med en ud-

mærket Figur, Ansigtet friskt og blomstrende. Mere blev der ikke Tid til at iagttage, thi den unge Pige betragtede ham med en spørgende Mine. — Ja, han ønskede at tale med Hr. Munthe.

„Værsgod — det er denne Vej . . .“

Poul blev vist ind i en stor, lavloftet Hjørnestue, der havde en utrolig Mængde Vinduer, men Løvet udenfor var saa tæt, at der var halvmørkt i Stuen, et dæmpet, grønt Lys, som spredte sig over alle Genstande derinde.

Et Øjeblik efter kom den unge Pige igjen og bad ham følge med. Hr. Munthe var i sit Atelier.

Det viste sig at ligge i en Bygning for sig selv inde i Haven, et Slags Træskur eller Barak, der saá ud til at være bleven benyttet i sin Tid til Materialhus eller lignende. Men Væggene var malet røde og pyntedes, ligesom Stuehuset, af vild Vin. Gennem en lav Dør kom man ind i et meget stort Rum, der fik Lys fra et vældigt Ateliervindue oppe i den ene Gavl; de øvrige Vinduer var blændede.

Her residerede Gerhard Munthe.

Der stod en gammel, hestehaarsbetrukken Sofa ved den ene Væg, nogle Stole, der allesammen var bedækkede med Skitser og Tegninger, et stort ovalt Bord, hvorpaa der laa

Bøger og endnu en Mængde Tegninger, og saa for Resten Billeder og Skitser rundt omkring paa Væggene, Landskaber, Studiehoveder og Interieurer mellem hinanden. Midt paa Gulvet et stort Staffeli, ved hvilket Maleren sad.

Han var godt tilaars, kunde se ud til at være henved de Treds; det bløde, fyldige Haar var helt graat, men Ansigtsfarven frisk og sund; de buskede Bryn og en snehvid, velplejet Knebelsbart gav Trækkene Karakter. Som ung maatte Gerhard Munthe vist have været en smuk Mand. Øjnene havde endnu bevaret deres livlige og ungdommelige Glans.

Hans Paaklædning var meget lidt soigneret. Han sad i en gammel, slidt Jakke, fuld af Farveklatter, og med et Par udtraadte Slæber paa Fødderne; et sort Silketørklæde var knyttet om den bløde Skjortelinning.

Gerhardt Munthe saá op fra sit Arbejde og tog den lille Shagpibe ud af Munden:

„Det er Dem, som min Kusine kalder „Guldgraveren“ — De behøver ikke at sige, hvem De er. Sæt Dem her hen hos mig og lad os strax faa en ordentlig Passiar. De er Søn af et af de Mennesker, jeg har holdt mest af i denne Verden. Han var en troløs Ven, rejste væk, skønt Gud maa vide hvorfor, og nu skri-

ver han saa godt som aldrig mere. Men jeg har ikke glemt ham; vi havde det godt sammen i de unge Dage, og det har man godt af at tænke paa."

Poul maatte fortælle løst og fast om de Aar, de havde levet ovre i den fremmede Verden. Han havde en ivrig Tilhører, der blev ved at spørge.

„Men hvorfor er Deres Fa'er ikke fulgt med Dem hjem og har taget hele Familien med? Hvorfor Fanden bliver han derovre?"

„Fa'er synes, at han er for gammel nu til at komme hjem, eller maaske ikke gammel nok. Desuden er begge mine Brødre i ret gode Stillinger, og jeg tror ogsaa, Mo'er har vænnet sig til Forholdene."

„Javel, det kan nok være," sagde Gerhard Munthe, men han mumlede det ligesom i en misbilligende eller utilfreds Tone. „Ser De, kære Poul Fasting, dette er mit Sommerpaulun, som jeg har faaet indrettet mig herude i denne Fortidslevning mellem alt andet end skønne Omgivelser, for den flade, snavsede Fælled derovre kan jeg ikke holde ud at se paa. Derfor putter jeg mig herind, hvor der endnu er nogle Træer, som kan skjule Grimheden for mig. Som De ser, er det en ret tarvelig Hybel. Men jeg vilde alligevel ikke

leve bestandig i et fremmed Land, om man saa vilde forgylde mig.“

„Jeg tror, man har godt af at være borte endel Aar; saa lærer man det nye at kende og skønner paa det gamle, naar man kommer hjem igen . . .“

„Nu skal vi have et Glas rigtig Vin,“ sagde Gerhard Munthe. „Jeg har en gammel gul Spanier, som jeg tror, De vil synes om . . . Hvor er hun henne, Pigebarnet!“ — Han rejste sig, aabnede Atelierdøren og kaldte ud:

„Ellen — halløj! Kom lidt her!“

Saa vendte han tilbage til Poul.

„De maa tage det hos mig, som det kan falde. Jeg lever *en garçon* i denne Tid, og Ellen kommer kun og ser til mig en Gang imellem om Formiddagen. Min Familie er taget paa Landet; men jeg bliver helst her; jeg holder saa meget af disse stille Sommermaaneder herinde; det er en god Aarstid for mig.“

Poul vidste, at Fætter Gerhard var gammel Ægtemand, men han skulde efter Sigende være alt andet end lykkelig gift; der var nok i det hele adskilligt, der trykkede ham, men han talte ikke gærne om det.

Ellen kom og fik Besked til at hente den

gule Spanier og med det samme et Glas til sig selv.

„Er det ikke en fix Pige?“ spurgte den gamle Maler. „Men et Djævlebarn er hun, ligesom de fleste andre Kvindfolk, og jeg vil ikke raade nogen til at gifte sig med hende. Hun er af min Kones Familie; Faderen er falleret Købmand ude fra en af Provinserne; nu lever han her i Byen som en Slags Agent eller Handelsrejsende. Ellen er paa sin Vis en brillant Pige, ganske godt Hoved, men har ingen Ting lært. Karakter mangler hun heller ikke, men Kanterne stikker frem; det er lutter Vildskud, og hvem skal rette dem? Hun har ingen Mo'er. Hun har ellers vanskeligt ved at slutte sig til nogen, men mig gamle Fyr har hun kastet sin Kærlighed paa; jeg tænker, det er, fordi jeg slet ikke har noget at sige over hende. Min Kone skændes hun med, saa det staar efter, men de holder det dog gaaende alligevel. Nu kommer hun herud næsten hver Dag for at se efter, at jeg ikke har det altfor uhyggeligt; hun fejer og rydder op, saa Støvet staar om Ørene paa hende, og naar hun er færdig, gaar hun hen paa et Værksted, hvor hun lærer Møbelsnedkeri. De smaa Næver sidder Pokkers godt paa Skaftet, men en Trold er hun . . .“

Ellen kom ind igen og serverede den spanske Vin. Gerhard Munthe sagde, hun skulde rydde en Stol og tage Plads hos dem.

„Tak, men jeg tror, jeg vil gaa nu,“ svarede den unge Pige.

„Snak — nu sætter du dig ganske rolig ned og drikker et Glas med. Maa jeg præsentere dig Hr. Fasting, nylig kommen hjem efter femten Aars Ophold i det store fremmede Land, hvor den kvindelige Emancipation har fejret nogle af sine skønneste Triumfer. Der vilde du passe godt til at være, lille Ellen!“

Poul betragtede i Smug den unge Pige, hvilket meget godt lod sig gøre, eftersom hun slet ikke saà paa ham. Det var ligefrem en pragtfuld Skikkelse, som hun stod dér, med den ene Fod skudt lidt frem og Hovedet kastet tilbage, halvt smilende, halvt trodsigt. Det første Indtryk, han havde modtaget, da hun lukkede Døren op, slog ikke fejl. Hun var højst indtagende. Der var en svulmende Friskhed over denne unge, spændstige Skikkelse, og tillige en kysk, jomfruelig Uberørthed, som om hun ikke selv vidste noget om den Tiltrækning, hun øvede. Han havde aldrig set en dejligere formet Nakke og Hals; Kindens Runding var blød som et Barns, og dog var hun høj og fyldig som en purung Juno.

Men om selskabelige Hensyn og Former syntes hun rigtignok ikke at have synderligt Begreb. Hun vendte halvvejs Ryggen til ham og stod surmulende med det gode Glas Vin, som hun knapt havde nippet til. Hun var aabenbart fornærmet over den gamle Mesters Spøgefuldhed og ønskede at benytte det første belejlige Øjeblik til at smutte væk.

Gerhard Munthe løftede Glasset med den blanke, gule Drik.

„Kære Poul Fasting — Tak fordi De saà ud til en aflægs gammel Fyr som mig. Jeg har ikke stort at byde paa. En god Portion Pessimisme og en endnu større Portion møjsommelig erhvervet Resignation. Og begge Dele bør Ungdommen sky som værre end Pest og Død. Men jeg kan være Dem til Nytte som afskrækkende Exempel. Jeg kan fortælle Dem, hvordan et Menneske ikke skal bære sig ad, hvis han vil naa Magt og Myndighed og Højhed i denne Verden eller — hvad der er bedre end dette — Tilfredshed. Jeg kan berige Deres Erfaring og Deres Menneskekundskab, men paa samme Tid vil jeg blive ved at tilraabe Dem: lad ikke den Ynkelighed, De opdager rundt omkring Dem, skrække Dem bort fra, hvad De selv har sat Dem til Maal, og husk, at dette Maal aldrig

kan sættes højt nok. Man undgaar vanskeligt at maatte slaa af paa Fordringerne, mens man er undervejs henimod det. Skaal, Poul Fasting!“

Den gamle Mester klinkede med ham og vilde derpaa ogsaa klinke med den unge Pige, som han nylig havde skænket for. Men Frøken Ellen var gaaet sin Vej uden at sige et Ord.

„Hun er saagu' borte!“ sagde Gerhard Munthe og saà sig forundret om. „Ja, det ligner hende. Nu ser jeg hende ikke for det første, fordi jeg tillod mig at præsentere Dem for hende, saaledes som hun gik og stod i sit blaa Bomuldsforklæde!“

„Men jeg synes slet ikke, hun gjorde Indtryk af at være forfængelig — der var noget usædvanligt naivt og naturligt over hende.“

„Javist, hun er ogsaa et fuldkomment Naturbarn; men har De nogensinde kendt en Kvinde, der ikke vilde behage? Jeg er vis paa, at om det saa er ovre paa en af Sydhavsøerne, hvor de ikke har andet paa end en Benring i Næsen, saa forstaar de alligevel at kokettere.“

„Ja, der er noget i det,“ indrømmede Poul og lo.

„Og Ellen stod og kiggede paa Dem hele Tiden; det lagde jeg godt Mærke til . . .“

„Nej, det er dog Synd at beskylde hende for. Hun vendte jo stadig væk Ryggen til mig!“

„Men hun saà s'gu paa Dem med Nakken. Det kan De være vis paa.“

Poul protesterede, mens Gerhard Munthe skænkede et nyt Glas af den spanske Vin.

„Lad mig se, at De ikke slaar Haanden af mig, men kommer flittigt herud. Jeg tænker ogsaa, der skal blive Lejlighed til, at jeg kan gøre Dem bekendt med forskellige af vore „Skønaander“, som man kaldte dem i gamle Dage; nu siger vi simpelthen Forfattere og Kunstnere. De har godt af at lære forskellige Folk at kende. Indenfor min Kreds har vi alle Slags Typer af Slægten Homo: de sure og misundelige, de selvbevidste og de snobbede. Det er en lille Komedie, naar man betragter dem som stilfærdig Iagttager, og det lønner Umagen, skønt man vel egentlig ikke bliver gladere derved. Ogsaa nogle Repræsentanter for den haabefulde Ungdom maa De stifte Bekendtskab med. De har nylig dannet „De Ualmindeliges Klub“. De udmærker sig ved at gaa med langt Haar, fortvivlet høje Halsbind og de mærkeligste Bulehatte; de tilbringer Tiden med at drikke Absinth og rakke ned paa alt, hvad der præsteres af Kunst og Lite-

ratur; selv har de aldrig skrevet en Linie eller malet et Penselstrøg, som der var sund Sans og Mening i, men de anses for ydest lovende, nogle af dem for næsten geniale, og deres Forældre bliver gladelig ved at holde dem med Klæder, Kost og Lommepenge i Stedet for at sende dem til Australien med en Tokrone i Lommen."

„Dem vil jeg dog helst være fri for at spilde Tiden paa," foreslog Poul.

„Ja, ja — saa holder vi os til de ældre Aargange; der er ogsaa interessante Fænomener iblandt. Men hvad tænker De selv paa at dyrke, kære Poul — Literatur, Politik — Videnskab — eller hvilket?"

Poul fortalte, at han foreløbig havde Udsigt til en Lærerpost, men han havde stor Lyst til at faa nogen Publicistvirksomhed, blive knyttet til et Dagblad; han vidste blot ikke, hvorledes han skulde gribe det an. Hans Onkel Kommandøren kunde ingen Introduktion give ham paa det Hold.

Den gamle Maler sad og grundede lidt. Saa spurgte han:

„Kender De Axel Raben?"

„Forfatteren?"

„Ja, og tillige Redaktør af „Den nye Tid."

„Jeg har læst det meste af, hvad han har

skrevet. Det er et stort Talent, det betydeligste, man har herhjemme, synes jeg."

„Men han gaar mod Strømmen, og han maa undgælde for det. Har De læst hans „Aage Urne". Det er en god Bog. Man vil fra en vis Side frakende ham Varme og Fantasi, og man beskylder ham for at være mere „Fotograf" end Digter; men den, der forstaar at læse, skønner hvor megen Medfølelse med Menneskenes sædvanlige kranke Lykke der skjuler sig bag hans kølige og smidige Stil. Han hader de store og hidsige Ord, men han er en Menneskekender som faa, og som Stilist en sjælden Kunstner. Men hvad hjælper det altsammen; han skyer Reklame, og Modstanderne forkætrer ham. Det gaar altsammen efter Partihensyn, Koteri, Snobberi og Fanden og hans Oldemor og Pumpestok — og den, der holder sig for god til at mænge sig deri, maa finde sig i at blive enten forfulgt eller overset. Menneskene er saa dumme, at de tror, de kan tillade sig alle Slags Nederdrægtigheder og dog bære deres Hoved lige højt. Enten maa de bilde sig ind, at ingen opdager dem, eller ogsaa bryder de sig Fanden om deres gode Renommé, naar de blot kan faa Lov til at være nederdrægtige . . ."

Den gamle Maler var pludselig bleven Fyr

og Flamme; han havde rejst sig op og stod og fægtede med Malerstokken og Paletten.

Poul kunde ikke lade være at smile af hans Ivrighed.

„Men kære Mester — er det værd at ærgre sig derover; saa kan man jo aldrig have et glad Øjeblik . . .“

„Jeg vil da haabe, De forstaar at ærgre Dem, og det til Gavns,“ sagde Gerhard Munthe. „Rigtig harmes og vredes; ellers udretter De aldrig noget. Fy for Pokker med al den Lunkenhed og Forsigtighed og Kryben uden om den varme Grød for ikke at brænde Poterne. Nej, slaa til og sige dem Sandheden lige i Øjnene, hver Gang man griber dem i en Ynkelighed — det er det, man skal!“

„Det staar da i Modstrid med, hvad De før sagde om Deres Pessimisme og Resignation?“

Men Gerhard Munthe lod sig ikke bringe ud af Fatning ved at attraperes i denne tilsyneladende Mangel paa Konsekvens.

„Det gør det slet ikke,“ sagde han. „For mit eget Vedkommende har jeg maattet resignere; jeg kan ingenting gøre mere. Men jeg ved godt, hvordan man skulde bære sig ad, hvis man havde en stiv Rygrad, og en Gang imellem kan det ogsaa falde mig ind at plante Næven i Bordet og skælde ud, naar der bliver

altfor beklumret omkring mig, og jeg maa have Luft."

„I det Stykke skal jeg gærne tage Exempel efter Dem. Jeg mente kun, at man ikke skal forbitre sig Livet mere end nødvendigt, og at man ogsaa med nogen Overlegenhed maa kunne se paa den muntre lille Komedie."

„Det kan være meget godt med den Overlegenhed," mumlede den gamle Maler, „naar den bare ikke bliver til Ligegyldighed, for saa er man færdig . . . Men det var Axel Raben, vi slap fra. Vil De gøre hans Bekendtskab?"

„Ja, hellere end gærne."

„Saa gaar vi derhen lige med det samme. Han plejer at være oppe i Redaktionen paa denne Tid af Dagen. Der ligger nogle Bøger og Aviser henne, som De kan kigge i, mens jeg gør mig i Stand."

Da Gerhard Munthe kom tilbage, var han fixet svært op. Slæberne var blevne ombyttede med fint pudsede Støvler, den fedtede Jakke med snehvidt Lintøj, en fin, blaa Klædning, lysegraa Overfrakke og en bredskygget graa Hat. Han lignede en fin gammel Kunstner af den gamle Skole og kunde godt se ud til at være Professor ved Akademiet.

„De ser saa forundret paa mig," sagde den gamle Maler og lo, „havde De ikke ventet at

se mig saa fin, fordi De nylig saà mig sidde her som en fedtet gammel Gris med Huller paa Albuerne. Ja, det er jeg nødt til; jeg maa spare paa mine gode Klæder, for det er ikke tidt, jeg har Raad til at købe noget nyt. Jeg er i Kløerne paa Malerihøkere og Aagerkarle, og det har jeg været hele mit Liv. Men det er saagu' aldrig værd at tænke paa . . .“

De gik lige op til „Den nye Tids“ Redaktion og traf Redaktøren. Gerhard Munthe præsenterede sin Ledsager.

Redaktør Raben var en høj, blond Mand, for høj og spinkel til, at hans Figur kunde kaldes god, han var desuden lidt duknakket; men det var et ualmindelig kønt og fint Hoved, der sad paa de smalle Skuldre. Øjnene var store og lyse, let tilslørede, men med et klogt, iagttagende Blik.

I Samtalens Løb sagde han til Poul:

„De vil da ikke prøve paa at bedrive Politik. For Guds Skyld — lad Dem ikke fristes til det. Man slipper aldrig derfra, og det gaar ud over alle ens andre Interesser; for ikke at tale om ens rent personlige Velvære og Velbefindende.“

„Og det siger De, som indtager en Fører-

stilling indenfor Deres Parti og leder et stort politisk Dagblad?“

„Jeg kan da bedst tale med derom, eftersom jeg kender Tingen til Bunds! Hvis De ikke vil være noget som helst andet i Verden, saa følg Deres Kald og bliv Politiker. Men er der noget andet, De kan; vil De være Videnskabsmand, Forfatter, Industridrivende, Skolemand, Præst, Skomager eller Skræder — saa hold Dem Politiken hundrede Skridt fra Livet; thi det gaar ellers ud over Deres hæderlige borgerlige Bestilling . . .“

„Men Hensynet til det almene, til det Samfund, jeg tilhører — det bør da ogsaa tages i Betragtning. Hvis jeg tror at have Evner som Politiker, skal jeg saa ikke anvende dem, selv om jeg beholder min egentlige Livsstilling ved Siden af?“

„Nej, De skal ikke. Det er noget Vaas, at alle Samfundsklasser bør være repræsenterede i de lovgivende Forsamlinger. Som om man skulde have en Skræder til at lovgive for Skrædere og en Greve for Grever og Baroner. Politik er en Kunst, som man maa have medfødt Talent til eller møjsommelig lære. Se hen til det engelske Parlament. Det er for Størstedelen sammensat af velstaaende, uafhængige Mænd, der ikke behøver at bekymre

sig om deres borgerlige Erhverv. Herhjemme er det anderledes. Hvis en Mand kan rime nogle Sætninger sammen og aflevere nogle Floskler fra en Valgtribune og forøvrigt er paalidelig venstre eller højre eller Socialist — den sidste Betingelse er fra Partistandpunktet set den vigtigste — saa har man strax Rigsdagskandidaten fix og færdig, og Manden gaar selv omkring og tror, han er Politiker. Men det er en stor Misforstaaelse. Der skal Talent eller mange Aars Erfaring til den Bestilling som til alle andre, og man tager grundig fejl, hvis man tror, at man forsvarligt kan røgte sit Embede eller skrive Romaner eller sy Støvler i de ledige Timer, Politiken lader en have tilovers."

„Men saa blev de jo allesammen, hvad jeg har hørt, at man herhjemme kalder Levebrødspolitikere."

„Dumme Slagord. Det var naturligvis ingen Skade til, om alle, der gav sig af med Politik, havde en Formue i Ryggen; det vilde stive dem af og spare dem for fedtet Mistænkeliggørelse, som f. Ex. at de trækker Rigsdagssamlingerne i Langdrag mest for Diæternes Skyld — nogle faa hundrede lurvede Kroner, Gud bedre det! Men for Resten indser jeg ikke, hvorfor Politikere ikke skal betales for

deres Arbejde ligesom alle andre, der tjener Staten. En Dommer faar dog sin Gage, uden at nogen falder paa, at han derfor skulde røgte sit vigtige Kald mindre upartisk og uegennyttigt. En Minister ligeledes. I et lille Land, hvor Rigsdagen væsentlig rekrutteres af Folk uden Formue, er det urimeligt, at Borgerne gratis skal paatage sig et ansvarsfuldt og møjsommeligt Hverv, og til Tak derfor bliver de oven i Købet haanet og udskældt af Modpartiet efter en Maalestok, som ikke kendes paa noget andet Omraade af offentligt Liv. — Naa, foreløbig tænker De vel ikke paa at stille Dem. Men De kunde have Lyst til at arbejde ved vort Blad. Hvad siger De om den udenlandske Oversigt?"

„Der kunde jeg nok have Lyst til at forsøge."

„Jeg behøver naturligvis ikke at spørge om Deres Sprogkundskaber — men er De vant til at skrive, og kender De noget til udenrigspolitiske Forhold?"

„Jeg har korresponderet et Par Aar til et tysk og et engelsk Blad."

„Det er udmærket. Heroppe holder vi kun *„Times"* og *„Daily News"*; det er min Mening, at vi benytter de engelske Blade altfor lidt. De kan subskribere paa hvad De ønsker,

selvfølgelig for Bladets Regning. Vor udenrigske Medarbejder skal ud som Korrespondent, saa vi har netop en Vakance at besætte for Øjeblikket. Og allesammen vil de ud at rejse paa denne Aarstid. Det passer overmaade heldigt, at min kære Ven, Maler Munthe, tog Dem med herop i Dag. Skal vi saa betragte Sagen som afgjort? Jeg haaber, vi maa blive tilfreds med hinanden."

Redaktør Raben rakte ham sin fine, smalle Haand og saà paa ham med sine iagttagende Øjne. Poul slog til.

„Hvad nyt er der ellers i den Verden, hvor De færdes, kære Mester?"

„Det maa jeg spørge Dem om, Raben, som ved alt og hører alt," sagde den gamle Maler. „Hvad bliver det for Resten til med Festmaaltidet?"

„Festmaaltidet — for hvem?"

„For vor Nestor i Kunstnerlavet."

„Naa — jo, det er fastslaaet; det skal holdes i det nye Kysthotel, femten Kroner Kuverten; Listerne er fremlagte."

„Men Manden har jo bedt sig fritagen for at blive bespist og beskænket!"

„Det har ikke hjulpet," sagde Redaktør Raben og trak paa Skuldrene. „De andre vil ikke renoncere paa Festen. Saa har de sendt

Komiteens Spidser hjem til ham, og den gamle har ladet sig overtale.“

„Men der var jo Tale om, at Komiteen var bleven sprængt?“ forskede Gerhard Munthe videre.

„Det har den været to Gange. Per vilde ikke være med, naar Poul skulde med og omvendt. Der var Blod mellem flere af de oprindelige Medlemmer; nu har man omsider opnaaet en vis bevæbnet Neutralitet. Men det er ogsaa en splintrende gal Idé at genne de sorte og de hvide Faar ind i samme Fold; det er Tiderne ikke til, kære Munthe.“

„Jamen Død og Helvede, gode Raben!“ brød det ud af den gamle Maler. „Naar vor Nestor er en Fredens Mand, der i tredsindstyve Aar har hugget sine gode Skulpturer uden nogensinde at fornærme en Mo'ers Sjæl, og nu er bleven gammel nok til at anerkendes og hyldes af alle Partier, selv den alleryngste Ungdom, saa maa dog ogsaa alle have Lov til at være med til at fejre ham. Og det bliver jo ikke blot os Repræsentanter for de skønne Kunster, som det hedder saa smukt i det akademiske Sprog, men der kommer ogsaa baade Folk af Digterlavet og Spillekanter og Samfundsspidser og Bedsteborgere . . .“

„Ja, desværre . . .“

„Men De vilde da ikke have, at der skulde holdes to Fester for ham, en af Højrefolk og en af Venstrefolk?“

„Jo, helst —“

„De er saagu' ligesaa intransigent som alle de andre! Men det kan for Resten godt være, at der bliver Mudder ved den Festlighed, og det vilde saamænd være nydeligt . . .“

„Det vilde det,“ sagde Raben og smilede.

„De er inderst inde en ondskabsfuld Person, Raben, og jeg kan ikke forstaa, hvordan vi to er blevne Venner. Men nu skal De have Tak og Farvel for i Dag!“

„Saa ses vi i Morgen,“ sagde Redaktør Raben til Poul. „Jeg skal da præsentere Dem som vor ny Medarbejder. Farvel, kære Munthe — Farvel, Hr. Fasting!“

„Nu er De vel forsørget,“ sagde Gerhard Munthe, da de gik op ad Gaden sammen. „Det kommer kun an paa, hvad Onkel Kommandøren mener om Deres Medarbejderskab ved et udpræget liberalt Blad, og om det kan forenes med den Stilling, der er tiltænkt Dem ved en kongelig Institution . . .“

„De siger, min Tro, noget. Det har jeg ikke tænkt paa!“

„Men det har jeg. Det er nok bedst, at De

strax rekognoscerer Terrænet, saa snart De kommer hjem."

„Det har jeg ogsaa i Sinde. Jeg længes efter at faa at vide, hvorledes vor fortræffelige Kommandør vil stille sig til Spørgsmaalet."

„Men først spiser De til Middag sammen med mig?"

„Tusind Tak, kære Mester, men ikke i Dag. De venter mig hjemme, og sender jeg Afbud saa sent, risikerer jeg at forspilde Resterne af min Kredit hos Frøken Munthe, der ikke er helt fri for at betragte mig med mistænksomme Øjne."

„Godt, saa skal De have Deres Vilje. Men glem ikke at se snart igen ud til en gammel Fyr. For efter at Ellen har taget Flugten for Deres Skyld, saa er jeg helt alene."

Poul, der stod i Begreb med at byde Farvel, standsede lidt:

„Taget Flugten, siger De? Men jeg kan da ikke have sagt noget, der har fornærmet hende."

„Vist ikke. Hun bliver sagtens god igen. Og naar hun først vænner sig til Dem, saa skal De se, at De og hun vil komme udmærket ud af det sammen."

„Ieg ønsker for mit Vedkommende intet hellere," bemærkede Poul med stor Oprigtighed.

„Jeg skal en af Aftenerne lave et lille Kalas for jer," sagde Gerhard Munthe. „Farvel, min Ven, og paa Gensyn!"

De skiltes ved Hjørnet af Alléen, som førte ud til Søerne, og Poul skyndte sig hjem ad til Kommandørens, hvor han akkurat kunde naa at komme tidsnok til Middagsbordet. —

„Maa jeg gratulere," sagde Kommandøren; „jeg ved, at Udnævnelsen ligger parat til dig. Saa er den Sag i Orden."

„Men jeg skylder at meddele dig, kære Onkel, at jeg samtidig har modtaget en anden Stilling, og jeg haaber ikke, den kommer i Kollision med den Ansættelse, du har været saa god at skaffe mig."

„Hvad er det for en Stilling?" spurgte Kommandøren. „Det har du ikke talt om før."

„Det blev afgjort i Dag og ganske uventet. Du ved, jeg ytrede Lyst til at paatage mig lidt publicistisk Virksomhed, og Gerhard Munthe fulgte mig op til Redaktøren af „Den nye Tid", der tilbød mig — i alt Fald foreløbig — at overtage den udenlandske Oversigt."

„Hm" — Kommandøren kneb Brynene lidt sammen. „Havde det ikke været rigtigst, om du først havde raadført dig med mig?"

„Vilde det ikke være faldet lidt for uselvstændigt, om jeg — da Stillingen blev tilbudt

mig — havde svaret, at jeg først maatte spørge min Onkel, Kommandør Munthe, om jeg kunde paatage mig den?“

„Jo, det er ogsaa sandt. Jeg har i og for sig intet imod, at du arbejder ved en liberal Avis. Jeg hverken kan eller vil lægge mindste Baand paa din Frihed. Men det er et stort Spørgsmaal, om du havde faaet den anden Stilling, dersom man paa Forhaand havde vidst, at du skulde være Medarbejder ved et regeringsfjendtligt Organ.“

„Vil det da ikke være rigtigst, at jeg tilbyder at træde tilbage, for saa vidt der næres allermindste Ønske derom?“

„Deri har du Ret, det vil være loyalt at gøre det. Men jeg kan omtrent forudsige dig, hvordan det vil gaa. Da Ansættelsen nu en Gang er bleven tilstaaet dig, vil man ikke tage den tilbage. Saa tilspidset som Situationen er for Øjeblikket, vil man ikke give et Exempel paa Intolerance, som Modpartiet nok skulde vide at benytte. Det er desuden min Mening, at hvad man end kan sige om Regeringspartiet, et vist borgerligt Frisind kan man ikke frakende det. Det er beklageligt, at politiske Modstandere saa godt som aldrig kan se hinandens gode Sider. Men det ligger i den almindelige menneskelige Skrøbelighed.“

Mere blev der foreløbig ikke talt om den Sag. Der var nogle fremmede til Middag, en ældre Frøken og en ung Frue, som Frk. Munthe havde været sammen med ved et Asylkomitè-møde om Formiddagen. Da man havde spist til Middag og drukket Kaffe, trak Damerne sig tilbage til Frk. Munthes Værelse, der stødte op til Dagligstuen. Her var Kommandøren og Poul blevne siddende for at læse Aviserne.

Lidt efter blev Konversationen inde hos Frk. Munthe saa livlig, at Kommandøren nogle Gange saà op fra sin Avis. Han smilede og gjorde Tegn til Poul, at han skulde høre efter.

Det var de to fremmede Damer, der førte Ordet. Den unge Frue ytrede med en høj, spids Stemme:

„Men Gud — er De virkelig vis paa det, Frøken Brandt?“

„Det er en bekendt Sag,“ lød Svaret i en dyb, gravalvorlig Tone. „Man kan gerne sige, at de saa godt som lever sammen; de ses overalt, og Manden, det Mæhæ, lader som ingen Ting . . .“

I dette Øjeblik kunde man høre et yderst kraftigt Hm! fra Frk. Munthe; men de to andre var saa ivrigt optagne af det interessante Emne, at de blev uforstyrret ved. Frøken Brandt var noget tunghør, og den lille Frue spurgte saa

højrøstet, at det tydeligt kunde høres inde i Dagligstuen:

„Er det sandt, at hun skal have en lille?“

„Om det er sandt! Hun er paa ottende Maaned! Og det er ham, Redaktøren, der er Fader til Barnet . . .“

Nu blandede Frk. Munthe sig i Samtalen, og hendes Stemme lød som en Admirals, der taler gennem sin Raaber oppe paa Kommandobroen:

„Sig mig en Gang, Frøken Brandt, hvor ved De det fra?“

„Hvor jeg ved det fra, kæreste Barn — ih Gud fri og bevares, det er jo noget, Alverden ved!“

„Nej hør nu en Gang, gode Ven,“ vedblev Kommandørens Søster med en Ivrighed, der ikke gav de andres noget efter; „det er rent ud sagt noget Passiar. Den Slags Ting ved ingen andre end Vedkommende selv, for I vil da ikke bilde mig ind, at de inviterer nogen til at overvære deres allerintimeste Sammenkomster! Og er det sandt, at det ryggesløse Fruentimmer baade har en Mand og en Elsker, saa skal hun maaske selv have ondt ved at afgøre, hvem der er Fader til det ulykkelige Barn, hun gaar med. Men De, gode Frøken Brandt, De kan saagu' allermindst vide det!“

„Men Gud, Frøken Munthe, saa ugenert De taler!“ pippede den lille Frue. „Man kan jo næsten ikke være bekendt at høre paa, hvad De siger . . .“

Kommandøren og Poul hørte ikke stort mere af Samtalen; de havde gemt sig hver bag sin Avis og havde Møje med ikke at briste i Latter; men de syntes, det var Synd, Damerne skulde opdage, at de var blevne belurede, og som efter en fælles Aftale listede Kommandøren og Poul sig ud af Dagligstuen, medens de akkurat fik Tid til at høre Frk. Munthe give sine to kvindelige Bekendte en skarp Lektion, vedrørende Bagtalelsens Vederstyggelighed.

Undervejs til Kommandørens Værelse spurgte Poul:

„Hvad er det for en Redaktør, der var Tale om?“

„Axel Raben — ham, Forfatteren, han gaar for at være en stor Kvindebetvinger. Om det er sandt eller usandt, ved jeg ikke. Jeg giver mig aldrig af med at bedømme Folks Moralitet. Lad enhver feje for sin egen Dør.“

„Men det var brillant at høre Tante Munthe hugge ind paa den gamle Sladdertaske. Det er dog i Grunden fælt, saa uforsvarligt man omgaas med sin Næstes Rygte.“

„Ja, og den Skadefryd, den væmmelige Selv-

godhed, hvormed man serverer enhver Skandale, som man tror at have opsnuset. Menneskene er i Grunden nogle onde Dyr — Pluraliteten af dem."

Poul var fulgt med ind i Onklens Arbejdsværelse. Kommandøren stod og ledte mellem sine Cigarkasser paa Rygebordet. Medens han tog en Cigar og bød Poul en med, sagde han:

„Vi er komne godt med herhjemme i Retning af giftig Sladder og Ondskab. Jeg ved ikke, hvordan det forholder sig i det Land, du kommer fra, men jeg kan ikke tænke mig, at man noget andet Sted kan maale sig med os i vor Lyst til at besnuse Næstens private Affærer og se at finde *something rotten*, som man rigtig kan have at glæde sig over eller muligvis bruge til at gøre Fortræd med. Jeg skal give dig et Exempel, som det kan være oplysende for dig at kende. Vi havde herhjemme en Mand i en højtstaaende, meget repræsentativ Stilling. En fint dannet, højt begavet Mand — en absolut Hædersmand baade som offentlig og privat Personlighed. Han havde imidlertid det Uheld ikke at være lovformelig gift med den Kvinde, han holdt af. Hun styrede hans Hus, og „Alverden" — som den gode Frøken Brandt nylig sagde derinde — vidste, at der bestod et Forhold mellem

dem. Det gjorde der rimeligvis ogsaa. Jeg har kendt dem. De var lige udmærkede Mennesker begge to. Og var der et Samliv, saa var det saa smukt, at det kunde tjene til Mønster for adskillige hundrede legitime Ægteskaber. Hun havde en Gang været gift med en Slyngel, der ikke vilde give hende hendes Frihed tilbage, og følgelig var hun forhindret i at indgaa nyt Ægteskab. Ved du, hvad der saa skete? Vedkommende var begyndt at tage Afstand fra sit Parti i nogle principielle Spørgsmaal, og det blev tilsidst besluttet, at han skulde falde. Men han var et ypperligt Hoved, en glimrende Debattør, og det var ikke nogen let Sag at komme ham til Livs. Da saa alle andre Midler var forsøgte uden Held, begyndte man at angribe hans private Liv og fik Gejstligheden pudset paa ham. Saa var han kaput! Men blandt de Folk, som var med til at fælde ham, kender jeg nogle, som tager sig det overmaade let med deres egen Dyd og Anstændighed; det vil sige, de plejer i Smug deres smaa Passioner, hvad der ingenlunde hindrer, at de nyder uforringet Anseelse som Samfundsspidser og omgaas i høj Grad venskabeligt med Bisper og Stiftsprovster. Det er en lax Moral, synes jeg."

Lidt efter gik Poul ind paa sit Værelse og satte sig til at skære en ny Bog op, mens han

nu og da kiggede mellem Bladene. Ja, den gamle Kommandør havde Ret. Det var en lax Moral, og den var omtrent ens over hele Verden. Det var kun faa Mennesker, der fulgte den smukke Regel: *non videri sed esse.* Det gjaldt kun om at bevare den ydre Maske, Selvgodhedens, Hykleriets eller Snuhedens. Dermed kunde man naa langt frem, selv om man var en snavs Person. Men dersom man aabent trodsede gængse Vedtægter og Fordomme, dersom man valgte at gaa sine egne Veje, at følge sine egne Morallove, hvor ethisk uangribelige de end kunde være, saa kom man paa Kant med Samfundet, blev betragtet som en fordægtig Person og kunde være vis paa at blive skubbet udenfor. Det var gamle, kendte Sandheder, men man havde godt af at repetere dem for sig selv en Gang imellem.

Og hvad var egentlig „Moralitet“. Et yderst svævende Begreb. Det, som var god Moral for den ene, var det ikke for den anden. Det gjaldt ogsaa i Henseende til Forholdet mellem de to Køn, der kendetegnedes ved en iøjnefaldende Usikkerhed og ved at aabne Indpas for en Mængde Misforstaaelser og skæbnesvangre Misgreb, der syntes at pege hen paa en Overgangsperiode. Naturligvis var det det sundeste og bedste at leve „moralsk“, ikke

snavse sig til paa Sjæl eller Krop, ikke være „en Forfører“. Ikke for det — han troede ikke paa nogen Nemesis. Han havde oplevet de mærkeligste Ting indenfor sin Omgangskreds. Der var nogle af hans Jævnaldrende, om hvem han vidste, at de førte et ryggesløst Liv, men med Iagttagelse af en vis snusfornuftig Forsigtighed, og de slap helskindet fra alle deres Historier. Bag efter var de blevne satte og fornuftige unge Mænd, i gode Stillinger, paa Vej til at blive solide Samfundsstøtter. Men han havde ogsaa kendt et Par Stykker, som var langt sundere og bedre Naturer; de havde slaaet sig løs i overstadig Letsindighed uden at beregne Følgerne, og de var gaaet til Bunds med det samme. Der var saamænd ingen Retfærdighed til! Var man en kold, beregnende Natur, saa kunde man tillade sig alle Slags Jonglørkunster og gøre sig skyldig i en Mængde smaa Skarnsstreger, uden at nogen knyede deraf. Men var man ærlig og varmblodig, saa løb man sig ved hvert Skridt en Staver i Livet — „*made a blunder*“, som man kaldte det ovre i det Land, han kom fra.

Saa meget havde hans 25 Aars Erfaring lært ham.

Det sikreste og bedste var at arbejde. Man maatte kunne vænne sig til at finde sin bedste

Tilfredsstillelse derved. Foreløbig skulde han altsaa lære unge vordende Officerer Engelsk og skrive i et Dagblad om udenlandske Forhold. Der var ikke noget reformatorisk eller banebrydende ved nogen af disse Bestillinger, men han kunde benytte Resten af sin Tid til at læse alt, hvad han kunde overkomme, og paa den Maade forberede sig dertil, hvis der en Gang skulde aabne sig større Baner for ham. —

„Naa, Axel Raben skulde altsaa være en „Kvindebetvinger“. Det saà han for Resten ikke ud til, saa behersket og stilfærdig som han var. Underligt nok, at man ikke helt kunde holde Kvinderne ude af sine Tanker; i alt Fald ikke naar man var fem og tyve Aar — og maaske heller ikke, naar man blev ældre. —

Stuepigen kom ind med et Brev til „Kandidaten“. Det viste sig at være en Indbydelse til Middag hos Etatsraad Thymann paa „Strandlyst“. Og han havde ikke en Gang gjort Visit efter det første improviserede Besøg. Saa maatte han aabenbart være i Yndest hos Familien. Mon „Søster Cecilie“ ogsaa satte Pris paa, at han kom der? Der var en vis Stil over den unge Pige. Hun var noget for sig selv, ikke helt hverdagsagtig; ogsaa hun holdt vist af at gaa sine egne Veje. Hun saà noget kold og

utilgængelig ud; det kunde være morsomt at prøve paa, om hun kunde tøes op; om man kunde faa hende til at snakke løs, og komme paa Spor efter, hvad det var for Tanker, der skjulte sig under det svære kastaniebrune Haar. Han troede ikke rigtig paa, at Blomster og Planter var hendes eneste Passion.

Han vilde naturligvis modtage Invitationen. Ganske vist havde det første Indtryk, han havde faaet af Etatsraad Thymann, ikke været ublandet sympatetisk. Men Fruen var en elskværdig, hyggelig Dame, og „Søster Cecilie“ — ja, hun var dog nok værd at lære nærmere at kende.

Saa skrev han den næste Dag og takkede for Indbydelsen.

———

Naar Etatsraad Thymann gav Middag, enten det var inde i Byen eller ude paa Landet — og det skete ret jævnlig begge Steder — saa var det ufravigelig under Former, som maatte kunne tilfredstille selv den kræsneste Smag. Man kunde ikke frakende Etatsraaden en særlig Evne til at samle Folk, der passede eller — om man hellere vil — spiste godt

sammen. Hans Middagsselskaber var — som i ethvert velordnet Hus — praktisk og formaalstjenligt delte i forskellige Kategorier. Der var først og fremmest de repræsentative Middage, hvor udelukkende Spidserne samledes, Spidserne fra den politiske og kommercielle Verden, supplerede med nogle videnskabelige og kunstneriske Berømtheder. Disse Folk var paa Forhaand udmærket sammenspiste. Dernæst kom nogle smaa „forretningsmæssige" Middage, ved hvilke ofte Grunden var bleven lagt til industrielle eller kommercielle Foretagender, der havde baaret en velsignet Høst for de sammenspiste. Endvidere var der, hvad man kunde kalde endel Pligtmiddage for Medlemmer af Familien, som man var nødt til at se en Gang imellem, og ligeledes for Funktionærer og Personale ved de Institutioner, Etatsraaden stod i Spidsen for. Etatsraad Thymann satte Pris paa at blive anset for en human og forekommende Chef og være yndet af sine undergivne. — Hertil kom endnu de blandede Middage, hvortil der kunde inviteres Folk af samtlige ovennævnte Kategorier, og ved hvilke Selskabet i det hele var mindre exklusivt. Til disse smaa hyggelige Samlag holdt Etatsraaden af at indbyde f. Ex. nogle Herrer, der gik i Studenterkredse for at være gode Ho-

veder, eller et Par Skuespillere, Forfattere og Kunstnere.

Endelig maa nævnes de Festiviteter — som Regel „ung Middag“ med Bal — der gaves for Husets Ungdom. Men derved var at bemærke, at denne Form af Selskabelighed næsten altid beredte Etatsraaden nogle Ærgrelser og Bryderier.

Det forholdt sig nemlig saaledes, at Husets Datter, Frøken Agnes, til hvem der jo særlig burde tages Hensyn ved saadanne Lejligheder, som oftest erklærede, at hendes Brødre kunde invitere, hvem de vilde, naar hun blot maatte blive fri for at have noget at gøre med den megen Selskabelighed. Eller ogsaa hændte det, at „Søster Cecilie“ indbød nogle af sine Kursuskammerater, der kom fra ganske ubemidlede Hjem, unge Piger, der læste til Lærerindeexamen, fordi de saa snart som muligt skulde sørge for sig selv. Frøken Agnes mente, at de havde godt af at faa lidt god Mad og Vin, og andre brød hun sig i hvert Fald ikke om at invitere. Etatsraaden talte kærligt og indtrængende til sin Datter, søgte at forklare hende, hvad man skyldte det Selskab og den Kreds, man tilhørte, og selv Fruen lod paa sin hyggelige og stilfærdige Maade nogle Ord falde om, at unge Piger ikke maatte være „aparte“. Agnes

indskrænkede sig til at trække paa Skuldrene og indlod sig ikke paa at diskutere Sagen nærmere.

Ogsaa med Sønnerne kunde der være lidt Besvær. Ikke heller de satte synderlig Pris paa de unge Middage under det fædrene Tag; bag efter skulde der jo ydes Hoveritjeneste til unge, danselystne Damer, hvad de helst var fri for. Vilde Papa fornøje dem, saa skulde der bedes lutter Herrer, deres allerintimeste Venner, med hvem de dog nok saa gærne samledes paa et eller andet offentligt Sted ude i Byen. Etatsraaden maatte da forklare sine Sønner og sin Datter, at hans Forretningsforbindelser ogsaa havde Sønner og Døtre, og at de vilde faa en underlig Forestilling om Ungdommen i det Thymannske Hus, naar den tog en saa paafaldende Afstand fra de gængse Former for Selskabelighed. Og som gode Børn bøjede de sig da for de faderlige Ønsker.

Men efterhaanden var de Unges Festiviteter mere og mere blevne slaaede sammen med „de blandede Middage“, og nærmest til denne Kategori hørte ogsaa det Selskab, hvortil Etatsraad Thymann og Frue nylig havde udsendt henved fyrretyve Indbydelser.

Der var nogle af Etatsraadens nærmeste Forretningsvenner, Folk, som han tillige delte In-

teresser med, hvad enten det gjaldt det aarlige store Væddeløb, eller Sammensætningen af en Menu, som endnu ingen af deres Omgangskreds havde kunnet opvise Magen til. Saa var der for Afvexlingens Skyld inviteret en Komponist, to Malere og en Forfatter — ligesom de øvrige Gæster hver især med sine Damer — og Resten af de Indbudte var Ungdom.

Paa Grund af Aarstiden — og da Selskabeligheden nærmest var tænkt som en lille Havefest — skulde det være en let Middag. Den havde for Hovedretternes Vedkommende bestaaet af ægte Skildpadde-Bouillon, Hummer i Mayonnaise, unge Ænder, Artiskokker, Lammeryg med Trøfler, og Vinene havde, som altid hos Etatsraad Thymann, været udsøgte. Der var en Château Mouton Rothschild, 1875, og en Pommery sec, der var rent ud livsalig at nyde.

Nu havde man spist. Middagen var sat saa sent som til Klokken syv, og Stemningen havde været saa udmærket — Retterne tillige talrige nok til — at man havde siddet halvtredie Time til Bords. Ved Etatsraadens Gæstebud blev der i Reglen talt endel. Værten selv havde Ord for at være en habil Bordtaler, der gærne dyrkede Veltalenhedens Kunst, og Gæsterne

fulgte hans Exempel. Etatsraad Jespersen havde talt for dette skønne, gæstfri Hjem, der maatte vinde alle Hjærter, og for Etatsraad Thymann og Frue, der havde bevaret deres Hjærters Ungdom, saa at de uimodstaaelig drog baade Gamle og Unge til sig. Etatsraad Thymann svarede paa Vers — ikke hans egne, men han reciterede et lille Digt, der passede til Lejligheden, og gik derpaa over til at betone, at Livsglæden var Livets skønneste Poesi, den, som vi aldrig maatte svigte. Vi skulde bære den i vore Hjærter, i vore Tanker, hvor vi færdedes; da blev der lyst og godt rundt omkring os. Han udviklede med lyrisk Flugt denne Livsglædens Teori og fandt endnu et Par Vers til at slutte af med.

Saa talte *stud. jur.* Jespersen, en Søn af Etatsraaden, humoristisk-galant for Damerne, og Etatsraad Thymann tog endnu en Gang Ordet for at udbringe en speciel Skaal for de tilstedeværende Repræsentanter for de skønne Kunster, der forsødede Livet for „os andre, som gik og sled os op i den graa, dagligdags Virkelighed“.

Dermed var man naaet til den sidste Omgang af Desserten, og det var altsaa lige mod Slutningen af det festlige Maaltid, at Maleren Friis-Hansen rejste sig op og takkede for

Værtens Skaal. Hvad han sagde, var tørt og kedsommeligt, men han saà ret godt ud, hans sorte Kjole og hvide Silkevest sad udmærket paa ham, og han udtrykte sig med overlegen, suffisant Ro, medens han i et væk glippede med sine lyse Øjenbryn, hvilket alt i alt fik hans Tilhørere til at tro, at han sagde noget træffende og ualmindeligt. Ligeover for Taleren sad en høj og mager, lidt ældre Dame i et straalende og temmelig udfordrende Toilette; hun nikkede i et væk over til ham, medens han talte, som om hun vilde tilkendegive sit Bifald med hvert Ord, han sagde. Hun var for et Aarstid siden bleven gift med „Hofmaleren“, som Hr. Friis-Hansen almindeligvis blev kaldet; nu var der dog nogle, som mente, at han hellere burde hedde „Lykkebarnet“, eftersom han havde havt det Held at opnaa en smuk aarlig Indtægt paa en 30—40,000 Kr. ved sit Ægteskab med den ældre Dame, der havde forelsket sig i hans blonde Overskæg og velproportionerede Figur.

— Poul Fasting, der hørte til den indbudte Ungdom, havde havt Husets Datter til Bords. Og meget hurtigere, end han havde turdet haabe, havde han faaet Søster Cecilie tøet op. Han havde opdaget en ny Side hos hende, som ikke var kommet frem ved deres første

Møde. Den stilfærdige, tilbageholdne unge Pige kunde pludselig blive Fyr og Flamme, naar Lejlighed gaves.

Hun saà udmærket ud denne Aften, langt mere indtagende end den første Gang, han havde set hende. Hun bar en hvid Kjole uden noget Smykke, og kun en eneste hvid Rose stukket ind i det kastaniebrune Haar. Havde hun før i sin mørke Kjole lignet en Nonne, eller selve den hellige Cæcilie, saa lignede hun nu en ung, smuk Novice, der skulde forberedes til at aflægge sit Klosterløfte. Lidt mindre stræng og alvorlig end sidst var hun ogsaa.

De morede sig ikke saa galt med at skumle over en og anden af Selskabet.

Da „Hofmaleren“ holdt sin lille Tale, sagde Søster Cecilie:

„Ved De, hvorfor man kalder ham Hofmaleren? Det er ikke, fordi han er Lærer for nogen af Prinsesserne, eller maler kongelige Portræter, men alene paa Grund af hans hoffähige Væsen. Han er i alle Henseender en Undermaaler, men han har ved en gennemført Façon og ved ihærdig Reklame forstaaet at skaffe sig en vis Position. Det er utroligt, hvad der kan udrettes paa den Manér, hvis Vedkommende er tilstrækkelig ublufærdig.“

Poul syntes, det klædte hende fortræffelig at blive saa ivrig. Og han opmuntrede hende til at blive ved.

„Er han virkelig saa slem, det stakkels Menneske?“

„Han er dum og arrogant. Han tror om sig selv, at han er en Pokkers Karl, og han har i det mindste én betydelig Evne, nemlig den at kunne hypnotisere Folk til at tro det samme. Men jeg har paa Fornemmelsen, at der er ikke en stor Tanke i hans Sjæl, ikke en varm Følelse i hans Hjærte; det er lutter Façon og Manér og „Hoffähighed“ altsammen.“

„Men bedste Frøken, hvordan kan en saadan Person bringe Dem i Harnisk!“

„Det harmer mig, at Folk af hans Kaliber kan vinde Ry og Anerkendelse, mens mange af hans Kammerater, hvis Skobaand han ikke er værdig til at løse, aldrig naar at komme paa den rigtige Side . . .“

Husets Sønner, Alfred og Gustav Thymann, havde valgt deres Plads sammen med et Par gode Venner ved den nederste Bordende. Her kunde de have det for sig selv, drikke deres private Glas i Fred og Ro og føre en fortrolig Konversation, hvori der blandede sig mange sportsmæssige Udtryk, som kun var kendte af de indviede. De to Brødre lignede hinanden

som to Draaber Vand. De havde runde, kortklippede Hoveder, lidt fremstaaende Øjne og forfærdelig høje Flipper. De var ellers godmodige og omgængelige, brugte ikke flere Penge, end de nogenledes kunde forsvare, og havde kun en eneste Interesse: den at følge med det nyeste, der fremkom indenfor enhver Gren af Sportens Omraade; de vilde have betragtet det som en uaftvættelig Skamplet, saafremt der i England eller Amerika var fremkommet nogen nævneværdig sportsmæssig Nyhed, uden at de havde truffet Anstalter til at gøre sig bekendt med den. —

Da man havde rejst sig fra Bordet, fortsatte Poul Fasting og Frk. Thymann den Samtale, de havde begyndt derinde.

„Jeg har Indtrykket af," sagde han, „at De dømmer Deres Medmennesker lovlig skarpt, for ikke at sige ubarmhjærtigt. Men jeg synes, at man selv lider derved. Hvis man kun vil have Øje for Folks Skyggesider, saa bliver det jo næsten utaaleligt at leve her i Verden . . ."

„Det mener jeg i Grunden ogsaa, det er!"

Han lo.

„Det siger De med saadan en alvorlig Mine, kære Frøken, at man gærne kunde tro, det var Deres Hjærtens Mening. De er vel tyve Aar, antager jeg, De er en rig ung Pige, vel-

begavet — om det maa være mig tilladt at sige, hvad jeg oprigtigt mener — og saa skulde De med alle disse kostelige Gaver finde Livet utaaleligt! Hvis enhver anden ung Dame havde ytret sligt, vilde jeg have kaldt hende affektert."

„Det var naturligvis ogsaa en dum Bemærkning. Hvis jeg inderst inde havde følt, hvad jeg sagde, saa kunde jeg ikke have talt derom til en Fremmed. Men sig mig en Gang: finder De Livet saa overmaade dejligt og Menneskene saa tiltalende?"

„Livet — aa ja — jeg har ret ofte en vel gørende Fornemmelse af, at det er herligt at leve. Menneskene er naturligvis ikke allesammen lige udmærkede, men jeg har dog truffet enkelte baade brave og kloge Folk."

„De er vist et meget lykkeligt Menneske, Hr. Fasting . . ." Hun talte igen i sin gamle reserverede og kølige Tone.

„Lykkelig — kære Frøken — hvem kan forlange at være helt lykkelig! Jeg har ogsaa mine mismodige Øjeblikke — altfor mange af dem — men jeg faar sædvanligvis Bugt med dem, og saa synes jeg, at jeg dog ligesom har baade Lyst og Kræfter til at møde, hvad der vil komme, og se at faa det bedst mulige ud af det . . ."

„Det er just det, jeg kalder en lykkelig Natur — De er altsaa Optimist og Sangviniker, Hr. Fasting!“

Hun sagde det med et lille Anstrøg af Ringeagt, der irriterede ham.

„De synes ikke om Optimister og Sangvinikere, Frøken Thymann? Det gør mig ondt — at være Pessimist i Deres Alder er dog nærmest . . .“

„Affektation —“ supplerede hun, men uden mindste Vrede i Stemmen.

„Ja, Frøken — denne Gang var det Dem selv, der brugte Ordet.“

„Det behøver ikke at være det,“ sagde hun ganske alvorligt. „Jeg vil indrømme: jeg synes ikke om de lyse og lette Temperamenter; der er noget upaalideligt — jeg kunde fristes til at sige uærligt ved dem . . .“

„Der er vist ikke ret mange Mennesker, De stoler paa?“

„Nej, der er ikke mange.“

„Ikke en eneste, som De fuldt og helt tror paa?“

„Jo, en eneste . . .“

„Maaske Deres botanisk kyndige Veninde?“

Han sagde det hen i Vejret, halvvejs i Spøg. Men „Søster Cecilie“ tog det ikke som en Spøg. Hun saà paa ham med det alvorlige,

forskende Blik, som han havde lagt Mærke til lige fra Begyndelsen af deres Bekendtskab, og spurgte:

„Hvor ved De det fra?“

„Jeg ved det ikke — jeg gætter det kun. Da vi forrige Gang talte sammen, kunde jeg mærke af Deres Ytringer, at det maatte være en Person, som De sætter megen Pris paa.“

„Det gør jeg ogsaa.“

„Er den unge Dame her ikke i Aften?“

„Nej.“

„Jeg vilde meget gærne have truffet hende.“

„Hun kommer her aldrig . . .“

„Ja saa?“ bemærkede han en Smule forundret.

„Hvad skulde hun her? Hun vilde ikke sætte Pris paa den gode Mad og Vin, og hun har bedre og nyttigere Ting at tage Vare end at tilbringe en fire, fem Timer sammen med en Bunke fremmede Mennesker, som hun ingen Interesser har fælles med.“

„De lader heller ikke til at sætte Selskabeligheden synderlig højt?“

„Jeg finder den gyselig. Først spiser man en Masse Mad, som man havde meget bedre af at undvære, og bag efter bruger man nogle Timer til at fordøje den under tom og indholdsløs Passiar. Jeg tror aldrig, jeg har hørt

to Mennesker, hverken Herrer eller Damer, føre en alvorlig og fornuftig Samtale ved et Middagsselskab. Er Stemningen paa sin Højde, kan man se nogle ældre, rødblissede Herrer snakke i Munden paa hinanden, som gik det paa Livet løs, medens de ældre Damer sidder med hektiske Pletter paa Kinderne og forlyster sig med smaa ondskabsfulde Historier. Er der Ungdom med, saa er der endel Flirt — hvad for Resten ogsaa mange af de ældre udmærket kan præstere. Naar jeg rigtig nøje betragter dem allesammen, faar jeg det Indtryk, at den gode Mad har en idiotiserende Virkning paa Folk.“

Han smilede, ligesom før, ved at lægge Mærke til den alvorlige og ivrige Mine, hvormed hun talte.

„Men det er jo stadig Vrangsiden, De opsøger. Jeg risikerer vel, at De fatter endnu ringere Tanker om mig, men jeg vil dog alligevel bekende, at jeg synes, der kan være en vis Skønhed over et festligt dækket Bord med mange Lys og Blomster og perlende Vin i blankt slebne Glas.“

„Aa ja — det kan tage sig meget godt ud som *„nature morte“*. Men naar Bordkonversationen og Bordtalerne begynder, og der er kommet Vin- og Saucepletter paa Dugen, saa

forsvinder Skønheden. Nej, alt det er Dagny Birch for god til . . ."

„Dagny Birch — hedder Deres Veninde saaledes?"

„Ja."

„Det var da mærkeligt."

„Hvorfor er det mærkeligt?"

„Da jeg var Barn, kendte jeg en lille Pige, som hed saaledes. Hendes Fader var Adjunkt, og vi traf hinanden en Sommerferie ovre ved den By, hvor hendes Forældre levede."

„Dagny Birchs Fader er ogsaa Adjunkt eller rettere har været det."

„Det var da et underligt Træf."

„Han er næsten blind nu og har maattet tage sin Afsked for flere Aar siden."

„Blind, siger De? . . . Da jeg forrige Gang var herude, saà jeg en ældre Mand, der gik paafaldende langsomt og støttede sig til en ung Pige; de kom gaaende op ad Kystvejen, ligesom vi kom i Land fra Dampskibsbroen. Det maa have været dem."

„Det er meget muligt. Dagny gaar i Bad herude, og saa træffes vi enten før eller efter Badet. Det kommer an paa, naar hun er færdig med sine Timer inde i Byen."

„Hun er altsaa meget flittig — Frøken Birch?"

„Hendes Moder døde for to Aar siden, og nu er det Dagny, der omtrent forsørger hele Familien. Hun har to yngre Søstre, hvoraf den ene er Polytekniker, den anden lærer Musik; de er meget flinke begge to, men ingen af dem kan maale sig med Dagny. Hun er ikke som andre Mennesker — jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare det: hun er stærkere, finere, klogere end alle andre, jeg kender."

„De gør mig virkelig nysgerrig efter at fornye mit Barndomsbekendtskab," sagde Poul. „Jeg husker ogsaa en ualmindelig fin og klog lille Pige, og køn var hun allerede den Gang."

„Dagny er smuk — meget smuk," sagde Frøken Agnes med en ildfuld Varme i Stemmen, som var helt ny for Poul at høre. Lidt efter tilføjede hun:

„Og dog synes jeg, det er noget ganske underordnet for hendes Vedkommende. Noget, som ikke kan være anderledes, og som man slet ikke tænker paa. Selvfølgelig maa hun være kønnere end alle andre. Men hvad man frydes ved, hver Gang man er sammen med hende, det er at høre hende tale. Hun ved Raad for alt, og saa er hun dog saa fordringsløs og beskeden, som om hun slet ingen Ting vidste. Jeg tror, det er al den Sorg, hun har havt, som har gjort hende saa klog . . ."

„Har hun havt megen Sorg?“

„Aa, De kan ikke forestille Dem, hvordan det var for dem at miste deres Moder. Saadan et prægtigt Menneske, og sund og stærk, lige til den ubarmhjærtige Sygdom kom og rev hende bort, pludselig, uden Varsel. Hun og Dagny — der er den ældste af Børnene — var fælles om at holde Hjemmet oppe, at gøre det godt og hyggeligt for den halvblinde Fa'er og tjene saa mange Penge, at Smaapigerne kunde oplæres hver i sit Fag. Det havde Dagny hjulpet til med, siden hun var sexten Aar, og mens hun selv læste til Lærerinde-eksamen. Vi gjorde hinandens Bekendtskab paa Kursuset, og jeg har aldrig truffet en frejdigere og fornøjeligere ung Pige end Dagny Birch, trods alt, hvad der allerede tyngede paa hendes Skuldre. Men da Moderen saa døde for to Aar siden, var det som alt styrtede sammen for dem. Og saa var det atter Dagny, der maatte være den stærke, den, der holdt de andre oppe, skønt jeg saà, hvor forfærdeligt denne Sorg tog paa hende, og ikke blot for hendes egen, men ogsaa for Faderens Skyld. At Døden kan være saa ond og ubarmhjærtig! Men alligevel var det, som hun selv voxede under alt dette, og havde det været muligt,

maatte jeg have holdt endnu mere af hende end før . . ."

Poul havde ønsket, at han havde kunnet faa den kølige og tilbageholdne Søster Cecilie tøet op, faa hende til rigtig at snakke løs, og dette Ønske var gaaet i Opfyldelse langt over Forventning. Hun var knapt til at kende igen. De fine Kinder havde faaet Rødme, og de mørke, alvorlige Øjne, som han fra først af havde fundet kolde og udeltagende, stod nu fulde af Taarer. Men hvad der var endnu mærkeligere: Søster Cecilie var paa én Gang bleven smuk, ikke nogen blændende eller fristende Skønhed, men med en egen fin Ynde, saa man blev varm om Hjærtet ved at betragte hende, og kom til at ønske, man turde sige hende de bedste og ømmeste Ord, der var at finde. Underligt var det ogsaa, at medens hun talte, var det ligesom Billedet af den anden, Dagny Birch, hvem hun fortalte saa begejstret om, blev blegere og kom til at staa for hans Bevidsthed med et fjernt, helgenagtigt Skær, medens denne lille kloge og varmhjærtede Pige med det tilsyneladende rolige og beherskede Ydre til Gengæld traadte ham helt nær.

Under deres Samtale var de fra Havestuen gaaet ud paa Terrassen og derfra ned i Haven, hvor de havde fulgt en Gang, som bugtede sig

mellem tætte Busketter af nylig afblomstret Syren, Guldregn og Rødtjørn, indtil den førte dem til en Udkant af Haven med Udsigt ud over Vandet. Klokken kunde vel nu være hen ved ti, men det var endnu ganske lyst. Vandet derude laa blankt og stille under høj, skyfri Himmel, og Luft og Vand mødtes i et Sammenspil af bløde, dæmpede Farver, for Størstedelen blegrøde og violette, kun længst mod Nord glidende over i en dyb, blaa Farve.

Nede fra Kystvejen hørtes nogle Menneskestemmer, og fra den nærliggende Jernbanestation skar pludselig Lokomotivets Fløjten hvast og skingrende gennem Stilheden. Men disse Lyde tav strax igen. Heller ikke Støjen oppe fra Villaen, de summende Stemmer og smaa, hastige Latterudbrud, kunde høres derfra, hvor de stod.

Der var blevet en Pavse, som truede med at trække i Langdrag, men ingen af dem lagde Mærke dertil. Heller ikke følte de sig forpligtede til at finde et nyt Emne for at holde Konversationen vedlige. De var i Øjeblikket hver for sig beskæftigede med deres egne Tanker og havde paa samme Tid en instinktmæssig Følelse af, at de ikke længer var helt fremmede for hinanden. Maaske var det den unge Pige, hvem Agnes Thymann tillagde saa

udmærkede Egenskaber, der var blevet Bindeleddet mellem dem.

Omsider sagde Frøken Agnes:

„Har De aldrig truffet Dagny Birch, siden den Gang De og hun var Børn?“

„Nej, ikke før den Dag, jeg saà hende og hendes Fader paa Vejen derhenne, uden at genkende hende. De ved, Frøken, at jeg har været femten Aar borte.“

„Ja, det er sandt — det havde jeg helt glemt.“

De vendte om og gik langsomt tilbage mod Villaen. Haven strakte sig lige op til den bag ved liggende Skov, og de fulgte nu en Gangsti, som løb langs med Hegnet. Herinde var der mørkt; det tætte Løv spærrede Sommeraftenens Lys ude, men Fuglelivet rørte sig endnu trods den fremrykkede Tid; der var en uafbrudt Kalden og Fløjten, og et Par Gange lød et Ugleskrig dybere inde fra Skoven.

I Villaen var alle Lysekroner og Lamper blevne tændte, og nu lød der Musik deroppe fra. Komponisten havde sat sig til Flygelet inde i Havestuen og spillede Mendelssohns Bryllupsmarsch.

Poul og Søster Cecilie var komne omtrent halvvejs op til Huset, da de hørte et Skud

inde fra Skoven og, som det syntes, ganske nær ved. De blev staaende et Øjeblik.

„Hvem kan det have været, som skød?“ spurgte Frøken Agnes.

„Det er vel en, som morer sig med at skyde Krager,“ bemærkede Poul.

„I Mørke? Og inde i Dyrehaven, hvor man vist ikke har Lov til at bruge Skydevaaben.“

„Saa var det vel inde i en af de andre Villahaver — maaske en af Beboerne, som er paa Jagt efter Maaren.“

„Men kunde De da ikke høre, at Skuddet kom fra Skoven?“

„Det syntes rigtignok saadan; men jeg ved ikke, hvor langt de andre Haver strækker sig derind.“

„Der er ingen af Villahaverne, som naaer længere end til Hegnet her; det løber langs med hele denne Del af Skoven.“

„Saa maa det alligevel have været en, som morer sig med at skyde Krager i Mørke.“

„Det lød, som Skuddet faldt omtrent lige udenfor vor Laage. Lad os gaa lidt hurtigere til!“

De forstærkede deres Skridt og naaede strax efter Villaen, hvor Lysene blinkede dem i Møde og de festlige Toner af Bryllupsmarschen

bølgede ud gennem de aabne Vinduer. Paa Trinene op til Terrassen og omkring den store Plæne nedenfor Huset saas en Del af Selskabet, Par ved Par, men ingen havde ladet sig skræmme op af Skuddet. Man lo og snakkede, og oppe i Havestuen spillede Komponisten ustandselig Mendelssohn.

Da Agnes Thymann naaede Plænen foran Villaen, raabte hun til det nærmest staaende Par:

„Hørte De ikke et Skud tæt herved?"

„Et Skud? — jo, det kan nok være. Hvad var der med det?"

„Det ved jeg ikke. Men jeg er bange, der er noget galt."

„Er De bange for Attentater, Frøken Thymann?" smilede Hofmaleren, Hr. Friis-Hansen, som stod i Nærheden og konverserede en ung, buttet Dame i lyserød Silkekjole.

„Vil De vise mig, hvor Laagen er ind til Skoven, saa skal jeg undersøge Sagen," sagde Poul.

„Tak, Hr. Fasting! Saa gaar jeg med Dem, og vi lader Tjeneren give os en Lygte."

Nu var der flere, som vilde med. Man begyndte at finde Tingen interessant og hengav sig til allehaande Gisninger om, hvor det mystiske Skud kunde stamme fra. Man vidste,

at der ikke maatte skydes inde i Dyrehaven, ikke en Gang af Selvmordere; men de plejede sjælden at tage det Slags Hensyn.

Poul og Agnes var gaaet om til Bagsiden af Villaen for uden videre Opsættelse at faa fat i en Lygte. Imidlertid ventede de andre paa, at Expeditionen skulde tage sin Begyndelse. Hofmaleren underholdt Selskabet med nogle mærkelige Tilfælde, han havde oplevet i Udlandet, og ved hvilke et Skud havde spillet Hovedrollen. Komponist-Musikeren spillede bestandig Mendelssohn.

Nu kom Poul Fasting og Frøken Thymann med Lygten, som de selv havde hentet og faaet tændt. Rygtet havde spredt sig, om hvad der var i Gære, og da Toget satte sig i Bevægelse gennem Haven, var omtrent hele den unge Del af Selskabet med. Ogsaa Hofmaleren og den lidt ældre Dame, han var gift med. Det var en hel Vrimmel af Herrer i sort og hvidt og Damer i lyse Dragter, skinnende som fagre, brogede Sommerfugle. Under Støj og Latter styrede Skaren frem; de unge Herrer sagde Vittigheder, kom med de mest haarrejsende Formodninger angaaende det mystiske Skud, og Damerne lo og udstødte smaa, gratiøse Hvin, der klingede gennem Havens halvmørke Alleer. Dette var jo næsten som et

muntert Æventyr og en kærkommen Afvexling i Selskabeligheden, langt mere underholdende end Komponistens ihærdige Musik-Foredrag. Naar blot Skuddet nu ikke maatte reducere sig til ingen Verdens Ting. Tænk, om det var et Par elskende, der havde søgt Døden sammen. Aa nej, det vilde være altfor uhyggeligt! sagde den unge Dame i lyserødt; de maatte da i alt Fald ikke have dræbt sig, men kun være let saarede.

Poul, der gik i Forvejen sammen med Agnes Thymann, mærkede pludselig, at den unge Pige tog ham haardt i Armen, og med en Stemme, der skælvede af Bevægelse, sagde hun:

„Hører De dem bag ved os! Maaske vi om et Øjeblik finder et ulykkeligt Menneske, der har gjort Ende paa sit Liv, og Flokken der bag ved tænker kun paa at sige Vittigheder. Er Menneskene saa ikke onde!"

„Kære Frøken Agnes," sagde Poul ganske stilfærdigt — „Menneskene er i Almindelighed slet ikke onde, men de fleste af dem er dumme og ubetydelige; de vil ogsaa nødig tænke paa Ulykken, før de staar Ansigt til Ansigt med den."

„Men jeg synes, man har godt af at tænke paa den — altid. Den hænger dog hver Dag

over Hovedet paa os allesammen. Og vi skræmmer den ikke bort med Vittigheder.“

Nu saà hun atter saa stræng og alvorlig ud, at hun passede til sit klosterlige Tilnavn. Men hun mente aabenbart, hvad hun sagde; der var ingen Overspændthed, ikke Gnist af Affektation deri.

De var nu kun faa Skridt fra Laagen ind til Skoven. Vejen gennem Haven havde knapt taget fem Minuter. Der hørtes Støj udenfor, hastige Fodtrin og nogle ivrige Stemmer, som talte i Munden paa hinanden. Laagen blev reven op, og en Mandfolkestemme raabte:

„Kom med Lys her! Her ligger et Menneske, som vist har skudt paa sig selv.“

Agnes og Poul nærmede sig med Lygten. Alle de andre fulgte bag efter. Man holdt op med at le og snakke; de unge lysklædte Damer trykkede sig ind til hinanden som en Flok forskræmte Høns. Man begyndte at finde Situationen uhyggelig, men dog højst spændende.

„Her ligger han!“ sagde den samme Mandfolkestemme, som først havde raabt, at de skulde komme med Lys. Det var øjensynlig en ung Arbejder i sine Søndagsklæder. Han var kommen gennem Skoven sammen med nogle mandlige og kvindelige Kammerater; de

havde hørt Revolverskuddet og var gaaet i den Retning, hvorfra Knaldet lød. Lidt efter havde de fundet en Mand liggende udstrakt paa Jorden under et af Træerne. Arbejderne og deres Veninder havde sluttet Kreds om ham; en af dem havde bøjet sig ned og aabnet hans Frakke og Vest. Saa var Selskabet inde fra Etatsraadens Villa kommet til.

Agnes lyste frem med Lygten, og i det samme lagde hun sin Haand paa Pouls Arm.

„Det er den Mand, som søgte Fa'er forleden Dag, da De var herude!"

„Jeg tror, der er Liv i ham endnu, lille Frøken!" sagde den unge Arbejder, som nu ogsaa havde bøjet sig ned over Selvmorderen. „Men det var et fælt Skud — han har trykket Revolveren af mod Hjærtet og truffet godt. Det var dog en voldsom Masse Blod. Er der ingen, som ved, hvor vi kan faa fat i en Læge?"

„Der bør vel hurtigst muligt sendes Bud efter Politiet," foreslog Hofmaleren, men ingen hørte, hvad han sagde.

„Vil De løfte ham varsomt op og bære ham ind til os!" henvendte Agnes sig til den unge Arbejder og hans Kammerater. „Villaen ligger kun et Par Minuter herfra. Jeg skal vise Dem Vej. Og De skaffer imidlertid en Læge, Hr.

Fasting! Doktor Elbæk bor henne paa Hotellet. Men skynd Dem — skynd Dem!“

Poul var allerede paa Vejen, før hun havde talt ud. Arbejderne løftede den saarede op med en Varsomhed og Behændighed, der syntes at tyde paa, at det ikke var første Gang, de ydede en haardt saaret den første Hjælp.

Da det triste Tog naaede Laagen, som førte ind til Villahaven, kom Etatsraad Thymann og flere af Husets Gæster dem i Møde. Man var bleven opmærksom paa Forstyrrelsen, og Komponisten var endelig holdt op med Mendelssohn.

„For Gud i Himlens Skyld — hvad er dog dette!“ udbrød Etatsraaden med al den Pathos, som fandtes i hans fyldige Stemme.

„Det er Grosserer Ivar Clausen, som har skudt sig i et halvt hundrede Skridts Afstand fra din Havelaage, Fa'er!“ sagde Agnes Thymann.

„Hvad siger du, Barn? Men det er umuligt! Clausen, siger du — men saa galt var det da heller ikke fat med ham. Det er jo forfærdeligt!“

„Skynd dig at gøre i Stand deroppe. Lægen kommer strax!“

Agnes gav Arbejderne et Vink om, at de

skulde gaa videre med deres Byrde. Hun selv gik i Forvejen for at vise dem op til Villaen.

Det saà et Øjeblik ud, som om Etatsraaden vilde gøre Indsigelser eller stille sig i Vejen for dem, men saa betænkte han sig og gik med hurtige Skridt hen paa Siden af sin Datter.

„Kæreste Barn,“ sagde han med synlig Umage for at lægge Baand paa sin Indignation. „Hvad er dog dette for et Indfald! Skal vi have den ulykkelige Selvmorder slæbt ind i vort Hus? Tænker du ikke paa, hvad Indtryk det vil gøre paa din Moder — og paa vore Gæster!“

„Jeg tænker, det vil gøre stærkere Indtryk paa hans stakkels Kone, naar de bærer ham ind til hende. Desuden lever han vist endnu — hvert Øjeblik er kostbart . . .“

„Agnes — dette er Overspændthed!“ sagde Etatsraad Thymann, hvis joviale Ansigt var blevet ganske blegt. „Det er ikke noget, som vedrører os — vi kunde have sendt Bud efter en Læge eller til Politiet; det var vor Pligt, naar Manden nu én Gang var saa taktløs at skyde sig lige udenfor vor Havelaage. Men andet havde vi ikke at gøre . . .“

Agnes svarede intet hertil. Hun gik rolig i

Forvejen og lyste for de fire Arbejdere, der bar den saarede, og da de naaede Villaen, forklarede hun med faa Ord den forskrækkede Fru Thymann, hvad der var sket.

I Spisestuen, Havestuen og de tilstødende Kabinetter brændte stadig alle Lysekroner og Lamper. Det var et Væld af Lys, som blandede sig med Sommernattens Halvlys udenfor. Tjenerne var i Færd med at servere The og Forfriskninger, ligesom det almindelige Opbrud gik for sig. Agnes gav dem et Vink om at stille det bort altsammen. Hun trak selv en Chaiselongue ud paa Gulvet, og paa den lagde Arbejderne den saarede. Fru Thymann løb ud for at hente nogle Lagner og rive Linned itu til Charpi.

Selskabet havde opløst sig i Smaagrupper rundt omkring nede i Haven og inde i Stuerne. Ungdommen fandt ikke længer, at Situationen havde noget spændende ved sig; det hele var jo blevet ret uhyggeligt. Nogle af Gæsterne tog bort. Andre talte om, at man allerede længe havde vidst, hvordan det stod til med Grosserer Clausens Affærer; man kunde have forudsagt, at det vilde ende med en Katastrofe. Etatsraad Jespersen fandt ligesom sin Ven Thymann, at det var i høj Grad taktløst af Grosserer Clausen at skyde sig saa at sige paa

Dørtærsklen af et fredeligt og lykkeligt Hjem, hvor ogsaa han i sin Tid havde nydt Gæstfrihed. Var Manden endelig nødt til at tage Livet af sig, saa kunde han have gjort det paa en mere diskret Maade. Gamle Oberstløjtnant Blunck, der var en selvskreven Gæst ved alle Middagsselskaber i det Thymannske Hus, fordi ingen bedre end han kunde goutere en vel sammensat Menu og nye Opfindelser paa det kulinariske Omraade — gamle Oberstløjtnant Blunck var ubemærket listet ind i Spisestuen og gjorde sig tilgode med lidt Kaviar, medens han stod og mumlede i et væk:

„Forbandet Historie! Forbandet Historie!“

Poul Fasting kom med Doktoren — en Hovedstadslæge med stort Klientel, Specialitet: Nervesygdomme, og iøvrigt søgt Selskabsmand. Han undersøgte omhyggeligt den saarede, der laa paa Chaiselonguen, rystede paa Hovedet og sagde:

„Her er intet at gøre. Manden er død. Han har ført Revolveren med ualmindelig sikker Haand — eller Tilfældet har gjort det for ham.“

Agnes spurgte:

„Var det forkert, at vi bar ham herop? Han kan da ikke have forblødt sig undervejs?“

„Nej, bedste Frøken — De kan være fuld-

kommen rolig. Døden er paafulgt næsten øjeblikkelig. Kuglen har pustet hans Liv ud som et Lys."

Etatsraad Thymann gik med stærke Skridt frem og tilbage i Værelset, synlig oprørt over den forefaldne Begivenhed, og endnu mere ved Tanken om, at en Fest i hans Hus var bleven afbrudt paa en saadan Maade. Gamle Oberstløjtnant Blunck kom ind fra Spisestuen, tørrende sin graa Knebelsbart; han havde drukket en Snaps Genever til det sidste Stykke med Kaviar. Nu gik han hen og slog Etatsraaden paa Skulderen, søgte at give sine fortinnede Øjne et deltagende Udtryk og mumlede:

„Forbandet Historie, gamle Ven!"

Der var sendt Bud efter en lukket Vogn, og man traf Anstalter til at bære den Døde bort. De fire Arbejdere havde holdt sig tilbage, medens Lægen foretog sin Undersøgelse. Nu nærmede de sig igen for at tilbyde deres Tjeneste. Idet de løftede Chaiselonguen op for at benytte den som Baare og paa den Maade transportere den Døde gennem Haven ud til Vognen, vendte en af dem sig om til Etatsraaden og sagde:

„Det er fælt, saa her er blevet snavset til. Der er Blodpletter hele Vejen ude paa Veran-

daen og ned ad Trinene. Men naar Herskabet bare bruger af den rigtige Sort Fernis, saa skal de nok gaa væk . . .“

Dermed gik de langsomt ud med den improviserede Baare.

Agnes nærmede sig Etatsraaden, der stadig spadserede frem og tilbage paa Gulvet:

„Du følger vel med, Fa’er? — der maa jo være nogen, som taler med den ulykkelige Kone.“

„Jeg? — kære Agnes — det kan du ikke forlange. Jeg er ikke længer nogen ung Mand; jeg taaler ikke den Slags Sindsbevægelse. Og hvad er der desuden at sige — Nej, deri kan jeg ikke tjene dig. Lad os bede Doktor Elbæk — det er det naturligste og mest passende.“

„Men da Ulykken er sket lige ved vor Dør, er det dog rimeligt, at en af os følger med . . .“

„Men jeg ønsker det ikke!“ Etatsraad Thymanns fyldige og joviale Stemme lød pludselig med en ubehagelig, haard Klang.

„Saa gaar jeg selv!“ erklærede Agnes Thymann.

Poul havde staaet i Nærheden og hørt de Ord, der vexledes. Nu traadte han hen og sagde:

„Hvis det ikke er ubeskedent, vil jeg gærne følge med. Jeg er rigtignok fremmed; men

hvis jeg maa sige, at jeg kommer paa Etatsraad Thymanns Vegne . . ."

„Ja, det maa De gærne, min kære unge Ven!" Etatsraadens Ansigt opklaredes nogenlunde. „Min Datter har Gud være lovet Hjærtet paa rette Sted, men det kan ikke nægtes, at hun undertiden er lidt for overspændt . . ."

Agnes lod, som om hun ikke hørte denne Bemærkning. Hun rakte Poul Haanden og saà paa ham med et varmt Udtryk i sine kloge Øjne.

„Tak!" sagde hun. „Saa gaar vi sammen."

De sidste Gæster kom for at tage Afsked. En Række Landauere holdt udenfor Villaen. Ude paa Vejen havde der samlet sig endel Landliggere, som ivrig diskuterede Begivenheden. Rygtet havde ikke været længe om at naa fra Hus til Hus.

Da Etatsraad Jespersen kørte ned til Stationen, bøjede han sig frem mod sin Søn Studenten, pegede hen mod den stærkt oplyste Villa, de kom fra, og sagde:

„Det var dog underligt med Clausen. Han har altid elsket Middagsselskaber, og han har ofret flere Penge derpaa, end han havde Raad til. Nu kom han til at drage sit sidste Suk i et festklædt Hus og i et Selskab, hvortil han

ikke var indbudt. Det er saamænd underligt, som det gaar til i denne Verden."

Gamle Oberstløjtnant Blunck, der havde Plads i samme Vogn, sad og tyggede paa sit Overskæg og brummede:

„Spiste ellers godt hos den Mand! Forbandet Historie!"

„Kære Fader!

I dit sidste Brev bad du mig fortælle dig, næste Gang jeg skrev, om jeg var kommet saa vidt til Klarhed over Forholdene herhjemme, at jeg havde taget min Bestemmelse, om jeg vilde slaa mig til Ro her eller i en nær Fremtid vende tilbage til dig. Mine tidligere Breve havde ikke bragt dig paa det rene med dette Spørgsmaal.

Det er heller ikke let at besvare — endnu ikke i hvert Fald.

Jeg mener, at hvis en Mand søger sig en Gerning, en Plads at udfylde, saa kommer det mindre an paa, hvor han finder den, end om han vælger det rette Arbejdsfelt, det, der saa nøje som muligt stemmer med hans Anlæg og Evner. Den Virksomhed, jeg har for Øjeblikket, kunde jeg lige saa gærne udøve ethvert andet Sted som herhjemme. Jeg læser to Timer

hver Morgen ude paa Officersskolen, og fra Klokken et til fire vil du kunne træffe mig paa „Den nye Tids“ Redaktionskontor, studerende *„Times“, „Daily News“, „Le Temps“*, „Neue freie Presse“, „Köln. Zeit.“ og endnu en halv Snes fremmede Blade for at levere de pligtskyldige to Spalter udenlandsk Oversigt til den næste Dags Nummer af Bladet.

Det er ikke nogen epokegørende Virksomhed. Jeg har desuden holdt nogle Foredrag i herværende Foreninger; jeg har skrevet lidt nu og da i et politisk og literært Tidsskrift, og jeg har allevegne mødt megen Forekommenhed og Velvilje. Min Position — om jeg tør kalde den saaledes — er for saa vidt upaaklagelig. Har jeg vedblivende Lykken med mig, er der al Sandsynlighed for, at jeg kan faa flere Timer paa Officersskolen, faa mit Vikariat ved Bladet forandret til en fast og ret vellønnet Medarbejderstilling og samtidig vinde den behørige voxende Anseelse ved Foredrag og Tidsskriftbidrag. Det er maaske alt, hvad en ung Mand paa fem og tyve og et halvt Aar kan forlange. Der er heller ikke noget i Vejen for, at jeg kan tage en akademisk Grad ved det herværende Universitet eller søge Valg til Rigsdagen, og jeg kan saamænd for den Sags Skyld godt komme til at ende mine Dage som frem-

ragende Politiker og Publicist. Hvorfor ikke jeg ligesaa godt som mange andre!

Men skulde jeg nu ærligt sige dig, om noget af alt dette fylder mig med udelt Tilfredsstillelse — saa maatte jeg snarest svare med et Nej. Jeg er bleven gammel nok til at have gjort den Erfaring, at de fleste Menneskers Handlemaade dikteres af Forfængelighed eller Egennytte. Og jeg er vel ikke bedre end de fleste. Men der er alligevel noget utilfredsstillende for mig ved at se, hvor uendelig svært det er at gøre nogen virkelig Nytte her i Verden. Jeg mener først og fremmest ved hensynsløst at kæmpe for Retten og Sandheden. Man løber da ved hvert Skridt Hovedet mod en Mur. Jeg kunde maaske nævne nogle Exempler fra min egen snævre Erfaringskreds i de sidste tre Fjerdingaar.

Min Redaktør, Axel Raben, hvem jeg tidligere har fortalt dig om, er en Mand, som jeg er kommen til at nære baade Respekt og Hengivenhed for. Han er en meget talentfuld Forfatter, en Skribent, som aabenbart har en Mission at udføre, og han er dertil en Personlighed med rankere Vilje og mere uhildet Syn end Pluraliteten af de Folk, jeg har truffet i det offentlige Liv. Som Privatmand lever han et fuldkomment exemplarisk Liv, hvad der ikke

hindrer, at hans Modstandere udspreder alle Slags dumme Historier om ham og stempler ham som en Antichrist, en Dydens og Moralens Ødelægger, medens hans Skrifter, der røber den dybeste Medfølelse med Menneskenes Lidelser og Svaghed, forfølges som samfundsfarlige. Dette finder han sig koldblodig i, uden at Forfølgelsen bøjer hans Vilje, men derimod vel nok gør hans Holdning stejlere og trodsigere, end den ellers vilde være.

Men med alt dette — saa betydelig han end er i de fleste Henseender, som Menneske og Skribent — staar dog heller ikke han fri og uafhængig. Ogsaa for ham er der Hensyn at tage, som fører uden om den strengeste Sandhed og Ret, nemlig Hensyn til det Parti, han tilhører. Det er umuligt andet, end han selv maa føle og lide under det, men Partiets Interesser gaar forud for de ideelle Krav, om jeg tør anvende dette meget misbrugte Udtryk. Vi har en Gang talt derom, og Raben, som hverken er en Dumrian eller en Hykler, har ytret sig ret uforbeholdent overfor mig. Partidisciplinen maa opretholdes, sagde han med et Skuldertræk. Ellers kommer man ingen Vegne. Saaledes er det hos vore Modstandere, og saaledes er det hos os. Vi mener at have Retten paa vor Side, fordi vi kæmper for det nye,

for Fremskridtet, mod Reaktionen, det forældede, som har overlevet sig selv. Men heller ikke vi kan leve paa Teorier og abstrakte Ideer. Politik maa først og fremmest være praktisk, opportun. Følelsespolitiken har gjort Ulykker nok her til Lands. Vi maa mere eller mindre slaa af paa vore Fordringer; vi maa have de mange med os, opnaa positive Resultater, og derigennem skabe os en Magtstilling, som vore Modstandere frygter og tilsidst bliver nødt til at bøje sig for. Der er adskillige Ting, som jeg og flere af mine Meningsfæller kunde ønske anderledes; men vi tør ikke splitte Partiet; det er sket ofte nok og har standset vor Fremmarsch. Nu maa vi først og fremmest staa tæt samlede, Ryg mod Ryg, selv om vi er uenige i mange Spørgsmaal. Gør vi det ikke, kan vi intet sætte igennem, og det holder haardt nok endda. Hvor kan De saa forlange, at nogen af os skal bryde ud af Geledderne?

Jeg tror ikke, De har Ret, lød mit Svar. Naar Partidisciplinen kræver af en Mand, at han skal svigte noget, der er hans inderste Overbevisning, saa synes jeg, der ikke er andet for ham at gøre end at bryde ud og gaa sine egne Veje. Han maa dog hellere svigte Partiet end svigte sig selv og sin Overbevisning. —

Raben trak igen paa Skuldrene: Det er meget kønt og rigtigt, hvad De siger, men hvor det gælder det hele, hvor det gælder at faa Magt til at føre noget igennem af det, vi arbejder for, der kan og maa enkelte Spørgsmaal ikke skille ad. —

Længere kom vi ikke. Men ingen faar mig til at tro, at en Mand som Raben med Glæde og Tilfredshed følger sit Parti paa alle Punkter, alene for Disciplinens Skyld. Og naar han, som er en ganske retlinjet Personlighed, naar ogsaa han maa bøje af og gaa paa Akkord, saa ser det i Grunden skralt ud med Sandheden og Retten, som vi allesammen saa gærne vil kæmpe for.

Paa den modsatte Side, indenfor Regeringspartiet, er det egentlig det selvsamme Princip, der gør sig gældende. Der findes ubestridelig Folk, som ser sundt og klart paa Forholdene, men som ikke vil bryde ud og gøre Allarm, fordi de føler sig bundne af Partidisciplinen. Og paa den Maade arbejder det hele Maskineri frygtelig besværligt og knirker ganske forskrækkeligt.

Men Politik er nu én Gang Politik, og man mener jo, at den efterhaanden demoraliserer sine Udøvere, ja, at dygtige Politikere end ikke kan være retskafne Folk. Jeg vil derfor heller

ikke sige, at de politiske Tilstande, hvor kummerlige de end kan være, i nogen overvættes Grad har sat mit Sind i Bevægelse. Maaske har jeg været for længe borte herhjemme fra til at føle det som den store Livssag, om Oppositionen nogle Aar før eller senere kommer til Roret. Onkel Munthe mener rigtignok, oven i Købet som den gode konservative Mand, han er, at Regeringen, som vil bevare og konservere, ikke bestiller andet end radikalisere Befolkningen.

Derimod er der noget andet, som langt stærkere beskæftiger mig. Det er den almindelige gængse Moral eller den Moral, som gælder Mand og Mand imellem. Her har jeg set Ting, som nok kunde give En Lyst til at blive Eneboer og holde sig langt borte fra al Deltagelse i vor Tids og vort Samfunds menneskelige Komedie. Jeg har truffet Folk, som giver sig ud for Idealister og udraabes som saadanne af deres nærmeste Partifæller, skønt disse samme Mennesker i Virkeligheden er smaatskaarne, forfængelige og ynkelige Personer, der aldrig for „Ideens“ Skyld har ofret et Fnug af deres Velbefindende og Velvære. Jeg vil nævne dig nogle enkelte Exempler. I Selskabslivet og i literære Kredse er jeg kommet sammen med en Mand, der nyder megen Anseelse blandt

sine Meningsfæller, fordi han blindt og fanatisk forfægter sit Partis Anskuelser. Han er en Dydens og Moralens Vogter *par excellence;* han raser hvidglødende mod sine literære Modstanderes formentlige Umoralitet og Ugudelighed. Men denne samme Mand, som forøvrigt ikke er uden Dygtighed og Talent, har i sit private Liv øvet, hvad jeg ikke betænker mig paa at kalde en Slyngelstreg. Han var forlovet med en ung Pige af god Familie, og deres Forhold var blevet saa intimt, at hun skulde føde et Barn, men han betænkte sig ikke paa at bryde sit Forhold til hende — ganske brutalt og hensynsløst — da en anden Kvinde lagde Beslag paa hans Interesse, og vel at mærke, den unge Pige, som han svigtede, var et udmærket lille Menneske, flink og god — ogsaa hende har jeg truffet — og hun havde ikke ringeste Skyld, uden for saa vidt hun havde hengivet sig altfor tillidsfuldt til en Mand, der ikke var hendes Hengivelse værd. Og nu kommer det mest graverende ved Historien. Omtrent paa samme Tid udsendte den samme Mand en glødende Brochure, hvori han under let gennemskuelig Maske angreb en literær Modstanders private og offentlige Liv og svingede Fanen til Ære for den gode, gamle Sam-

fundsmoral, altsammen under Partifællernes højlydte Tilslutning og Bifald.

Saa er der en anden, en energisk, hensynsløs Stræber, som ikke undser sig for at bruge et hvilket som helst Middel, der kan fremme og befæste hans Position; men han gaar omkring med hævet Pande som ideel Forkæmper for Teorien om *l'art pour l'art;* han har fundet sig et lille, tyndt og ideforladt Speciale, hvilket han udskriger som noget ganske ualmindelig fint og mærkeligt, men som der ogsaa skal en ganske særlig fin og mærkelig Intelligens til at forstaa. Det er med andre Ord „Kejserens ny Klæder“ om igen. Manden har fundet mange Tilhængere, der sværger til hans Fane og er ivrige for at udbrede hans Ry — hvad enten det nu sker af Affektation, Dumhed eller Egoisme. — Jeg kan endelig nævne dig Folk, som var samtidige med dig i din Ungdom, og om hvem du har fortalt mig, at de var mellem det aandelige og politiske Frisinds ivrigste Pionerer; de er blevne Reaktionens haandgangne Mænd, har ladet sig belønne med Embeder og Dekorationer og har fattet et fanatisk Had til deres fordums Venner, mod hvem de nu farer haardt frem.

Og alle disse Godtfolk raaber i Munden paa hinanden, at de alene, hver for sig, hører til

i den eneste rigtige Bod, hvor der alene forhandles den eneste rigtige, uforfalskede Moral og Fædrelandskærlighed og Statskløgt og Frisind og Kunstforstand og Literaturkundskab og hvad andet der hører med til en moderne Samfundshusholdning. Modstanderne er ufravigelig nogle Slyngler eller Ignoranter. End ikke de Døde vises der Retfærdighed; thi i den korte Tid, jeg har været hjemme, har jeg adskillige Gange set hvert Parti fejre sine egne Afdøde med uendelige Lovtaler, medens Modpartiet kun havde nogle faa afvejende Ord tilovers, der fortrinsvis opholdt sig ved den Afdødes Skyggesider.

Under alt dette Spektakel — og man kan være vis paa, at den, som raaber højest, opnaar mest — lever der nogle stille Mennesker, der betragter Skuespillet med et Skuldertræk, maaske med lidt Sorg eller Bitterhed, men som enten er for magelige og forsigtige eller holder sig for fornemme til at gribe aktivt ind. Vovede en af disse stilfærdige sig frem og vilde prøve paa at sige Sandheden, kan man være vis paa, at han vilde blive dænget til. Thi dette er maaske Umoralitetens Kulmination, at man, bevidst eller ubevidst, fordrejer Sandheden, tager sin Tilflugt til enhver Slags Perfiditet, og for Marodørernes Vedkommende

griber grumme dybt ned, naar det gælder om at komme en Modstander til Livs.

Under saadanne Omstændigheder fristes man ikke stærkt til at tage Del i det offentlige Liv, der kræver grove Hænder og haard Hud. Det er vel ikke anderledes her end overalt i Verden; men i de smaa Forhold er Folk tættere paa Livet af hinanden, og Skyggesiderne træder grellere frem.

Det er dog alligevel min Overbevisning, at man finder sig bedst til rette i det Land, hvorfra man har sit Udspring. Selv om man har levet sine Drenge- og Ynglingeaar i et fremmed Land, gaar man dog ikke let op i den fremmede Nation og tilegner sig dens Interesser, især ikke hvis man har en god Portion gammel Kultur nedarvet i sig og, saaledes som vi, stadig har levet med det gamle Land, tænkt med dets Tanker og fulgt alt, hvad der skete derhjemme. Da jeg nylig tænkte mig, at du kunde spørge, om jeg følte mig tilfreds, mente jeg at maatte svare med et Nej, men vilde du spørge igen, om min Beslutning hælder mest til at blive her eller rejse tilbage, saa maa jeg svare: jeg er mest tilbøjelig til det første, men jeg ved det ikke endnu.

Der er for Tiden et og andet, som distraherer mig, men som det foreløbig ikke kan

have Interesse for dig, at jeg kommer nærmere ind paa. Jeg er bange for, at jeg ikke er saa stout og støt en Personlighed, som du mente at sende herhjem til det gamle Land. Gid jeg var mere sikker paa mig selv, paa mine Evner og Kræfter, paa min Vilje og mit urolige Blod. Jeg ønsker intet hellere, end at jeg var en af det Slags Kæmper, som vor Tid har Brug for, ikke klædt i Pandser og Plade, men i Uafhængighedens og Frygtløshedens Staal, rede til at sige Sandheden, uden Sky for at blive dænget til, og med Evne til at finde de Ord, der rammer og tænder. Eller i Mangel deraf i det mindste en støt og sindig Arbejder, en god Kombattant i Hæren, uden de mange Tvivl og Betænkeligheder. Thi saa meget skønner jeg, at det er Arbejdet, vi først og fremmest trænger til, og saa den urokkelige Tro paa, at dette Arbejde nok en Gang skal bære Frugt. Thi værre er det dog ikke fat med mig, end at jeg hader Sløvheden, Pessimismen, det sygelige, forvredne og Abnormiteterne i min Tid ligesaa meget som den Umoralitet, der giver sig Navn af og paraderer som uforfalsket Moral.

Men jeg ved, at du, kære Fa'er, hader Aforismer, og jeg maa derfor bede dig undskylde, at mit Brev vistnok denne Gang har en ret aforistisk og usammenhængende Karakter. Endnu

skal jeg blot melde, at jeg personlig har det udmærket, trods allehaande Anfægtelser. Hos Fætter Gerhard har jeg snart et ligesaa sikkert Refugium som hos Onkel Munthe; det vil sige, i hans Atelier; hans Familie kommer jeg sjælden sammen med. Men Gerhard Munthe og jeg er i den korte Tid blevne gode Venner; jeg er kommen til at holde meget af ham. Fra ham, Onkel Kommandøren og dem alle har jeg, som sædvanlig, mange Hilsener til dig.

Din hengivne Søn
Poul F.«

Poul Fasting var paa Vejen til det lille Fortidshus, der laa mellem de kaserneagtige Bygninger paa den anden Side af Søerne. Han havde i det sidste halve Aar mange Gange gaaet denne Vej.

Naar han tænkte sig om, syntes han, at det allerede var længe siden, Gerhard Munthe havde gjort det første „Kalas“ for ham og Ellen. Det var i Sommerens Løb bleven fulgt af flere andre Smaagilder, saa længe den gamle Maler boede alene inde i Byen, og Familien laa paa Landet. Der var aldrig andre tilstede end de tre: Gerhard Munthe, Ellen og Poul; men de morede sig kosteligt. Programmet var omtrent hver Gang det samme, men det trængte ikke til Afvexling. Og Ellen, der fra først af var saa sky som en Hind, blev allerede mod Slutningen af den første Aften kaad og løssluppen

som en fjortenaars Skolepige, der for første Gang er ude paa egen Haand.

Hun havde efterhaanden faaet en vis Magt over ham, en Magt, som han strittede imod, og som han nødig vilde erkende, men som han alligevel ikke kunde slippe uden om. Han bildte sig ind at have fuld Rede paa den unge Piges Karakter og Væsen. Hun var et fuldkomment Naturbarn, en ung Vild, kunde han fristes til at sige. Der var ikke Forstillelse skabt i hende, heller ikke Koketteri. Efter at han havde truffet hende en halv Snes Gange ude hos Gerhard Munthe, omgikkes hun ham med fuld Fortrolighed, paa en ligefrem, naturlig og kammeratlig Maade. De slap i Reglen temmelig sent fra den gamle Maler, naar han gjorde Kalas for dem, som han kaldte det. Det vil sige, der blev dækket et velforsynet Aftensbord inde i Atelieret; bag efter kom den spanske Vin frem, og Ellen, der ikke holdt af Vin, fik ligesaa meget „Godter“ og Konfekt, som hun gad gnaske i sig. Saa hængte Gerhard Munthe kinesiske Papirslygter op under Loftet og anbragte kulørte Vauxhallslamper rundt om i Buskadset ude i Haven, hvor de plejede at sidde, naar Vejret var lunt og stille. Gerhard Munthe morede sig som et Barn ved disse Sammenkomster; al Bitterhed og Pessimisme

var strøget af ham; han sang spanske og italienske Folkesange, klimprede paa Guitaren, drillede Ellen og disputerede med Poul, saa der stod Gnister af det. De morede sig sammen, som om de alle tre var lige store Børn.

I de lyse Sommernætter fulgte Poul Ellen hjem. Hun boede et godt Stykke ude ad Vesterkanten, og de gik langs med Søerne, ganske langsomt, givende sig god Tid og uden nogensinde at mangle Stof til Samtalen. Det varede ikke længe, før hun fortalte ham om sin Barndom og sit Hjem, ganske uforbeholdent og tillidsfuldt og uden Spor af Sentimentalitet, skønt det var en trist Barndom, hun havde havt. Hendes Moder var død, da hun var henved tolv Aar; hun var det yngste af Børnene og havde en Flok Søskende, der nu var spredt rundt om i Verden. Familiefølelse og Pietet syntes at være Begreber, som hun kendte meget lidt til. Sin Moder mindedes hun som et flinkt og dygtigt, lidt haardhændet Menneske, der udmærket forstod at holde sammen paa Hjemmet, og som de allesammen havde stor Respekt for. Hun havde holdt forfærdelig meget af denne Moder, fortalte hun, og været ude af sig selv, da Moderen døde; hun havde endogsaa gaaet omkring med Planer om at tage Livet af sig, fordi hun syntes, at hun

aldrig kunde blive glad mere. De øvrige Medlemmer af Familien brød hun sig ikke om; hendes Søskende var efterhaanden komne udenfor hendes Synskreds, og Faderen omtalte hun med ufordulgt Ringeagt som en svag og viljeløs Persom, der ganske bestemt var Skyld i, at hendes Moder ikke havde været lykkelig i sit Ægteskab.

For en fem, sex Aar siden var Faderen gaaet fallit, og de var flyttet her over til Hovedstaden; hun lagde ikke Skjul paa, at det i nogle Aar havde været frygtelig smaat for dem; de havde boet i et rigtigt Proletarkvarter, og det var ikke hver Dag, hun havde kunnet spise sig mæt. Hun var den Gang henved sexten Aar, og hun havde prøvet paa at sy Skræder-syning; men hun kunde ikke holde ud at sidde indelukket i en kvalm Systue hele Dagen, og hun kunde heller ikke komme ud af det med de andre unge Piger, som hun ikke gad være Kammerat med; hun havde skældt dem Huden fuld, naar de begyndte at fortælle Historier om deres Herrebekendtskaber, og en Gang havde hun givet en af dem et Ørefigen. Et Aars Tid senere var hun taget ud med et omrejsende Skuespillerselskab, og fra først af havde hun troet, at hun havde noget Talent, men det varede ikke længe, før hun kom til den Over-

bevisning, at det var en Misforstaaelse, og siden hendes Moders Død havde det været den første virkelige Sorg, hun havde havt. Saa opgav hun ogsaa Komedien; Teaterlivet havde ikke nogen Tiltrækning for hende. Hendes lykkeligste Tid begyndte, da hun havde faaet sin Gang i det Munthe'ske Hus. Det var dog noget af et Hjem, hun havde fundet. Fru Munthe var en Halvsøster til hendes afdøde Moder, og hun syntes, de havde et og andet tilfælles. For Resten kunde hun nok saa godt lide Onkel Gerhard. Hun og hendes Tante havde undertiden nogle alvorlige Batailler, men de blev altid gode Venner igen, naar de blot havde faaet sagt hinanden Sandheden. Det kunde nok være, at det ikke stod saa godt til derude, som man kunde ønske. Tante Munthe var naturligvis en Rasmus, og rigtig fin var hun ikke i sin Mund. Det kunde Mændene nu imidlertid ikke tage Skade af, mente Ellen, saadan i al Almindelighed. Men det var maaske noget andet med Onkel Gerhard, der var en stor Kunstner og saa god, saa god. Det var Synd, at han ikke havde det godt, og det var mærkværdigt, at han ikke var gaaet sin Vej for længe siden; han og Tante Munthe befandt sig dog aldrig bedre, end naar de levede hver

for sig, og saa kunde de ogsaa være ret omgængelige hver paa sin Kant.

Medens Ellen gik og pludrede løs, hørte Poul kun halvvejs efter, hvad hun fortalte. Hun udtrykte sig i yderst dagligdags Vendinger, og hun havde ingen nye eller betydelige Tanker at aabenbare; men det var mindre væsentligt, hvad hun sagde; thi ganske dejlig var hun at se paa. For hver Gang de var sammen, blev han mere betagen af denne vidunderlig skønt byggede Kvindeskikkelse. Han havde set mange smukke Kvinder i forskellige Riger og Lande, men aldrig nogen, der paa en saa særegen Maade forenede den reneste, kyske Jomfruelighed med fristende Skønhed. Han havde Selvkritik nok til at sige sig selv, hvori hendes Magt over ham bestod. Det var hans Sanser, der var i Færd med at fanges, ganske blindt og hjælpeløst; han syntes, det maatte være værd at opgive alt andet for at eje denne unge Kvinde, hvis aandelige Standpunkt var ubevidst og uudviklet som et Barns, men hvem Naturen i et ødselt Lune havde skænket fuldendt ydre Skønhed. Kunde det ikke tænkes, at en skøn Kvinde formaaede at inspirere en Mand til at udfolde alt, hvad han ejede af Evne og Vilje; var det ikke Fraser og Teorier, hvad man snakkede om et dybere og inderligere Forhold

mellem Mand og Kvinde end det blot erotiske. Viste det sig ikke i de nioghalvfems af hundrede Tilfælde, at saa snart Erotiken var ophørt, blev Forbindelsen mellem de to Køn til et sløvt, vanemæssigt Forhold, der egentlig var absolut naturstridigt. Og desuden — hvorfor skulde det ikke staa i hans Magt at vække hendes slumrende Evner, afslibe hendes Unoder, uddybe hendes Karakter. Hun var en sund, frisk Natur, utvivlsomt med en Mængde Muligheder for at blive et dygtigt Menneske. Var det saa ikke en taknemmelig Opgave at give al denne vilde Frodighed en Tilsætning af Kultur, men dog ikke mere, end at den friske Oprindelighed blev bevaret.

Thi det var ikke mindst Uberørtheden i hendes Væsen, der havde indtaget ham. Der var en særegen Tillidsfuldhed i hendes Maade at være paa, blot saaledes som hun saà paa ham eller holdt hans Arm, naar de om Aftenen spadserede hjem sammen fra Besøget hos Gerhard Munthe. Han var vis paa, at hun aldrig havde huset en uren Tanke, at hun knapt af Navn kendte Ord som Attraa og Begær. Denne fuldkomne Uskyld hos en fuldmoden, enogtyveaarig Kvinde gjorde hende dobbelt attraaværdig.

Det kunde maaske ogsaa tyde paa, at hun

var uimodtagelig for Erotik, maaske kun en pragtfuld Statue uden Blod og Varme. Men hvor fristende kunde det da ikke være at vække ogsaa denne Evne, og hvilken berusende Lykke at nyde Førstegrøden af et saadant Elskovsforhold.

Undertiden var hun lunefuld, havde en Mængde barnagtige Indfald, som han maatte adlyde, dersom han ikke vilde se hende tvær og surmulende. Men til andre Tider kunde hun vise ham en næsten øm, søsterlig Hengivenhed, tale med ham, som om hun holdt ham for sin bedste Ven, en Ven, som hun var vis paa aldrig vilde svigte hende.

Han mærkede, at han mere og mere viljeløst gav sig hen i den Fortryllelse, hun øvede over ham. Saa kunde han i otte eller fjorten Dage blive borte fra hende, søge at tale sig til Fornuft, erkende, at dette var et Skraaplan, som ikke førte til noget godt hverken for ham eller hende. Han havde ikke afbrudt sin selskabelige Forbindelse med det Thymannske Hus; han var bleven en jævnlig Gæst ude i Villaen, senere i Etatsraadens Hjem inde i Byen, hvor de boede ikke langt fra Kommandør Munthes. Han gjorde med nogen Forundring den Iagttagelse, at „Søster Cecilie“ i denne Tid øvede en velgørende Indflydelse paa hans

ophedede Nervesystem. Siden hin Festaften ude paa „Strandlyst", da stakkels Grosserer Clausen havde taget sig af Dage, var der opstaaet en vis Fortrolighed mellem Poul Fasting og Etatsraad Thymanns Datter; hun havde helt og holdent kastet sin kolde og fremmede Maske lige overfor ham, og de kunde nu have det rigtig godt og hyggeligt sammen. Søster Cecilie syntes ogsaa i den sidste Tid at være kommen i en mildere Stemning og udtalte sig mindre skarpt og bittert end i Begyndelsen af deres Bekendtskab.

Men naar der var gaaet i det højeste fjorten Dage, saa blev Længslen efter Troldpigen saa stærk, at han ikke længer kunde staa imod, og han forlod Søster Cecilie for atter at gaa i Ellehøjen.

I Slutningen af September var Fru Munthe sammen med to Sønner, der var Malere ligesom Faderen, komme tilbage fra Landet, og dermed var Onkel Gerhards smaa Kalas'er hørt op. Men Poul besøgte endnu jævnlig den gamle Maler, helst i hans Atelier, holdt sig i tre Skridts Afstand fra Fru Munthe, om hvis „Rappenskraldevæsen" der gik de mærkeligste Sagn, og kom heller ikke i nærmere Forbindelse med Sønnerne. Poul traf ret ofte Ellen derude, om end ikke saa ofte som før, og naar

han skulde følge hende hjem, maatte det ske uden Fru Munthes Vidende, hvilket Ellen morede sig over paa samme Maade, som en Skolepige kunde more sig over at spille en af sine Lærerinder et Puds. Paa den Vis var Størstedelen af Vinteren gaaet.

I den sidste Tid havde Poul flere Gange gjort Visit hjemme hos Ellen, hvilket hun efter nogen Betænkelighed havde tilladt ham. For det meste var Agent Villadsen — Ellens Fader — ikke hjemme, og Poul gjorde da aldrig Visiten af lang Varighed, skønt Ellen ingenlunde syntes at finde noget upassende i, at de var alene. Naar hun fra først af havde været betænkelig ved at invitere Poul, skyldtes det kun den Omstændighed, at hun undsaa sig ved, at hun og hendes Fader boede saa tarveligt. Det var en lille tre Værelsers Lejlighed i et meget jævnt borgerligt Hus, men de smaa Stuer udmærkede sig ved en vis Pyntelighed og navnlig ved en gennemført Properhed, der ligefrem skinnede fra Loft til Gulv og fik en til at glemme den øvrige, fattige Udstyrelse.

I den allersidste Tid var Pouls Visiter blevne hyppigere, og nu gik der ikke mange Dage, hvor de ikke saà hinanden.

I Aften havde Gerhard Munthe inviteret Poul og Ellen til at drikke The ude hos sig.

Fru Munthe, der var en ivrig Teatergænger, især til Premièrer paa Operetter og Folkekomedier, var i sit Yndlingsteater, og begge Sønnerne skulde til Møde i Kunstnerforeningen. Saa maatte Poul og Ellen komme og trøste ham i hans Ensomhed, havde den gamle Maler skrevet om Formiddagen i en Billet til hver især af dem. —

Han spadserede langsomt forbi Søerne, og da han kom til Omdrejningen af den Vej, hvor Gerhard Munthes Hus laa, vendte han om og gik et Stykke tilbage. Klokken var ikke saa mange endnu, at han behøvede at skynde sig. Hvis han havde troet paa Tilskyndelser eller uforklarlige „Stemninger", vilde han maaske have vendt helt om; thi han var i et underligt Humør denne Aften. Nærmest vred eller ærgerlig. Hvad var det altsammen for Taabeligheder, og var han selv et voxent, fornuftigt Mandfolk, som dog havde set sig endel om i Verden og prøvet lidt af hvert! Nu havde han i de sidste Maaneder gaaet omkring som en maanesyg eller elleskudt Ungersvend, med Hjærnen fyldt af en ung Pige, der ganske vist var dejligere end nogen anden, han havde set, men som dog stod hundrede Mile fjærnt fra hans bedste Tanker og Længsler. Dette var jo for galt, og det skulde og maatte have en

Ende, paa den ene eller den anden Maade. Ellen var en god og brav Pige, og han vilde hellere miste sin højre Haand end gøre hende Fortræd. Vrøvl! Hun lod sig næppe gøre Fortræd. Gifte sig med hende — hvis hun da vilde have ham? Selvfølgelig — det var det eneste, der kunde være Tale om. Men du gode Gud — hvilket Vovespil! Ikke fordi hun havde en Fader, der hed Agent Villadsen, og fordi et saadant Ægteskab rimeligvis vilde sætte Bom for alle højtflyvende Planer. Men kunde — og havde man Lov til at gifte sig alene paa „Erotik“. Aa, Pokker i Vold — hvor var hun ikke henrivende kær — med denne faste, varme Haand, i Haandtrykket næsten som en Mands, og saa det fine, skønne Legeme og de kække, ærlige Øjne. Var det ikke dejligt at være god og øm imod hende, tage hende bort fra de usselige Forhold, hun nu levede i med denne gamle Døgenigt af en Fa'er, og rejse ud med hende i den vide Verden. Vilde det ikke være Lykke. Og varede det kun et Aar eller to — vilde saa nogen af dem være bleven fattigere for det.

Da han atter kom til Omdrejningen af Vejen, mødte han Ellen. Hun gik hurtig og med den spændstige Gang, som han kendte saa godt. Hun bar en lille blød Hat med blaat Slør og

en kort, pelsværkskantet Jaket, hvis Façon lod hendes Figurs Fortrin komme til deres Ret. Hendes Kinder blussede af den hastige Gang og den fejende Foraarsblæst, som strøg ind fra Fællederne.

„Vi kommer for sent til Onkel Gerhard i Aften,“ sagde hun, da hun kom hen til Poul. „Saa er han gnaven, og det varer lidt, før vi faar ham god igen.“

„Klokken er præcis halvni,“ svarede Poul. „Før skrev han ikke, at vi skulde komme, og følgelig er vi i rette Tid paa Pletten.“

„Jeg synes, Klokken var ti Minutter i ni henne hos Urmageren.“ — Ellen ejede ikke selv noget Ur. — „Men lad os nu bare skynde os!“

„Hvorledes har De havt det, siden vi sidst saà hinanden?“ spurgte Poul, medens de gik henad Vejen til det lille Havehus.

„Hvorledes skulde jeg have det anderledes, end jeg altid har det. Tror De, jeg har vundet i Lotteriet, eller at Kejseren af Japan har friet til mig. Nej, men jeg er bleven færdig med et stort Egetræs Bogskab, som jeg har arbejdet paa hos min Snedkermester, og det er ligesaa godt som et Svendestykke. Nu kan jeg snart begynde at tjene mange Penge.“

„Hvad vil De saa gøre, Ellen, naar De begynder at tjene mange Penge?"

„Jeg vil flytte hjemme fra og indrette mig min egen Husholdning; det har jeg altid ønsket at kunne gøre, lige siden min Mo'er døde. Jeg vil have tre Værelser ganske for mig selv, Sovekammer, Dagligstue og en lille Stue, som jeg kan indrette til Værksted. Jeg skal nok faa det fint."

„Men en ung Pige som De kan da ikke bo saadan ganske alene?"

„Kan jeg ikke bo alene — jo, det skal jeg dog vise Dem, jeg kan!"

„Hvad tror De, Deres Tante vil sige — hun vil ligefrem kalde det uanstændigt."

„Hun vil bruge et meget værre Ord," sagde Ellen. „Men lad hende bare prøve paa at sige noget, saa skal jeg nok gi'e hende Besked."

— Gerhard Munthe lukkede selv op. Pigen var sendt i Byen for at gøre nogle Indkøb til Aftensbordet; det havde i det sidste Øjeblik vist sig, at Fruen havde taget Nøglen til Spisekammeret med i Teatret. Onkel Gerhard var aabenbart ikke i godt Humør; hans hvide Knebelsbart hang ned over den kønne, fyldige Mund, og de buskede Bryn var trukne tættere sammen end sædvanlig. Da han lidt efter gik ud af Stuen, hviskede Ellen til Poul:

„Tante Munthe har havt et af sine Anfald — det er jeg vis paa. Det gaar sjældnere paa nu end i de første Aar, jeg kom her, men saa er det ogsaa saa meget frygteligere. Eller ogsaa“ — tilføjede hun med en betænkelig Mine — „har han faaet Brev fra den Søn, der er ovre i Buenos Ayres, og det, ved jeg, er endnu værre.“

Omsider gik de til Bords, men Onkel Gerhard kunde ikke komme i Humør. Da de havde drukket The, sagde han til Ellen og Poul:

„Vil I ikke hellere gaa hjem, Børn, og komme igen en anden Gang. Jeg er daarligt Selskab for jer i Aften.“

„Jeg tror, du er gal, Onkel Gerhard!“ udbrød Ellen. „Tror du, vi vil gaa, ligesom vi har spist! Hvorfor har du saa inviteret os? Du skal synge den spanske Vise om Donna Juanita — den, som du sang for os i Sommer.“

„Ja, jeg er ligesom de andre Vildfugle,“ sagde Onkel Gerhard — „jeg synger bedst, naar Solen skinner.“

„Men jeg vil more mig i Aften,“ sagde Ellen. „Du maa vide, jeg er saa at sige bleven færdig med mit Svendestykke, og nu kan jeg snart helt og holdent sørge for mig selv. Er det ikke storartet?“

„Du skulde have været et Mandfolk, Ellen — det havde du passet meget bedre til.“

„Det har jeg ogsaa altid ønsket. Det er væmmeligt at være et Fruentimmer og skulle høre paa, hvad Tante Munthe finder passende eller ikke passende. Jeg bryder mig ikke en Døjt om, hvad der er passende. Og nu skal du være lystig, Onkel Gerhard, ellers tager Hr. Fasting og jeg dig paa Ordet og gaar vores Vej lige med det samme. Saa kan du ha'e det saa godt.“

„Skal vi da drikke spansk Vin i Aften?“

„Ja, det skal vi — i lange Baner!“ sagde Ellen. „Jeg ved ikke, hvad der gaar af mig, men jeg har aldrig været saa oplagt til at more mig som i Aften. Jeg synes ogsaa nok, I kunde fejre mit Svendestykke!“

„Det har du Ret i! Saa jager vi Troldtøjet paa Porten, som vi har gjort saa mange Gange før. Halløj — Maren eller Katrine, hvad det er, hun hedder! Hvor Fanden er det Kvindemenneske henne! Jeg kan aldrig huske, hvad Navne de har, for her i Huset skifter vi Pige hver eneste Maaned.“

Onkel Gerhard sad og ringede af alle Kræfter med Bordklokken, og omsider lod Pigen sig til Syne.

„Vil De lægge i Kakkelovnen ovre i mit

Atelier og fyre i af alle Kræfter. Og tænde Hængelampen og de kinesiske Lygter, men gør det forsigtigt, saa de ikke futter af."

Et Øjeblik efter kom Pigen igen og erklærede, at hun ikke kunde lægge i Kakkelovnen i Atelieret, for Fruen havde taget Nøglen med til Brændselskælderen.

„I Pokkers Skind og Ben!" raabte den gamle Maler. „Saa tag, hvad De har af Brænde ude i Køkkenet, og tøm Kassen med Kokes, som staar herinde. Men skynd Dem lidt!"

Lidt efter knitrede Ilden lystigt i den store Kakkelovn i Atelieret, og Gerhard Munthe hentede den spanske Vin frem fra Skabet og desuden en Flaske Tokaier, der var guldgul af Farve og god at drikke for Ellen, som ikke kunde lide den tørre, spanske Vin.

Den gamle Maler drak denne Aften mere end han plejede. Han klimprede paa sin Guitar, fortalte Historier og filosoferede over Tilværelsens Urimeligheder; men synge Visen om Donna Juanita, kunde Ellen ikke faa ham til. Hun selv blev saa kaad, som Poul aldrig før havde set hende, og hun drak tre, fire Glas af den gyldengule Tokaier, skønt man ellers maatte overtale hende til blot at nippe til et Glas Vin. Men denne stærke, sødlige Drik smagte dejligt, sagde hun.

„Jeg tror, du er forrykt," sagde Onkel Gerhard. „Tror du, man kan drikke Tokaier ligesom det var Mælk. Ikke en Draabe faar du mere!"

„Sniksnak! Det spørger jeg ikke om," sagde Ellen og stak et Glas ud til Bunden. Hun kastede en tyrkisk Fez, der laa paa Bordet, hen i Skødet paa Poul og raabte overgivent:

„Skibet er ladet med?"

„Hvad behager?"

„Med Hvadbehager!" raabte Ellen og skoggerlo. „Er De falden i Søvn, Hr. Fasting?"

Han saà hen paa hende og fandt, at hun lignede en ung Bacchantinde — saa vilter og løssluppen som hun var.

Da Klokken var godt elleve, hørtes der en stærk Rumsteren ovre i Havehuset. Der blev smækket med Dørene, og der lød højrøstede Stemmer. Det var Fru Munthe og Tjenestepigen, der skændtes som et Par føre Karle. Der kom nogle nervøse Trækninger i den gamle Malers Ansigt, og han flyttede sig uroligt frem og tilbage i sin Stol.

„Gud fri og bevares! Det er Tante i egen Person," sagde Ellen, der pludselig blev gravalvorlig. „Lad os komme afsted, inden hun finder os herovre."

Der var ingen, der gjorde Indvendinger.

Ellen bad Poul om at gaa over og hente hendes Hat og Jaket, samtidig med, at han tog sit eget Overtøj. Poul lo og svarede, at hun ligefrem forlangte, at han skulde gaa i Ilden for hende. Men det skulde ikke komme an derpaa.

„I ved, at det betyder ikke noget,“ sagde den gamle Maler, som dog øjensynlig følte sig meget ilde tilmode. „Kom nu her og drik jeres Glas ud — ja, det er sandt, Ellen faar ikke mere! Og saa Tak for i Aften!“

De klinkede med hinanden. I det samme blev Døren reven op, og Fru Munthe — en lille, stærkt bygget Dame — stod paa Dørtærsklen, idet hun lod Døren blive staaende aaben bag ved sig.

„Naa — I sidder herovre!“ raabte hun med kraftig Stemme.

Da ingen svarede, vedblev hun i en endnu skarpere Tone, henvendt til Ellen:

„Hvem har havt Bud efter dig?“

„Onkel Gerhard har inviteret mig, men hvis det kan glæde dig, skal jeg aldrig mere sætte mine Ben her i Huset!“

„Der er vist heller ingen, som vil savne dig!“ genmælede Fru Munthe stadig med det samme grove Mæle.

„Jo, det vil jeg!“ bemærkede Gerhard Mun-

the, der gik frem og tilbage i Atelieret, medens han flyttede nogle Skitser fra Bordet hen paa en Stol, hængte sin Guitar hen paa Væggen og satte Vinflaskerne ind i Skabet.

„Du skulde hellere gaa i Seng, saa du kunde komme op i Morgen og bestille noget!" raabte Fru Munthe nu i den højeste Forbitrelse. „Jeg har ingen flere Penge!"

„Men det har jeg," svarede den gamle Maler med urokkelig Koldblodighed. „Hvor mange skal du bruge, min Ven?"

„Det ved jeg ikke! Gid Satan havde dig!"

Med dette blide Ønske, der udtaltes i et fuldkomment Udbrud af Ekstase, stormede Fru Munthe ud ligesaa pludselig, som hun var kommen til Syne, og smældede Døren i efter sig.

Gerhard Munthe stod lidt og rystede paa Hovedet. Saa sagde han:

„Bryd jer ikke om det. Det er et ondt Vejr, som snart er forbi. Godnat, Børn, og Tak, fordi I kom herover og holdt en gammel Fyr med Selskab!"

— — —

Da de gik ned ad Vejen sammen, sagde Poul til Ellen:

„Hvorledes kan han holde det ud — hun skraaler jo op værre end nogen Fiskerkælling

og tager ikke en Gang Hensyn til, om fremmede hører paa det. Hvis det Slags Scener ofte gentager sig, maa hun jo ligefrem skraale Hjærnen ud af Hovedet paa ham! Den ulykkelige Mand!“

„Aa,“ sagde Ellen og lo. „Jeg tror slet ikke, Onkel Gerhard tager sig det saa nær. Nu er han bleven vant til det. Tænk, de har været gift i syv og tyve Aar!“

Poul rystede paa Hovedet. Optrinet hos Gerhard Munthe havde gjort et ubehageligt Indtryk paa ham. De gik lidt uden at sige noget. Saa spurgte Ellen, der lod til hurtig at have genvundet sit gode Humør:

„Hvor mange er Klokken, Hr. Fasting?“

Poul saà paa sit Ur.

„Den er tyve Minuter over elleve.“

„Aa — det var kedeligt!“

„Hvorfor er det kedeligt? Vi er dog før kommet meget senere hjem fra Onkel Gerhard.“

„Jamen — der var noget, jeg havde saadan en urimelig Lyst til, hvis Klokken ikke havde været saa mange . . .“ ytrede hun lidt tøvende.

„Lad mig høre, hvad det er?“ spurgte han.

„At De skulde vise mig en Variété . . . Jeg har aldrig været paa saadant et Sted.“

„Ja, det er da ikke for sent endnu. Der er i hvert Fald aabent til Klokken tolv. Saa De vil virkelig paa Variété, Ellen?“

„Aa ja“ — sagde hun i samme bønfaldende Tone, som et Barn anvender, naar det beder om noget, som det selv finder urimeligt. „Det skal være saa morsomt, og alene kan man jo ikke godt gaa.“

„Meget vel, Ellen — saa gaar vi paa Variété. Drosker ser jeg ingen af, men der kommer Sporvognen. Saa kan vi være derovre paa et Kvarters Tid . . .“

De havde siddet en halv Times Tid i det overfyldte og ophedede Lokale, hørt paa et Par meget afklædte Sangerinders Viseforedrag og betragtet nogle ganske gratiøse Trapezkunster, som udførtes af en Trup mandlige og kvindelige Gymnastikere. Ellen havde moret sig storartet over disse Præstationer og næsten ligesaa meget ved at se paa Publikum i den stærkt oplyste Sal, hvor alle Vægge var beklædte med Spejlglas, der mangfoldiggjorde Salen, Publikum og det elektriske Lys. Ellen havde ikke villet nyde andet end Tokaier, den samme Vin, som hun havde faaet ude hos Gerhard Munthe. Den kunde hun blive ved at drikke af, saa meget det skulde være, sagde

hun. Den smagte dejligt, og det var første Gang, hun havde kunnet lide at drikke Vin.

Poul lod hende faa sin Vilje, men passede, paa, at hun kun drak to smaa Glas. Hun vidste jo slet ikke, hvad hun gjorde, sagde han til hende.

Da de kom ud fra Variétélokalet, raabte han en Droske an. Det var storartet, at de skulde køre hjem, sagde Ellen. Nu syntes hun virkelig, hun var lidt træt; men saa mageløst havde hun aldrig før moret sig. Poul skulde love snart igen at tage hende med ud paa saadan noget Tingeltangel. Hendes Øjne skinnede, og hendes Kinder var meget varme. Nu bliver jeg søvnig, sagde hun paa én Gang og lænede sit Hoved op til hans Skulder. Han sad ganske ubevægelig, følte hendes Bryst mod sin Arm og indaandede den bløde, ubeskrivelige Duft, der strømmede ud fra hendes Haar. Han tog hendes Haand mellem begge sine, og hun puttede sig tættere ind til ham, som en Fugleunge, der føler sig tryg i Reden. Husrækkerne gled forbi dem og Menneskestrømmen, som endnu var i fuld Bevægelse i denne Del af Byen, paa det Tidspunkt, hvor Variétéer og Restaurationer var i Færd med at lukke. Vejret var blevet smukt og maanelyst.

Fortovene og den brede, asfalterede Kørebane laa skinnende rene, og en frisk, kølig Foraarsblæst sendte sine Pust ind til dem i Vognen.

Han nænnede ikke at røre sig, skønt det snurrede i hans Arm, som han holdt uafladelig i samme Stilling, medens hun støttede Hovedet op til hans Skulder. Hun var slumret ind, sov trygt, med et Barns lette og regelmæssige Aandedrag. Han maatte vække hende, da Vognen standsede uden for Huset.

„Ih dog — var jeg virkelig faldet i Søvn!" udbrød hun og gned Øjnene. „Det var da underligt; jeg plejer ikke at være saa søvnig af mig. Og nu er jeg saamæn spilvaagen igen. Tak for Køreturen!"

„Er De vis paa, at Deres Fa'er er hjemme?" spurgte Poul, da han havde betalt Kusken.

„Det skulde jeg da tro — men for Resten har jeg mine egne Nøgler. Saa jeg har ingen Nød . . ."

Hun tog Nøglerne op af sin Lomme, men det viste sig, at Gadedøren stod aaben.

„Skal jeg ikke følge Dem op ad Trapperne, Ellen, for at se, at De kommer rigtig ind? Ellers gaar jeg ikke rolig herfra."

Hun saà paa ham et eller maaske to Sekunder — og med et underligt Blik, syntes

han. Han vidste ikke, hvordan han skulde tyde Udtrykket — det var paa én Gang troskyldigt, spørgende og havde tillige noget ømt og kærtegnende. Men hun svarede ganske roligt:

„Jo, Tak, det maa De gærne."

Hun gik i Forvejen, men ikke let og hurtigt som hun plejede — endda lidt tungt, Trin for Trin.

Nøglen til Lejligheden havde hun i Haanden. Hun aabnede Døren. Der syntes ikke at være nogen hjemme; der brændte intet Lys, men Maaneskinnet kastede en lang Stribe hen over Gulvet.

Han fulgte hende gennem de tomme Stuer.

„Ikke en Mo'ers Sjæl hjemme!" sagde hun, og hun tilføjede lidt sagtere. „Godnat, Hr. Fasting! Tak for Følgeskabet!"

Hun stod lige over for ham i sin unge Skønhed, smilende og med en varm Glans i de mørke Øjne.

„Ellen!" sagde han ganske stille, tog hende ind til sig og lod sin Haand glide hen over hendes Haar.

Hun lagde sit Hoved tæt op til ham; han kunde føle, hvor hendes Kind brændte, og det syntes ham, at den var vaad.

„Hvad er det — græder du, Ellen?“

Men hun rystede ivrig paa Hovedet uden at forandre sin Stilling. Saa trykkede han hende fast ind til sig og hviskede:

„Du dejlige Troldpige!“

„Hvad gaar der af Dem, kære Guldgraver?“ sagde Frøken Munthe, da Poul en Dag kom hjem og traf den gamle Frøken alene inde i Dagligstuen. „De er bleven saa sær i den sidste Tid, at man næsten ikke kan kende Dem igen. Og daarlig ser De ud. De har da ikke forkølet Deres Mave i disse varme Junidage?“

„Jeg fejler virkelig ikke noget,“ svarede Poul.

„Ikke det? Ja, mig bilder De nu ikke noget ind. Jeg har længe havt i Sinde at snakke med Dem. Noget er der i Vejen. De skulde vel ikke være begyndt paa saadanne Vidtløftigheder, som jeg advarede Dem for? De kunde nok se ud til, at det var Nattesøvn og regelmæssig Levemaade, der fattedes Dem.“

„Men jeg lever sandelig overordentlig regelmæssigt.“

„Saa sidder De maaske oppe om Natten og læser daarlige Romaner — det er en Uvane, som mange unge Mennesker har. Jeg fandt igaar inde hos Dem en Bog, som et eller andet Kvindemenneske har skrevet, og saa satte jeg mig til at læse i den, mens De var ude. Jeg kan nu nok taale en drøj Dosis, for jeg er ikke snærpet. Men det var rent ud væmmeligt, hvad det Fruentimmer skrev om — og saa var det tilmed dumt; jeg fik Indtryk af, at det var en rigtig lille Kyllingehjærne, der havde udklækket en Bunke Vaas og en Bunke Griseri og med nogen Behændighed klasket det sammen til en Ragout, som der skulde god Appetit til at faa Bugt med.“

„Jeg ved ikke, hvilken Bog det var?“

„Jo, den hed saadan noget som „Erotiske Oplevelser“. Det er vel en gift Kone, som har skrevet den?“

„Nej — det er en ung Pige.“

„En ung Pige!“ raabte Frøken Munthe og slog Hænderne sammen. „Gud fri og bevares! Hvor kan hun vide alt saadant noget fra?“

„Hun har vel gjort sine Erfaringer,“ sagde Poul smilende.

„Ja, det maa hun vel,“ indrømmede den gamle Dame i en betænksom Tone. „Det

kommer jo heller ikke mig ved. Men hvad siger Folk, naar de faar saadan noget at læse . . .“

„Nogle siger, at det er udmærket Kunst, og at Forfatterinden røber en mærkelig Evne til psykologisk Iagttagelse . . .“

„Det var som Pokker! Men saadan en Bog som disse „Erotiske Oplevelser“ er jo det rene Pærevrøvl! Jeg har læst endel, baade gammelt og nyt, og jeg kan taale, hvad det skal være, naar det er en rigtig Forfatter, der skriver — en, der snakker fra Leveren, fordi han har noget, han vil have sagt. Men naar saadan en Hønekylling kommer med sine Oplevelser og Iagttagelser og er dygtig uartig, bare fordi det skal synes saa rask, saa finder jeg det væmmeligt, og jeg kan ikke forstaa, at man ikke piber hende ud af Digterlavet . . .“

„Det nænner man ikke, kære Frøken — især ikke, hvis hun har kønne Øjne og kommer og beder om godt Vejr for sit lille Digterværk.“

„Det er jo umoralsk!“

„Hvilket — Digterværket?“

„Nej — jeg mener, at man ikke klapser saadan en Laptaske ordentlig af . . . Men vi kom bort fra, hvad vi skulde tale om. Jeg tror naturligvis ikke, at De ser daarlig ud,

fordi De ligger vaagen om Natten og læser Romaner; det er De vel voxet fra. Men noget er der i Vejen med Dem, lille Poul. Og da jeg som de fleste gamle Fruentimmer skal have min Næse i al Ting, saa skal jeg ogsaa nok faa at vide, hvor Skoen trykker Dem."

Poul rystede paa Hovedet og smilede. Andet Svar kunde han ikke give. Den gamle Dame betragtede ham med et Par inkvisitoriske Øjne, men lod ham have Fred for den Gang.

Lidt efter kom Kommandøren ind i Stuen.

„Her er et Par Breve til dig, Poul," sagde den gamle Herre. „Jeg fandt dem blandt min Post. Du maa undskylde, at Pigen har glemt at lægge dem ind paa dit Bord. Værsgod!"

Poul tog mod de to Breve — et med indenbyes og et med italiensk Frimærke.

„Ja, nu skal vi spise," sagde Frøken Munthe. „Saa maa De gemme Deres Breve til siden — hvis det da ikke er Brev fra Deres Forældre, for saa skal De have Lov til at læse det strax."

Nej, det var det ikke, svarede Poul og stak Brevene i Lommen.

Da de havde rejst sig fra Middagsbordet, gik han ind i sit Værelse. Vinduerne stod aabne ud til Anlæget. Kastanietræerne var i fuld

Blomst. Han kom til at tænke paa, at det var et Aar siden, han første Gang stod her ved Vinduet og saà ud. Et og andet var der jo sket. Navnlig i den allersidste Tid . . . Frøken Munthe syntes altsaa, at han saà daarlig ud. Aa ja! Saa let i Sindet som før følte han sig ikke. Og havde næppe heller Grund til det. Hvad var det for en *cul-de-sac* han var kommen ind i. Var der nogen som helst Udvej til at slippe fri igen. Og vilde han det, selv om han kunde.

Ellen var ikke saa nem at blive klog paa, som han havde troet. Det var vel ikke vanskeligt at forklare, hvad der var foregaaet mellem dem hin ulyksalige Aften, og hvordan det var kommet saa vidt. Pludseligt og overvældende var Kvindefølelsen i hende kommet til Udbrud, og hun havde givet sig hen som i en Rus, saa ubehersket som hun vilde have foretaget enhver anden Handling, som Drift eller Stemning tilskyndede hende til. Men denne Rus havde kun varet nogle korte Uger. Saa var der sket et nyt Omslag hos hende. Hun var bleven lunefuld og irritabel; undertiden syntes hun at føle den dybeste Skam og Anger over, hvad der var sket; hun blev kold og frastødende; hendes Følelser overfor ham syntes at antage en næsten fjendtlig Karakter, og der-

paa skiftede det atter med en vild, ubehersket Ømhed, der affødte en ny kortvarig Rus for dem begge. Du gode Gud — hvad skulde dette føre til!

Han kom i Tanker om de to Breve, Kommandøren havde givet ham, og uden mindste Nysgerrighed tog han dem op af Lommen for at læse dem. Først det, der havde indenbyes Poststempel. Det var fra Etatsraad Thymann. Etatsraaden skrev med sin store, tydelige Kontorhaand:

„Kære Hr. Fasting!

Med hvilke Vildgæs er De fløjet bort? Det er snart et Par Maaneder, siden vi har havt den Fornøjelse at se Dem. Baade min Hustru og min Datter spørger jævnlig efter Dem. Men jeg kan ikke svare andet, end at De er en svigefuld Ven, som lader til at have glemt vort Hus.

Forøvrigt skulde jeg ikke ulejlige Dem med disse Linier, dersom der ikke var et bestemt Anliggende, hvorom jeg kunde ønske at tale med Dem. Hvis Deres Vej en af de nærmeste Dage maatte falde forbi mit Kontor, og det maatte være Dem belejligt

at se op, skulde det glæde mig at se Dem. De træffer mig sikrest Kl. 11½—12½.

Deres venskabeligst forbundne

L. V. Thymann.“

Hvad kunde Etatsraad Thymann have at tale med ham om? Det lød noget forretningsmæssigt, at han bad ham komme op paa Kontoret. Men han kunde jo gærne høre, hvad det drejede sig om. Det var rigtigt nok, at han i de sidste Maaneder havde svigtet den Thymannske Familie. Og der var i det mindste én Person der i Huset, som han savnede. Der var noget velgørende ved at tale med „Søster Cecilie“; hun tænkte og dømte klogt, var ikke noget Dusinmenneske, og i den sidste Tid havde det været, ligesom det milde og kvindelige, der laa gemt bag hendes Tilbageholdenhed, begyndte at dukke frem. Han savnede disse Samtaler med hende og den store Have paa „Strandlyst“, hvor de i Eftersommeren mange Gange havde spadseret sammen. Men det Venskab var vel nu forbi, siden han havde ladet sig lukke inde i „Ellehøjen“.

Det var sandt — der var jo ogsaa et Brev med italiensk Frimærke; det havde han nær glemt.

Han studsede lidt, da han saà Underskriften, læste Brevet to Gange igennem, smilede og rystede paa Hovedet. Det var skrevet paa Engelsk og lød saaledes:

„Hôtel Bauer Grünwald, Venezia, 7. Juni.

Dear Sir!

Det skulde glæde mig meget, dersom De endnu mindes Deres Venner fra Rejsen over Oceanet. Der er jo rigtignok snart gaaet et Aar, siden vi mødtes ombord i „Kajser Wilhelm“, og det er maaske ubeskedent af mig at tro, at De har bevaret nogen Erindring om et flygtigt Rejsebekendtskab. Ganske vist forekommer det mig, at vi en Dag lovede hinanden at vexle nogle Breve om de Indtryk, vi hver især modtog af Byer og Steder, vi skulde besøge, men ogsaa dette synes De at have glemt. Imidlertid vil jeg vise mig mere ordholden, end De har været, og jeg gør hermed Begyndelsen, inden vi bryder op fra denne vidunderlige By, hvor vi har tilbragt en hel Maaned.

Vi gjorde først en Tur gennem Tyskland, hvor vi opholdt os den meste Tid i Berlin og Wiesbaden; det sidste Sted skulde Pappa gennemgaa en Kur. Jeg fandt det hele ret kedsommeligt. Berlin blev jeg snart færdig

med; jeg fandt de tyske Damer meget kluntede, og det var mig umuligt at faa en Samtale i Gang med dem. Tilmed gaar de frygtelig klædte; jeg gad vide, hvilke Dameskrædere de har i Berlin. Herrerne kunde bedre gaa an, især de preussiske og hannoveranske Officerer; de var virkelig ganske „schneidige“ — er det ikke saaledes, man kalder det? Men ogsaa de var noget stive og ubevægelige, ligesom man havde stukket en Stok tværs igennem dem. I Kurhotellet i Wiesbaden var Tonen noget livligere, og Selskabet mere *chic*; der var jo forskellige Nationer repræsenterede, men jeg kan dog ikke sige, at jeg egentlig morede mig. Det var hver Dag de samme Adspredelser og de samme Mennesker, og denne evindelige Drikken Brønd er ikke til at holde ud; jeg var derfor meget glad, da vi brød op og gik over Køln til Paris.

Paris — kære Mr. Fasting — det er en By! Det halve Aar, vi opholdt os dèr, regner jeg for min lykkeligste Tid. Hvor udmærket forstaa ikke Pariserinderne at klæde sig; selv ganske jævne Borgerdøtre have en medfødt *chic* over deres Person, som jeg ikke har set Mage til andre Steder end blandt mine egne Landsmandinder. Og saa

Teatrene, den store Opera, Boulevarderne, Boulogneskoven og de store Modemagasiner; der er nok til hver eneste Dag. Paris er Byernes By, og jeg tilstaar, at jeg var grædefærdig, da vi skulde rejse derfra.

Rejsen gik videre til Rivieraen og Italien. De kender Ruten: Nizza, Menton, Genua, Pisa, Firenze, Roma, Napoli. Og paa Tilbagevejen herop til det vidunderskønne Venezia. Jeg har set det skæve Taarn, Uffizierne i Firenze, Karnevalet i Rom, som slet ikke mere er noget Karneval, Pompeji og den blaa Grotte. I den sidste Maaned har jeg badet hver Dag ude paa Lidoen, vandret forbi Sukkenes Bro og om Aftenen drukket *Asti spumante* paa Marcuspladsen, medens vi hørte paa det store Militærorkester. Men intet af alt dette har kunnet faa mig til at glemme Paris.

Forleden Dag, da jeg spadserede ned ad *Riva degli Schiavonni,* som De ved fører langs med Lagunerne, saà jeg et Par Herrer, der sad og drak Vin udenfor en Ristorante. De talte et Sprog, der lød næsten som Deres, og den ene af dem lignede Dem saa paafaldende, at jeg nær havde ladet mig skuffe deraf. Nu bør De vide, kære Mr. Fasting, at jeg virkelig mange Gange havde besluttet

at holde mit Løfte og skrive til Dem; endogsaa i Paris, hvor jeg dog havde saa travlt, tænkte jeg flere Gange derpaa. Jeg synes ogsaa, at vi skiltes lidt pludselig fra hinanden, da De forlod Oceandamperen i den engelske Havn. Og denne tilfældige, frappante Lighed, som her mødte mig, gjorde min Beslutning til Alvor. Jeg kan ikke gøre nærmere rede for det, men det forekommer mig, at jeg mod min Vilje har gjort Dem Uret paa en eller anden Maade, og jeg vilde gærne have Lov til vedblivende at betragte Dem som min Ven. Jeg tænker med stor Glæde tilbage paa de alvorlige og indholdsrige Samtaler, vi havde ombord i „Kajser Wilhelm“. Jeg har ikke glemt noget af, hvad De sagde til mig; jeg har maaske endogsaa lagt mere Vægt derpaa, end De tror.

Nu har jeg endelig faaet Pappa og Mamma overtalt til, at vi skal gæste Midnatssolens Land, som der gaar saa stort Ry af. Helen og Flory har virkelig hjulpet mig tappert; ogsaa de længes efter at se Midnatssolens Land. Undervejs besøger vi Deres Fødeby, kære Mr. Fasting, og De skal til den Tid høre nærmere fra mig. Skulde De ikke helt

have glemt Deres Bekendte fra Oceandamperen, vilde det meget glæde

Deres oprigtige Ven

Alice A. Green.“

Miss Alice — den lille Borgerinde fra det store frie Land — den lille, snilde Kokette, smidig og gratiøs som en Kattekilling og utvivlsomt med smaa, skarpe Klør bag Fløjlspoter. Hun var altsaa ikke for evige Tider bleven fornærmet over, at han havde vovet at bede hende om et Kys. Han huskede meget tydelig den Aften, de havde siddet agterude paa Promenadedækket ombord i den store Damper — Tonefaldet i Miss Greens Stemme, Belysningen ude over Vandet, Stilheden omkring dem. Herregud — var det virkelig ikke mere end et Aar siden. Det forekom ham, at der laa Aaringer imellem.

Det var et snurrigt Indfald af Miss Green at skrive til ham. Hvad kunde hendes Hensigt være dermed? Et Kvindelune. Han troede ikke paa, at han havde gjort noget Indtryk paa hende. Det var ganske sandt, som hun fortalte, at de havde truffet Aftale om at korrespondere med hinanden, men da der saa pludselig var kommet en Kurre paa Traaden mellem dem, var det selvfølgelig ikke faldet ham ind

at holde denne Aftale. Det var dog ret mærkeligt, at hun huskede den endnu og begyndte Korrespondancen, efter at der var gaaet et helt Aar. Oprigtig talt — Miss Green var i den sidste Tid gledet ud af hans Erindring. Skulde han nu svare paa hendes Brev? Hun havde skrevet sin Adresse i Brevet; det kunde ganske vist tyde paa, at hun ventede Svar fra ham. Men hvad skulde han skrive. Nogle Godtkøbsfraser om, at han glædede sig til at gense hende og meget godt erindrede alt, hvad der var hændt paa Overfarten med „Kaiser Wilhelm". Andet kunde det ikke blive. Hans Tanker var andre Steder henne end hos Miss Alice. Enfin — et Par Ord maatte han vel svare for Høfligheds Skyld.

Den næste Formiddag — før han mødte til sædvanligt Klokkeslet paa „Den nye Tid"s Redaktionskontor — gik han op til Etatsraad Thymann, der holdt et Slags Privatkontor i den gamle Del af Byen. Fabrikerne, hvor ogsaa Kontorpersonalet arbejdede, laa et godt Stykke ude bag en af Forstæderne.

Det var en stor, gammeldags Ejendom, men saa udmærket vedligeholdt, at den skinnede næsten som ny. Der voxede et Træ i det ene Hjørne af den rummelige Gaardsplads, og Muren, der adskilte den fra Naboejendommen,

var pyntet med et Vedbend-Espalier. Opgangen var bred og herskabelig. Der burde have staaet indridset over Porten: Velstand og Soliditet.

Etatsraadens Dør paa første Sal var forsynet med en ualmindelig stor, blankt poleret Messingplade, hvorpaa stod Navnet *L. V. Thymann.* Mere behøvedes ikke. Alle Mennesker vidste, hvem L. V. Thymann var.

Der skulde dog være dem, som kendte hans Prokurist og første Fuldmægtig endnu bedre end ham selv. Folk, for hvem Etatsraad Thymann stod i et Slags overjordisk, hemmelighedsfuldt Skær, et Skær, der straalede langt borte fra, men som skjulte noget af selve Manden. Der var Folk, som fik at vide, at Etatsraaden havde bestemt det saaledes, og at Etatsraaden ønskede det saaledes, men som altid fik disse Tilkendegivelser paa anden Haand, gennem Fuldmægtig Madsen. Og Fuldmægtig Madsen blev derved næsten ligesaa mægtig som Etatsraaden selv. Kun at han ikke optraadte repræsentativt ved festlige Lejligheder. Det besørgede Etatsraaden personlig. Ved Nytaarsmiddagen for Funktionærerne var det Etatsraaden, der præsiderede, og ved den aarlige Skovtur for Arbejderne mødte Etatsraaden for at hilse paa dem, inden de kørte afsted.

Men var der nogen Sag af difficil Natur, der skulde afgøres, var det Fuldmægtig Madsen, der traadte i Funktion, medens Etatsraaden forsvandt som et hemmelighedsfuldt og overnaturligt Luftsyn.

Fuldmægtig Madsen var derfor altid at træffe, og det var ogsaa ham, hvem Poul Fasting først saà, da han traadte ind ad Døren til Etatsraad Thymanns Privatkontor.

Men foruden Fuldmægtigen var der endnu en Person tilstede, som Poul mindst havde ventet at træffe her — Onkel Gerhard. Han var øjensynlig i Færd med at udfærdige en Kvittering for nogle Penge, som Fuldmægtig Madsen havde udbetalt til ham, og som endnu laa fremme paa den blanke Mahognitræs Skranke, der adskilte Fuldmægtig Madsens Person, hans Pult og hans Jærnpengeskab fra den øvrige Del af Kontoret.

Gerhard Munthe stod bøjet over Papiret, som han skrev paa, og først da han havde rettet sig i Vejret og leveret Kvitteringen til Fuldmægtigen, lagde han Mærke til Poul. De blev begge to noget overraskede.

„Hvad Fanden — har du Forretninger her?“ spurgte den gamle Maler.

„Etatsraad Thymann har ønsket at tale med mig.“

„Ja saa?“

„Er det Hr. Fasting?“ spurgte Fuldmægtig Madsen.

Poul bekræftede det.

„Værsgod — Etatsraaden venter Dem.“ Fuldmægtig Madsen gjorde en affabel Haandbevægelse mod Døren ligefor Skranken.

Poul nikkede til Onkel Gerhard og vilde gaa ind.

„Vent lidt, min Dreng!“ sagde den gamle Maler. „Jeg gaar over i Kaféen paa Hjørnet. Søg mig dèr, naar du er færdig — jeg vil gærne tale med dig.“

Poul lovede at komme. Saa bankede han paa Døren til Etatsraad Thymanns Privatkontor og traadte indenfor.

„Min kære, men svigefulde Ven!“ lød Etatsraadens joviale Stemme. „Kom her og sæt Dem; jeg har vigtige Ting at tale med Dem om. Det var da godt, man endelig en Gang kunde faa fat paa Dem.“

Etatsraad Thymann sad ved et stort Skrivebord henne ved Vinduet. Det var et meget rummeligt Værelse og rigt udstyret. Der løb en Hylde rundt om Væggene med en uendelig Opstilling af Sølvgenstande, navnlig Sølvbægere i alle Størrelser, rimeligvis for Størstedelen Præmier, som Etatsraad Thymann havde vun-

det i Egenskab af mangeaarig, trofast Skydebroder.

Poul blev placeret i en magelig Stol ved Siden af Skrivebordet. Etatsraaden saà paa ham, smilede og rystede paa Hovedet.

„Hvor har De dog været henne, kære Fasting? — det er jo en Evighed, siden man har set Dem!“

Poul antydede noget om, at han havde havt meget at bestille, og at han derfor havde været nødt til at trække sig tilbage fra al Selskabelighed.

„Men Arbejdet og Hvilen bør følges ad, kære Ven,“ sagde Etatsraaden. „Jeg ligger ikke paa den lade Side, men fra Sæsonen begynder, til den slutter, spiser jeg ude mindst de fire af Ugens syv Dage, og jeg befinder mig udmærket derved . . . Men det er sandt — De er vel stærkt optaget af Deres journalistiske Virksomhed. A propos — kender De mange af Deres Kolleger, baade paa højre og venstre Side?“

„Nej, ikke ret mange — og i alt Fald ikke synderlig nøje.“

„Det var kedeligt — der var ellers noget, hvorom jeg gærne vilde have raadført mig med Dem. Jeg skal gaa lige til Sagen og sige

Dem, hvad det drejer sig om. Værsgod, vil De ikke ryge?“

Etatsraaden tog sit Cigaretui, der laa paa Skrivebordet, bød Poul en Cigar og tog selv en med. Han tændte langsomt og besindigt, pustede Tændstikken omhyggeligt ud og lagde den hen paa Askebægeret.

„Vi trænger til mere Agitation, kære Ven, og navnlig til Tilgang af unge, friske Kræfter. Der er for Øjeblikket en utaalelig Slaphed over hele Linjen. Naar jeg tænker paa, hvordan det var for et Par Aar siden — Fanetog, Møder og Foredrag og saa de mange Assembléer, med humoristisk Oplæsning og en lille Dans bag efter — de var udmærket egnede til at samle vore Partifæller og styrke den gode Sag. Men hvordan er det nu! — som jeg siger Dem: en utaalelig Slaphed, ingen Begejstring, ingen Assembléer; i Ny og Næ et knastørt politisk Foredrag — det er det hele. Vi er blevne enige om, at der maa gøres noget . . .“

„Undskyld“ — sagde Poul med et lille Smil — „det er vel ikke Partihemmeligheder — thi saa bør jeg dog gøre Dem opmærksom paa, at vi ikke er politiske Meningsfæller.“

„Passiar, kære Ven! Jeg ved, man kan stole paa Deres Loyalitet og Diskretion, og jeg nærer

ingen Betænkeligheder ved at betro mig til Dem. Ved De, hvad vi har i Sinde?“

Poul maatte bekende, at han ikke vidste det.

„Vi stifter et nyt Blad.“

„Se, se!“

„Et ungt Blad med lutter unge, friske Kræfter. Det er det, vi trænger til. Nyt, frisk Blod — saa kommer alt det andet af sig selv. Men ved De, hvad det kniber med at finde?“

„Nej —“

„En Redaktør.“

„Etatsraaden antydede jo ogsaa, at det skortede paa Tilgang af unge Kræfter.“

„Oprigtig talt — kære Fasting — jeg havde tænkt at spørge Dem, om De ikke blandt Deres journalistiske Bekendte kunde udpege den Mand, vi har Brug for?“

„Det vil ikke være nogen let Sag. Der fordres jo adskillige Betingelser hos den Person, som skal overtage en saadan Post. Først og fremmest maa det vel være en paalidelig Meningsfælle.“

„Naturligvis. Det vil sige — vi tager det ikke saa nøje, hvis han tidligere har hældet lidt til den anden Side. Blot vi faar en Mand, der vil gaa paa — frejdig og uforsagt, en, som har afluret vore Modstandere noget af

deres Taktik. Vi kan ikke længer kæmpe med Glacéhandsker; vi maa lære at give raat for usødet. Med andre Ord: vi skal bruge en Redaktør, som ikke er bange for at tage Bladet fra Munden, en Kampfælle, som bruger endnu skarpere Vaaben end vore Modstandere . . .“

„Jeg kender ingen . . .“

Etatsraad Thymann rettede sig lidt i Sædet og saà Poul stift i Øjnene:

„Hvad mener De om selv at modtage en saadan Stilling?“

„Jeg!“

Det var ikke langt fra at give et Sæt i ham, saa at han var sprungen op fra Stolen. Troede Manden, han var tilfals — vilde han „købe“ ham?

„Mit Forslag overrasker Dem,“ sagde Etatsraad Thymann. „Men De bør i hvert Fald tænke meget nøje over det. De hører jo ikke til de haandgangne Mænd indenfor Deres Parti; De har Deres egne Meninger og Anskuelser; jeg gaar derfor ud fra, at De i dette Øjeblik staar fri og uafhængig. Lad mig tillige gøre Dem opmærksom paa, at det er et Tilbud, som nok er værd at overveje. Vi tilbyder Dem en anset, indflydelsesrig og meget vellønnet Stilling — ved de næste Valg kan De

muligvis blive opstillet i en sikker Kreds; dermed ligger der en smuk journalistisk og politisk Løbebane aaben for Dem — De vil kunne udrette meget af det, som Deres højtbegavede og udmærkede Fader desværre ikke naaede at udrette. Kort sagt — Vejen er banet for Dem . . .“

Poul svarede:

„Jeg har kun én Betænkelighed ved det smukke Tilbud, De gør mig, Hr. Etatsraad Thymann — hvad vilde De kalde mig, hvis jeg modtog det?“

„Hvad jeg vilde kalde Dem, bedste Ven?“

Etatsraaden saà uforstaaende paa ham.

„Ja — jeg mener, hvad vilde De og andre — retskafne Folk have Ret til at kalde mig?“

„Jeg forstaar Dem ikke.“

„Jeg vilde blive en Overløber — en Renegat. Jeg har aldrig lagt Skjul paa mine Anskuelser og Sympatier, og hvis jeg modtog den ansete, indflydelsesrige og meget vellønnede Stilling, som De er saa elskværdig at tilbyde mig, er jeg bange for, at jeg vilde føle mig lidt trykket af den. Jeg tror derfor ikke, De kan være tjent med mig.“

„Kære Fasting —“ Etatsraadens fyldige Stemme fik en højtidelig Klang — „jeg misforstaar Dem ikke, og jeg respekterer selv-

følgelig Deres Betænkeligheder. Men Teorier er ét, og Livet — Livet med dets praktiske Vilkaar og Krav er noget andet. I Dag taler vi ikke mere om denne Sag. Men mit Tilbud staar ved Magt, og vi skal en anden Gang komme tilbage dertil.“

„Behøves ikke . . .“

Poul Fasting vilde til at gøre Indvendinger, endog i en lidt skarpere Form, men Etatsraad Thymann afbrød ham og lagde med mild, næsten faderlig Alvor sin Haand paa hans Skulder:

„Jeg ved, hvad De vil sige, kære Ven — men nu er det mig, der beder Dem: lad os foreløbig afbryde denne Samtale. Glæd mig og min Hustru med at spise ude hos os paa Søndag, ganske *en famille*. Vi har det lidt ensomt i denne Tid; mine Sønner er tagne ned til Paris for at se paa en Slags ny Motorvogne; de har ingen Ro paa sig, naar de ikke strax faar prøvet saadan noget . . . De kommer altsaa paa Søndag? Baade min Kone og min Datter vil blive glad ved at se Dem. Vi spiser paa sædvanlig Tid: $5^1/_2$. Saa er det en Aftale. Farvel, min kære unge Ven — Gud være med Dem . . .“

Poul blev afskaaren fra alle yderligere Bemærkninger; han kom ikke en Gang til at

svare paa, om han modtog Invitationen eller ikke. Naar Etatsraad Thymanns Velvilje naaede det Punkt, hvor den strømmede over alle Bredder, var der intet i Verden, som kunde modstaa den.

Etatsraaden fulgte ham lige til Døren, hvor han endnu til Overflod hilstes af Fuldmægtig Madsens affable Buk, og i en ærgerlig og misfornøjet Stemning opsøgte han den Kafé, hvor Gerhard Munthe havde sat ham Stævne.

Kaféen laa ovre paa Hjørnet ved Boulevarden, og han fandt den gamle Maler i det inderste Værelse, hvor der i Øjeblikket ikke var andre Gæster.

„Her er ingen, der kan lure efter, hvad vi taler om," sagde Onkel Gerhard. „Sæt dig ned . . . Ved du for Resten, hvad jeg sidder og tænker paa: det var dejligt, om man kunde gøre alt sit Arbejde uden at lægge Navn til — baade det, der duede, og det, der ikke duede. Jeg kan godt lide de Forfattere, der har skrevet anonymt, naar det virkelig var dem om at gøre at bevare deres Anonymitet. Naturligvis — det er vanskeligere for en Maler at være anonym, men det maatte dog kunne lade sig gøre, hvis man havde været det lige fra Begyndelsen af . . ."

„Hvad vilde du have opnaaet derved, Onkel Gerhard?“

„Jeg vilde være bleven sparet for mange onde Timer. Ser du — jeg har malet et Par Billeder, som jeg ved, jeg kan være bekendt, men jeg har aldrig brudt mig om at faa mit Navn og min Person trukket frem — hvad kommer det mit Arbejde og min Kunst ved? Og siden hen har jeg malet en Bunke Tøjeri, fordi jeg atter og atter skulde skaffe Penge; det har været et tungt Kors for mig, for en Smule kunstnerisk Samvittighed har jeg dog bevaret. Jeg hører desværre ikke til de lykkelige Dumrianer, der er fødte under Selvforgudelsens Tegn og bilder sig selv og andre ind, at alt, hvad de rører ved, bliver det fineste Guld . . . Naa, hvad maa jeg byde dig — du sidder der og hænger med Næbet!“

„Tak, ingen Ting — jeg vil helst nøjes med at ryge min Cigar.“

„Snak — du skal have noget at drikke . . .“ Han ringede paa Opvarteren og bestilte Whisky og Sodavand — „Vil du saa være saa god at sige mig, hvad du havde at gøre paa denne Tid af Dagen hos den muntre Etatsraad?“

„Ja, det behøver ikke at være nogen Hemmelighed. Han antydede noget om at tilbyde

mig en Redaktørpost ved et nyt Regeringsorgan . . .“

„Ej, ej — hvilken Ære! Og hvad svarede du?“

„Jeg kunde ikke modtage en saadan Post.“

„Nej, det kunde du vel ikke,“ sagde Onkel Gerhard betænksomt. „Kender du for Resten noget nærmere til Etatsraad Thymann — ud over det, at du nogle Gange har spist der i Huset og vel fortrinsvis givet dig af med at konversere Fruen og Datteren?“

„Nej, jeg kender ham egentlig meget lidt. Kender du ham nøjere, Onkel Gerhard?“

„Nøjere eller nøje . . .“ mumlede den gamle Maler og trak paa Skuldrene. „Aa ja, noget har jeg havt at gøre med ham — mest indirekte.“

„Er han en brav Mand? Jeg har aldrig rigtig kunnet faa rede paa ham; han snakker saa meget . . .“

„En brav Mand! Hvad er en brav Mand, kære Poul? Han hverken lyver eller stjæler eller slaar ihjel. Han er vist en fortræffelig, endogsaa en øm og kærlig Familiefader; han har en udmærket Appetit og en tilsvarende god Fordøjelse, hvilket skal vidne om en god Samvittighed. Forlanger du mere?“

„Jeg ved ikke. Rigtig sympatetisk har han

aldrig været mig, og den Maade, du omtaler ham paa, lyder jo noget fordægtig . . ."

„Ved du, hvilken Sygdom han lider af?" sagde Gerhard Munthe. „Han har faaet Guldfeber — der er gaaet Guld i ham, som det hedder mellem Børsfolk. Det skal være en fæl Sygdom. Jeg kendte en Mand, som hængte sig, da han havde opgjort sin Status, og det viste sig, at han kun havde 80,000 Kr. om Aaret at leve af; han bildte sig ind, at han vilde komme paa Fattighuset. Etatsraad Thymann har vel et Par smaa runde Millioner kvit og frit foruden Nettoindtægten af Fabrikerne, af vel funderede Ejendomshandeler og forskellige Nebengeschäfter. Men han gaar i en stadig Frygt for, at hans Penge ikke skal yngle tilstrækkelig. Hvis han bruger 80,000 eller 100,000 om Aaret, kan han endda lægge mindst et andet Hundredtusind til Side hvert Aar. Det løber op! Hasarderede Spekulationer indlader han sig ikke paa. Der er altsaa ikke synderlig Risiko for, at hans Børn skal komme til at sulte. Men han kan ikke faa nok. Det er det, man kalder Guldfeber. Jeg betragter ham nærmest som en ulykkelig Mand, trods hans Jovialitet og Veltalenhed. Og tænk — med nok saa mange Penge kan man dog ikke sikre sig mod en Dag at faa en Tagsten

i Hovedet eller blive overkørt af en elektrisk Sporvogn. Saa er det bedre at være Filosof — det, der virkelig betyder noget, kan man ikke købe for Penge."

„Fortæl mig, Onkel Gerhard — hvad er det for en Slags Forretninger, du har med Etatsraad Thymann?"

Den gamle Maler trak paa Skuldrene ligesom før.

„Jeg har ingen Forretninger med Etatsraaden — kun med Fuldmægtig Madsen."

„Med Fuldmægtig Madsen — det er jo hans Prokurist?"

„Meget muligt. Men Madsen kan jo godt have sine egne Forretninger ved Siden af. Ser du, Etatsraad Thymanns Fader var en jævn Mand og tjente sine første Penge som Malerihøker; den Specialitet interesserede ogsaa Sønnen, men da han siden hen blev fornem, betitlet og dekoreret, saa kunde han ikke længer være saadan en Forretning bekendt, og saa overdrog han den til Madsen . . ."

„Vil det sige, at han selv staar bag ved?"

„Det ved jeg ikke," svarede Gerhard Munthe tørt. „Jeg har kun at gøre med Fuldmægtig Madsen."

„Hvorledes det?"

„Er det min Slavekontrakt, du vil høre om?"

„Din Slavekontrakt, Onkel Gerhard?“

„Ja, den er meget interessant; jeg har tænkt paa, at den skal publiceres efter min Død som Bidrag til vort Lands Kunsthistorie. Mod en vis aarlig Sum har jeg forpligtet mig til at levere saa og saa mange Billeder, der forhandles videre til engelske Malerihandlere. Der tjenes vist godt paa dem, og at jeg gaar i Hundene, har jo mindre at betyde. Jeg fortjener ikke bedre, naar jeg har kunnet gaa ind paa en saadan Skændsel . . .“

„Men hvorfor gør du det, Onkel Gerhard?“

„Hvorfor jeg gør det? Fordi jeg skal skaffe Penge — altid Penge, og mit Navn duer ikke mere, undtagen naar jeg vil høkre og sjakre . . . tvi for Usseldom!“

Gerhard Munthe havde knyttet Haanden saa stærkt, at Aarerne traadte blaa og opsvulmede frem. Han skyllede Indholdet af sit Glas i sig og rystede det tykke, graa Haar som en Manke.

„Lad os ikke tale mere om det. Jeg er bleven for gammel til at lægge over paa en anden Boug. Men du, Poul — drik dit Glas ud dèr, og svar mig saa paa, hvad jeg spørger dig om!“

„Og hvad er det?“

„Poul — du skal sige mig Sandheden: der er vel ingen Fixfaxerier mellem dig og Ellen?“

„Hvad mener du?“

„Ingen Udflugter — du ved vel, jeg holder af dig. Jeg vilde aldrig kunne tilgive mig selv, hvis jeg var Skyld i, at det gik galt, fordi jeg har ført dig og hende sammen.“

„Men var det da nogen Ulykke, om hun og jeg holdt af hinanden·“

„Holdt af hinanden — Vrøvl! — hvad vil det sige?“ vrængede den gamle Maler. „Vil du gifte dig med hende — eller vil du forføre hende? Det er vel de to Ting, der kan være Tale om, og begge Dele er lige splintrende gale. Forstaar du mig, min Dreng, baade det ene og det andet vil føre til Fortræd baade for dig og hende. Bryd derfor af i Tide!“

„Men hvis det nu er for sent . . .“

„For sent? Det vil jeg ikke haabe. Saa er der altsaa allerede noget galt?“

„Kære Onkel Gerhard — lad os tale om det en anden Gang. I Dag er du ikke i Humør til at høre paa mig. Og jeg skal op paa Kontoret; Klokken er bleven mange.“

„Jeg troede, der var mere Rygrad i dig, Poul — at du ikke saadan lod dig fange af det første kønne Pigebarn, du fik Kig paa . . .“ sagde den gamle Maler og rystede bekymret

paa Hovedet. „Men i det Kapitel er du nok ikke mere staalsat, end vi andre har været, da vi var i din Alder. Det gør mig ondt for dig, Poul — og for hende med.“

„Farvel, Onkel Gerhard — jeg maa afsted nu. Men jeg ser snart ud til dig.“

„Gid du aldrig havde faaet din Gang derude i min Rønne. Jeg er en Pechvogel, der bringer Uheld over dem, som jeg holder mest af.“

Poul bød Farvel og gik, men Gerhard Munthe blev siddende, hvor han sad. Han saà i Dag ti Aar ældre ud, end han plejede at gøre, naar man traf ham ude i Atelieret, optaget af sit Arbejde eller klimprende paa Guitaren, med den spanske Vin foran sig paa Bordet — især naar han boede alene derude, og man lod ham være i Fred.

Ellens Lunefuldhed havde i den sidste Tid antaget en ganske abnorm Karakter. Undertiden var hun vrippen og sær som et uartigt Barn; til andre Tider kunde hun saare ham med ufine og ukærlige Ord eller bryde ud i pludselig, ustyrlig Heftighed, der saa atter skiftede med øm Hengivelse.

Han led meget ved disse Scener, og Gang efter Gang havde han besluttet at gøre Ende paa et Forhold, der syntes at skulle blive til lige stor Kval for dem begge to. Hun derimod lod ikke til at tænke paa, at det kunde være synderlig anderledes. I en af deres ømme Perioder havde de talt om at gifte sig ud paa Efteraaret, og strax havde hun været henrykt ved Tanken derom; men ogsaa denne Stemning varede kun kort, og hendes Lunefuldhed tog snarere til end af. Han havde det Indtryk, at hun paa en vis Maade skræmmedes ved

Forestillingen om at binde sig saa fast til et andet Menneske — et Menneske, som hun maaske oven i Købet skulde rette og føje sig efter; det var jo en Art Tvang, og den syntes at fylde hende med en kold og fjendtlig Følelse.

Men saa kunde der jo intet være i Vejen for at bryde Forholdet? Han havde flere Gange villet tale alvorligt med hende derom, men hun lod ikke til at ville forstaa ham. Hun var ikke lykkelig, og hun længtes ikke synderlig efter Bryllup, men hun betragtede det alligevel som en given Sag, at han maatte gifte sig med hende, ligesom det forekom hende at være den naturligste Ting, at han tilhørte hende for Tid og Evighed.

Naar han ikke havde været hos hende i nogle Dage, plejede hun at sende Bud, at han strax, endnu samme Aften, maatte komme. Saa begyndte det med Graad og Bebrejdelser eller vrippen Lunefuldhed og endte ufravigelig med en Omfavnelse. Hun skiftede med forbavsende Lethed fra det ene til det andet.

Han indsaa, at dette var den rene Galskab. Men hver Gang han havde været nær ved Udførelsen af sit Forsæt, meldte der sig den samme Tanke: med alle sine Unoder var hun en grundhæderlig og fuldkommen ufordærvet ung Kvinde, der tillidsfuldt havde hengivet sig til

ham; kunde han saa forlade hende uden at handle som en Slyngel. Det maatte komme an paa, om hun frit og godvillig gik ind paa at bryde Forholdet, fordi hun kom til det samme Resultat som han: at en endnu fastere Forbindelse, et Ægteskab mellem dem, vilde blive den sikreste Ødelæggelse for den ene saavel som for den anden. Men hvordan skulde han gøre hende det begribeligt; hun syntes jo for sit Vedkommende ikke at finde nogen stor Urimelighed i, at Kulde og Fjendtlighed Dag efter Dag vexlede med de hedeste Omfavnelser. Han var tilsidst bleven ganske sjælesyg af alt dette, og han skammede sig dybt over sin Svaghed.

Der var kommet en fremmed Cellospiller til Byen, en af de mest verdensberømte. Violoncel var Poul Fastings Yndlingsinstrument; han elskede dette fine Instrument, der har en Rigdom og Fylde i sine Toner som intet andet. Desuden, han kunde nok trænge til nogen Adspredelse i denne Tid. Han havde i de sidste Maaneder ingen Steder været. Etatsraad Thymanns Indbydelse havde han besvaret med et

høfligt Afslag; han ønskede ikke at komme tilbage til Forslaget om Redaktørposten, og følgelig havde han intet at gøre der i Huset. Desværre — thi han følte det som et Savn, at han ikke mere skulde træffe Søster Cecilie; havde nogen kunnet redde ham ud af „Ellehøjen", maatte det have været den fine og kloge Pige. Han undredes selv over, hvor varmt han længtes efter hende. Og det var forspildt — altsammen forspildt.

Kommandøren var paa sin sædvanlige Sommertur til Teplitz, hvor han brugte Kur. Han havde været saa elskværdig at invitere Poul med, men Poul havde undskyldt sig med sit Arbejde. Frk. Munthe var rejst over til Broderdatteren, og han var nu alene i Lejligheden, hvor Husjomfruen og den ene af Pigerne holdt Hus for ham. Han havde besørget sine Forretninger pligtskyldig, men uden Lyst, læst endel, gaaet lange Ture, og han havde været glad over at være alene.

Men det vilde være godt at høre god Musik. Det var ud paa Eftermiddagen, og han stod og klædte sig paa for at tage med Toget ud til det Sted ved Kysten, hvor den fremmede Virtuos skulde optræde.

Saa ringede det, og Pigen kom ind med en af de sædvanlige Billetter, som han kendte i

lang Afstand. Det var Ellen, der skrev, at hun ventede ham og længtes efter ham. Hun var vant til, at han kom, naar hun kaldte. Men denne Gang maatte hun have lidt Taalmodighed. Han vilde ikke gaa glip af at høre Cellospilleren. Han satte sig ved Skrivebordet og skrev to Linier: at hun maatte have ham undskyldt i Aften; i Morgen Middag skulde han komme til hende. Saa fik Budet dette Svar med tilbage.

Han naaede at komme tidsnok med Toget, og en halv Times Tid efter sad han i Badehotellets Koncertsal, der var fyldt til sidste Plads af Landliggere og Folk inde fra Byen. Den fremmede Cellospiller havde et Navn, som virkede med magnetisk Tiltrækningskraft.

Det var et vel sammensat Program, lutter gode, gediegne Ting, og den fremmede Kunstner spillede saaledes, at Poul for et Øjeblik glemte, hvad der pinte ham. Han hørte med en Lægmands Øre, uden Kritik, egentlig uden musikalsk Forstaaelse, men Tonerne — det var en af Beethovens Cellosonater — greb ham rent umiddelbart, fyldte ham først med en Blanding af Sorg og Skam over sig selv — en Følelse af hans Ringhed og Uformuenhed, der pressede som et Par Jærnhænder om hans Hjærte, og derpaa fulgte en vemodsfuld Læng-

sel efter alt, hvad der var godt og fint og stille. Han lukkede Øjnene og ønskede, at Cellospilleren vilde blive ved; han kunde have siddet i mange Timer saaledes og lyttet.

Det bragende Bifald, som fulgte efter, skurrede i hans Øren. Første Afdeling af Koncerten var forbi, og Størstedelen af Publikum forlod sine Pladser for at benytte Pausen til at trække frisk Luft udenfor.

Da han vendte sig om, fik han Øje paa en ung Dame, der sad alene paa en af Yderpladserne nogle Rækker tilbage i Salen. Han kendte hende strax. Det var Agnes Thymann. Nu faldt det ham først ind, at han hele Tiden paa Vejen herud havde ønsket, at han maatte møde hende, og han følte en stærk og pludselig Glæde, da han saà hende.

Han gik rask ned mod hendes Plads, men hun var fordybet i Koncertprogrammet og lagde ikke Mærke til ham, før han stod ved Siden af hende.

„Maa det være mig tilladt at hilse paa Dem, Frøken — det er længe siden . . .“

Hun saà op, og han lagde Mærke til, at hun saà noget træt og bleg ud.

„Maa det være mig tilladt . . .“ gentog han.

Men hun bad ham ikke — som han havde haabet — om at tage Plads ved Siden af hende.

Det Blik, hvormed hun mødte hans, var koldt og fremmed.

Det var, ligesom noget snørede sig sammen om hans Bryst; som om han følte, at han havde mistet noget, han burde have passet paa, varligt og omhyggeligt. Han troede ikke, han havde været forelsket i Agnes Thymann — saa lidt som hun i ham — der havde aldrig været noget „erotisk“ mellem dem, men vel kun Begyndelsen til et varmt, kønt Venskab; han havde været glad, hver Gang han havde været sammen med hende. Nej, andet havde der sikkert ikke været. Det gjorde ham ondt at se det kolde og fremmede Udtryk i hendes Øjne — ganske saaledes som den allerførste Gang, han havde truffet hende.

Hans Stemme var ikke ganske sikker, da han spurgte:

„Er De vred paa mig?“

„Vred — paa Dem? Hvorfor skulde jeg være det?“

Tonen var ligesaa fremmed og ligegyldig som Blikket.

„Jeg mente, at De og Deres Familie kunde have taget det fortrydelig op, at jeg saa længe ikke har været ude paa „Strandlyst“. Deres Forældre har vist mig megen Gæstfrihed, og

jeg vilde nødig have, De skulde anse mig for utaknemmelig."

„Det er meget venligt af Dem at sige det."

„Jeg har havt meget Arbejde i den sidste Tid," begyndte han igen, efter at de havde vexlet nogle ligegyldige Bemærkninger. Da hun intet svarede, tilføjede han lidt nølende: „Og jeg har ikke havt det godt . . ."

Denne Gang saà hun paa ham, noget mindre fremmed, syntes han, og med sine alvorlige, forskende Øjne.

„De skylder os da ikke Regnskab, Hr. Fasting, for hvordan De anvender Deres Tid . . ."

„Nej, det gør jeg ikke. Men jeg har været meget glad ved at komme hos Dem, og det gør mig ondt, at det er forbi nu . . ."

„*Ils sont passés, ces jours de fête!*" sagde hun med noget, der næsten lignede en Grimace.

„Tør jeg bede Dem bringe Deres Moder en Hilsen fra mig . . ."

„Ikke Fa'er?" spurgte hun med en underlig Betoning.

„Jo selvfølgelig, ogsaa Etatsraaden."

„Det skal jeg gærne."

„Farvel —"

Han tøvede et Øjeblik, som om han ventede

paa, at hun vilde række ham Haanden eller sige et Par Ord, der kunde tyde paa, at de ikke skiltes i Uvenskab. Men hun sagde intet, bøjede kun Hovedet for at besvare hans Hilsen og gav sig igen til at læse i Koncertprogrammet.

Han vendte tilbage til sin Plads, og lidt efter begyndte Koncertens anden Afdeling; men han mærkede, at han var bleven uimodtagelig for den gode Musik, og han benyttede den første Pause mellem to Numre til at forlade Koncertsalen. Da han gik ned forbi Stolerækkerne, søgte hans Blik endnu en Gang Agnes Thymann, men hendes Skikkelse skjultes omtrent ganske, dèr hvor hun sad, af en høj, meget brystsvær Dame, pyntet med et Uhyre af en moderne Pariserhat. —

Hvorfor havde hun taget saa uvenligt, ja, næsten fornærmende køligt imod ham. Vidste hun noget om hans Forhold til Ellen, og var det det, der havde berøvet ham hendes Venskab. Skulde Søster Cecilie alligevel have følt varmere for ham, end han havde troet. Og han selv . . . Men hvad nyttede det at tænke derpaa. Forbi — forbi!

Han drev ind gennen Skoven, huggede med sin Stok i Gangstiens Grus, holdt Dommedag med sig selv, og en Gang imellem lo han højt.

Rank Vilje — være sig selv — aldrig gaa paa Akkord — Jo pyt! Vi var nogle fede Karle!

Klokken var omtrent elleve, da han igen var inde i Byen. Tjenestefolkene vilde rimeligvis være gaaede til Ro, naar han kom hjem; men han vilde hellere gaa sulten i Seng end søge ind paa en Kafé. Han gad ikke se Mennesker, hverken fremmede eller bekendte.

Han lukkede sig ind i Lejligheden med sin egen Nøgle og blev forundret ved at se, at Hængelampen inde i Dagligstuen var tændt. Fra det tilstødende Værelse kom Trine, Stuepigen, der havde hørt ham aabne og lukke Entrédøren.

„Er De oppe endnu?“ spurgte han.

„Ja, der sidder en fremmed Dame og venter inde i Hr. Kandidatens Værelse,“ svarede Pigen.

„En fremmed Dame?“

„Hun sagde, at hun absolut maatte tale med Kandidaten i Aften, og saa fik jeg jo la' hende bli' siddende derinde.“

Pigen, der havde tjent flere Aar i Kommandørens Hus, saà dydig indigneret ud, da hun afleverede denne Besked.

„Ja, saa er det godt, Trine. Jeg ved, hvem den Dame er. De kan ganske rolig gaa i Seng.“

„Kan jeg gaa i Seng, mens den fremmede Dame er her! Nej, det kan vist ikke passe sig.“

„Saa kan De blive oppe, gode Trine — ganske som De vil.“

Han gik gennem Dagligstuen og Kabinettet ind til sit Arbejdsværelse. Ganske rigtigt — der sad Ellen henne ved det aabne Vindue, ret op og ned, med Hat og Jaket paa, ligesom hun var traadt ind ad Døren for godt og vel en Time siden.

„Ellen, du her — hvad skal det betyde?“

Hun svarede først ikke. Saa gik han hen til hende og lagde Haanden paa hendes Skulder:

„Hvad er det for Narrestreger! Hvad maa Tjenestefolkene tro, at du kommer her paa saadan en Tid?“

„Lad dem tro, hvad de vil — det bryder jeg mig ikke om.“

„Men det gør jeg — for din Skyld. Jeg skrev jo til dig, at jeg vilde komme i Morgen Middag.“

„Det havde jeg ikke Lyst til at vente paa. Jeg vidste, at din fornemme Familie var rejst, og at du var alene. Skammer du dig ved mig?“

„Nej, Ellen — ikke over dig, men over dine

Taabeligheder. Der maa en Gang en Ende paa det!“

„Paa hvad?“ spurgte hun i en kampberedt Tone.

Han svarede ikke strax, men gav sig til at tænde Lampen, der stod paa Skrivebordet. Ellen var bleven siddende i samme Stilling henne ved Vinduet. Han gik atter hen til hende.

„Ellen“ — sagde han — „i Aften skal du lade mig i Fred. Jeg vil ikke have flere af disse Scener, som du har din Styrke i. Lad mig nu følge dig hjem. Saa kommer jeg til dig i Morgen, som jeg har lovet, og saa maa vi tale alvorligt med hinanden.“

Men Ellen lod sig ikke saa let berolige. Hun var først bleven fornærmet over, at han ikke var kommet paa hendes Bud — hvad der aldrig var hændet før —; hendes Vrede var voxet, da hun ikke havde truffet ham hjemme, og hendes Stemning var ikke bleven blidere, efter at hun nu havde siddet og ventet paa ham en hel Time. Følgelig var hun fuld af Vrede og Kamplyst.

„Hvad vil du sige mig! Jeg bryder mig ikke om dine pæne Talemaader; dem er jeg ked af at høre paa. Du vil vel helst være helt fri for mig; det kan du ogsaa nok blive. Men du

kunde jo bare have ladet mig i Fred. Jeg var meget lykkeligere, før jeg kendte dig . . .“

„Hør nu, Ellen, du skal være fornuftig og rimelig. Dette er ikke til at holde ud for nogen af os. Har du ikke en eneste god Følelse for mig mere, saa lad os skilles uden Vrede og Bitterhed. Det kan dog ikke være din Mening, at vi kun skal være sammen for at pine og saare hinanden . . .“

Ellen lo hysterisk.

„Sig du det hellere rent ud — du bryder dig ikke længer om mig. Det viser du ved enhver optænkelig Lejlighed. Du er uopmærksom og hensynsløs. Nu har du jo faaet din Vilje, og saadan er alle I Mandfolk. Du har baaret dig nydeligt ad mod mig; jeg var en brav Pige, før jeg traf dig, og nu er jeg ikke bedre end . . .“

Hun slog pludselig over i en krampagtig Graad, der fik hele hendes Legeme til at ryste. Han gik nogle Gange frem og tilbage paa Gulvet, vidste ikke, hvad han skulde sige til hende. Hver Gang han var Vidne til disse Paroxysmer, blev hans Hjærte koldere mod hende. Og dog, nogen Ret havde hun vel. Han burde have været den stærkeste.

Ellen blev ved at græde, voldsomt og ustandseligt.

Nu stod han stille ved Siden af hende.

„Tilgiv, Ellen, hvad Uret jeg har gjort mod dig — jeg vil gærne gøre det godt igen efter bedste Evne. Men vi maa vide, om vi kan være gode mod hinanden; ellers bliver det til endnu større Ulykke for os . . .“

Han vilde stryge Haaret bort fra hendes Kind, hvortil det laa fastklæbet af Graaden; men hun skød heftig hans Haand til Side og rejste sig op.

„Lad mig være! Jeg tror ikke paa, hvad du siger. Du er en Hykler, og du har aldrig brudt dig om mig undtagen for min kønne Krops Skyld — det er afskyeligt! Jeg hader dig og alle Mænd i Verden!“

„Ellen — nu ligner du jo din Tante Munthe, naar hun har et af sine værste Anfald!“

„Tante Munthe — hvad er der med hende!“ raabte Ellen med et Raseri, der virkelig ikke stod tilbage for Fru Munthes Paroxysmer. „Hun kan vel være ligesaa god som for Exempel din Fa'er, der spillede Fallit og maatte rejse sin Vej . . .“

Han saà paa hende uden at sige noget. Dette gik over alle Grænser. Der var en Brutalitet baade i Ordene og Tonen, der forvandlede hende saa fuldkomment, at han ikke længer forstod den Magt, hun havde havt over

ham. Han sagde mere ved sig selv end henvendt til hende:

„Det er hæsligt!“

„Jeg er dog tusinde Gange bedre end du!“ vedblev hun bestandig lige hysterisk. „Men du skal faa dit Ønske opfyldt — nu skal det være forbi!“

Hun rev sin Straahat til sig, som hun havde kastet hen paa Bordet, og før han fik set sig om, var hun stormet ud af Døren og ilet gennem Stuerne ud i Entréen, hvor Stuepigen holdt Vagt for at lyse den fremmede Dame ned ad Trappen og ud gennem Porten.

Han tænkte et Øjeblik paa at følge efter hende, men opgav det igen. Det havde været den sædvanlige Scenegang, at hun havde tirret ham saa længe, til han var gaaet sin Vej; men naar han saa var kommet ud paa Gaden, havde han forestillet sig hendes Oprevethed og Fortvivlelse og tillige, hvor barnagtig hun var. Saa var han vendt tilbage til hende, og hun var bleven rørt og havde angret sin ustyrlige Hidsighed, og det var endt med den sædvanlige Forsoningsscene.

Men det havde ikke været andet end den ynkeligste Svaghed, der havde gentaget sig altfor ofte. Nu havde hun selv sagt, at det skulde være forbi, og han kunde ikke ønske

noget bedre. Han burde føle sig som befriet fra en utaalelig Byrde, en uhyre Lidelse, andet havde dette Forhold ikke været, og alligevel — han havde en pinlig Følelse af, at han havde gjort Uret baade mod sig selv og et andet Menneske. Men fri — fri var han igen.

Da Trine Stuepige kom op med Lyset, sagde hun til Husjomfruen, der kaldte paa hende inde fra sit Værelse, at noget lignende havde hun aldrig troet, hun skulde opleve i Kommandørens Hus. Hun havde hørt hvert evige Ord, der var bleven vexlet mellem Kandidaten og den fremmede Dame. Men for Resten havde der ikke været den allermindste Smule Kixeri mellem dem; hun kunde forstaa, at Kandidaten havde været hemmelig forlovet og nu havde slaaet op, og det var da en Gudsens Lykke for ham.

Han var en fri Mand. Var det ikke en Lykke at være det. Og det var ikke ham, men hende, der havde hidført Bruddet; følgelig havde han intet at bebrejde sig. Det var overhovedet taabeligt med alle de Griller og Skrup-

ler, man gik og plagede sig selv med. Havde hans Fader ikke skrevet til ham en Gang om at handle stærkt og hensynsløst, ikke vigende og varsomt, saa man spærrede for sig selv ved hvert andet Skridt og kom til at krybe gennem Livet i Stedet for at tilbagelægge Vejen i kæk Marsch. Og hvad andet havde han gjort end vige og bøje af. Det vilde han ikke mere. Kunde man ellers ikke udrette synderligt, maatte man i det mindste bevare sin egen Personlighed fri og rank, ikke lade sig hilde i Ufrihed og Daarligdom af lutter Hensynsfuldhed og Blødhjærtethed.

Det var en Lykke, at dette Forhold var til Ende, og forhaabentlig uden at nogen større Skade var sket enten for ham eller hende. Det var omtrent en Maaned siden, han havde set eller hørt noget til Ellen; hun syntes altsaa at mene det alvorligt med Bruddet, og han var hende taknemmelig derfor. Det undrede ham selv, at han ikke et eneste Øjeblik længtes efter hende; ja, at han tænkte paa hende næsten som en fremmed. Derimod var der en anden Erindring, der pinte ham: hans sidste Møde med Søster Cecilie. Var han saa ringe, at han fortjente en saadan Kulde og Uvenlighed som den, hun havde vist ham. Det syntes han ikke, og det gjorde ham bitter og ond,

naar han tænkte paa deres sidste, tilfældige Møde. Den Fortrolighed, der havde været mellem dem en Tid lang, de gode Timer, de havde havt sammen, havde altsaa hvilet paa saare løs Grund. Rygtet og Sladderen havde maaske fortalt om hans „Letsindighed", og strax havde Søster Cecilie, som den strænge Klostersøster hun var, slaaet Kors for sig og udraabt sit Anatema. Ogsaa i dette Forhold var han bleven skuffet. Nu vilde han gøre sig fuldkommen fri baade for det ene og det andet. Han følte en pludselig stærk Trang til at leve, sejre, erobre; han syntes, at han havde pøniteret længe nok. Han var ung og stærk, var lidet anlagt paa at være Asket. Livet var dog skønnere end al Filosofi.

Han syntes selv, at han gjorde en ganske taalelig Figur, da han saà sig i Spejlet, iført sin sorte Kjole og hvide Vest. Hovedet med den ualmindelig smukt formede Nakke sad ikke ilde paa de brede Skuldre, og den sidste Tids Modgang havde aabenbart ikke taget synderligt paa ham. Det var vist rigtigt nok, som „Søster Cecilie" havde sagt: han var Optimist og Sangviniker, og den Slags Folk gled jo let hen over deres Genvordigheder.

Hvad Tid var det nu, han skulde møde til Receptionen hos Repræsentanten for det store,

fremmede Land? Han gik tilbage til sit Arbejdsværelse for at finde Invitationskortet paa Skrivebordet. Jo, det passede — han havde endnu et Kvarters Tid tilovers.

Han smilede spydigt af sine egne Tanker: Skulde Miss Alice Green virkelig blive hans Trøsterinde efter de Skuffelser, han havde lidt andre Steder. Egentlig vilde hun egne sig udmærket til denne Rolle. Saa lille og blød en Haand, som hun havde. Søster Cecilies Haand var en Smule kold og saa mager, at man kunde føle Brusket gennem den fine Hud, og Ellen havde en Haand saa fast og haard som en Mands. Miss Alice var derimod Kvinde helt ud i Fingerspidserne; hun filosoferede kun paa Skrømt; hun drillede og æggede Mændene, men den enkelte udvalgte, som hun en Gang vilde skænke sin Gunst og Naade, maatte hun sikkert kunne gøre meget lykkelig — i hvert Fald for en Tid. Og var det ikke en priselig Talemaade, som ofte blev anvendt baade i Teori og Praxis: *Après nous le déluge.*

I alt Fald kunde det være morsomt nok at træffe Miss Alice Green igen.

— — —

Den fremmede Afsending, Mr. Brotherson, holdt af at samle et spirituelt Selskab i sit

Hjem. Han havde literære Interesser, dyrkede med særlig Forkærlighed de nordiske Landes Literatur og saà gærne Forfattere og Kunstnere hos sig. Han var en høj og smuk Mand med et stort, lyst Skæg, der naaede ham til midt paa Brystet; i sin sorte Kjole uden Dekorationer saà han nok saa repræsentativ ud som nogen af de andre fremmede Diplomater i deres overbroderede og dekorerede Uniformer. Han førte et gæstfrit Hus, for saa vidt hans Gage og nogen Privatformue tillod ham at gøre det. Hans Lejlighed i Hovedstadens fineste Kvarter, nær ved Residenspalæerne, var udstyret uden synderlig Luxus, og det selskabelige Arrangement var relativt tarveligt; men man satte Pris paa at modtage Indbydelse til Mr. Brothersons Receptioner, fordi man vidste, at man traf Folk, som det var morsomt at være sammen med, deriblandt ofte nogle af Gesandtens mere distinguerede Landsmænd, som *p. t.* opholdt sig i den nordiske Hovedstad.

I Aften var indbudt Redaktør Axel Raben, nogle kendte Politikere af forskellige Partier og endnu flere Repræsentanter, baade kvindelige og mandlige, for den literære og kunstneriske Verden. „Hofmaleren", Hr. Friis-Hansen, var der ogsaa. Han var overhovedet meget

dygtig til at skaffe sig Invitationer; der var knapt nogen repræsentativ Kreds, hvortil han ikke havde forstaaet at bane sig Adgang. Selv gjorde han og hans Frue af og til smaa udsøgte Selskaber, der ligefrem var komne i Ry for Arrangementets Raffinement, men hvortil Hr. Friis-Hansen aldrig inviterede andre end saadanne Folk, som han paa en eller anden Maade kunde have Nytte af. Ingen forstod som Hr. Friis-Hansen den Kunst at spise sig frem; hans Kones Penge var ikke faldne paa urette Sted; de havde i væsentlig Grad hjulpet ham til at realisere sine Ideer om Livsværdierne; desuden var han en Mand med et affabelt Væsen, gode Manerer og Smag for at klæde baade sig selv og sin Kone paa, og det skulde gaa underligt til, om han ikke endte som Direktør for Akademiet; at han i Tidens Løb vilde faa høje Dekorationer og Titler, kunde han under alle Omstændigheder være sikker paa. —

I et Sofahjørne sad en svensk Malerinde og en norsk Literat og drøftede Kunstens Vilkaar i de nordiske Lande. En ganske ung Digter af hjemlig Oprindelse demonstrerede livlig sine Teorier om, hvad der betingede den betydelige Poesi. Den maatte fremfor alt være svær at forstaa, uklar, strid, utilgængelig. Eller ogsaa

overvældende robust, brutal. Stilen paa Trods af alle hidtil gældende Love. Han vilde udkaste et Billede: et uvejsomt Krat i Bælgmørke. — Der var en, som nævnede Navnet paa en Forfatter, som just havde vundet Navnkundighed ved sin klare, formsikre Kunst; men der var tre andre Stemmer, som raabte: Forældet!

Inde i det tilstødende Værelse musiceredes der af en ung finsk Klaverspillerske.

Værten gik fra Gruppe til Gruppe, var lutter Smil og Fornøjelighed. Han havde sidst talt med Mr. Astor Green, der saà akkurat ligesaa melankolsk ud paa Landjorden som paa Havet — det vil sige, han saà ud, som om han bestandig trængte til *that drink of whisky*, som det syntes at være hans Livs Opgave at tilsnige sig i Smug, paa en hvilken som helst Tid, og hvor som helst han befandt sig. Mr. Brotherson havde søgt at faa en Samtale i Gang med sin distinguerede Landsmand, men Mr. Astor Green bare gryntede og sagde *Yes,* og Forsøget maatte opgives.

Mrs. Green var paa Færde gennem alle Stuerne; thi ogsaa hun var den samme som før: hun vaagede over sine Døtre, Miss Alice, Miss Helen og Miss Flory. Mrs. Green kunde ikke lide dette kosmopolitiske Selskab, navnlig

ikke disse Literater og Kunstnere; de havde en Maade at tale paa til unge Damer, som hun fandt stødende, næsten usædelig. En ung Dame af det gode Selskab kunde til Nød være lidt rask i sin Mund og bruge sine Øjne — til Maade og med Betænksomhed. Men en ung Mand skulde være stiv som en Pind og bare bukke og sige *Yes, Ma'am!* Han maatte ogsaa have Lov til at sige *I love you!* — hvis det skete med alvorlige Hensigter; naar han vilde bestille Præst og Borgmester lige med det samme og — vel at mærke — havde tilstrækkeligt at gifte sig paa.

Ellers faldt han ikke i Mrs. Greens Smag. Og nu stod derhenne en lang, ranglet Fyr og gjorde sig behagelig for Helen, ja, slugte hende med sine graadige Øjne. Og hvad var det for en? Hun havde hørt Udtrykket „Bohême"; det var nok en af den Slags. Han skrev Vers, var der blevet sagt. Det var mærkeligt, at hendes excellente Landsmand, Mr. Brotherson, inviterede saadant et Menneske! Og nu var Miss Helen forsvunden med den ranglede!

Poul Fasting havde hilst paa Alice Green. Hun saà dejlig ud, i et pragtfuldt Toilette: en Mængde Kniplinger over en dybt nedskaaren, lys Silkekjole og et lille blinkende Diamantsmykke i det guldblonde Haar. Kommen lige

fra Fifth Avenue. Hun var venlig og naturlig, næsten søsterlig. Talte til ham, som om det var igaar, de havde set hinanden sidste Gang, og som om der aldrig havde været nogen Kurre paa Traaden mellem dem. Hun var saa glad over at træffe ham igen. Ogsaa hendes Forældre og Søstre maatte han hilse paa. Mr. Astor Green strammede sig op til at aflevere to hele Sætninger: *How do you do — glad to see you!* Mrs. Green satte først et Par skarpe, alvorlige Øjne paa ham, men da de havde vexlet nogle Ord, formildedes hendes strænge Træk, og hun gjorde en noget umotiveret Bemærkning om, at det havde været Guds Vilje, at de skulde mødes igen. Miss Helen og Miss Flory var næsten ligesaa søsterlige mod ham som Miss Alice.

Da de havde passiaret lidt sammen for sig selv, hørtes Mrs. Greens moderlige Røst: „Alice!" Det forekom Poul, at Mrs. Green skulde lige til at tilføje: „Pappa venter os til Andagt" — men at hun tog sig i det og brød af i Erkendelse af, at denne Opfordring ikke vilde passe til Stedet og Omgivelserne. Alice rejste sig strax som den lydige Datter hun var. Hun nikkede til ham, og hendes Øjne lovede en Fortsættelse af deres *tête-à-tête;* de sagde

ganske tydeligt: Siden skal vi tale mere sammen.

Henne i en Vinduesfordybning stod Axel Raben sammen med en af de kendte Politikere, Gaardejer Lysskov. Det var en høj, før Mand, ikke kjole-, men frakkeklædt. Han satte en Ære i at være sin Bondestand bekendt, hvor han færdedes, ogsaa paa bonede Gulve. Da Poul gik forbi Vinduesfordybningen, vinkede Raben til ham:

„Kære Fasting,“ sagde han med sin kønne, bløde Stemme. „Kom lidt herhen — vi vil gærne tale med Dem.“

Poul traadte nærmere.

„Sig mig en Gang, Fasting,“ vedblev Redaktør Raben — „tror De ikke, De kunde have godt af at gøre en lille Tur ud paa Bondelandet i disse smukke Septemberdage; De har set saa daarlig ud den sidste Tid!“

„Jeg!“

„Om Forladelse — jeg mener ikke i Øjeblikket. I Aften ser De ganske straalende ud — ligesom tidligere, i fuld *vigueur!*“

„Hvad skulde jeg ud paa Bondelandet, som De kalder det?“

„De skulde gøre os — Partiet — en Tjeneste. Vi har Brug for endnu en Taler ved et politisk Møde, som der er truffet Anstalter til,

og vi vilde gærne have en ung Mand med friskt Syn paa Tingene. Vil De være Manden?"

„Det vilde være os grumme behageligt," sagde Gaardejer Lysskov.

„Jeg ved ikke, om jeg egner mig til den Opgave — om jeg kan gøre Fyldest . . ."

„Visvas — De er jo en øvet Taler og Foredragsholder. De maa endelig ikke være saa beskeden, kære Fasting!"

„Men hvad skal der siges?"

„Hvad der skal siges! Der skal tales om den foreliggende politiske Situation og om Toldlove og Skolelov og Lønningslove, Forsvarssagen o. s. v. — altsammen fra vort Standpunkt, som De da kender og er grundigt inde i . . . Det vil være en ren Lysttur for Dem, kære Fasting!"

„Ja, mange Tak. Men hvem kommer jeg til at rejse med?"

„Med en af vore bedste og dygtigste Meningsfæller — Aarøe."

„En behagelig Mand!" indskød Gaardejer Lysskov.

„Det vil altsaa sige, jeg skal være saadan en Slags Gefreiter — eller Reservebetjent!"

„Gør Dem nu ikke saa kostbar, Fasting," sagde Redaktør Raben og lo. „De kan da ikke

lige strax blive første politiske Taler og Formand i Finansudvalget. Der skal Tid til al Ting. Hvorfor vil De nu ikke benytte denne Lejlighed til at tjene Deres politiske Sporer og med det samme gøre os en Tjeneste."

„Naa, lad gaa da — naar De endelig vil have det. Saa faar jeg vel nærmere Underretning om Tidspunktet for Mødet o. s. v.?"

„Det skal De faa! Vi tales ved paa Kontoret. Saa kan jeg med det samme høre Dem i Deres politiske Katekismus!" vedblev Raben smilende. „De er nok Mand for at holde et godt Foredrag."

„Og saadan behageligt!" tilføjede Lysskov. —

Efter Souperen satte den utrættelige finske Klaverspillerske sig atter til Flygelet, en ung svensk Sangerinde foredrog nogle Folkeviser, og Størstedelen af Selskabet samledes omkring dem. Poul gik paa Opdagelse efter Miss Green og fandt hende i et lille Hjørnekabinet, som stødte op til Musiksalen.

„Ganske alene, Miss Green?" sagde han.

Hun saà op og smilede til ham.

„Ganske alene — med reserveret Plads til Dem, Mr. Fasting," svarede hun.

„Mere kan jeg ikke forlange. Kan De huske, da vi sidst var alene sammen?"

„Ja, det husker jeg godt, Mr. Fasting."

„Den Gang blev De vred paa mig . . .“

„Nej, ikke vred. Men forundret — og bedrøvet. Jeg syntes, De skuffede den Tillid, jeg viste Dem. De maa dog have levet saa længe i vort Land, at De nogenlunde kender mine Landsmandinder. Vi kan være ret frie i vort Væsen, men vi er det i den fuldkomneste Tillid til, at en Mand aldrig vil fornærme os.“

„Vil det sige, Miss Green, at De forbeholder Dem og Deres Landsmandinder Frihed til at gøre et stakkels Mandfolk ør i Hovedet, og naar han fortumlet og fortryllet beder Dem om et nok saa ringe Bevis paa, at De har lidt Godhed for ham, saa ruster De Dem i al Deres kvindelige Værdighed og støder ham bort med udsøgt Haan. Det finder jeg meget ubarmhjærtigt.“

„Lad os ikke tale mere derom, Mr. Fasting. Paa det Punkt forstaar vi ikke hinanden. Kvinderne herhjemme i Deres Land er maaske anderledes end ovre hos os.“

„Jeg tror, de er ens over hele Verden,“ sagde han smilende. „De vil vindes ved et Stormangreb, uimodstaaeligt erobres af en fast Vilje og fanges i stærke Arme; de bliver i Længden kede af sukkende og klagende Trubadurer.“

„Er De en saadan Erobrer, Mr. Fasting?“

„Jeg? — ak nej, Miss Green. Jeg erobrer ikke, men lader mig derimod meget let erobre."

„Fortæl mig, hvordan De har havt det i den lange Tid, vi ikke har set hinanden?"

„Jeg har arbejdet endel, gjort de første famlende Forsøg paa at bane mig en Vej herhjemme; men noget videre har det ikke ført til foreløbig. Saa har jeg vel ogsaa skaffet mig lidt flere Erfaringer, end jeg havde før, om de end ikke allesammen har været af den glædeligste Art . . . Men nu De, Miss Green, hvorledes har De levet?"

„Tomt og indholdsløst, Mr. Fasting," sagde hun med en Mine saa sønderknust som en bodfærdig Magdalene. „Det Brev, jeg skrev til Dem fra Venezia, kan give Dem en Forestilling om, hvilket forfængeligt Verdensbarn jeg har været. Da jeg havde sendt Brevet afsted, skammede jeg mig over det Pjank, jeg havde skrevet: om Paris og Modebasarer og Køreture i Boulogneskoven. Jeg kunde dog nok have skrevet noget anderledes til Dem . . ."

„Og hvad vilde De saa have skrevet, Miss Alice?" spurgte han og rykkede nærmere hen til hende, uden at hun syntes at lægge Mærke dertil.

„Jeg vilde have fortalt Dem noget om alt, hvad jeg gik og tænkte paa, naar jeg var alene.

Jeg var ikke altid saa glad, som jeg lod til, og som De maaske ogsaa kunde tro, da De læste mit Brev. Nej, det var jeg ikke . . ."

„Og hvorfor var De ikke glad, Miss Alice?"

Hun havde taget de lange, hvide Handsker af og sad og snoede Dem sammen som en Flætning.

„Hvorfor var De ikke glad?"

„Jeg tænkte ogsaa paa, hvad De havde sagt til mig den Aften ombord. De sagde, at jeg havde intet Hjærte. Men deri tror jeg dog nok, De gjorde mig Uret. Jeg holder af smukke Toiletter og Smykker — jeg elsker Smykker, naar de er fine og kostbare — og jeg kan ogsaa lide at gøre mig lystig over de taabelige Mænd, for de fleste af dem er ikke bedre værd. Men med alt det kan jeg føle varmt og stærkt. Vil De ikke tro det?"

„Jo, jo — vist vil jeg det, Miss Alice!"

„Jeg har aldrig vidst det blot halvt saa godt som den Aften. De havde saaret og krænket mig, og dog kunde jeg ikke være vred paa Dem. Nogen Ret havde De jo; jeg var en koket og lunefuld Skabning, rigtig styg undertiden; men Dem vilde jeg ikke kokettere med som med de andre. Jeg holdt saa meget af at tale alvorligt med Dem, om alt, hvad der rigtig optog og fyldte mig, og saa — lige med ét . . ."

„Saa bad jeg Dem om et Kys?"

„Ja, det var grueligt, Mr. Fasting. Men endnu langt værre var det, at jeg bag efter ikke kunde føle nogen stor Vrede mod Dem. De ved ikke, hvor bedrøvet jeg var over de haarde Ord, De sagde til mig. Siden hen talte De ikke mere med mig — De gik fra Borde uden at sige Farvel. Og det havde dog slet ikke været min Hensigt bare at flirte med Dem — ligesom med de andre."

„Hvorfor ikke med mig?"

Denne Gang saà hun ham lige i Øjnene, og der var en vis uforbeholden Ærlighed i hendes Blik — ogsaa i hendes Stemme — da hun svarede:

„Fordi De er en rigtig Mand!"

Han maatte uvilkaarlig smile af den Maade, hvorpaa hun sagde det. Han tog begge hendes Hænder ligesom den Aften ombord i Skibet.

„Kan De lide det, at jeg er en Mand?"

„Ja," hviskede hun ganske sagte.

Han blev ved at holde hendes Hænder.

„Tror De, det bliver en stor Lykke, naar en Mand og en Kvinde finder hinanden — tror De, Miss Alice?"

„Jeg kan huske, De sagde en Gang: der kan vist ikke tænkes nogen mere berusende Menneskelykke end en stor, mægtig Elskovsfølelse..."

„Men hvordan faar vi Vished, om det er den rigtige — den eneste? Vi havde en Digter herhjemme, en af de allerbedste — De kender ham næppe nok af Navn — han har sunget som ingen anden, ikke blot om Elskov, men ogsaa om den Kval, der kan ruge mellem Kvinde og Mand. Tager vi fejl, er det den bitreste Kvide, der kan ramme et Menneske — den ødelægger og slider op det bedste i os . . .“

„Men man maa ikke tage fejl,“ sagde hun stille.

„Nej, man maa ikke . . .“

De sad tavse, Haand i Haand. Inde fra Musiksalen hørtes den lille svenske Vise: „*Fjärran han dröjer.*“ Lidt efter spurgte han:

„Rejser De saa til Midnatssolens Land, som De har længtes saa meget efter?“

„Ja,“ svarede hun. „Vi kommer senere derop, end vi havde tænkt; men nordpaa skal vi i alt Fald . . .“

„De er lykkelig, at De skal ud at rejse,“ sagde han.

„Hvorfor rejser De ikke ogsaa?“

„Hvorhen?“

„Til Midnatssolens Land . . .“ Det kom sagte og nølende.

„Alice — vilde De have, at jeg skulde rejse den samme Vej?“

„Tys!“ sagde hun pludselig og rejste sig op. „Jeg vil ikke have, Mamma skal træffe os igen.“ Og hun tilføjede smilende: „Ikke før vi mødes, hvor Solen altid skinner.“

Hun gled ud ad Døren, smidig og gratiøs. Han blev siddende derinde. Havde hun givet ham en Antydning om det næste Møde — det afgørende? Han lo baade spydigt og bittert: *eine neue Aufforderung zum Tanz!*

„Ja, kære Fasting, saa tager De derud i Morgen, holder Deres politiske Jomfrutale og bliver hyldet i samtlige vort Partis Aviser. De vil ganske utvivlsomt gøre et behageligt Indtryk, som Kredsens gamle, veltjente Repræsentant vilde udtrykke sig.“

„Men kære Redaktør Raben — jeg er jo ikke enig med Dem og Partiet paa alle Punkter; det har jeg forklaret Dem.“

„Jo, mange Tak! Men jeg har ogsaa forklaret Dem min Mening om Tingene. De er en uforbederlig Idealist, Fasting. Det er meget smukt; men man maa her i Verden ogsaa bruge sin gode Forstand.“

— — —

Poul og gamle Overretssagfører Aarøe tog ud med et Formiddagstog for at være i god Tid til Mødet; der var ogsaa nogle ledende

Mænd paa Egnen, som de skulde tale med. Undervejs havde de det rigtig hyggeligt sammen. Aarøe var bleven gammel og graa i Politikens Tjeneste. Begejstringen var gaaet af ham i Tidens Løb; han gjorde sig ingen Illusioner om store Maal, som kunde naaes, men han var bleven en støt Slider, med en solid Erfaring og en fænomenal Hukommelse, en af sit Partis sikreste Støtter, ikke nogen veltalende Mand, men med en grundmuret Dygtighed, som ogsaa Modstanderne havde Respekt for. Nogle og tredive Aars Deltagelse i det politiske Liv havde givet ham et enestaaende Kendskab til Forhold og Personer, til alle de Traade, der kunne krydse hinanden i et politisk Maskineri, og dertil en Slagfærdighed i Debatten, som langt oppevejede egentlig Veltalenhed. Der var ikke nogen Sag af Betydning, hvori man gik uden om gamle Aarøe.

„Ser De, kære Ven,“ sagde han til sin Rejsefælle, medens Toget rullede afsted med dem, „det, som gør det saa mistrøstigt at være Politiker et langt Liv igennem, er de kummerlige Resultater, man synes, der kommer ud af det. Maaske er det anderledes i et stort Land end i et lille; jeg ved det ikke. Herhjemme har Forholdene jo været ret exceptionelle. Vi har nu snart i en Menneskealder kæmpet for den

forfatningsmæssige Ligevægt, kæmpet med alle Midler, baade gode og mindre gode, og vi staar vel endelig nær ved en Overgang. Men hvilken Taalmodighed tror De ikke, det har krævet. Mangen Gang et Skridt frem og to tilbage. Begejstringen er det første, man slipper af med, og den er ellers en god Følgesvend. Men naar saa den er borte, og Illusionerne gaaede i Stykker, saa er der noget andet, man maa sætte i Stedet: Udholdenhed, Taalmodighed, en sejg Tro paa, at den Sag, man strider og slider for, dog tilsidst vil gaa af med Sejren, hvor sort det end kan se ud somme Tider.

Saa er der jo ogsaa Vanen, der er det halve af Livet," vedblev gamle Aarøe og nikkede betænksomt. „Naar man saadan har været med i alle Partikampene, fra man var ganske ung, været med baade foran og bag Kulisserne, og efterhaanden er bleven Godven med Halvparten af sine Vælgere, saa hænger man mere og mere fast, jo ældre man bliver. Man kan daarlig tænke sig at gaa fra det. Og hvis man vil rive sig løs, af den ene eller den anden Grund, saa koster det Overvindelse. Jeg tror ikke, at Deres Fa'er var glad ved at nedlægge sit Mandat, og der var heller ingen af os, der forstod, hvorfor han rejste. Han havde mange Venner baade i sin egen og i Modstandernes Lejr, og

vi vidste allesammen, at han ikke arbejdede for sig selv. Han var ikke magtsyg, brød sig ikke om at klyve til Vejrs. Det er den Slags Folk, som er gode at have mellem sig."

„Mon der er mange af dem?" spurgte Poul.

„Aa ja saagu', flere end man tror. Politik er god til at tage Ens Interesser fangen, der er noget af Skakspillets Spænding over den. Flytter man en eneste Brikke forkert, kan hele Spillet ramle sammen. Man skal blot aldrig vente Tak for sit Arbejde, i alt Fald ikke før efter at man er død. Heller ikke almindelig simpel Retfærdighed. Man skal koldblodig lade sig hegle igennem. Det hører med til Haandteringen."

Toget gled gennem det bløde, bølgeformede Landskab, over Marker, hvor Sæden allerede de fleste Steder stod i Stak, nu og da gennem et Stykke Skov, forbi hvidkalkede Gaarde og velholdte Husmandshaver, og forbi mange smaa Landstationer, der saa godt som alle havde ny opførte Villaer i deres umiddelbare Nærhed. Septembersolen smilede muntert til det altsammen.

Da de naaede deres Bestemmelsessted, blev de modtagne paa Perronen af Kredsens Repræsentant, Gaardejer Lysskov, der lykønskede dem til, at de kom i saadant behageligt Vejr.

I en lille magelig Jagtvogn kørte de fra Stationen op til Byens Hotel, hvor nogle stedlige Notabiliteter var forsamlede i Dagens Anledning. Her spiste man Frokost og drøftede den forhaandenværende Situation.

Klokken sex skulde Mødet finde Sted i Hotellets store Sal. Man havde altsaa Tiden for sig. Der ventedes stærk Tilslutning baade af Byens Folk og Landboere.

Man spiste til Middag hjemme hos Lysskov, en ganske snæver Kreds. Det var en solid, vel holdt Gaard — en Mils Vej udenfor Byen — hvor al Ting baade ude og inde vidnede om, at Ejeren ikke forsømte sin Bedrift for Politikens Skyld; men han havde ogsaa en ferm Kone og en voxen Søn hjemme, saa han kunde sagtens klare sig. Efter Bordet tog man Gaard, Udhuse og Marker i Øjesyn. Gamle Aarøe, der var sagkyndig ogsaa paa Landvæsenets Omraade, roste Jordens udmærkede Bonitet og gode Gødningskraft, og Lysskov plirrede fornøjet:

„Meget behagelig Jord.“

Poul Fasting tog Del i det altsammen som en ny Mand, der endnu ikke er rigtig vant til at færdes mellem Vælgere og paa Folkemøder. Han havde taget Del i Frokosten og Middagsmaden, efter bedste Evne ydet sit Bidrag til

Diskussionen og pligtskyldig gjort sig bekendt med Gaardejer Lysskovs store Kreatur- og Svinehold — uden at kunne gøre sig til af nogen særlig Sagkundskab.

I en stor, aaben Char-à-banc kørte de i god Tid tilbage til Byen.

Det gjorde ham ikke nervøs, at han for første Gang skulde optræde som Taler i en politisk Forsamling. Men han spurgte sig selv, om han egentlig var paa sin Plads her; om det, man forlangte af ham, ikke kunde gøres langt bedre af mangfoldige andre. I Grunden var han vist mere Teoretiker end Praktiker. Han kunde klart og overbevisende fremstille en Sag, anføre Argumenter mod Argumenter, og lægge Tyngdepunktet dér, hvor det rettelig burde findes. Men her, midt i den praktiske Virkelighed, hvor der krævedes særegne politiske Slagord og en vis Rutine, for at blive forstaaet af alle, her tvivlede han stærkt om, at han vilde gøre Fyldest. Han fortrød sit Løfte til Raben. Hvad skulde han her; han tænkte dog ikke for Alvor paa at blive Politiker.

Salen var overfyldt, da Mødet aabnedes, og gamle Aarøe lagde for med en Redegørelse for Øjeblikkets politiske Situation, umiddelbart før den ny Rigsdagssamling skulde begynde. Han

talte klart og skarpt, ikke i noget veltalende Foredrag, men med præcise og rammende Ord som en Mand, der til Punkt og Prikke kender de Sager, han taler om, og ved at klargøre dem for sine Tilhørere. Det var tydeligt, at alle forstod ham. Der lød ofte Bifaldsytringer under hans Foredrag, og da han forlod Talerstolen, hilstes han af længe vedvarende Haandklap.

Poul stod i et lille Værelse, eller snarere et Slags „Lukaf“, der stødte op til Salen, lige bag ved Talertribunen, som ogsaa kunde indrettes til Teater, naar Salen udlejedes til stedlige Dilettantforestillinger eller nøjsomme omrejsende Skuespillerselskaber. Nu skulde han altsaa til det. Han havde ikke nedskrevet sit Foredrag i Manuskript, men nøjedes med nogle Notitser paa en Lap Papir, blot Gangen og Hovedpunkterne i det, han vilde sige. Nu vilde han løbe det igennem, inden han traadte frem.

„Om Forladelse,“ sagde en fedtet, læspende Stemme bag ved ham, og den lille Dør, der førte ind til Lukafet, aabnedes af en kjoleklædt Opvarter med pomadiseret Haar og Nakkeskilning — „om Forladelse, Herre, men der er kommet et Expresbrev til Dem, som haster,

og Værten ønskede, jeg strax skulde bringe Dem det."

„Mange Tak," sagde Poul og tog imod Brevet. Han kunde ikke forstaa, hvem der sendte et Expresbrev ud efter ham, her under Mødet. Hvad kunde der være i Vejen? Han vilde til at aabne Konvoluten; men nu hørte han Dirigenten sige inde paa Tribunen:

„Hr. Kandidat Poul Fasting har Ordet!" Og i det samme stak Aarøe sit hyggelige graa Hoved ind ad Døren: „Nu er det Deres Tur, kære Ven! Man venter paa Dem."

Der var ikke andet for, han maatte putte Brevet i Lommen. Saa nikkede han lidt distræt til Aarøe og betraadte de fire Sprinkelværks Trin, der førte op til Tribunen, hvor et almindeligt Beværtningsbord med to Stearinlys og en Vandkaraffe gjorde Tjeneste som Kateder.

Han saà ud over en Mængde Hoveder i et Hav af Tobaksskyer — Hoveder med Hatte og med Huer, skaldede Hoveder og Hoveder med stærk og frodig Haarvæxt; og hvert Hoved havde et Ansigt, som var rettet op mod ham.

Han begyndte at tale, men det blev ikke meget af, hvad han og Redaktør Raben og Overretssagfører Aarøe løselig havde konfereret om den foregaaende Dag. Han glemte den

Lap Papir med Notitser, som han nylig havde stukket i sin Vestelomme, og gav sig til at tale *ex tempore* om Ærlighed i Politik som i ethvert andet Forhold. Der var det underlige, sagde han, at politiske Modstandere fortrinsvis holdt af at beskylde hinanden for Mangel paa Ærlighed; de fandt altid daarlige og egennyttige Motiver hos Modpartiet. Det var en stor Sjældenhed, at man indrømmede en Ikke-Meningsfælle, at ogsaa han kunde være en fædrelandssindet Mand, der vilde det bedste, og gjorde man en saadan Indrømmelse, var det som oftest overfor Personer, som man ikke ansaa for videre farlige, helst naar de var døde, for saa vidste man, at de var fuldkommen uskadelige.

Denne Mangel paa Respekt for andres Anskuelser gav Angrebene en personlig Karakter, som burde undgaas, hvor heftig Kampen end førtes. Man skulde ligesaa lidt tro om Modstanderne, at de allesammen var sorte Djævle, som at man indenfor sit eget Parti talte lutter Engle.

Paa lignende Maade forholdt det sig med de „Sandheder", der prædikedes fra de forskellige Lejre. Hvad den ene kaldte sort, kaldte den anden hvidt, og bagved stod Tilskuerne, „Folket", og undredes over de dristige

Paastande. De, der talte de stærke og højrøstede Ord, lod til at have ringe Tanker om Befolkningens Gennemsnitsintelligens, eller de brød sig ikke om, hvorledes de udfordrede Kritiken. Man kunde naturligvis opfanatisere endel Hjærner til at tro de sælsomste Ting, men Menneskene havde et naturligt Instinkt til at forstaa, hvad der var Sandhed, og det blev i Længden det afgørende. Man var kommet saa vidt, at snart ingen mere gad høre Tale om Politik; der var saa længe kørt med fuld Damp paa begge Sider af Vejen, at Spændingen var gaaet af Maskinen. Men dette var en Ulykke. Politik burde være som Folkets daglige Brød; det var hver enkelts Velfærd, det gjaldt, og derfor turde man aldrig løbe sig træt. Hvis Usandhed og Uærlighed kom til at regere uantastet, saa trak de honnette Folk sig ud af det; kun Marodørerne blev tilbage, og dermed var man inde paa det allerfarligste Punkt, hvortil et Folk kunde komme, naar det var blevet opslidt og træt af mange Aars politiske Kampe . . .

Derfra gik han med et Spring over til at tale om udenrigsk Politik. Hvad var det, man saà rundt omkring i Verden? Vold og Undertrykkelse, Uret og Uærlighed. Allevegne løj man for hinanden. Et stort, mægtigt Land

undertrykkede et lille og svagt, Voldsherredømmet var til Folkets eget bedste, sagde de styrende, medens de fortsatte deres Voldshandlinger. Et andet stort Rige sendte sine Sønner ud for at blive slaaet ihjel ovre i fremmede Kolonier, som man vilde bevare og udvide, ikke for at fremme Folkets Velstand, men for at hævde sin Magtstilling. Et tredie Sted stod Race mod Race, Religion mod Religion, og Mennesker i tusindvis myrdedes og skændedes, medens de civiliserede, kristelige Stater rundt omkring dette Rædslernes Land lukkede Øjnene til eller i det højeste lod sig skræmme op til at vexle nogle Noter. Var vi egentlig komne synderlig videre end i Historiens mørkeste Perioder; blev der ikke drevet rænkefuld og underfundig Politik som i Jesuiterregeringernes Tid, og nedtrampedes der ikke Menneskeliv og Menneskeskæbner, som da Attila drog med sine Horder gennem Europa. Hvad nyttede Kultur og Civilisation, naar Løgn og Uærlighed endnu regerede Størsteparten af Verden? — Han vilde gentage det: Politik var Spørgsmaalet om alles Vel, og de Vilkaar, under hvilke Menneskene levede, vilde ikke blive bedre, før man hørte op med at lyve for hinanden — ikke før de styrende over hele Verden blev tvungne til at drive ærlig

Politik med det eneste Formaal: at gøre Menneskene lykkeligere . . .

Forsamlingen havde i Tavshed hørt paa hans Foredrag. Han havde en Fornemmelse af, at der ingen Sangbund var for hans Ord, og han bildte sig ind, han kunde se, at Øjnene i alle de op ad vendte Ansigter blev stadig mere sløve og søvnige, jo længere han talte. Saa brød han af noget tidligere, end han fra først af havde tænkt, og der lød nogle spredte Haandklap rundt om i Salen — øjensynligt mest af Høflighedshensyn. Nogle syntes, at det var et socialistisk Foredrag, hvad man ikke havde videre Smag for herude paa Egnen, men de fleste fandt Talen noget svævende — og „højbenet“ var der en, som sagde. Der havde ikke været et eneste Ord hverken om Toldloven eller Bisperaadet, ikke saa meget som en Witz om en af Modpartiets Mænd; det var jo nok lidt skralt. Men for Resten var Taleren godt skaaret for Tungebaandet; det kunde aldrig nægtes; det gik saagu' for ham som noksagt fra en Spædekal'!

„Tak, Fasting —“ sagde gamle Aarøe og kom hen til ham, da han gik ned fra Tribunen. „Det afleverede De overmaade nydeligt. Der kan godt blive noget af Dem med Tiden, naar De faar udlært. Jeg hørte Dem rigtignok ikke

berøre noget af de Spørgsmaal, som ligger for i Øjeblikket; men Raben er en flink Mand; han tager Dem ikke Deres smaa Afstikkere ilde op.“

„Maa ogsaa jeg sige Dem Tak,“ sagde Gaardejer Lysskov, „det var et behageligt Foredrag.“

Der kom flere andre, som vilde hilse paa den nye Mand; de syntes, det hørte sig til, og en af dem tog nogle Ord op af Foredraget for at drøfte det nøjere og faa rigtig Besked om, hvad Taleren havde ment.

Der gik et godt Kvarters Tid paa denne Maade, og først da Poul havde vexlet en Mængde uhyre stupide Bemærkninger, som han selv syntes, og trykket adskillige fremmede Mennesker i Haanden, kunde han faa Lov til at opsøge det Værelse, han havde reserveret sig paa Hotellet.

Hans første Tanke var Brevet, som han havde modtaget, umiddelbart før han holdt sit Foredrag. Han var bange, der var nogen syg hjemme hos Kommandørens. Eller skulde det maaske blot være en Besked fra Redaktionskontoret. Det var blevet helt mørkt nu; han tændte et Lys og rev Konvoluten op.

Der var to Breve, det ene foldet sammen om det andet, og dette sammenfoldede Brevark, som laa uden om en lukket Konvolut,

var skrevet med Frøken Munthes Haand. Det havde følgende Indhold:

„Kære Poul!

De maa gærne gøre Nar af en gammel Pebermø, der har sine „Anelser“ ligesom de unge Piger — hvis det kan more Dem. Indlagte Brev kom til Dem i Morges, strax efter at De var taget afsted. Jeg gættede mig til, hvem det var fra, men jeg lagde pligtskyldig Brevet ind paa Deres Skrivebord.

I Formiddags var jeg ude hos Fætter Gerhard for at hilse paa ham efter Hjemkomsten fra min Broderdatter. Vi talte en hel Del om Dem, for De ved nok: hvad Hjærtet er fuldt af, løber Munden over med. Saa faldt Talen ogsaa paa Deres Forhold til en vis ung Dame, hvilket ikke er nogen Hemmelighed hverken for Gerhard Munthe eller mig. I Samtalens Løb lod jeg nogle Ord falde om, at jeg havde troet, dette Forhold var forbi, men at der i Morges var kommet et Brev, som jeg var vis paa var fra hende. De skulde have set Fætter Gerhards Ansigt, da jeg fortalte ham det. En løjerlig Patron har han alle Dage været, men nu teede han sig helt bindegal. Han sagde, at det kom ikke ham ved, og jeg kunde beholde mine

Breve og mine Hemmeligheder for mig selv. Han sagde det ikke rent ud, men Meningen var tydeligt nok den, at han ansaa mig for en gammel Sladdertaske.

Nu kan jeg aldrig blive rigtig vred paa Gerhard Munthe, for han har nok at trækkes med i Forvejen; men dette var mig dog lovlig stærkt, og saa sagde jeg rent ud til ham, at det var hans Skyld, naar De var kommen paa gale Veje, for han kunde have ladet være med at føre Dem saa meget sammen med det Pigebarn. Det gjorde ham først helt rasende, men da han havde sundet sig lidt, gav han mig det Raad at sende Brevet tilbage til Afsenderen, naar jeg saa bestemt vidste, hvem det kom fra. Men dertil svarede jeg, at jeg ikke var nogen Forbryder. Jeg havde en Anelse om, at der stod noget vigtigt i det Brev, og nu vilde jeg netop sende det expres ud til Dem; thi De havde jo fortalt mig i Morges, hvor De tog hen.

Og her sender jeg Dem Brevet. Er det fra den Person, som jeg mistænker for at have afsendt det, saa tag godt imod det. Jeg er et gammelt Fruentimmer, men jeg kan ikke lide at se unge Øjne bedrøvede. Og De skal handle, som Deres Samvittighed byder Dem det. Jeg vil ikke have, at dette

Brev skal ligge og vente paa Dem, og jeg bryder mig ikke om, at jeg kanske forstyrrer Dem dermed; thi De skulde aldrig blande Dem i Politik, kære Poul, men maatte meget hellere blive ved at grave Guld. Det er nu min Mening.

Deres hengivne Tante
Ida Munthe."

Han rev hastig det andet Brev op. Frøken Munthes skarpe Øjne havde ikke set fejl: der stod Ellen under de faa Linier, der var skrevne med hendes uøvede Haand:

„Poul — jeg vil blot en eneste Gang endnu skrive til dig; det er ikke for at gøre dig mere Fortræd, men jeg er saa ulykkelig, at jeg ikke kan holde det ud længer. Jeg tror, jeg skal føde et Barn, og nu har jeg besluttet, at du aldrig skal faa mig at se mere, og du skal heller ikke faa hverken mig eller Barnet at sørge for; thi jeg ved nok, at vi aldrig kunde blive lykkelige sammen; men jeg vil blot sige dig Farvel for altid.

Ellen."

Hvad var dette? Tænkte hun paa at berøve sig Livet? Eller havde hun allerede gjort det.

Hvorfra var dette Brev afsendt? Hun havde ikke skrevet hverken Datum eller Afsendelsessted. Men Konvoluten? Den havde 8-Øres Postmærke. Brevet var altsaa ikke afsendt indenbyes. Dér i Poststemplet stod Navnet paa et af de smaa nordlige Fiskerlejer, der om Sommeren var Tilflugtssted for Landliggere og Badegæster. Han kom i Tanker om, at Gerhard Munthes Familie havde boet derude i Foraaret, og at Ellen et Par Dage havde været Gæst hos dem, men siden hen havde Fru Munthe og hendes Sønner skiftet Opholdssted. De var der ikke længer, og følgelig var Ellen ikke i Besøg hos dem. Hun maatte være tagen alene derud. Af hvad Grund? For at sende ham dette Brev. Og saa — —

Han vendte tilbage til Hotellets Festsal, hvor der endnu stod nogle samtalende Grupper oppe ved Talertribunen. Der skulde være Fællesmaaltid efter Mødet. Han søgte efter Aarøe, men kunde ikke faa Øje paa ham. Saa maatte han tilbage til den Del af Hotellet, hvor Restaurationen laa. Jo, ganske rigtigt, der sad Overretssagfører Aarøe i ivrig Diskurs med Gaardejer Lysskov og andre af Kredsens Mænd.

Han gik hurtig hen til dem.

„Kære Overretssagfører — De maa und-

skylde mig; jeg bliver nødt til at tage afsted nu . . .“

„Hvad er der i Vejen, bedste Hr. Fasting?“ sagde den gamle Politiker. „De ser jo helt daarlig ud!“

„Jeg har modtaget et Brev, og jeg skulde gærne se at naa det først afgaaende Tog. Tillad mig derfor at sige Dem Farvel og Tak for i Dag . . .“

„Ja, selv Tak! De har gjort Deres Sager fortræffelig, og det har glædet mig at være sammen med Dem. Hils Raben, hvis De træffer ham i Aften, og fortæl ham, at Stemningen har været udmærket . . .“

Poul hilste og gik.

Da han havde bestilt en Vogn ned til Stationen, saà han paa sit Ur og opdagede, at han havde meget god Tid. Det varede næsten en Time, før det næste Tog gik nordpaa. Det var en utaalelig Ventetid. Paa Hotellet vilde han ikke blive. I den Spænding, hvori han befandt sig, kunde han ikke tale med de fremmede Mennesker og svare paa ligegyldige Spørgsmaal. Han lod Vognen køre frem og rullede ned til den lille, landlig beliggende Jærnbanestation. Her steg han ud, betalte Kusken og gik videre op ad Vejen. Han saà igen paa sit Ur. Nøjagtig tre Kvarter havde han at

vente. Det var ikke til at holde ud. Han blev ved at gaa, fulgte Vejen, der førte langs med den store Slotspark, kom op paa et højere liggende Terræn, hvorfra han kunde se ud over de gule Marker. Det var stjærne- og maanelyst Vejr, en pragtfuld Septemberaften. En Gang imellem drog der et dybt, langt Suk gennem Træerne inde i Parken; ellers var alt stille.

Nylig havde han staaet deroppe paa Hotellet og talt om Ærlighed og Sandhed og Menneskelykke. Hvilke skrækkelige Fraser havde det ikke været i hans Mund. Hvorledes havde han handlet med sit eget og et andet Menneskes Velfærd; havde han gjort andet end lyve for sig selv, medens han fulgte de tarveligste Drifter og Tilskyndelser. Hvor meget havde han ikke at lære, før han turde prøve paa at vejlede andre.

Men hvis nu hun, dette forvildede Menneskebarn, virkelig havde berøvet sig Livet, skulde det saa være de dyre Lærepenge, han maatte betale for sin Svaghed. Eller kunde man bortfilosofere en saadan „Hændelse“. Kunde han med nogen Ret sige til sig selv, at det var en ung Mand og en ung Kvinde, der lige blindt havde givet sig i hinandens Vold, uden at tænke paa, at dette tilfældige, hastig opblussede Elskovs-

forhold kunde faa en tragisk Udgang. Han var ikke optraadt som „Forføreren“; hun havde fuldt saa meget — om end uden at vide det — fristet ham som han hende. Han havde ikke villet hende noget ondt, og han havde været parat til at opfylde sine Forpligtelser i det videst mulige Maal. Han havde taalt hendes Lunefuldhed uden at slippe hende. Det var hende selv, der havde løst ham, og det var naturligt og menneskeligt, at han følte det som en Befrielse. Men han havde ikke vidst, at deres Forhold havde havt Følger, der gav et Ansvar, som de ikke kunde gaa uden om.

Kunde det virkelig være hendes Forsæt at dræbe sig selv og det nye Liv, der spirede i hende. Men hvorfor vilde hun det? Hun maatte kende ham tilstrækkeligt til at vide, at han vilde gøre sin Pligt og gifte sig med hende, dersom hun forlangte det. Men hvis han nu kom for sent. Havde han saa nogen Skyld i, hvad der var sket — om han saa vilde dømme sig selv nok saa skaanselsløst. Hvor begyndte, og hvor endte overhovedet hans Ansvar? Kunde det ikke bortforklares og „undskyldes“ altsammen . . .

Han vendte om og gik den samme Vej tilbage ned mod Stationen. Ikke et Menneske mødte han, ikke en Vogn hørte han rulle forbi.

Maanen stod stor og rund over Slotsparken. Han standsede ved en Gitterport, der førte ud til Vejen. Hvilken Fred over det hvide Slot, som laa derinde. Vejret var saa klart, at man kunde se hvert eneste Vindue i Slottets Kuppel.

Fred! Hvad i hele Verden var bedre end Fred. Skulde han nu for Resten af sit Liv plage sig med Selvbebrejdelser og Samvittighedsnag. Han vidste, at dersom hun var død, vilde Erindringen om hende forfølge ham, saa længe han levede, ødelægge og forspilde hans Liv.

Han gik frem og tilbage, i kortere og kortere Afstand fra Stationen, hvor Lygterne var tændte paa den lille røde Bygning, og røde og grønne Lanterner hejste ude paa Banelinien. Hvem der kunde sætte sig i et Jærnbanetog og rulle bort fra det altsammen, eller hvem der kunde skrue Tiden et Aar tilbage — den samme dumme Tanke, som saa mange Dosmere havde tænkt, naar de ønskede det skete usket.

Men kunde det være muligt, at hun havde udført sit Forsæt. Eller var det kun et fortvivlet Indfald, som hun atter havde opgivet ligesaa hurtigt som ethvert andet. Han vilde give hele sin Fremtid — eller hvad han havde ventet og haabet, hans Fremtid skulde blive —

for at dette maatte være Tilfældet. Thi han forstod, at han ikke kunde bortræsonnere Ansvaret. Og dog hellere alt andet end at have et Menneskeliv paa sin Samvittighed. Saa var det vel bedre, at han selv tog sin Tilflugt til Revolveren, ligesom saa mangen anden Stymper eller Stakkel, der var kommen paa Kant med Livet og sig selv.

Nu kom der endelig en Vogn rullende ned mod Stationen, og saa atter en. Gud være lovet — der manglede kun ti Minuter, til Toget kom. Han blev gal af at gaa her og djævles med Skræmmebillederne; han kunde mærke, hvordan de tog Fart og blev til Hallucinationer i hans Hjærne. Og Side om Side med Skræmmebillederne fulgte de snusfornuftige Betragtninger, banale og ynkelige, om Skyld eller ikke Skyld, hvor megen eller liden, og hvad der kunde siges pro et contra, rigtige Prokuratorkneb og Udflugter og Udveje og Dumheder, altsammen mens Hjærtet sved i ham af Angst for hendes Skæbne og af Lede over sig selv.

Han gik ind og løste Billet. Nu kun fem Minuter. Ventesalens Dør stod aaben, og han gik udenfor og drev frem og tilbage paa Perronen. Her var han kommen i Morges som den vordende Politiker og Folketaler, stoppet

med Ord og Fraser lige til Halsen. Fy for Pokker!

Da Toget kørte frem, følte han den sære, dragende Fristelse til at springe ned foran det, som kendes af alle nervøse Mennesker, selv om de ikke har mindste Grund til at ende deres Liv paa en saa uhyggelig Maade. Men de gør det heldigvis ikke. Han havde heller ikke i Sinde at gøre det. Han skulde nordpaa. Foreløbig var hans Mission ikke til Ende. Han nøjedes med at føle den lette, kildrende Gysen, som ogsaa mange Gange før havde overfaldet ham, naar han stod paa en Jærnbaneperron, især om Aftenen, og Lokomotivets Ildøje kom nærmere og nærmere og voxede i Størrelse under den susende Larm fra Maskinen.

Han fandt en tom Kupé og sprang op i den.

En Snes Minuter efter kørte Toget ind paa en lille Købstads uforholdsmæssig store og flot byggede Banegaard. Det var et Knudepunkt for de Rejsende, der kom fra eller som skulde videre til Nabolandene nordpaa. Byen ved Sundet, med det gamle Slot og den prægtige Rhed, var en af de skønnest beliggende i Landet. Som disse Taarne løftede sig op mod den mørkeblaa Aftenhimmel, paa én Gang yndefulde og mægtige — der var ikke mange Steder i Verden Mage til dette Stykke Arkitektur

Men han havde ikke Øje for det. Han maatte videre; det var paa høje Tid, han begyndte sine Efterforskninger. Der holdt fuldt op af Vogne udenfor Banegaarden. Badesæsonen var ikke forbi; der boede endnu endel Landliggere ved Kysten. Han lejede en Vogn og nævnede Navnet paa det Fiskerleje, der var Maalet for hans Rejse. Vognen rullede hen over Købstadens toppede Brolægning, gennem et Par snævre Gader og forbi en lang Række smaa, ens udseende Huse. Saa forbi den store Badeanstalt med Kurhus og Kottager, og endelig ud ad Vejen langs med Sundet, hvor der laa Villa ved Villa. Fra sin Plads i Vognen kunde han se gennem Villahaverne ud til Vandet. Det var blikstille, og der laa en Mængde Skibe derude med Lanterne oppe.

Han syntes, at der her var den samme Fred som over den lille By, han var kommen fra længere inde i Landet, Byen med det hvide Slot og Parken, hvis dybe Alleer førte ned til en Indsø, begrænset af store Skove. Eller var det Uroen i hans Sind, der lod ham føle Landskabets Skønhed og Aftenens Stilhed saa meget desto stærkere. Hans Vogn var en lille, rask Enspænder, og da han var kommet forbi den tættest bebyggede Strækning af Kysten, var den alene paa Vejen.

Det gjorde ham godt, at de kørte saa hurtigt — og dog ikke hurtigt nok. Hans Uro var bestandig langt forud. Og nu kom Skræmmebillederne igen. Hvis det nu var sket! Og hvorledes. Hun maatte altsaa have været alene herude, havde vel opholdt sig nogle Dage paa Kroen eller været indlogeret hos en Fiskerfamilie, før hun havde taget sin Beslutning og skrevet til ham. Han forestillede sig hendes Fortvivlelse; ubehersket var hun i alle sine Handlinger og Følelser, uden Reflektionsevne; hun handlede alene efter momentvise Indskydelser. Det var derfor mere end sandsynligt, at hun havde udført sit Forsæt. En Aften, naar Landliggerne og Fiskerne var gaaede til Ro, kunde hun være gaaet ud paa det yderste af Havnemolen og kastet sig ud.

Saaledes maatte hun have baaret sig ad. Men naar kunde det være sket? Han kom pludselig i Tanker om, at han ikke havde bemærket Poststemplets Datum, kun Afsendelsesstedet, og alt var jo afhængigt af, naar dette Brev var afsendt.

Vognen kørte ind i en Granplantage, der i en god Fjerdingvejs Længde strakte sig op til Fiskerlejet. Han tog Brevet op af Lommen og strøg en Tændstik. Den første Gang lykkedes det ikke, men efter nogle Forsøg fik han

set Tallene i Poststemplet, og de viste, at Brevet var afsendt for tre Dage siden. Tre Dage! Vilde han saa komme tidsnok. Og hvor skulde han begynde sin Søgen. Paa Kroen, hos Fiskerne, nede ved Havnen, inde i Plantagen?

Der var noget underligt i den Stemning, der opfyldte ham. En kvælende Angst ved Tanken om, at det kunde eller rimeligvis maatte være sket, ogsaa Medlidenhed med hende, som han nødig vilde have gjort Fortræd. Men det var ingen dyb, inderlig Sorg. Naar han optrevlede alt, hvad han følte i dette Øjeblik, syntes han endda, at der blandede sig et overvejende egoistisk Moment deri. Bundede ikke hans Angst i lutter Egoisme. Han vilde være fri for Ansvaret og Samvittighedsnaget; det tyngede allerede paa ham som en ulidelig, uudholdelig Pine, endnu før han havde Vished, medens der dog endnu var noget Haab. Hvorledes vilde det saa blive bagefter . . .

Han kørte op til Kroen og bestilte et Værelse. Det var der ingen Vanskelighed ved at faa saa sent hen paa Eftersommeren. Saa forlangte han Fremmedbogen. Han maatte se efter, om hendes Navn stod deri. Han sad nede i den store Gæstestue, medens hans Værelse blev gjort i Stand. Der brændte en søvnig Hængelampe under Loftet. Kroens Gæster

lod til at have trukket sig tilbage. Han saà ingen. Nu og da slæntrede nogen forbi ude paa Vejen; deres Fodtrin skurede med en skarp Lyd gennem Sandet. Lidt efter kom et helt Selskab; han hørte Dame- og Herrestemmer; men det maatte være Landliggerne, der boede oppe i Byen, de gik rask forbi Kroen, snakkende og leende.

Hendes Navn var ikke til at finde i Fremmedbogen. Saa kaldte han paa Kropigen, der var saa søvnig, at hun knap kunde se ud af Øjnene, og bad hende om at lade Døren staa aaben til det Værelse, han havde faaet. Han vilde spadsere lidt omkring i Byen og ved Havnen, inden han gik til Ro. Pigen gloede dumt paa ham og sagde, at det skulde hun nok.

Han gik ned til Havnen og ud paa det yderste Stykke først af den ene, saa af den anden Mole, der var bygget langt frem for at hindre Havnens Tilsanding. Han balancerede hen over de store Kampesten, indtil han kom til „Brohovedet“. Der var ikke et Menneske at øjne noget Sted, hverken her eller saa langt han kunde se hen ad Stranden. Søen rullede tungt og dovent ind mod Sandet og Klitterne. Bølgeslaget og Brændingen hørtes med nogle Sekunders Mellemrum som en dump, klukkende Lyd,

hver Gang Vandet skyllede ind paa Stranden og atter veg tilbage. Der var kun nogle enkelte Lys spredt hist og her inde i Byen, og bag ved skimtedes den store Plantage som en uhyre sort Ryg, der strakte sig op mod den stjærneklare Luft.

Han saà ned i Vandet, der maatte være temmelig dybt herude ved det yderste af Molen. Og ingen var her paa denne Tid af Aftenen. Det vilde endnu vare nogle Timer, før Folkene tog ud for at røgte deres Næringer. Et ulykkeligt Menneske kunde ikke ønske sig noget mere bekvemt Sted til at blive af med Livet. Vandet havde noget dragende og lokkende, som om det vilde suge til sig alt, hvad der kom i dets Nærhed. Han følte selv Lyst til at kaste sit Tøj og springe ud, om ikke for at blive derude med det samme, saa blot for at lade sig favne af det kolde, friske Vand, lade sig bære viljeløst af det og stirre op paa de utallige blinkende Punkter oven over hans Hoved. Han forestillede sig, at han var sprungen ud, og at et andet, fremmed Legeme gled hen imod ham. Et Legeme med kridhvidt Ansigt og lukkede Øjne. Saa havde han fundet, hvad han søgte, og saa kunde de begge blive derude. Dette kunde han dog aldrig ryste af sig.

Men det var jo Narreri. Det havde aldrig

været hans Mening at bære sig saaledes ad. Hvad skulde det ogsaa hjælpe. Havde han handlet i Blinde, som en Daare, saa maatte han tage Konsekvenserne og lide for det. Han maatte begynde at søge, først og fremmest skaffe sig Vished. Tre Dage — der kunde være sket meget i tre Dage.

Søen og Havnemolen kunde intet fortælle ham; han maatte se at faa fat i en eller anden af Befolkningen og spørge sig for, om de ikke i de sidste tre Dage havde truffet en ung Pige, der saa saadan og saadan ud; om de vidste, hvor hun havde boet; hvor de sidst havde set hende, om de havde talt med hende, og om de havde bemærket noget usædvanligt i hendes Adfærd.

Han drev ned ad Stranden forbi Klitterne, et godt Stykke Vej, men stadig uden at møde nogen. Saa bøjede han til højre og fulgte en Vej, der førte ind i Plantagen — atter et langt Stykke. Drev om paa Maa og Faa. Forvildede sig ind paa nogle Gangstier, hvor han snart snublede over Træstubbene, snart gik hen over et Dække af Grannaale som paa et blødt Tæppe. Det blev han ved med i flere Timer. Han havde gennemkrydset Størstedelen af Granskoven, op ad Skrænter og ned ad Skrænter, famlet sig frem i Mørke, saa atter søgt ned til

Stranden og tilbage over Hovedvejen ind i Plantagen.

Han indsaa, at dette var en ørkesløs Søgen, men han blev ved, indtil det meste af Natten var gaaet. Omsider vendte han tilbage til Byen og gik op til Kroen, hvor ingen var oppe. Men Kropigen havde ladet Døren staa aaben, og med nogen Møje fandt han sit Værelse, kastede sig paa Sengen, dødtræt, og faldt i Søvn.

Et Par Timer efter var han oppe igen. Det var blevet helt lyst. Paa denne Tid af Morgenen maatte der være nogle Fiskere nede ved Havnen. Han gik derud, samme Vej som den foregaaende Aften. I Fiskernes Huse og i Selvejervillaerne havde de tilbageblevne Landliggere nedrullede Gardiner, men nede ved Stranden var Lejets indfødte Befolkning i Gang med deres Arbejde. Der kom et Par Fiskerbaade roende ind mod Havnen over det blikstille Vand, og paa Stejlebakken var nogle Kvinder i Lag med at røgte Garnene fra de allerede hjemkomne Baade.

Der var ingen, som tog Notits af ham. Man var vant til at se Hovedstadsfolk færdes herude paa alle Tider af Døgnet. Han gik hen til nogle af Mændene, som var i Færd med at hive deres Næringer i Land. De saà op paa ham og bød Godmorgen, uden at standse med

deres Arbejde. En af dem gjorde en Bemærkning om, at Herren var tidlig paa Færde.

Han gjorde først nogle Spørgsmaal om deres Fangst, og om der havde været godt med Sild i Aar. En gammel Fisker gav ham en lang og indgaaende Forklaring om, hvordan det Aar for Aar var blevet simplere med Sildefisket, og de formentlige Aarsager dertil. Han hørte taalmodig derpaa for ikke at støde dem for Hovedet. Men omsider kunde han begynde sit Forhør. Han fortalte, at han var kommen for at træffe en Dame af sit Bekendtskab, men havde ikke kunnet finde hendes Navn i Fremmedbogen paa Kroen. Hun hed det og det, saà saaledes ud, og skulde have opholdt sig herude for et Par Dage siden. Var der nogen af dem, som vidste, hvor hun havde boet?

„Hvad siger De, hun hed?“ spurgte den gamle Fisker, der havde beklaget sig over det simple Sildefiske. „Hed hun saadan? Naa! Det maa jo være hende, der havde lejet et Værelse hos Jens Ols. Det er bestemt. Der kan De faa al den Besked, De ønsker.“

Hvor Jens Ols boede?

„Syd om Havnen, et Par Huse fra Skomagerens — det er aldrig til at tage fejl af — blot De gaar sydpaa og svinger tilhøjre ved den første Gyde . . .“

Han skyndte sig derned og fandt Huset. Konen var alene hjemme. Manden og Svogeren — fortalte hun — var paa Søen. Uden videre Indledning gav han sig til at udspørge hende.

„Ja, det er rigtigt nok," svarede hun. „Frøkenen har saamænd boet hos os i otte Dage. Det var en rigtig rar Frøken; en Gang imellem var hun saa bedrøvet og sad og græd inde i Stuen, men til andre Tider kunde hun lege med Børnene og løbe Tagfat med dem rundt om Huset, ligesom hun selv var et Barn. Vi troede, vi skulde ha' beholdt hende længere Tid, for vi har jo bare den ene Stue og leje ud; men saa en Dag betalte hun for sig og var væk lige med det samme . . ."

„Ved De ikke, hvor hun tog hen?"

„Nej, det talte hun ikke noget om."

„Hvad Dag var det, hun rejste?"

„Ja, lad mig se — det var i Fredags, og i Dag har vi Tirsdag; saa er det præcis fire Dage siden . . ."

Mere kunde han ikke faa at vide, heller ikke nogle andre Steder, hvor han spurgte sig frem, og hvor Folkene begyndte at se lidt forundrede paa ham.

Ud paa Formiddagen vandrede han videre nordpaa, gennemsøgte den ny Plantage paa Kryds og Tværs, fulgte derpaa Stranden et

godt Stykke, gik nu og da ind mellem Klitterne og lagde omsider Vejen op til det yderste af Pynten, forbi Fyret og til det næste Fiskerleje, hvor han atter begyndte at spørge Folkene ud om den, han søgte efter. Men der var intet Spor at finde.

Det var sent paa Aftenen, da han atter nærmede sig Fiskerbyen. Og hvad nu? Dette var en Søgen i Blinde, hans Omstrejfen førte ikke til noget Resultat. Han maatte hellere forhøre i hendes Hjem, om hun havde efterladt nogen Oplysning om, hvor hun var tagen hen, og hvad hun havde i Sinde. Eller maaske var det endnu bedre at tage ud til Gerhard Munthe; det forekom ham med ét, at der ikke var noget sikrere Sted, hvor han kunde søge Raad og Hjælp. Han følte sig noget beroliget, da han havde taget denne Beslutning, og fortrød, at han ikke strax havde gjort det, forinden han begyndte sin frugtesløse Søgen.

Men han maatte skynde sig, dersom han vilde komme tidsnok til at naa ind med det sidste Tog. Det sidste Stykke Vej op til Fiskerbyen tilbagelagde han i fuldt Løb; nogle promenerende Badegæster vendte sig om og stirrede nysgerrig efter ham. Solen var gaaet ned ovre bag Nabolandets Kyst. Vejret var stille og smukt som den foregaaende Aften. Sø og

Luft mødtes i et festligt Sammenspil af de fineste og skæreste Farver, der kun kendes en Septemberaften under nordlig Bredde. Det var en Time, der indbød til Nydelse og Hvile, ikke til kvalfuld, jagende Uro.

Vognen, som han havde lejet i Kroen, jog i fuld Fart gennem Plantagen, ad Kystvejen, forbi Villaerne, Badeanstalten og gennem Købstaden — den samme Vej som Aftenen i Forvejen. Han naaede Banegaardens Perron, ligesom Toget skulde gaa, og sprang ind i en Kupé uden at have løst Billet.

Klokken var omtrent tolv, da han bankede paa hos Gerhard Munthe. Ude fra Vejen kunde han se mellem Træerne, at der var Lys i Atelieret. Den gamle Maler var altsaa hjemme og oppe endnu.

Han kom selv ud og lukkede op med et Lys i Haanden, i sin gamle, slidte Jakke og med Shagpiben i Munden.

„Hvad for noget — er det dig, Poul! Men hvordan er det, du ser ud! Hvor har du været henne?“

„Ude at søge efter Ellen!“

„Efter Ellen — hvad skal det sige? Kom ind med dig . . .“

Gerhard Munthe gik i Forvejen over til Atelieret. Hængelampen brændte under Loftet,

et Par kinesiske Lygter var tændt henne ved Vinduet. Guitaren laa paa Bordet, paa hvilket der ogsaa stod en Flaske af den berømte spanske Vin. Men der var ingen fremmede.

Den gamle Mester gik hen og tog et stort Glas ud af Skabet, skænkede det fuldt af Vin og rakte Poul det.

„Drik først det, og fortæl mig saa, hvad der er i Stykker!“

Poul tømte Glasset til Bunden og satte sig i en af de gamle, brøstfældige Lænestole, der ligesom alle Gerhard Munthes Stole knagede, naar man tog Plads i dem.

„Onkel Gerhard — jeg er bange, der kan være sket en Ulykke med Ellen . . .“

„Hvad skulde det være for en Ulykke — andet end hvad der allerede er foregaaet mellem hende og dig. Det er Ulykke nok, synes jeg!“ mumlede Onkel Gerhard.

„Du forstaar mig ikke . . . Se her!“

Han tog Ellens Brev frem og rakte Gerhard Munthe det. Den gamle Maler læste det, en og to Gange, strøg den graa Manke op fra Panden, leverede Brevet tilbage til Poul og brummede:

„Sludder og Vrøvl!“

„Det kan ikke være din Mening, at hun kun har villet forskrække mig?“

„Nej, det tror jeg ikke.“

„Jeg ikke heller. Men hvad da?“

„Hun har havt et Anfald, som saa mange Kvinder har en Gang imellem. Men det er gaaet over ligesaa hurtig som det er kommet. Det gør det i Reglen. Og bag efter har hun ikke villet skrive til dig igen, da hun nu én Gang havde taget Afsked med dig . . .“

„Men alt det er jo kun Formodninger. Du maa kunne forstaa, hvilken ulidelig Angst jeg føler. Hvor skal jeg søge efter hende? Jeg har siden igaar Aftes været ude i det Fiskerleje, hvorfra Brevet er dateret. Hun har været der, men er forsvunden igen. Jeg har gennemsøgt Egnen paa Kryds og Tværs, men intet Spor kunnet finde; ingen har kunnet give mig Besked om, hvor hun er taget hen. Det har været en frygtelig Nat og Dag. Og hvor skal jeg nu gaa hen . . .“

„Du kan jo gaa ud til hendes Fa'er, Hr. Agent Villadsen,“ bemærkede den gamle Maler tørt — „hvis du ikke tror mig.“

„Hvad vil det sige?“

„Jeg ved, hvor hun er.“

„Ved du det! Er det sandt? Er der ingen Ulykke sket!“

Han sprang op fra Stolen, væltede Glassene,

der stod paa Bordet, og omfavnede den gamle Mester i et Udbrud af ustyrlig Glæde.

„Er du vis paa det — ved du, hvor hun er?“

„Bær dig ad som et fornuftigt Menneske! Det ligner dig ikke at fare saadan afsted. Naturligvis ved jeg, hvor hun er. Det er rigtigt nok, at hun har været dér, hvor du har søgt hende. Men derfra er hun taget op til min Kone, der bor sammen med Drengene nogle Mile længere nordpaa, hvor der er videre Udsigt over Vandet. Jeg har havt Brev fra den ældste af Drengene i Dag; du kan godt faa det at se. Der er intet i Vejen. Hun har muligvis havt en Paroxysme; men hun er kommet til Fornuft igen og tænker ikke paa at tage Livet af sig; det indestaar jeg dig for. Hun er for sund — altfor legemlig sund og stærk til for Alvor at tænke paa den Slags Galskaber...“

„Men hvem kan indestaa derfor! Hendes Stemninger skifter saa hurtig. Du skal alligevel have Tak for, hvad du fortæller mig. Saa vil jeg tro, at der foreløbig intet er sket. I Morgen tidlig tager jeg derud . . .“

„Gør du det? . . . Og hvad saa, Poul?“

„Saa løser jeg Kongebrev og gifter mig med hende.“

„Det skulde du ikke gøre, Poul, hverken for din egen eller hendes Skyld . . .“

„Men du hører jo, hun skal føde et Barn — mit Barn — hvad andet har jeg saa at gøre?"

„Det er maaske ogsaa noget, hun har bildt sig ind. Hun er uvidende som en Fugleunge; hun ved ingen rigtig Besked, hverken om at undfange eller føde Børn."

„Jeg maa gøre min Pligt — hvad der saa bag efter skal komme ud af det . . ."

„Din Pligt!" . . . Gerhard Munthe stillede det væltede Glas op paa Bakken, skænkede Vin i det og drak det langsomt ud. „Ved du, kære Poul, saa ganske bestemt, hvad der er din Pligt? Jeg tror ikke, du ved det. Du vil gøre det, som du anser for din Pligt, og bereder dermed baade dig selv og hende et Helvede, som I enten aldrig slipper ud af, eller maaske først, naar I begge to har prøvet langt værre Elendighed end den, I nu føler. Hør paa, hvad en gammel Fyr fortæller dig . . ."

„Men har jeg grebet ind i hendes Liv, og har vort Forhold faaet Følger, som vi begge staar til Ansvar for, saa kan der kun være én Ting at gøre: tage Konsekvenserne deraf. Det er og maa være det eneste rigtige."

„Talemaader, kære Poul! Hvor kan man med Vished vide, hvad der er det eneste rigtige. Kan du eller jeg se ind i Fremtiden og

sikkert beregne Følgerne af vore Handlinger. Alt er det usikre og uvisse for os Mennesker. Man kan i det højeste regne med Sandsynligheder. Det visse er her, at du og hun passer til hinanden som Ild og Vand; at I vil blive dybt ulykkelige med hinanden, ligesom I allerede har været det i eders Elskovsforhold, hvor der dog endnu ikke var nogen Tvang, der bandt jer. Sandsynligheden taler altsaa for, at det vilde blive hundrede Gange værre, hvis I begik den Galskab at gifte jer med hinanden."

„Men Hensynet til det Barn, hun skal føde — mit og hendes Barn — det vejer dog med i Spørgsmaalet."

„For Barnet vil Ulykken blive mindst ligesaa stor som for jer selv. Sig mig en Gang ..." Gerhard Munthe tav lidt og skænkede sig et nyt Glas Vin, og da han igen tog Ordet, var der en underlig Klang i hans Stemme, et Udtryk af Smerte og Sorg i hans Øjne, som Poul ikke før havde set.

„Sig mig, Poul, har du nogensinde tænkt paa, hvad et Samliv kan være mellem to Mennesker, Mand og Kvinde, et Samliv, naar det bliver til den frygteligste Karrikatur af, hvad det skulde være . . ."

Poul rystede paa Hovedet og blev ved at

betragte det underlige Udtryk i Gerhard Munthes Øjne.

„Saa vil jeg sige dig det. Det er den dybeste Fortvivlelse, den rædselfuldeste Ødelæggelse, der kan fare hen over et Menneske. Det afstumper Vilje og Evner, gør svag og ond, gør Livet til en uafbrudt Kæde af Lidelser, som der skal en Kæmpes Kræfter til at udholde. Vil du berede dig selv og hende saadan en Tilværelse . . .“

„Saa galt behøver det vel ikke at gaa os . . .“

„Og har du Lov til at handle med en saa vanvittig Letsindighed,“ vedblev Gerhard Munthe. „Lad hende springe i Stranden, hvis det endelig skal være, og skyd du dig en Kugle gennem Hovedet — det er bedre, end at I gifter jer med hinanden. Men for Resten kan du være ganske rolig for, at der ingen Tragedie bliver ud af det, naar I blot gaar hver sin Vej.“

Poul svarede intet paa dette Ræsonnement; han sad og tænkte paa sine Forældres Ægteskab; ogsaa hans Fader havde advaret ham, som om han havde kunnet forudse, hvad der vilde hænde.

„Vil du høre paa, hvad jeg vil fortælle dig?“

„Ja.“

„Saa skal jeg holde en Sølvbryllupstale for dig . . .“

„En Sølvbryllupstale?“

Gerhard Munthe drak sit Glas ud og nikkede.

„Ja, en Sølvbryllupstale . . . Der var to Mennesker, som i et kvart Aarhundrede havde gjort deres bedste for at pine Livet af hinanden, Tomme for Tomme, Dag efter Dag. Og saa skulde de til at holde „Sølvbryllup.“ Han havde besluttet, at han for en Gangs Skyld vilde tage Bladet fra Munden og handle som en ærlig og frimodig Mand. Og han vilde paa samme Tid skaffe sig Luft for al den Bitterhed og Vrede og Sorg, som havde hobet sig sammen i hans Sind og formørket hans Dage i nær ved den halve Del af hans Liv. Saa gjorde han et festligt Gæstebud og indbød den nærmeste Slægt, og der kom Blomster og Gaver og Lykønskninger, som det passede sig til en saadan smuk Familiefestlighed. Da nu alle de gode Paarørende var samlede, rejste han sig op og holdt følgende Tale:

„Kære Slægtninge! Der er nogle Ord, som jeg gærne vilde sige jer. Tilgiv mig, dersom de bereder jer en Skuffelse og muligvis forstyrrer jeres gode Stemning. Men det er al-

vorlige Ord, og de kan jo ogsaa passe ved en højtidelig Lejlighed.

I, mine gamle, værdige Svigerforældre og øvrige kære Paarørende, har jo fulgt os gennem et kvart Seculum. I har maaske trukket paa Skuldrene, naar I stundom mente at have gjort den Iagttagelse, at dette Ægteskab, hvis 25de Aarsdag I nu er med til at fejre, ikke syntes at være den fuldkomne Idyl, som et kristeligt Ægteskab — indviet af Kirken under Salmesang og Orgelspil og gode Frænders velmente Ønsker — gærne skulde være. I har maaske ogsaa nu og da skumlet lidt over os, og I har lyttet efter, hvad en og anden fortalte om smaa Misforstaaelser og lidt Trætte og Uenighed, som kan falde af i det daglige Liv mellem et Par Ægtefolk. Men baade I og vi selv gjorde gode Miner til slet Spil; vi lod allesammen, som om der ingen synderlig Fare var paa Færde; det var kun undtagelsesvis, at I lod det stygge Ord „Skilsmisse“ komme paa Tale, og saaledes er det gaaet lige til denne Højtidsdag.

Men i Dag vil jeg for første Gang sige jer Sandheden. Dette Ægteskab har gennem fem og tyve Aar været en Forbrydelse, ikke mod samfundsmæssige Love, men mod os selv, en uafladelig Lidelse, en uafbrudt Kamp. Den

har udhulet mit Hjærte, brudt min Vilje, gjort min Hjærne tom. I fem og tyve Aar har jeg ikke hørt et fint og kærligt Ord af den, som skulde være min næreste og bedste Ven; naar jeg sagde hvidt, blev der svaret sort; naar jeg vilde Fred, fik jeg Strid; vilde jeg søge mig et Øjebliks Glemsel eller Glæde, maatte jeg stjæle mig dertil. Alt, hvad der tilhørte mig: mit Arbejde, mine Venner, mine Interesser, blev betragtet med skinsyge og fjendtlige Øjne. Og altsammen vakte det Strid mellem os. Jeg begyndte med at gøre Modstand; jeg rasede og sled i mine Baand, men tilsidst blev jeg sløv og lod staa til, eller jeg trøstede mig i Smug — paa en uværdig Maade og led endnu mere derved.

Vi fik Børn i de første Aar af dette Ægteskab; men min Hustru undfangede dem med Uvilje, og siden blev de Aarsag til nye Kampe. Hun vilde altid det modsatte af, hvad der var mine Ønsker. Jeg fik ingen Magt eller Indflydelse over mit eget Afkom; hun lærte dem ved sit Exempel at sætte sig op imod mig, som hun selv bestandig havde gjort; de voxede op og beredte mig nye Sorger, og heller ikke dem delte vi. Jeg fik kun én Opgave: at give dem, hvad de forlangte, det mest mulige. Jeg maatte sjakre med min Kunst, den, som jeg

elskede højest næst efter mine Børn, men jeg fik aldrig et taknemmeligt Ord derfor. Alene Vrede, Bitterhed og Fjendskab. Jeg blev en Stymper, en Stakkel, som intet var værd — det gjorde mit Ægteskab mig til.

Havde jeg da selv ingen Skyld? Jo, mine ærede Slægtninge, jeg havde megen Skyld — jeg var selv Skyld i det altsammen. Først fordi jeg i Dag for 25 Aar siden giftede mig som en Daare, en gal Mand; dernæst fordi jeg var svag, uden Styrke og Vilje. En anden Mand kunde maaske have gjort hende lykkelig og god; jeg formaaede det ikke. Hun var ikke ond, har ikke villet det onde; men hun var et Vredens Barn, en tung, skinsyg Natur, uden Evne til at veje Ord og Handlinger. Hun har ikke selv ejet Tanke for al den Fortræd, hun gjorde mig og sig selv. Og Aarene, der gik, gjorde hende hverken klogere eller mildere.

Mine kære Slægtninge — I synes vel, at det er en Brutalitet uden Lige, at jeg holder denne Tale paa min Sølvbryllupsdag. Og deri kan I have Ret. Men jeg har en Gang maattet have Luft. Jeg anklager ingen; jeg giver mig selv hele Skylden. Ethvert Menneske maa selv staa inde for, hvorledes han former sit Liv; er han svag og viljeløs, maa han undgælde for det . . . Mine Ord er fornemmelig henvendte

til jer, mine Børn! Jeg ønsker at være jer et Exempel til Skræk og Advarsel, vise jer, hvad Blødagtighed og Svaghed uundgaaelig fører til. Jeg beder jer tilgive den store Skyld, jeg har — jeg ønsker jer alt muligt godt. Dixi!“

„Kære Onkel Gerhard — hvad er det, du sidder og fortæller! En saadan Sølvbryllupstale kan jo aldrig være bleven holdt!“

„Nej, men den kunde være bleven det.“

Gerhard Munthe, der ellers aldrig drak til Overmaal, havde tømt det ene Glas Vin efter det andet, medens han holdt sin løjerlige Tale. Nu satte han Glasset saa haardt ned, at det splintredes mod Bordet. Hans Øjne, under de store, buskede Bryn, havde stadig det samme forpinte Udtryk, som Poul havde lagt Mærke til lige fra Begyndelsen af deres Samtale.

I nogle Minuter tav de begge. Saa spurgte Poul:

„Er det din egen Historie, du har fortalt mig?“

„Min egen eller en andens — det kommer ud paa et. Kan den forebygge al den Elendighed, du er i Færd med at berede dig selv og et andet Menneske, saa ønsker jeg intet bedre.“

„Vil du forklare mig, hvorledes det kan være gaaet til, at denne Mand, som du har

fortalt mig om, ikke for mange Aar siden gjorde sig fri for sit Martyrium?“

„Hvorfor han ikke gjorde sig fri! Fordi et saadant Forhold binder med sejge Baand, der ikke er nemme at løse. Først Hensynet til Børnene, som han elskede og ikke nænnede at forvolde Sorg. Siden hen Vanen, Sløvheden. Jeg har jo sagt dig, at han var svag og viljeløs. Desuden vidste han, hvad han selv havde forbrudt, og han syntes, han maatte bære Aaget som en retfærdig Straf.“

Poul Fasting havde rejst sig og gik frem og tilbage paa Gulvet. Omsider blev han staaende foran den gamle, sære Mand.

„Jeg vil sige dig, hvad jeg har besluttet. Jeg gifter mig med hende; jeg giver hende mit Navn og dermed den Oprejsning, jeg skylder hende, tillige med al den Omsorg, jeg formaar. Men jeg vil vedblive at være en fri Mand. Du har Ret i, at et Samliv mellem hende og mig vilde blive en grænseløs Ulykke for os begge to; derfor maa vi hver gaa sine Veje.“

„Det Tilbud tager hun ikke imod!“

„Tager hun ikke mod det! Hvad mere kan jeg da gøre?“

„Give dig helt i hendes Vold — finde dig i hendes Luner, være en Slags „Prügelknabe“

for hende. Det er, hvad hun ønsker — enten det eller intet.“

„Men det vil ikke jeg.“

„Heller ikke, hvis hun paany skulde faa i Sinde at springe i Stranden?“

„Nej, heller ikke saa.“

„Er du vis paa det?“

„Ubrødelig vis.“

„Vil du have, at jeg skal tale med hende og bringe hende dit Forslag? Jeg er maaske den, som bedst kan faa Ørenlyd hos hende.“

„Dermed vil du vise mig en stor Tjeneste.“

„Saa skal du høre nærmere fra mig. Men bliv ikke utaalmodig, hvis det varer lidt! Jeg venter, til det belejlige Øjeblik kommer. Saa længe du ingen Ting hører fra mig, kan du være vis paa, at der ingen Ulykker er sket.“

Poul Fasting gik hen og tog hans Haand.

„Er der intet, hvormed jeg kan tjene dig, Onkel Gerhard?“

„Mig, min kære Dreng! Ak jo — kan du skaffe mig en rigtig god Ovn, hvori jeg kan blive smeltet og støbt om, fra inderst til yderst, med Sjæl og Krop, hele det løjerlige Maskineri, som kaldes et Menneske. Gud forbarme sig, hvilken stout Karl der saa kunde blive af mig med alle de Erfaringer, jeg har sparet sammen paa i henved tredsindstyve Aar og betalt i dyre

Domme! Alle Mennesker skulde have Lov til at lade sig støbe om paa et vist Tidspunkt af deres Tilværelse . . . Godnat, min Dreng —"

„Godnat, Onkel Gerhard — Tak for i Aften!"

Da Poul Fasting nogle faa Dage senere kom op paa Kontoret for at skrive sin udenlandske Oversigt, sagde Redaktionssekretæren til ham:

„Kommer De ikke ude hos Etatsraad Thymann?"

„Jo, jeg har nogle Gange været Gæst der i Huset."

„Har De set dette her?"

„Hvilket?"

„Et Telegram fra Paris. Det er en sørgelig Begivenhed. Tænk Dem, begge Sønnerne . . ."

„Hvad siger De?"

Han skyndte sig at tage Telegrammet: Det meddelte, at Etatsraad Thymanns to Sønner, der i de sidste Maaneder havde opholdt sig i Paris, var forulykkede under en Prøvefart med en af de nylig opfundne Motorvogne. Ulykken var foregaaet paa Vejen mellem Auteuil og Paris; de unge Mænd, der kørte for første

Gang uden Vognstyrer, var begge blevne dræbte paa Stedet.

„De ulykkelige Mennesker!“ udbrød Poul, der blev ganske bleg, medens han læste Telegrammet. Hans første Tanke var „Søster Cecilie“; hvilket Indtryk vilde denne Efterretning gøre paa hende? Han kom til at huske paa, at hun en Gang havde sagt, at man altid burde tænke paa Ulykken. Den kunde komme, hvad Dag det skulde være. Hvordan vilde hun nu selv tage dette? Og hendes Moder, den lille, stille Dame, der gik glad og tryg omkring i sit Hjem og havde et godt Ord til alle. Ogsaa for Etatsraad Thymann følte han Deltagelse, hvor lidet sympatetisk denne Mand end havde været ham. Muligvis var han en Snob, et snæverhjærtet Menneske, men stor Fortræd havde han vist aldrig gjort, i hvert Fald ikke med Forsæt; han var dog i Besiddelse af en vis brutal Godmodighed. Man kunde sige det samme om ham som om de fleste andre Mennesker: han var mere ubetydelig end ond.

Dagen efter stod der en ny Notits i Aviserne, vedrørende den Thymannske Familie. Etatsraad Thymann var bleven ramt af et let Slagtilfælde; men der var ingen overhængende Fare, og man mente, at Etatsraaden fuldstændig vilde genvinde Helbred og Kræfter.

Poul Fasting havde besluttet, at han vilde bort fra Byen i nogen Tid. Han havde søgt Orlov fra Officersskolen og fra Redaktionskontoret. Redaktør Raben havde sagt til ham med sit fine, lidt sørgmodige Smil: „De er et lykkeligt Menneske, Fasting, De kan rejse, naar De vil, De hænger ikke fast som vi andre og er ikke afhængig af Rigsdagssamlinger og Ministerskifter. Bevar Deres Frihed, det er det kosteligste Gode i Verden, bedre end Magt og Indflydelse. Jeg vilde ønske, jeg var i Deres Sted."

Inden han rejste, vilde han høre, hvordan det stod til ude paa „Strandlyst"; han havde faaet at vide, at den Thymannske Familie endnu boede paa Landet. En Dag sidst i September tog han derud. Vejret var saa varmt som ved Midsommertid, Skoven grøn endnu, kun med enkelte gulrøde Pletter, der gjorde den endnu festligere. Rønnebærtræernes røde Bær straalede overmodne inde i Villahaverne, og det duftede af Blomster og Muld, saa det blev en Lyst at indaande Luften.

Han gik op ad Kystvejen, forbi den lange Dampskibsbro. Her havde han mødt Dagny Birch og hendes Fader den første Gang, han besøgte „Strandlyst". Det var længe siden.

Da han skraaede over Vejen for at komme

over til Villaen, saà han en sørgeklædt Dame med et Par Smaadrenge komme ud derfra. Medens han saà uvis paa hende, hilste hun først, afmaalt og værdigt, og idet han skyndte sig at besvare hendes Hilsen, kom han i Tanker om, hvem hun var: stakkels Grosserer Clausens Hustru, nedbøjet som en Enke bør være det, men smagfuldt sørgeklædt, bærende lidt koket det lange, sorte Slør. Ak ja, de Døde glemmes hurtig.

Han gik gennem den pragtfulde Have, hvor Eftersommerens Blomster, kæmpestore Asters og Kaktus-Georginer, fyldige Remontant-Nelliker og straaleformede Chrysanthemums, hvide, gule og karminrøde, prangede i al deres Skønhed. Den store Villa lyste ham i Møde i uplettet Hvidhed.

Tjeneren modtog hans Kort, og han forhørte sig om Etatsraadens og Fruens Befindende. I det samme kom Husjomfruen gennem Entréen, hvor han stod, og spurgte, om han ikke ønskede at hilse paa Fruen. Jo, det vilde han gærne — hvis han ikke kom til Ulejlighed. Det troede Jomfruen ikke, men hun kunde jo godt først gaa ind og høre, om Fruen var visibel.

Et Øjeblik efter kom hun tilbage og bad ham følge med. Ved et af de store Vinduer inde i Havestuen sad Fru Thymann. — Hvor

det lille, stille og gode Ansigt var blevet blegt og indfaldent i den korte Tid! Hendes kønne Øjne var matte og tilslørede som af megen Graad; han syntes, hun lignede en gammel Kone.

Fru Thymann rakte sin Haand frem mod ham og bad ham tage Plads.

„Det var kønt af Dem at tænke paa os,“ sagde hun med sin stilfærdige Stemme. „Tak for det Brev, De sendte os.“

Poul spurgte, hvordan det gik med Etatsraadens Befindende.

„Jo, der er Gud være lovet stadig Fremgang. Jeg tror nok, min Mand kommer over det. Men Sygdommen har taget meget paa ham; De vil næppe kunne kende ham igen. Tænk Dem, kære Fasting, begge vore Drenge . . .“

Hun brast i Graad og gemte sit lille, stakkels Ansigt i Lommetørklædet.

„Stakkels, kære Fru Thymann,“ sagde han.

Da hun var bleven lidt roligere, fortalte hun om Sønnernes Begravelse ovre i Paris. Agnes havde ment, det var bedst, de fik deres Grav derovre. Agnes havde besørget det altsammen med en forbavsende Energi og Viljestyrke. Selv havde Fru Thymann ikke kunnet rejse; hun havde jo ikke kunnet være borte fra den syge. Agnes var rejst og havde ordnet al Ting

ved Begravelsen. Den havde fundet Sted under overordentlig stor Deltagelse, og nu laa hendes stakkels Drenge paa Père Lachaise Kirkegaarden i den store, fremmede By. Saa snart det lod sig gøre, vilde hun rejse derover for at se deres Grav. Men hun vidste ikke, naar det kunde ske. Agnes var kommen hjem for en otte Dages Tid siden.

„Og hvorledes har Deres Datter det nu?“

„Der er intet at mærke paa hende. Hun gaar stille omkring som altid. Uden hende ved jeg ikke, hvordan jeg skulde komme gennem det. Hun tænker paa al Ting, sørger for al Ting. Der er ingen, der kan tale til min Mand saadan som hun. Selv duer jeg ikke til noget; jeg har aldrig kendt til Modgang før; vi har havt det altfor godt, og denne frygtelige Ulykke har fuldstændig lammet mig. Jeg ved nok, man skal bære, hvad der paalægges En — men jeg kan ikke . . .“

„Vil De hilse Deres Datter rigtig varmt og hjærteligt fra mig,“ sagde han.

„Det skal jeg, kære Hr. Fasting, vi satte alle megen Pris paa Dem, og jeg har regnet Dem blandt vore bedste Venner, fra den første Dag, jeg saá Dem. Ja, nu vil vort Hjem aldrig mere blive, hvad det har været før . . .“

De tav lidt begge to. Saa sagde Fru Thy-

mann — efter at hun først havde set sig omkring i Stuen med et underligt sky Blik, som om hun vilde være vis paa, at ingen hørte, hvad hun sagde:

„Ved De, hvad jeg er bange for — at jeg ogsaa mister hende . . .“

„Hvad mener De?“ spurgte han forskrækket.

„Hun nænner foreløbig ikke at sige noget til mig derom — ikke saa længe hendes Fader er syg, og saa længe hun ser, hvor svært jeg selv har ved at holde mig oppe. Men jeg ved, at hun vil udføre sin Beslutning enten lidt før eller senere . . .“

„Hvilken Beslutning, kære Frue?“

„Agnes har aldrig været som vi andre,“ vedblev stakkels Fru Thymann, der stadig maatte kæmpe med Graaden, medens hun talte. „Hun har ikke brudt sig om Penge eller om Selskabelighed og Adspredelser eller alt, hvad hun blot havde behøvet at pege paa for at faa det. Hun har helst villet have at gøre med Folk, som ingen Ting havde; selv har hun alle Dage været yderst beskeden i sine Fordringer, altfor beskeden, synes jeg. Men ikke nok med det . . .“

„Hvad mere da?“

„Hun har ofte talt om, at hun havde Lyst til at blive Nonne eller Diakonisse — og paa

en saadan Maade, at det ikke var talt hen i Vind og Vejr. Nu har jeg faaet en stor Frygt for, at hun gør Alvor af det . . .“

„Kan det være tænkeligt, kære Frue — saa meget som Livet dog endnu maa have at byde en ung Pige som Deres Datter.“

„Alt det ydre har intet Værd i hendes Øjne,“ sagde Fru Thymann stille og betænksomt. „Jeg mærkede det allerede, før denne frygtelige Sorg ramte os. Men den Gang lagde jeg ikke videre Vægt derpaa. Nu er jeg bange, at jeg snart mister hende ogsaa . . .“

Han følte sig tung om Hjærtet og rejste sig for at tage Afsked. Det var saa ganske haabløst at søge efter Ord, som kunde trøste og hjælpe her. Og han var jo en fremmed.

Da han rejste sig op, sagde Fru Thymann:

„De kan godt komme til at hilse paa min Mand; jeg tror, det vil glæde ham at se Dem. Han har været oppe de sidste Dage og sidder i sin Stol ved Vinduet; men smaat er det jo med ham endnu. Agnes er inde hos ham.“

Poul havde helst villet være fri; men det kunde synes uvenligt at sige det rent ud. Saa fulgte han med Fru Thymann ind i Sygeværelset.

Etatsraad Thymann sad i en stor, dyb Lænestol, omhyggeligt, næsten soigneret paaklædt,

men hans fyldige Skikkelse saà slap og sammensunken ud; hans ene Mundvig var trukken skævt ned, og han sad og stirrede frem for sig med et sløvt, aandsfraværende Udtryk.

Søster Cecilie stod henne ved Vinduet, i Nærheden af den syge.

Idet de traadte ind, vendte hun sig om. Poul Fasting bukkede — hun besvarede ret venligt hans Hilsen, men uden at række ham Haanden, og gik i det samme over Gulvet for at forlade Stuen.

„Skal du ikke hilse rigtigt paa Hr. Fasting?“ sagde Fru Thymann med sin milde Stemme og, som det lod til, lidt forundret.

„Hr. Fasting og jeg har hilst paa hinanden,“ lød Svaret i en rolig og naturlig Tone. „Jeg skal blot ud og hente noget til Fa'er.“

Derpaa gik hun lydløst ud af Stuen.

„Se, kære Thymann,“ sagde Fruen. „Det er Hr. Fasting, som er kommet for at se til dig. Jeg har fortalt, at du Gudskelov har det meget bedre nu, og at vi snart kan vente at faa dig helt rask.“

„Er — det — Fasting? . . .“ sagde den syge med noget stammende og utydelig Stemme. „Goddag — Hr. Fasting . . . Nu kommer jeg mig — snart. Men — det — det var en stor —

stor — Ulykke. Det kom — kommer — jeg aldrig — over . . ."

Udtrykket i hans Ansigt blev lidt klarere, medens han talte, men saa snart han tav, fik Øjnene det samme sløve og stirrende Blik som før, og Hovedet dukkede forover, som om han ikke havde Kræfter til at holde det oprejst. Det var sørgeligt og pinligt at se.

Poul Fasting sagde nogle almindelige trøstende Ord og vexlede derpaa nogle Bemærkninger med Fruen om den Kur, Lægen havde foreskrevet. Den syge tog ikke Del i Samtalen. Lidt efter tog Poul Afsked og gik.

Husets Datter havde ikke vist sig senere. Altsaa uforsonlig. Men hvor bleg og træt hun havde set ud. Det skar ham i Hjærtet at tænke derpaa. „Stakkels Søster Cecilie!" mumlede han ved sig selv. „Stakkels Søster Cecilie!"

— — —

Den følgende Dags Aften stod Poul Fasting paa Dækket af den store, kønne Damper, der gjorde sin regelmæssige Fart tre Gange om Ugen over til en af de nordlig beliggende Købstæder i „det bakkede Land", som han holdt af at kalde det — den Del af det gamle

Land, som var ham kærest, uden at han egentlig kunde forklare sig Grunden dertil.

Frøken Munthe var kommen kørende i Droske ned til Dampskibet, i fuld Fart, ikke stort mere end fem Minuter før Afgangstiden, og havde givet ham en lille sirlig Billet, som Postbudet havde bragt strax efter, at han var taget afsted.

„Kære Poul,“ sagde den gamle Dame; „det lader til, at jeg skal være Deres Postillon, og det er en Bestilling, som jeg ikke kan sige, jeg bryder mig synderlig om. Jeg er bange for, at De er en vidtløftig Person, Poul Fasting, der har en Kæreste i hver Havn, ligesom Matroserne, og det kan jeg ikke lide. De har gjort mig Sorger og Bekymringer nok, og hvis De ikke er bleven fornuftigere, naar jeg ser Dem igen, saa vil jeg ikke mere kendes ved Dem.“

Da Frøken Munthe havde afleveret denne lille Tale og betragtet ham med et Par Øjne, der var baade skarpe og bedrøvede paa én Gang, var der ikke Tid til flere Underhandlinger. Landgangen skulde hives i Land, og den gamle Dame maatte gaa fra Borde, hvis hun ikke vilde gøre Rejsen med.

Nu stod hun nede paa Kaien og viftede til ham af alle Kræfter med sit Lommetørklæde, medens Trosserne gjordes los, og Spillet peb, og Damperen langsomt lagde ud fra Bolværket.

Saa snart de var komne et Stykke udenfor Toldboden, tog han det lille, sirlige Brev frem, som Frøken Munthe havde bragt ham, og hvis fine Haandskrift han strax havde genkendt.

Det indeholdt kun fem smaa Linjer:

„Dear Mr. Fasting!

Vi rejser i Morgen. Jeg venter paa Deres Følgeskab til det Land, hvor Solen ikke gaar ned.

Alice A. Green.“

Da Damperen tidlig den næste Morgen havde naaet sit Bestemmelsessted, telegraferede han tilbage:

„Kan ikke følge med. Lykkelig Rejse baade nu og bestandig.“

Der laa — midtvejs inde i det bakkede Land, paa Grænsen af Heden — et gammelt Krosted, som var blevet moderniseret i Tidens Løb af de skiftende Ejermænd, men hvis Beliggenhed var tilstrækkelig afsides til at bevare Stedet som en fredet Plet, der aldrig vilde blive opslugt af „Turiststrømmen“ eller overbefolket af Sommergæster. Det laa ved en dyb, blinkende Sø, der skød to Arme ind mellem de brune Hedebakker, og fra disse Bakker var der vidt Syn ud over Landet. Mod Nord og mod Øst var der Skove og opdyrket Land, men hist og her kunde man se et Stykke sort Hedejord skære sig midt ind i de gule Agre, og mod Syd og Vest strakte sig et mægtigt Hedelandskab, endnu uberørt af Plovjærn og Spade: stejle Lyngskraaninger, gennemskaarne af dybe Dale, mørkladne Høje, der som Kæmpe-

bølger løftede sig i vexlende Former, Række bag Række, langt ud i dæmrende Fjærnhed.

Her havde Poul Fasting slaaet sig ned. Det var saa sent paa Eftersommeren, at han var eneste Gæst paa Stedet, og der kunde gaa flere Dage, uden at han saà andre Mennesker end Kromanden og hans Familie. Naar han indtog sine ensomme Maaltider i Kroens Spisestue, hændte det jævnlig, at en af Hønsene forvildede sig derind, trippede fredelig og uforstyrret omkring paa Gulvet og pillede op de Brødsmuler, som han kastede hen til den.

Han gik lange Spadsereture, syd- og vestpaa ind over Heden. Men nogle Gange havde han lagt Vejen op til Købstaden, den samme By, som han først havde besøgt, da han var kommen hjem til det gamle Land. Byen med den gamle Domkirke havde bevaret en mærkelig Tiltrækningskraft for ham; han vidste ikke rigtig, om det kun skyldtes de Erindringer fra hans Barndom, som knyttede sig dertil; de var jo i og for sig flygtige og ubetydelige. Men der blandede sig ogsaa et andet Moment deri — noget, som kunde sammenlignes med en Skattegravers Kærlighed til det Sted, hvor han havde nedgravet en Skat, som ingen kendte uden han selv.

Han vilde daarlig have kunnet forklare, hvil-

ken Skat det var, han havde forvaret i Domkirkebyen eller mellem Hedebakkerne Syd for den, og han fandt selv, at det var noget hyperromantisk Fantasteri, der ingen Steder havde hjemme, og som han egentlig burde skamme sig ved. Men efter al den Uro, der havde opfyldt ham, følte han det som en velgørende Hvile at give sig hen til disse vage Stemninger og leve et Slags vegeterende Drømmeliv i den fuldkomne Ensomhed mellem Lyngbakkerne. Han kunde jo trøste sig med, at ingen fik noget at vide derom.

Da han havde boet nogen Tid derude, modtog han en Dag et Brev fra Gerhard Munthe. Det lød ret kort og fyndigt saaledes:

„Gode Poul!

Du behøver ikke at tage din Tilflugt til Revolverkuglen eller prøve andre, endnu mere fortvivlede Udveje. Du er en fri Mand. „Troldpigen“ springer ikke i Stranden for din Skyld. Hun er i disse Dage bleven Bestyrer af et Møbelsnedkeri og føler sig øjensynlig lykkeligere i denne Stilling end ved nogen Værdighed, som du kunde være i Stand til at tilbyde hende.

Har du glædet dig til at blive Fader — maaske til en Søn, som du kunde opdrage

efter dine egne Principer — gør det mig ondt, at jeg vistnok maa berøve dig Haabet derom. Ogsaa dette har nok været en Hallucination for hendes Vedkommende. Det paastaar i hvert Fald min Kone med den allerstørste Bestemthed, men jeg kan ikke sige dig, hvorfra hun har sin Vished; thi „Troldpigen“ er ikke nem at udspørge i saa intime Anliggender. Jeg ved kun, hun har sagt, at hun gærne vilde have havt et Barn; hun vilde have været stolt over selv at kunne sørge for det.

Der er dog Karakter i dette. Hun er ikke noget ganske almindeligt Dusin-Kvindemenneske.

Forøvrigt har jeg talt med hende om dig. Jeg fik det Indtryk, at hun tænker paa dig uden Vrede, vistnok ogsaa uden stor Sorg eller Skuffelse. Hun betragter utvivlsomt sin forbigaaende Passion som en ubegribelig Forvildelse, som noget, hun nu — efter den indtraadte Reaktion — ikke kan faa Mening i.

Saaledes er vel din og hendes Saga endt for bestandig. Med lidt bitter Smag for dit Vedkommende, tænker jeg mig. Jeg ved af egen Erfaring, at det, som mere gudfrygtige Folk end du og jeg kalder Synden, er skønt

og fristende, men Syndelønnen som oftest bedsk og bitter.

Levvel og tænk en Gang imellem paa en gammel afdanket Fyr — indtil vi ses igen.

Din Ven
Gerhard Munthe."

Han var en Dag gaaet op til Købstaden, havde fulgt Vejen over Heden, gennem Skoven og forbi Plantagerne, indtil han kom til Søen, der laa Øst for Byen, og det var blevet nær ved Solnedgang, da han tænkte paa at vende om. Saa kom han til at huske paa, at det netop var her, paa den selvsamme Plet, han havde staaet for henved halvandet Aar siden, Dagen efter at han havde sat Foden paa hjemlig Grund. Der var Milepælen ved Vejkanten med den lille Jordhøj omkring, hvor han havde sat sig til Ro og var falden i Tanker og havde lagt Planer for Fremtiden.

Havde den Tid, der var gaaet, været et Læreaar for ham, og hvad havde han lært? Havde han faaet den mindste Smule udrettet af, hvad han vilde; var han bleven en eneste Smule klogere eller klarere over sig selv?

Jo, noget havde han dog lært. Han kunde mere sikkert end nogensinde før erkende sin svigtende Vilje. Planer og Forsætter og Stemninger, der jog og krydsede hinanden, dem havde han fuldt op af; det var en Art national Fællesejendom, som han delte med sine Landsmænd. Der var mangfoldige af dem — og ikke af de daarligst begavede — som aldrig kom længere end til Stemningerne og de uopfyldte Løfter. Skulde det gaa ham paa samme Maade. Skulde han blive nødt til at skrive til sin Fader: Vent dig intet af mig; du har taget fejl i din Tro paa mig. Jeg er som alle de andre eller knapt nok saa god; thi de fleste Mennesker forstaar dog at resignere, men heller ikke det kan jeg. Jeg bildte mig ind at have Mandskræfter og Mandsvilje, og at jeg en Gang skulde naa nogle Tommer op over Mængden, men jeg er kommen til den bedrøvelige Erkendelse, at jeg er som de tusinde andre, lader mig drive afsted for Vejr og Vind, følger viljeløst med Strømmen — netop alt det, som du advarede mig mod at gøre.

Og hvad er der overhovedet at udrette? Jeg er fattig og følgelig afhængig; jeg har en Smule Kundskaber, men endnu intet Navn, som betyder noget. Det kommer altsaa an paa, om jeg har Vilje nok til at skaffe mig alt det, som

jeg mangler, og som en Gang skulde give mine Ord og mine Handlinger Vægt. Men hvor finder jeg, hvad der kunde ildne min Vilje og ægge min Handlekraft? Jeg syntes, jeg havde noget deraf, da jeg for Aar og Dag siden betraadte mit Hjemlands Jord. Men i dette Øjeblik — medens jeg sidder her ved Vejkanten som en stakkels Vejfarende, der er bleven træt allerede ved Begyndelsen af Rejsen — nu føler jeg mig saa trøstesløs tom og dog saa længselsfuld efter at tage et Tag med, men fuld af Angst over min bristende Vilje. —

Han rejste sig op og gik et Stykke videre hen ad Vejen. Solen gik ned bag Skoven derovre. Det lyste af mange Farver. Gyldengult mellem det mørkegrønne, endnu ikke visnede Egeløv og som et flammerødt Brandskær dybt inde mellem Træerne. Luften var ren og stille; over Bakkerne langt ude mod Vest laa der en sart, rødlig Farvetone, der ligesom bølgede hen over det brune Lyngtæppe. — —

Der kom to Mennesker gaaende længere fremme paa Vejen, men endnu saa langt borte, at han kun utydeligt kunde skælne deres Skikkelser. De kom fra den modsatte Kant, og efterhaanden som Afstanden formindskedes, saà han, at det var en lille, spinkelbygget Mand og en høj, rank ung Pige. Saa uventet som

dette Møde var, genkendte han dem dog i samme Øjeblik. Rent uvilkaarlig og uden selv at lægge Mærke dertil, sagtnede han sin Gang og blev tilsidst staaende stille. Manden gik langsomt og støttede sig til en Stok, medens hans Ledsagerske syntes at føre eller lede ham frem. Just saaledes havde han mødt dem en Gang før, uden at vide, hvem de var. Nu vidste han det.

Hun bar sit Hoved frit og rankt ligesom den Gang, og da de kom nærmere, kunde han se, at de talte livligt og fortroligt med hinanden. Den halvgamle, blinde Mand lo med et Smil, der lyste op i hans fine, skægløse Ansigt og gjorde det ungt og fuldt af Sjæl, og saa optagne var de af det, de talte om, at de vist knapt havde lagt Mærke til den ensomme Vejfarende, der havde standset sin Gang uden selv at vide af det.

Men idet de passerede forbi, tog han efter en ligesaa uvilkaarlig Tilskyndelse sin Hat af og hilste dem. Den unge ranke Pige syntes lidt forundret, men derpaa saà hun paa ham med lyse og klare Øjne og besvarede hans Hilsen. Og han blev staaende og saà efter dem, saa længe han endnu kunde øjne et Glimt af dem. —

„Kære Fader!

Forinden jeg slutter mit Otium herovre, vil jeg sende dig disse Linier for at svare dig paa det Spørgsmaal, som du atter er vendt tilbage til i dine sidste Breve.

Ja — jeg bliver herhjemme i det gamle Land. Jeg bliver her, fordi jeg tror, at jeg herovre bedst kan finde mit Arbejdsfelt. I dette Øjeblik ved jeg ikke, hvilket Arbejde der ligger foran mig: om jeg bliver Skolemand, Skribent, Politiker eller muligvis giver mig til at lære Forstvæsen for at kunne rydde Hede og plante Skov. Gerningens Art forekommer mig mindre vigtig end den Maade, hvorpaa man udfører den. Og maaske først og fremmest den Glæde, man føler ved den.

Noget har jeg lært. Den bedste Lykke, man kan naa, er at gøre en Gerning, som duer. Jeg er bleven lettere om Hjertet, end

jeg har været i lange Tider; thi jeg er begyndt at tro paa, at der et eller andet Sted ligger et Arbejde til mig, som jeg kan magte.

Der er endda ogsaa noget andet, jeg har lært. Jeg kan bevare min Uafhængighed, hvis jeg intet kræver for mig selv, og hvis jeg ikke søger anden Tilfredsstillelse end den, som selve Arbejdet giver. Skulde jeg en Gang kunne udrette en Gerning, som var værd at bemærke, vilde jeg helst gøre den jævnt og stille, uden store Ord og Fagter, og uden at sprede Støj om mit Navn og min Person. Jeg har set, hvordan Forfængelighed gør Menneskene baade onde og dumme. De bliver som Paafugle, der kror sig i deres brogede Fjer, uden at forstaa, hvilke usympatetiske Skabninger de er.

Om det bliver lidt eller meget, jeg faar Lov til at udrette, kan jeg jo intet vide om endnu. Men du skal ikke faa Skam af mig. Helt skal jeg ikke svige din Tro til mig. Det er maaske ingen Skade til, at jeg har lært ikke at stole altfor meget paa min Viljes Ubøjelighed. Ogsaa sin Svaghed kan man have godt af at kende. Saa meget tør jeg sige dig, at jeg føler mig mere sikker og er klarere over mig selv, end jeg har været lige siden det Øjeblik, vi skiltes fra hinanden ovre i det

fremmede Land. Maaske kan jeg en Gang fortælle dig, hvad der har bevirket denne Forvandling. Nu er det altsammen kun Luftslotte — purpurfarvede Skyer i Synskredsen, som bebuder ny Dag. Saa meget ved jeg dog: Jeg vil gøre mit Arbejde, tage mit Tag med, saa godt jeg formaar, og jeg vil søge at følge de lige Veje.

Jeg har turet meget omkring herovre; jeg har set, hvordan de har forvandlet den karrige Hedejord til frugtbart Agerland, bygget nye Hjem, hvor der før var den golde Ørk. Lidt af Poesien er vel nok gaaet i Løbet, men Menneskene lever nu en Gang ikke af Poesi alene.

Jeg ved, at jeg elsker dette Land, som jeg groede fast til i min Barndom, og som jeg ikke vil skilles fra nu, da jeg er bleven Mand. Herfra, hvor jeg sidder og skriver til dig, ser jeg dets stærke, brede Bakkedrag, dækkede med Skov og Hede. De nærmeste Bakker løfter sig som et Par vældige Kæmpehøje, og lige oven over dem drager en Trækfuglesværm afsted. Det er et Udsyn, som gør En varm om Hjærtet. —

Levvel for denne Gang. Gid du var her-

ovre og tog din Tørn med. Jeg tror, her vilde være nok at gøre for dig. Selv føler jeg som aldrig før Arbejdslystens kildrende Uro, og jeg ved, at den er Moder til de gode Forsætter, som man faar Lov til at udføre. — —“

Rr.

